

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు అధికార నివేదిక

మూడవ సమావేశము : పదిహేనవ రోజు

మంగళవారము, 16 అక్టోబర్, 1990

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సంతాప ప్రతిపాదన

అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్ర మాజీ శాసనసభ్యులు

శ్రీ గడ్డం సన్యాసిరావు మృతిపట్ల సంతాపము

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మొదట కండొలెన్స్ తీసుకుందాము. మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ గడ్డం సన్యాసిరావుగారి మరణం పట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలుపుతూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు. శ్రీ గడ్డం సన్యాసిరావుగారు 1947వ సంవత్సరంలో అవిభక్త విధాన సభ నియోజకవర్గం ఎన్నికలలో యోలమంచిలి, నర్సేపట్నం, చింతలపల్లి తాలూకాల నుండి ఏకగ్రీవంగా మద్రాసు శాసనసభకు ఎన్నిక అయ్యారు. వీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ భూదాన బోర్డు మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ గాంధీ స్మారక నిధి ఫ్రేట్ బోర్డ్ సభ్యునిగా, సంఘ కార్యవర్గ సభ్యులుగాను వున్నారు. వీరు స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు. వీరు 76 సంవత్సరాల వయస్సులో 1990వ సంవత్సరం మే నెల 11వ తేదీన పాయకరావుపేటలో మరణించారు. వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని కోరుకుంటూ రెండు నిమిషములు మౌనము పాటిద్దాము.

(సభ్యులు లేచి రెండు నిమిషములు మౌనము పాటించారు.)

సభాకార్యక్రమము

'Sri P. Ashok Gajapathi Raju (Vizianagaram) :- Mr. Speaker, Sir, about this theft in Ahwanam Hotel...

Mr. Speaker : Mr. Raju, the Minister in charge of Home was ready yesterday. Today, there is no time. He will make a statement at the appropriate time. When the moment comes, I will give you a chance.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju :- Then you have to give me a chance, Sir.

Mr. Speaker :- Yes. I am telling the same.

شری سید سجاد :- بی جے پی پارٹی کے ایم ایل اے کے گھر میں بم تیار ہو رہے ہیں۔ کیا یہ بم سری لنکا یا بنگلہ دیش کے سرحد پر استعمال ہونے والے ہیں۔ وہ بم صرف مسلمانوں کے خلاف استعمال کرنے والے ہیں، اسوقت اقلیتیں اپنے آپ کو غیر محفوظ سمجھ رہے ہیں۔ حکومت ان کے خلاف کوئی کارروائی نہیں کی۔ بم بنانے والے لڑکوں کے کپڑے کھوٹی پر لٹکے ہوئے تھے۔ وہ بالکل نہتے تھے۔ ان کا ہاتھ کٹ گئے ہیں۔ بی جے پی ایم ایل اے بم ہمارے خلاف استعمال کرنے والے ہیں۔

مسٹر اسپیکر :- انچارج منسٹر کو بیان دینے کیلئے کہوں گا۔

شری سید سجاد :- شہر کے حالات خراب ہیں۔ تحصیلوں میں سے بم نکالے گئے ہیں۔ آپ انہیں گرفتار کر کے عدالتی تحقیقات کروائیں۔ شہر میں پولیس ایک طرفہ مسلمانوں کو گرفتار کر رہی ہے۔

مسٹر اسپیکر :- ہوم منسٹر صاحب آج ہی بیان دیں گے۔ ان سے درخواست کروں گا۔

شری سید سجاد :- شہر کے حالات بہت خراب ہو گئے ہیں۔

مسٹر اسپیکر :- آپ بیٹھ جائیے۔ منسٹر صاحب جواب دیں گے۔ آپ ہمارے ٹوش میں لا دیئے ہیں۔ مناسب وقت پر منسٹر صاحب بیان دیں گے۔ آپ اسوقت بوجھ سکتے ہیں۔ ہوم منسٹر صاحب سے شکایت کروں گا کہ وہ آج ہی بیان دیں۔

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెంబర్స్) :- అయ్యో, ఈ మిస్టేజీ, రవీంద్రనీధిరెడ్డిగారు ఎక్కడైతే తెంపరకీగా పుంబున్నారో, ఆ యింట్లో ఎక్స్ప్లోజన్ జరిగిన మాట వాస్తవం. ఇద్దరు అలంపూర్కు చెందినటువంటి వారు అక్కడ చనిపోయిన మాట వాస్తవం. ఆ చనిపోయిన వారికి ఏదైనా సానుభూతి తెలుపుతారేమోనని అనుకున్నాము. కాని యిది ఏదో బారతీయ జనతా పార్టీవారు మజ్లిస్ మీద గాని...

Mr. Speaker :- Do not bother. Let the Minister's statement come.

Sri Ch. Vidyasagar Rao :- I want to clear it.

మిస్టరు స్పీకరు (వారు అన్నారు గనుక మీరు జవాబు యిచ్చే అవసరం లేదు. శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు) నేను మంత్రిని అనడంలేదు.

Mr. Speaker : Let the statement come.

Sri Ch. Vidyasagar Rao : In the interest of my party, I have to clear one thing, Sir. Only one thing.

(میں نے کچھ کھڑے ہوئے) :- میری ابراہیم بن عبد اللہ مسقطی :-

مسٹر اسپیکر :- آپ بیٹھے جائیے۔ منسٹر صاحب جب جواب دیگئے اسوقت

آپ بڑھ سکتے ہیں۔

మిస్టరు స్పీకరు (విద్యాసాగరరావు గారు, యీ సాంప్రదాయం మంచిదికాదు) ఎవరో ఒకరు మెన్షన్ చేశారు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao :- It is attributed to my Party, Sir, Let me clear.

Mr. Speaker :- You also wanted a statement and let the Minister make the statement. You need not take it seriously when any member alleges. When the Minister makes the statement, I will allow you to ask.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : : నా ప్లేటుమెంటు కాదు. నేను సీరియస్ గా తీసుకోవడం లేదు. వారు ఏమన్నారంటే...

మిస్టరు స్పీకరు : నేను రోజూ యింటి వద్ద నిర్ణయం చేసుకొని వస్తాను యీ రోజు మాట్లాడవద్దని. కాని రోజూ నాతో మాట్లాడిస్తున్నారు ఎక్కువగా - అది మంచి అలవాటు కాదు నాకు డెవలప్ అవుతున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : మినిస్టరుగారు దీనిని జవాబు యివ్వరు - మేము మజ్లిస్ మీద బాంబులు వేస్తామన్నామా లేకపోతే రథయాత్రా అనేది మినిస్టరు గారు చెప్పాలి. మినిస్టరు గారు He may also support Majlis, Sir.

అది నేను అనడంలేదు. ఏదో బాంబు దొరికితే కోతికి కొబ్బరికాయ దొరికినట్లు యిటు మజ్లిస్ వారు అటు కాంగ్రెస్ వారు అనడం మంచి పద్ధతి కాదు. మొన్న సర్దార్ ఎవరైతే చనిపోయారో ఆయనకు సజ్జాద్ గారు గార్లాండ్ చేశారు. ఆయనను ఈ ప్రభుత్వం యిదివరకే అరెస్టు చేయవలసి వుండెను.

He has garlanded him and as a result, every day several murders took place.

Mr. Speaker :- Please stop there. Better.

Sri Ch.Vidyasagar Rao :- They should have arrested him long back to maintain peace, law and order.

Mr. Speaker :- Stop there. You maintain order. You are a Floor Leader. This is not the way.

Sri. Ch. Vidyasagar Rao :- Mr. Speaker, Sir,

Sri Syed Sajjad : Mr. Speaker, Sir.

آپ دونوں بھی بیٹھے جائیے۔ ہمارے اسمبلی کو دنگل مت بنائیے۔ جب تک میں جیورگ رہوں گا
انصاف کروں گا۔

I request the Hon'ble Minister for Home, to please make a statement on the bomb explosion in Barkatpura area or somewhere before 1.30 p.m. today.

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు (మదిర) : - అధ్యక్షా, గత బుధవారము నాడు భోవకల్లు మండలంలో అధిక ధరలకు నిరసనగా తాటికుంట గ్రామం నుండి నెల్లిన రైతులు, కూలీలు కొంతమంది ధర్నా జరిపి తమ గ్రామానికి తిరిగి వచ్చే సందర్భంలో అక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీగా చెప్పుకుంటున్న గుండాలు - కాంగ్రెస్ పార్టీకాదు - పేరుకు మాత్రము రంగు వేసుకున్నటువంటి వారు - లక్ష్మీనారాయణ, కృష్ణమోహన్ అనే వారి నాయకత్వములో దారిగాచి - అక్కడ వీరు సంఘ విద్రోహ శక్తులుగా చలామణి అవుతున్నారు, వారి స్కిన్ సేవింగ్ కొరకు కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలుగా చెప్పుకుంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకరు : వెంకటేశ్వరరావుగారు, కాకంటే సీనియర్ లీడరు మీరు. మీకంటే తక్కువ వయసు నాది. ఒక పార్టీ కార్యకర్త అంటే ఏమిటో కొద్దిగా డిఫైన్ చేయండి. స్పెషల్ కాంగ్రెస్ కార్యకర్త అంటే వారి దగ్గర ప్రైమరీ మెంబరు అని వుంటాడు లేకపోతే యాక్టివ్ మెంబరు అని వుంటాడు. మండలాధ్యక్షుడు అని వుంటాడు. ఈ నేరం చేసిన వారు ఈ కేటగిరీలో వుంటేనేమో పార్టీ పేరు చెప్పవచ్చు, లేకపోతే గుండాలు గుండాలే, ఏ పార్టీ

అనేది ఏముంది?

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు : - నేను ముందే చెప్పాను - సంఘ విద్రోహశక్తులు పేరు పెట్టుకున్నారని చెప్పాను. వారు కాంగ్రెస్ కాదు అని చెప్పాను. వారి ఒళ్లు రక్షించుకోవడం కోసం కాంగ్రెస్ అని చెబుతున్నారు. అట్లా దాడి చేసి వివరీతంగా కొట్టారు. వారంతా పారిపోయి ఒక ఇంట్లో తలదాచుకుంటే భోనకల్లు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు లేకపోతే మధర రూరల్ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు దక్షిణామూర్తి అనే అతను ఆ గ్రామం వెళ్లి అక్కడ తలదాచుకున్న వారి మీద పడి, వారికి మద్దతుగా, వీరిని దారుణంగా కొట్టి తాళ్లతో కట్టి భోనకల్లు పోలీస్ స్టేషనుకు తీసుకు వచ్చి వర్గంలో పడవేసి పిచ్చిపిచ్చిగా కొట్టారు. 50, 60 ఎకరాలు వున్న ఒక పెద్ద రైతు తలకాయ పగిలింది. ఆయనకు ఏమీ సంబంధం లేదు. ఇదే సబ్ ఇన్స్పెక్టరు మధిర పోలీస్ స్టేషను పరిధిలో ఒక రైతును కొడితే కాళ్లు విరిగిపోయినవి. ఇతని మీద విచారణ కూడా జరుగుతోంది. అందుకని దాని మీద వివరమైనటువంటి రిపోర్టు తెప్పించుకొని హోం మినిస్టరు కూడా ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టరు మీద చర్య తీసుకుంటారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker: Please kindly note it. I will call you at an appropriate time. మీరు రాక ముందు వారు మెన్షన్ చేశారు. నిన్న మీరు రెడీగా వుంటిరి. అసెంబ్లీ వర్క్ చేయబట్టి కాలేదు. మీరు రెడీకండి

శ్రీ జి.యాదగిరి రెడ్డి (రామన్నపేట): అధ్యక్షా, రాత్రి నా నియోజకవర్గంలోని ఎం.అత్మకూరు అనే గ్రామంలో - మండల కేంద్రము - ఎం.డి.ఓ, రామలింగారెడ్డి, వెటర్నరీ డాక్టరు మహబూబ్ అలీ ఖాన్ అనే యిద్దరిని పీపుల్స్ వార్ గ్రూప్ వారు కిడ్నాప్ చేశారు - రాత్రి ఏడున్నర, ఎనిమిది గంటల సమయంలో - అక్కడ రాత్రి అంతా ఆందోళనగా వుంది. ఇప్పుడు టెలిఫోన్ల మీద టెలిఫోన్లు చేస్తున్నారు. వారిని రక్షించడానికి ప్రభుత్వం తగుచర్య తీసుకోవాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.రామయ్య (నిడుమోలు): అధ్యక్షా, నేను ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న నిడుమోలు నియోజకవర్గంలో చల్లపల్లి పోలీస్ స్టేషన్ లో ఒక అమాయకుడైనటువంటి చిట్టినేని శ్రీనివాసరావు అనే అతనిని - పోలీసు స్టేషన్ కు తీసుకువచ్చి - వివరీతంగా కొట్టి బయటకు పంపించిన తరువాత ఆయన నెత్తురు కక్కుకుని చనిపోయాడు. ఆ విషయాన్ని 304 క్రింద యిచ్చాము. దురదృష్టవశాత్తూ అది రాలేదు. ఒకటి రెండు సందర్భాలలో మా నాయకులు, యితరులు మాట్లాడి సభ దృష్టికి తెచ్చారు. అయినా ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టినట్లుగా లేదు. తమరు ఏదైనా స్టేట్ మెంట్ అయినా యిప్పిస్తే బాగుంటుంది. జనంలో పెద్ద ఆందోళనలో వుంది. అందరు

భయపడుతున్నారు. అది నివారించడానికి ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టరు మీద చర్య తీసుకోడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ సమావేశం అయ్యే రోపల ఏదైనా స్టేట్ మెంట్ యిప్పించడానికి తమరు పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: నోటెడ్, చెప్పాం.

శ్రీ జి.అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం): అధ్యక్షా, నిన్న తెలంగాణా ప్రాజెక్టుల గురించి డిస్కషన్ అయింది. ఈ రోజు రాయలసీమ ప్రాజెక్టు గురించి డిస్కషన్ అవుతుంది. చాలా సంతోషం. మా కోస్టల్ డిస్ట్రిక్ట్స్ లో అనేక ప్రాజెక్టులు వున్నవి. ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, విజయనగరం చాలా బేక్ వర్డు ఏరియాస్...

మిస్టర్ స్పీకర్: సూర్యనారాయణగారు, ఏమీ చేస్తామంటే - గోదావరి రాయలసీమ అయిన తరువాత కొంత టైమ్ సేవ్ చేసి - అప్పటి వరకు ముఖ్యమంత్రి గారు వస్తారు లేకపోతే చెంగారెడ్డి గారు వున్నారు - కొన్ని యింపార్టెంట్ ప్రాజెక్టు విషయం - కోస్టల్ డిస్ట్రిక్ట్స్ లో - శ్రీకాకుళం - విజయనగరం - ఏమీ పాజిషన్ వుందో చెబితే ఆ రిజియన్ వారు కూడ శాటిన్స్ పై అవుతారు. I will try to accomodate you. కొత్తగా జీరో అవర్ స్పెష్టించారు, నేను పద్దు అంటే అల్లరి అవుతుంది.

శ్రీ వి.నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం): అధ్యక్షా, కృష్ణాజిల్లాలోని ఇబ్రహీంపట్నంలో ఒక పోలీస్ లాకప్ మరణం జరిగింది. పదే పదే జరుగుతున్నాయి. మొన్న చల్లపల్లిలో జరిగితే యిప్పుడు ఇబ్రహీంపట్నంలో జరిగింది. అక్కడ ఒకతనిని పోలీస్ స్టేషన్ లో చంపారు. అందోళనకరంగా వుంది. సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మంత్రిగారి ద్వారా ఏదైనా సమాధానం యిప్పిస్తే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker: Kindly note it.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, చిత్తూరు జిల్లాలో కుప్పం పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలోని శాంతిపురం మండలాధ్యక్షుడిని దొరస్వామి నాయుడు అనే వ్యక్తి నిన్న దారుణంగా కొట్టడం జరిగింది. అతను ఎలక్ట్రిసిటీ మీటింగ్ కు వెళ్లాడు. మీటింగు అయిన తరువాత వస్తూ వుంటే కొట్టడం జరిగింది. అక్కడ చాలా లా అండ్ అర్డరు ప్రాబ్లం అయింది. అతను ఒక మంచి వ్యక్తి. అతనిని అతి దారుణంగా దౌర్జన్యంగా కొట్టారు. అతని పరిస్థితి చాలా ప్రమాదకరంగా వుంది. వెంటనే యాక్షను తీసుకోకపోతే యీ విషయంలో అక్కడ లా అండ్ అర్డరు ప్రాబ్లం ఏర్పడుతుందని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియ చేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా నిన్నటి నుంచి అక్కడ రాస్తోరోకో, బందు యివి అన్నీ నిర్వహిస్తున్నారు. అక్కడ టెన్షన్ వుంది.

దయచేసి అక్కడ పరిస్థితి ఏ విధంగా వుందో యీ హౌస్ అయ్యేలోపల స్పీజ్మెంట్ యివ్వాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker: Yes, please make a note of it.

Sri N.Chandrababu Naidu: Please let him give a statement sir

Mr. Speaker: Kindly note it down.

శ్రీ సి.నర్సిరెడ్డి: అధ్యక్షా, నీటి తీరువాకు సంబంధించిన విషయము. నీటి తీరువా విధించేప్పుడు ఎనిమిది మాసాలు నీరు నిలువ వుండే ప్రాజెక్టుల క్రింద లేకపోతే చెరువుల క్రింద వుండే భూములకు మాత్రమే దానిని విధిస్తామని చెప్పారు. ఆ విధంగా గాకుండా ప్రికేరియన్ సోర్సెస్ అన్నింటిని కూడా - యింతకు ముందు తెలంగాణా ప్రాంతములో ప్రికేరియన్ సోర్సెస్ క్రింద చేర్చిన చెరువులన్నింటిని కూడా - యీ నీటి తీరువా క్రింద తీసుకురావడం జరిగింది. నోటిఫికేషన్స్ జారీ అయినవి. కలెక్టరు ఆఫీసులో పెట్టారు. మహబూబ్ నగర్ లో చూశాను. అట్లా తప్పు జరిగింది. ఇది రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ కు సంబంధించిన విషయము.

మిస్టర్ స్పీకర్: చెంగారెడ్డి గారు, You kindly pass it on to the Revenue Minister. ఆ ఊరు పేరు ఏమిటి?

శ్రీ సి.నర్సిరెడ్డి (మక్తల్): ఒక ఊరు కాదు. మొత్తం జిల్లాలో వుండే అని ప్రికేరియన్ సోర్సెస్, ఎనిమిది మాసాలు నీళ్లు వుంటాయని, వీటి క్రింద వుండే భూములన్నింటిపైన నీటి తీరువా విధించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. All the minor irrigation scheme have been in the medium irrigation.

లేకపోతే ఎనిమిది మాసాలు నీళ్లు వుండే జలాశయాల క్రింద తీసుకున్నారు. అది తప్పు జరిగింది. ప్రికేరియన్ సోర్సెస్ ను డిలీట్ చేయాలి. అదేమైనా చెబుతారా? ఈ లోపల చెప్పిస్తే రైతులకు ఏమైనా లాభం జరుగుతుంది. యీ సమావేశం అయ్యేలోపల చెబితే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: వ్రాసుకున్నారండి, రెవిన్యూ మినిష్టరు గారు రాగానే - యీ బిజినెస్ అయిన తరువాత టైము మిగిలితే - తప్పకుండా చూద్దాము.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు): అధ్యక్షా, తమకు ఒక ప్రెవెంటివ్ మోషను పంపించాను. ఆర్థిక శాఖామంత్యులు విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి కంప్యూటరైజేషను గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు అదర్ ద్యాన్ అగ్రికల్చర్ రేట్లు పెంచుతున్నారా అని అడిగితే...

Mr. Speaker: I have not read it because we sat till 9"0 Clock.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు: అధ్యక్షా, విషయం చెబుతాను వినండి. రేట్లు పెంచే విషయంలో ఇంకా క్యాబినెట్ నిర్ణయం తీసుకోలేదని చెప్పారు.

నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. ఆల్ రెడీ మేము పెంచేశాము అని ముఖ్యమంత్రిగారి విలేకరుల సమావేశంలో చెప్పారు. రేట్లు పెంచాము, నోటిఫికేషన్ ఇచ్చేశామని చీఫ్ సెక్రటరీగారు చెప్పారు. మంత్రిగారు ఏమో పెంచలేదని ఇక్కడ అన్నారు. అసెంబ్లీ సమావేశం జరుగుతున్నప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి ఛార్జీలు పెంచినప్పుడు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రజలకు ఎఫెక్టు అయినప్పుడు - దానిని గురించి మంత్రిగారు ఈ అసెంబ్లీని తప్పుతో వదిలిపెట్టించారు. కనుక నేను ప్రీవీలేజ్ మోషను ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: నేను ఆ ప్రీవీలేజ్ మోషన్ చదువుతాను. నేను ఎప్రోప్రియేట్ ఆర్డరు పాస్ చేస్తాను.

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు: దాని గురించి అసెంబ్లీ సభ్యులకు తెలియాలి కదా, ప్రజలకు తెలియాలి కదా. ఈ పేపరు కటింగ్స్ అన్నీ తమకు పంపిస్తున్నాను.

(కటింగ్స్ సభాపతికి అందవేయడమైనది)

Mr. Speaker: The difficulty with you is that you are a good man but you don't stop when I ask you to stop. That is the fight between you and I which I want to avoid.

శ్రీ డి.చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి): అధ్యక్షా, కరీంనగర్ జిల్లాలోని రోడ్లు అన్నీ తెగిపోయాయి. ఇందుర్తి నియోజకవర్గంలోని రెండు ప్రధానమైన రోడ్ల యొక్క అధ్యాన్న పరిస్థితి గురించి ప్రశ్న వేశాను. తమరు అంగీకరించారు. హౌసులో క్వశ్చన్ వచ్చింది. ఆ రోజున హౌసులో గందరగోళ పరిస్థితులు ఏర్పడడం వల్ల, అనివార్య కారణాల వల్ల వాయిదా వేశారు. ఆ క్వశ్చన్ తిరిగి ఇస్తామని అన్నారు. కాని అది రాలేదు. అది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. కనుక ఆ రోడ్ల దుస్థితి గురించి తెలియచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి.బాల్ రెడ్డి (కార్వాన్): అధ్యక్షా, నేను రోజూ మిమ్ములను రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. పాత పట్టణంలో రౌడీ హంతకుడు సర్దార్ చనిపోయిన తరువాత అక్కడున్నటువంటి అల్ప సంఖ్యాకులైన హిందువులను రోజూ రోజూకు హతమారుస్తున్నారు. నిన్న బార్కాన్ దగ్గర వెంకటాపురం బస్సు ఆపి విచక్షణ లేకుండా మనుషులను, మహిళలను స్టాబింగ్ చేయడం జరిగింది. సిఆర్పి పోలీసు లేకపోతే ఆ మొత్తం బస్సు తగలబెట్టేవారు. దానిమీద రెచ్చగొట్టే విధంగా కరవత్రాలు పంచుతున్నారు. దానిమీద చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. వారికి రక్షణ కల్పించాలని కోరుతున్నాను. దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తుందో తెలియవేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టరుగారు చెబుతారు.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: దానిని గురించి చెప్పనీయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: టైము సేవ్ చేస్తే ఆయన చెప్పేవారు.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: ఈ వేళ అసెంబ్లీ సమావేశం అయ్యేలోగా చెప్పించండి. వారికి రక్షణ కలుగజేస్తారో చెప్పించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: మీకు తెలుసు. ఎగ్రిడ్ బిజినెస్ మీకు సర్క్యులేట్ చేశాము. న్యాయంగా చూసే ఇప్పుడు మీరు మాట్లాడుటకు అవకాశం ఇచ్చేదానికి లేదు. టెంపో ఆఫ్ ది హౌసు చూసి అడుగుటకు మీకు పర్మిషన్ ఇచ్చాను. మీరు టైమ్ సేవ్ చేయండి.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: ప్రభుత్వం తరుపున ఏమీ హామీ లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: పోలీసు బందోబస్తు వుంది. నేను కూడా హైదరాబాద్‌లో వుంటాను.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: బందోబస్తు ఏమీలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: నేను కూడా హైదరాబాద్‌లో వుంటాను కనుక నాకు యాంగ్డయిటీ వుంది.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: పాతపట్టణం విషయం చెబుతున్నాను అధ్యక్షా.

మిస్టరు స్పీకరు: స్పీకరుగా నాకు అవసరం లేదు కాని ఈ కమ్యూనల్ తగాదాలు కావద్దని నా రిక్వెస్టు. నేను కూడా శాంతిభద్రతల విషయంలో చాలా టచ్‌లో వున్నాను. ఒకొక్క పోలీస్ స్టేషన్‌తో టచ్‌లో వున్నాను. అది నేను చెప్పడం భావ్యం కాదు. చేసిన ఏర్పాట్లతో నేను తృప్తి పడతాను.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: మాకు తృప్తి లేదు కదా?

మిస్టర్ స్పీకర్: మనం కూర్చుందాము, మనం మంత్రిగారిని అడుగుదాము.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి: మేము అరవేతిలో ప్రాణం పెట్టుకొని చస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్: స్టేట్‌మెంట్ వచ్చిన తరువాత మాట్లాడండి. అప్పుడు మీకు అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ సిహెచ్.విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్): అధ్యక్షా, నేను ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: నేను అది చదవలేదు. చదివి చెబుతాను.

శ్రీ సిహెచ్.విఠల్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, బొల్లారంలో...

మిస్టర్ స్పీకర్: వివరాలు ఎందుకు చెబుతారు? నేను ఆ పేపరు చదవాలి. దాని మీద ఎప్రోప్రియేట్ ఆర్డరు వేయాలి. నేను ఎలా చేస్తే దానికి ప్రాసీజరు వుంది. ఎలా చేయకపోతే కమ్యూనికేషన్ వస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్.విఠల్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, బొల్లారంలో ఏకర్ సెక్షన్సుకు మనం ఎలాట్

చేసిన 35 ఎకరాల భూమిని స్థానిక సర్పంచ్ గారు విక్రయించి కోట్ల రూపాయలు కాజేస్తున్నారు. దాని మీద రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు షేబ్ మెంట్ ఇచ్చారు. వారిని తొలగిస్తామని, ఆ భూమి వీకర్ సెక్షన్స్ కు ఇస్తామని పోయిన అసెంబ్లీలో చెప్పారు. కాని ఏమీ చేయలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: చూద్దామూ, రానీయండి.

శ్రీ ఆర్.రాజగోపాల్ రెడ్డి (లక్ష్మిరెడ్డిపల్లి): అధ్యక్షా, కడప జిల్లాలో అప్పాపురం అనే విలేజి ఇంకా ప్రోత్రియం విలేజిగా మిగిలిపోయింది. దీనిని గురించి చర్చిస్తే బాగుంటుందని పోయిన సెషనులో నోటీసు ఇచ్చాను. ఈ సెషనులో నోటీసు ఇచ్చాను. అది సభ దృష్టికి తీసుకొని వచ్చి చర్చిద్దామని మీరు కూడా చెప్పినప్పటికీ అది షార్టు నోటీసు క్వశ్చను క్రింద కన్వర్టు చేశామని చెప్పారు. అయినా అది ఇంత వరకు రాలేదు. అది ఇప్పటికీ ప్రోత్రియా విలేజిగా నిలిచిపోయింది. దానివల్ల అక్కడ రైతాంగం అంతా అనేక ఇబ్బందులకు గురి అయినారు. అక్కడ ఇరగేషను సోర్సుకు రిపేర్సు చేయుటకు వీలులేకుండా వున్నది. ఏమైనా రోడ్డు తెచ్చుకొనడానికి ఇబ్బందిగా వుంది. అందువల్ల వాటి గురించి అనేకసార్లు ప్రయత్నాలు చేసినప్పటికీ ఇనాం చట్టానికి సవరణలు చేయాలనే ఉద్దేశంతో అది అట్లాగే మిగిలిపోయింది. దానికి సవరణలు తీసుకొని వస్తామని చెప్పారు. ఇప్పటికీ తేలేదు. రైతాంగం చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. అది చర్చించి వుంటే సమస్య పరిష్కారం అయ్యేది. దురదృష్టవశాత్తూ ఇప్పుడు దానికి సంబంధించిన మంత్రి గారు సభలో లేరు. ఈ విషయం ఏ విధంగా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని పోతారో కాని ఇది పరిష్కారం అయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.శ్రీపాదరావు (మంథని): అధ్యక్షా, మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. ఎక్కడైనా ఇల్లీగల్ గా మీటింగ్స్ పెట్టి తుపాకులతో బైట తిరిగితే వారిని అరెస్టు చేయడానికి యాక్షను తీసుకుంటామని చెప్పిన తరువాత కూడా అంకుశాపురం, ముత్తారం గ్రామాలలో 50, 60 మందిని ఎప్పుడో నక్సలైట్లు పట్ల సింపత్తెజర్సు అని పోలీసులు తీసుకొని వచ్చి వివరీతంగా దెబ్బలు కొట్టి అరెస్టు చేయడం జరిగింది, అనెంప్లాయిడ్ గా వున్న పబ్లిక్ ను నక్సలైట్లు యొక్క సింపత్తెజర్సు అని బ్రతకనీయకుండా ఈ విధంగా చేయడం మంచిది కాదు. వారి మీద ఏమైనా కేసులు వుంటే వారిని కోర్టుకు పంపించేట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. వారిని కోర్టుకు పంపించడని నాలుగు రోజుల క్రితం డి.ఎస్.పి గారికి ఫోన్ చేస్తే ఇంతవరకు పంపించలేదు. ఈ నియోజకవర్గంలో ఇలాగా జరుగుతూ వుంటే పరిస్థితులు మారే అవకాశం వుంది. కనుక హోం మినిస్టరు గారు ఈవేళ డి.ఎస్.పి గారితో మాట్లాడి

అక్కడ అరెస్టు అయిన వారిని తొందరగా రిలీజ్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పుడో సంవత్సరపు అని ఇప్పుడు వారి మీద కేసులు పెడుతున్నారు. కేసులు పెడితే తప్పులేదు. కేసులు వుంటేవారిని తొందరగా కోర్టుకు వంపించేట్లు చూడమని మనవి చేస్తున్నాను. లేకపోతే వారిని వదిలి పెట్టండని హోం మినిస్టరుగారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను.

శ్రీ కె.రాంభూపాల్ రెడ్డి (పాణ్యం): అధ్యక్షా, బనగానపల్లి హాస్పిటల్ లో రెండు మాసాల నుంచి డాక్టర్లు లేరు. నిన్న బేతంచర్ల దగ్గర లారీ యాక్సిడెంటు జరిగింది. 8 మంది చనిపోయారు. యాక్సిడెంట్ జరిగిన తరువాత బనగానపల్లి హాస్పిటలుకు తీసుకుని పోతే అక్కడ డాక్టర్లు లేరు. అక్కడ డాక్టర్లు లేరనే కారణంతో అక్కడి నుంచి కర్నూలు హాస్పిటలుకు తీసుకొనిపోతే మార్గమధ్యంలో ముగ్గురు చనిపోయారు. అక్కడ డాక్టర్లు లేకపోవడం వల్ల ఇటువంటి సంఘటనలు ఎన్నో జరుగుతున్నాయి. కనుక అక్కడ వెంటనే డాక్టర్లను ఏర్పాటు చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఉ 9-00 Sri P.Ashok Gajapathi Raju: Sir, we have give notice of privilege signed by the Legislators.

Mr. Speaker: I have not gone through because we sat late yesterday. I will look into it. Privileges motion need not be aksed. It comprises of certain required conditions. We ask all the concerned officers and then if there is a prima facie case, we will consider.

Sri P.Ashok Gajapathi Raju: It is about the tribal Legislator...

Mr. Speaker: Better you brouhgt it to my notice. The contents of the letter are communicated to the collector through the Secretary. Remarks are asked for. By this time it has come. Suppose if I am satisfied, straightway I will refer it because the utterance are very bad.

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు.

Mr. Speaker: The papers which are propposed to be laid on the Table are deemed as laid.

Papers Lain on the Table: G.O.Ms. No. 311, Revenue (Endts.) Dept. D/9-4-90 "A copy of the notification issued in G.O.Ms.No. 311, Revenue (Endts.) Department, Dt. 9-4-1990 containg rules, as required under sub-section (2) of section 153 of the Andhra

Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act, 1987".

G.O.Ms.No. 26 & 27, E.F.E.S.& T. (For III) Dept., D/28-1-89
"Copies

of the amendments to the Andhra Pradesh. Drift wood Rules 1975 is

sued in G.O.Ms.No. 26, E.F.E.S.&T (For. III) department, Dt: 28-1-1989 and an amendent, issued to the Andhra Pradesh Sandal Wood and Red Sanders Wood Transit Rules 1969 issued in G.O.Ms.No.27, E.F.E.S.& T. (For.III) Department, Dt. 28-1-89, as required under sub section (3) of sanction 68 of the Andhra Pradesh Forest Act, 1967".

G.O.Ms.No. 413, E.F.E.S&T (For. III) Dept. D/3-11-89 "A copy of amendments to the Andhra Pradesh Teakwood and Red Sanders Wood possession Rules 1989 issues in G.O.Ms.No. 413, E.F.E.S&T (for III) Department, Dt.3-11-1987, as required under Sub Section (3) of section 68 of the Andhra Pradesh Forest Act, 1967".

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):ఆహ్వానం హోటలు గురించి మంత్రిగారితో ఫ్టేటుమెంట్ యిప్పిస్తామన్నారు...

మిస్టర్ స్పీకర్: వారికి భోగట్టా యిచ్చినారు...

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:మంత్రిగారు యిప్పుడు వచ్చారు. వారు దీని మీద ఫ్టేట్మెంట్ యిస్తారు....

Mr. Speaker:See, don't stand on formalities.

శ్రీ ఎ.మాధవరెడ్డి (భోన్గిర):మంత్రిగారు వచ్చారు. వారు రెడీగా వున్నారు. ఫ్టేట్మెంట్ యివ్వడానికి.

Mr. Speaker:Home Minister? I will call him at the appropriate time. I have to call him when he is ready.

(పంచాయతీరాజ్ శాఖామాత్యులు)

శ్రీ ఆర్.చెంగరెడ్డి:నేను నోట్ చేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం యిస్తారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: ఆహ్వానం హోటలు గురించి ఫ్లేట్ మెంట్ యిస్తామన్నారు...

Mr. Speaker: Heaven's are not fallen. You discuss on Godavari. శివరామరాజు గారు మాట్లాడండి. అరగంటలో పూర్తి చేయండి. చెప్పిందే మరల చెప్పకండి.

శ్రీ డి.శివరామరాజు (అత్తిలి): ఒక గంట కావాలి.

మెంబర్ స్పీకర్: లేదు 25 నిమిషాలు. అందులో పస వుండే ---

శ్రీ డి.శివరామరాజు: మొత్తం 40 నిమిషాలు. మీకు నాకు రాజీ.

మెంబర్ స్పీకర్: గోదావరి వరదలు మీద మాట్లాడండి. It is, after all, pertaining to a Crime. He will definitely reply. I don't call him now because Godavari Floods discussion. After the end of Godavari Floods discussion, what all you mentiond, the Minister will reply, with in the available time. We cannot sit till 9 or 10 O' clock. You adjust the time.

స్వల్ప వ్యవధి చర్చ: గోదావరి వరదల పైన.

శ్రీ డి.శివరామరాజు: అధ్యక్షా, గోదావరి నది దేశంలోని నదులలో ఒకటి. గోదావరి నది ఒక జీవనది. ఈ నది నాసిక్ జిల్లాలో పుట్టి మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, కర్నాటక, ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము గుండా ప్రవహించి బే ఆఫ్ బెంగాల్ లో కలుస్తున్నది. మొత్తం 1465 కిలోమీటర్లు దూరము కలిగి 31,12,812 శత కిలోమీటర్ల కేచ్ మెంట్ ఏరియా కలిగి వుంది. మన రాష్ట్రంలో వచ్చేటప్పటికి ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో ప్రవేశించి నిజాంబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్లు, ఖమ్మం, ఉభయ గోదావరి జిల్లాల గుండా ప్రవహించి సముద్రములోనికి పోయి కలుస్తున్నది. మన రాష్ట్రంలో దీని దూరము 772.32 కిలోమీటర్లు, మన రాష్ట్రంలో కేచ్ మెంట్ 23.8 ఏరియా కలిగి వుంది. మహారాష్ట్ర తరువాత మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కేచ్ మెంట్ ఏరియా ఎక్కువ వుంది. ఉపనదులు మంజీరా, ఇంద్రావతి, శబరి, ప్రాణహిత ఇవి ఉధృతంగా వచ్చి గోదావరిలో కలుస్తూ వుంటాయి. అటువంటి సందర్భంలో మనకు స్వతంత్రము రాకముందు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము హయాములో గోదావరి జిల్లాల పరిస్థితి ఏమిటంటే యిక్కడ నుంచి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు పన్నులు రాని పరిస్థితి వుంది. 1852 సంవత్సరములో మెక్స్ కో దొరను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పన్నులు ఎందుకు రావడం లేదని కారణం తెలుసుకోవడానికి నియమించింది. ఆయన ఆ ప్రాంతము తిరిగి యిది అంతా ముంపుకు గురి అయ్యే ప్రాంతమని, పంటలు పండే పరిస్థితి లేదని ఆనాడు ఆ జిల్లాలో కరువు విలయతాండవం

చేస్తున్నదని నలుగురికి ఒకరు చనిపోయే పరిస్థితులున్నాయని రిపోర్టు ఇచ్చారు. వెంటనే సర్ ఆర్థర్ కాటన్ దొరను నియమించి గోదావరి నదిని పరిశీలించి అనకట్ట కట్టడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ఆదేశించడం జరిగింది. కాని నడకను గోదావరి ప్రాంతమంతా తిరిగి 1852 సంవత్సరములో...

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి: గోదావరి వరదలు గురించి చెప్పమంటే గోదావరి నది చరిత్ర గురించి చెబుతారేమిటి? మీరు ఉపాధ్యాయులు కనుక మాకు పాఠాలు చెబుతున్నారా? ఎక్కడ పుట్టింది? ఎక్కడకు ప్రవహిస్తున్నది... యివ్వన్నీ ఎందుకు? వరదల గురించి చెప్పండి.

శ్రీ డి.శివరామరాజు: అధ్యక్షా, సభ్యులు చేసినటువంటి ఇంటర్వ్యూ వలన నాకు కేటాయించిన సమయంలో ఈ టైమ్ మైనస్ చేయాలి. వారు నోట్ ఇచ్చారు. అందులో ఎంతమంది చచ్చిపోయారు. ఎంతమందికి బియ్యం యిచ్చారు, ఎన్ని వస్తువులు యిచ్చారు అనే విషయాలు వున్నాయి. 1953 నుంచి ప్లడ్డు వచ్చిన దగ్గర నుంచి యిస్తూనే వున్నారు. వరదలను ఏవిధంగా అరికడతారో కావాలి. రాయలసీమ, తెలంగాణా వారికి ప్రాజెక్టులు యిచ్చారు. కట్టిన ప్రాజెక్టు గురించి డిన్ కష్టన్ చేయడానికి టైము యివ్వండి... డిన్ కష్టన్ డి. 9.10కు టైం ఇచ్చారు. ఆ ప్రాజెక్టు 1852లో కట్టి, అప్పుడు ఆయకట్టు 4 లక్షల ఎకరాలుగా నిర్ణయించారు. ఈనాడు ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో ఖరీఫ్ లో 10,22,500 ఎకరాలు సాగు చేస్తున్నారు. దానికి రబీ కలిపితే గాదావు 800 ఎకరాలు పూడ్చుకోవడం జరిగింది. ఖరీఫ్, రబీ కలిపితే దాదాపు 18 లక్షల ఎకరాలు ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో ఈవాళ పండించుకొనే పరిస్థితి వుంది. గోదావరి ట్రీబ్యూనల్ 1995 శత కోటి ఘనపుటడుగులు గోదావరి జలాలను వినియోగించుకోడానికి అవకాశము ఇస్తే, మనము 903 శతకోటి ఘనపుటడుగుల నీటిని మాత్రమే వినియోగించుకొన్నాము. 1852 నుంచి ఉభయగోదావరి జిల్లాలు సస్యశ్యామలమై, బంగారు భూమలుగా ఆంధ్రదేశములో ప్రభుత్వానికి వన్నె తెచ్చిపెట్టే జిల్లాలుగా ఈ రెండు జిల్లాలు రెండు దివ్యజ్యోతులుగా వెలిగే పరిస్థితి వుంది. రాష్ట్రంలో ఆ రెండు జిల్లాలు సంపన్న జిల్లాలుగా చెప్పుకొనే పరిస్థితి వుంది. ఆ ప్రకారంగా బ్రిటీష్ వారు కట్టించిన ఆ ప్రాజెక్టును ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి కూడా బాగు చేసుకోలేని దుస్థితి ఏర్పడింది. కనీసం అటువంటి జిల్లాలలో ఈవాళ చీకటిగా కనపడుతున్నది. ఆ నాడు కాటన్ దొర వెలుగునిచ్చిన పరిస్థితి ఉభయగోదావరి జిల్లాలో అభయమూర్తిగా ఆయన మా హృదయాలలో వున్నాడు. తరువాత ఈ గోదావరి వరదలు 1891లో ఒకసారి అనకట్ట కట్టిన తరువాత వచ్చాయి. అది పెద్దవరద. ఆ తరువాత 1953, 1958, 1959, 1977, 1983, 1986, 1990 వరకు ఈ వరదలు వస్తూ, అనేక కోట్ల రూపాయలు నష్టపరుస్తూ

వున్న సంగతి అందరికీ తెలుసు. ధవళేశ్వరం వద్ద 1953లో 19.5 అడుగులు ఎత్తు వరకు వచ్చింది. మూడు దశాబ్దాలలో ఎప్పుడూ అంత వరద లేదు.

1943లో బ్రహ్మపుత్రా నదికి 72,500 క్యూబిక్ మీటర్స్ వాటర్ వస్తే 1953లో గోదావరికి 77,900 క్యూబిక్ మీటర్స్ వాటర్ వచ్చింది. 1958లో 64 క్యూబిక్ మీటర్స్ వాటర్ రావడం, 1959లో 18.8 అడుగుల నీరు గోదావరిలో వచ్చి నది పొంగి పొర్లితే, అప్పుడు భద్రాచలం, పోలవరం, దుమ్ముగూడెం ప్రాంతాలతో ప్రపంచానికి సంబంధం లేకుండా పోయింది. రాజమండ్రిలో 3 అడుగులకు పై నీరు వచ్చి ప్రవహించింది. ఆ వరద అతి దారుణంగా ఆ రెండు జిల్లాలను ముంచి సర్వనాశనం చేసింది.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో 1886లో పోలవరం దగ్గర విజ్ఞేశ్వరం, మల్లేశ్వరం దగ్గర ఆనకట్టకు గండ్లు పడ్డాయి. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో అన్నటూరు, ధవళేశ్వరం, కడియం, గోపాలపురం, నాగులంక, గొల్లగలూరు ఆటు పైడు అరు గండ్లు పడ్డాయి, ఇటు, అటు ఏటి గట్లు తెగిపోయి, మొత్తం జిల్లా సర్వనాశనం అయిపోయింది. తిరిగి 1990లో 22,75 అడుగుల నీరు రికార్డుయింది, కానీ 1986లో ఈ గండ్లు పడడం వల్ల ఆ రికార్డు స్థాయి వాటర్ రిలీజ్ అవడం, దాన్ని మించి 1990లో కూడా వచ్చింది. సరే తరువాత మన ప్రభుత్వము 1975లో బ్యారేజిని కట్టింది. ఆ బ్యారేజి కట్టడం వల్ల ఒక మీటర్ నీరు ఎక్కువ రిజర్వాయర్లో వుండే అవకాశం వుంది. దాన్ని అనుసరించి ఒక మీటరు నీరు రిజర్వాయర్లో మిగిలే పరిస్థితి వున్నప్పుడు, కెనాల్ సిస్టంగాని, డ్రైనేజీ సిస్టంగాని, ఆ గోదావరికి ఏటి గట్లు కట్టలేకపోయాము. ఇది చాలా దురదృష్టము. దాని మూలముగా 1975లో ఆనకట్టకు గండి పడింది. దీన్ని తొత్కొలికంగా రిపేర్ చేయడం వల్ల మరల 1986లో 145 మీటర్స్ పాడవు గల ఆనకట్ట కృంగిపోయింది. మన గౌరవ మంత్రి గారు ఇందాక అడ్డు వచ్చి చెప్పారు. 1990 వరదల్లో మేము 7.91 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. బియ్యం, ఇండ్లు పడిపోయినవారికి ఇండ్లు, అలాగే రైతులకు సింపుల్ సబ్సిడీ బియ్యం అని అన్నారు. 1983-84 నుంచి 88-89 వరకు మన రాష్ట్రములో వరద ద్వారా వచ్చిన నష్టము ఆ నాటి ప్రభుత్వం 3,630 కోట్ల రూపాయలు నష్టముగా అంచనా వేసి, కేంద్రాన్ని సహాయం అడిగితే, 620 కోట్లు మాత్రమే అందజేశారు. మీరు 7.97 కోట్లు ఖర్చు చేశామని అన్నారు. దానికి కేంద్రము ఎలా వ్యవహరిస్తుందో అందరికీ విదితమే. నేను ఒకటే మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వరదలు వచ్చినప్పుడు, బియ్యం, వస్తువులు వంట సామానులు ఒక బస్తా ఎరువు సబ్సిడీగా ఇచ్చి రైతులకు మొత్తం ఖర్చు చేస్తే, మొత్తం ఈపాటికి డ్రైనేజీ సిస్టం, కెనాల్ సిస్టం అంతా బాగపడి వుండేది, కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఇటవంటి పరిస్థితులలో ఖర్చు చేస్తున్నామే,

ఆ డబ్బు ఇస్తే ఈ ప్రమాదాలు వచ్చేవి కావు. ఈవార 25 కె.జి.ల. బియ్యం ఇస్తే అతనికి మామూలుగా కడుపు నిండినట్లుగా అనుకోవడం, హెలీకాప్టరులో తిరిగి మేము పొడిచేశాము అని ఎంచుకొని ఈ టూర్ చేసినంత మాత్రమున వరదలు తగ్గవు.

ఆ ప్రకారంగా ముందు అక్కడ వెంటనే తగు చర్యలు గైకోవాలి. పోలవరం ప్రాజెక్టు తమరికి తెలుసు. కీ.శే. అంజయ్య గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. దాన్ని గురించి అతీ గతీ లేదు. దాన్ని వట్టించుకొనే నాథుడేలేడు. పోలవరం బ్యారేజి కట్టించినట్లయితే క్రిష్ణాకు గోదావరి నీరు మళ్లించువచ్చు. అలాగే ప్లీట్ ప్లాంట్.

శ్రీ ఆర్.చెంగరెడ్డి: దాని తరువాత మీరే సంవత్సరాలు వున్నారు కదా?

శ్రీ డి.శివరామరాజు: మీరు చేసింది ఏమిటి? అంతకు ముందే మీరు 35 సంవత్సరాలు వున్నారు కదా? మీరు మాట్లాడితే 7, -7 అంటారు?

శ్రీ ఆర్.చెంగరెడ్డి: అంజయ్యగారు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేసిన తరువాత అని అన్నారు. ఆ తరువాత మీరే వున్నారు కదా?

Mr. Speaker: I do not think that the he requires any assistance. He is capable enough. They are good friends. They were in the Legislative Council.

(ఇంటరవ్యూ)

శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమనాయుడు: - మీరు ఏమి చేశారు? 36 ఏండ్లు వున్నారు కదా?

శ్రీ డి.శివరామరాజు: - అసలు ప్రాజెక్టులకు పర్మిషన్ -- తెలుగు గంగకు పర్మిషన్ ఇచ్చారా? ఎంత ఖర్చు పెట్టింది? ఈ డిఫికల్టీస్ చెప్పరు. మాట్లాడితే 7 - 7 ఏండ్లని అంటారు. మొన్న వరదల్లో వచ్చిన ధాన్యాన్ని కొనిపించారు. ఇక్కడ మాత్రం మంత్రులు చేసిన ప్రకటనలు రైతులను కొంపముంచాయి. మొలక వచ్చిన ధాన్యముతో సహా కొంటామని అన్నారు. సామాన్య రైతుకు రైస్ ఫెడ్ పెట్టారు. ఎన్ని కోట్ల రూపాయల విలువగల రైస్ ను రైస్ ఫెడ్ కొంది? అలాగే ఎఫ్.సి.ఐ నిబంధనల మేరకు కొనని మాట వాస్తవమే. దానివల్ల మిల్లర్స్, బ్రోకర్స్ బాగుపడడం తప్ప. యాక్చువల్ గా రైతు పెద్దగా లాభపడలేదు. ఈ దుష్ప్రతి చూచి, రైతులు వెస్ట్ గోదావరిలో రైతులు వ్యవసాయాన్ని వదిలి చేవల చెరువులు, కోళ్ళ ఫారాలు, ఇతర వ్యాపారాలను పెట్టుకొని రైతుగా పేరు చెప్పుకొనే దానికి సిగ్గుపడుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని తమరి దృష్టికి తెస్తున్నందుకు చాలా విచారిస్తున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్: ఇంతవరకయితే పెద్దగా ఏమీ చెప్పలేదు.

శ్రీ డి. శివరామరాజు: వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాను వరద బాధనుండి రక్షించాలంటే మొన్న ప్రపంచ బ్యాంకు మీటింగు ముఖ్యమంత్రిగారు పెట్టారు. దానికి టరమ్స్ ఎండ్ కండిషన్స్ పెట్టడం జరిగింది. కానీ ఆ టరమ్స్ కండిషన్స్ ఆక్షన్ ప్లాన్ కు డ్రైయిన్స్ అవి టేకప్ చేయడం జరుగుచున్నది. కానీ దురదృష్టవశాత్తు గోదావరి జిల్లా వరదనే కాదు. అక్కడున్న రెండు పెద్దనదులు లాంటివి; అవి ఎర్రకాలువ, కొవ్వూడ కాలువ. ఇవి ప్రపంచ బ్యాంకు ఎయిడ్ తో -- ఇవి గోదావరి యాక్చువల్ గా ఫీడింగ్ డ్రైయిన్స్. ఆ రెండూ గోదావరిలో సుందరి డైవర్షన్ ఇచ్చి కొంత డబ్బు ఖర్చు చేస్తే, ఆ డ్రైయిన్స్ ద్వారా రిలీజ్ అయ్యే వా . ఎస్ ఉపయోగపెట్టే పరిస్థితి వుంది. తరువాత ఇప్పుడు చేసింది ఏమిటంటే, కంప్లెక్స్ వుంది. ఇది టెట్ లెట్. ఆ రెండు ఇన్ లెట్స్ గోదావరికి. డ్రైయిన్స్ డైవర్షన్ చేసి, ఈ డ్రైయిన్స్ త్రవ్వి, టెట్ లెట్ లో ఒకే స్ట్రైయిట్ కట్ చేశారు. స్ట్రైయిట్ కట్ ఉప్పుబేరుకు పూర్తిగా త్రవ్వాలి. మాకు అక్కరలేని కొల్లేరులో రెగ్యులేటరు 6 కోట్లతో వారు ప్రపోజల్ పంపారు. కొల్లేరు, అమ్మిలెరు, బుడుమేరు, రామిలెరు ఇవి కొల్లేరును ముంచుతాయి. ఆ ముంచిన తరువాత, ఉప్పుబేరు ద్వారా సముద్రములోకి నీరు పోవాలి. దానికి మధ్యలో స్ట్రైయిట్ కట్ కడతారని అంటారేమిటి? ఇదొక దారుణమైన విషయం. అదే గనుక జరిగితే, వెస్ట్ గోదావరిలో, క్రిష్ణలో తప్పనిసరిగా ఉద్యమించే పరిస్థితి వుంది. ఆ ప్రతిపాదన మానుకొని, స్ట్రైయిట్ కట్ కాకుండా 6 కోట్లతో డైవర్షన్ చేసి, ఎర్రకాలువకు, కొవ్వూడ కాలువకు మీరు కొంత ఖర్చుచేస్తే, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాకు మేలు చేసిన వారవుతారు డ్రైయినేజి బోర్డు పెట్టారు. డ్రైయినేజి బోర్డులో తిరిగి 32 కోట్ల రూపాయలు వసూలు అయింది. 32 కోట్లలో 18 కోట్లు జీత భత్యాలకు పోయింది. 14 కోట్లు మిగిలింది. 14 కోట్లలో ఇంజనీర్స్ కు కొంత శాతం, కంట్రాక్టర్ల లాభము పోతే మిగిలింది ఏవిధంగా ఉపయోగపడుతుందో తెలియదు. అలాగ అవహాసంగా తయారైంది. డ్రైయినేజి బోర్డు వ్యవహారము మానుకొని, స్టేట్ ఫండ్సుతో మీరు పూర్తిగా డ్రైయిన్స్ డైవర్షన్ కెనాల్స్ పెట్టకపోతే గోదావరి జిల్లానుండి మీరు ఏమీ ఆశించక్కరలేదు. కట్టిన ప్రాజెక్టులను బాగుచేయండి. కొత్తగా ప్రాజెక్టులను కట్టమని అనటంలేదు. దాన్ని విస్తరించి వ్యవహరిస్తే, వెలుత్తం సర్వనాశనం అవుతాము. డిపార్టుమెంటువారు డ్రైయిన్స్ ను ఊడ్చుకోవద్దు. మధ్యలో అలా గడ్డివాములు వేయడం అలాగే వక్కా ఇండ్లు కట్టడం ఇత్యాదిగా ఆ డ్రైయిన్స్ ను సర్వం ఆక్రమించే శారు. దాన్ని మీరు అరికట్టే పరిస్థితి వుండాలి. మైలు కూలీలని వుంటారు; డిపార్టుమెంటులో డ్రైయిన్స్ లో ఆక్రమింపబోయే కారణం వారే. ప్రపంచ బ్యాంకు డబ్బుతో రేపు కట్టేటప్పుడు అక్కడి ఆక్రమదారులను తొలగించే పరిస్థితి ఏవిధంగా చేస్తారో తెలియదు. కానీ ఇవన్నీ తొలగించి మీరు

ఈ డ్రెయిన్స్ను బేకప్ చేసినప్పుడు కొంత ఉపశమనం కలుగుతుంది. ఇంజనీర్లు లంచాలు చాలా విపరీతం. మొన్ననే వెస్ట్ గోదావరిలో ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, నలుగురు డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్, 19 మంది అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్స్ సస్పెండ్ అయ్యారు; ఈ డ్రెయినేజి కుంభకోణములో. ఈ మధ్యలోనే గోదావరి జిల్లాలో ఒక ఘటన జరిగింది. కడెం డ్రెయిన్లో కొన్ని లక్షల రూపాయలు కుంభకోణము అయిందని ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లా పరిషత్తు మీటింగులో మన శాసనసభ్యులు సంగీత వెంకటరెడ్డిగారు

Expunged as ordered by the chair.

శ్రీ డి. శివరామరాజు ---- అక్కడ లంచగొండితనం జరుగుచున్నది. దాన్ని సభ దృష్టికి తేవడం - ఇది తూర్పు గోదావరి జిల్లా పరిషత్తు సభ్యులే వారు ఒకరినొకరు వాదించుకొన్నారు. అది ఎంతవరకు వాస్తవమో ఏమో తెలియదు. ఎంత డబ్బు ఖర్చు చేశారు?....

Mr. Speaker: Except discussion on Godavari Floods, nothing will go on record whatever he has said. After naming Sri Sangeeta Venkata Reddy, I am expunging everything from the records. Please confine to the Godavari Floods.

శ్రీ డి. శివరామరాజు: గోదావరి వరదలు, ఈ డ్రెయినేజి కుంభకోణము బాగా....

Mr. Speaker: Please utilise any other occasion but not now. నేను రికార్డు నుండి మీ పేరు తీసుకొన్న తరువాత చేసిన సంభాషణ అంతా సబ్జెక్టుకు సంబంధము లేనిది తీసివేశాను. మరల మీరు లేచి మాట్లాడితే రికార్డులోకి వస్తారు. I have expunged from the records what all irrelevant. Please resume your seat. రికార్డు నుండి వెంకటరెడ్డిగారి పేరు తీసుకొని, తరువాత మీరు ఏదయితే మూడు వాక్యాలు అన్నారో అవన్నీ పోయాయి. సబ్జెక్టు మీద చెబితే అవి రికార్డులోకి వస్తాయి.

శ్రీ డి. శివరామరాజు: ఈ డ్రెయినేజి సిస్టంలో ఇంత పెద్ద కుంభకోణము జరిగిందని సభ దృష్టికి తేకూడదా?

మిస్టర్ స్పీకర్: డ్రెయినేజి సిస్టం వర్కు చేసేవాడు ఎం.ఎల్.ఎ కాడు. బిల్లు రికార్డు చేసేవాడు ఎం.ఎల్.ఎ కాడు. You come back to the subject. I will close this. Your time is hardly three minutes.

శ్రీ డి. శివరామరాజు: ముఖ్యంగా ఆఫరిమాటగా వెస్ట్, ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలను నిర్లక్ష్యము చేయడం జరిగింది. దాన్ని పురస్కరించుకొని మీరు మొన్న మేజరు ఇరిగేషన్కు 400 కోట్లు ఎంతో ప్రపోజ్ చేశారు. అలాగే

వరదలపైన

డ్రైనినేజికి 400 కోట్లు ప్రపోజ్ చేయడం జరిగింది. ప్రపంచ బ్యాంకువారు ఇచ్చింది ఒకచోట 54 కోట్లు, డ్రైనినేజికి 126 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. దాని ప్రకారం మీరు దానితో సరిపెట్టుకొని గోదావరి సిస్టమును మేము ఆధునీకరణగా తీసుకొంటామని అంటే అది హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది. వెస్ట్ గోదావరి జిల్లా ప్రజలు షమిం చే పరిస్థితిలో లేరు. ఈవార సర్వనాశనం అయ్యారు. కొత్తగా కట్టే దానికన్నా వున్నవి బాగుచేయడం వాళ్ళకు చేతగాని పరిస్థితి అయింది. అది 7 సంవత్సరాలా, 36 సంవత్సరాలా అనే పరిస్థితికాదు. గోదావరి డ్రైనిన్స్, కెనాల్ సిస్టమును రీ ఆర్గనైజ్ చేయకపోతే ఇంజనీర్లు ఎక్కువ ప్రమాదము ఏర్పడే పరిస్థితి వుంది. తమరు ఇచ్చిన ఈ అవకాశం ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.సోమసుందరరాజ్ (కొత్తపేట): అధ్యక్షా, గోదావరి వరదల గురించి ఈ ప్రభుత్వము చేసిన సేవగురించి గోదావరి వరదలకు ఇచ్చిన గ్రాంటు గురించి కొన్ని వివరాల గురించి శాసనసభకు చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. దాని మీద మాట్లాడటానికి ఈ సమయం ఇచ్చినందుకు తమరికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గోదావరి వరదలు 1953 నుండి మన ఎరుకలోకి వచ్చింది. 1953 తరువాత, 1959లో రెండు మీటర్స్ ఎత్తైన గోదావరికి వరదలు వచ్చి, సుమారు రూయిన్ చేయడం జరిగింది. ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలలో మొత్తం 534 కి.మీ. పొడవున ఫ్లడ్ బ్యాంక్స్ వున్నాయి. దానికి సాలీనా వున్న గ్రాంటు 80 లక్షలు; 1980లో రికార్డు చేయడం జరిగింది. 80 లక్షల రూపాయలు గోదావరి వరదల మెయింటెనెన్స్ కు సరిపోవడం జరుగుతుంది. 80 లక్షలలో 50 లక్షలు సుమారుగా జీతభత్యాలకు పోగా, 20 లక్షలు బ్యారేజి ఆనకట్ట రిపేర్స్ కు సరిపోతుంది. మిగిలిన 10 లక్షలు సుమారు వుంది. 1950 నుండి 10 లక్షలు ఏడా వుంటే, దీనిలో మెయింటెనెన్స్ కు గాని, వరద బ్యాంక్స్ ఇంప్రూవ్మెంట్ కు గాని, ఏవిధమైన గ్రాంటు రాకుండాపోవడం విచారించవలసిన విషయం. పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేయడం జరిగిందని చెప్పడానికి సిగ్గు పడవలసిన అవసరముంది. 1986లో వరద వచ్చినపుడు 13 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చారు. అది ఏ రూపంలో ఖర్చు చేశారన్నది ఖుణ్ణంగా తెలియదు. 1959లో ఇచ్చిన గ్రాంటు ప్రకారం చూస్తే, మరల 1959 నుండి 1980 వరకు ఏ రకమైన వ్రయత్నాలు గ్రాంటు ఇంప్రూవ్మెంట్ లో కనిపించడంలేదు. ఇది గోదావరి వరద గురించి పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేయడంగా గమనించాలని కోరుతున్నాను. కనీసం 1959 రికార్డు మెయింటెనెన్స్ చేయడం అంటే సుమారు 9 కోట్లు ఖర్చు చేయవలసిన అవసరం వుంది. వ్రతి సంవత్సరం వరద వచ్చినా రాకపోయినా ముందే గ్రాంటు తీసుకొని ఖర్చుపెట్టవలసిన పరిస్థితి మాకుంది. 120 కోట్ల వరకు

గోదావరి బ్యాంక్స్ డెవలప్మెంటుకు గాను ప్రభుత్వము ద్వారా ఇప్పించాలని అక్కడున్న ఇబ్బందులను తొలగించాలని. రైతులకు సంపూర్ణ సహకారం అందించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె.బొజ్జి (భద్రాచలం): అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా ఈ ఆఖరి రోజు మాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు స్పీకరు గారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ఆగస్టు 14వ తేదీ నుండి సెప్టెంబరు 2వ తేదీ దాకా ఈ గోదావరి సుమారు నాలుగు జిల్లాలు వరంగల్, ఖమ్మం, పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలో అనేక గ్రామాలు సర్వనాశనం చేస్తూ, అంతేకాకుండా వరిపంట గాని, ప్రత్తి పంటగాని మిర్చిగాని, నారుగాని మొత్తం సర్వనాశనం అయిపోయింది. ఇప్పుడు మా నియోజకవర్గానికి ప్రత్యేకంగా బూర్గంపాడు నియోజకవర్గానికి గాని, భద్రాచలం నియోజకవర్గానికి గాని, అక్కడ రైతులవి 200 బ్యారెన్స్ దాకా కూలిపోయాయి. అంతేకాకుండా రైతుల పొలాలలో కూడా ఇసుక మేట వేసి, పొలాలు ముఖ్యంగా వరి పొలం గుర్తులేకుండా నాశనమైపోయింది. గత ప్రభుత్వము 1986లో హెక్టారుకు వెయ్యి రూపాయల చొప్పున రైతులకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ రకంగా వారిని ఆదుకోవడం జరిగింది. 1986లో వచ్చిన వరద 20వ తేదీ లోపలనే తేలిపోయింది. కానీ ఈ సంవత్సరం దానికంటే గణం తక్కువ వచ్చినా ఫ్లడ్ విపరీతమైన గోదావరి బెల్ట్ కు ఇటువైపు, అటువైపు వున్న ఇండ్లు అంటే పట్టణవాసంలో గుడిసెలను ఇండ్లని అంటారు. ఆ గుడిసెలు కొట్టుకొనిపోయాయి. అదేవిధంగా భద్రాచలం, కూనవరం 50 కి.మీ. దూరంలో మధ్యలో వున్న మొత్తం గ్రామాలు కొట్టుకొనిపోయాయి. వారికి కలప గాని, తాబాకులు గాని, వెదురుగాని దొరికే వరిస్థితి లేదు. ఈ ప్రభుత్వము, వారికి కలప ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ద్వారా అందించే ఏర్పాట్లు చేస్తే వాళ్ళు పడిపోయిన లేదా కొట్టుకొనిపోయిన గుడిసెలను వేసుకొంటారు. 25వ తేదీ ముఖ్యమంత్రి గారు భద్రాచలం వస్తారని రిపోర్టు తయారుచేసి పంపాము. వెంటనే వాళ్ళను ఆదుకొని కలప, వెదురు సప్లయి చేయాలని అడగడం జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా అడుగుతున్నాను. ఆగస్టు 16వ తేదీన పంచాయతీరాజ్ మినిష్టరు గారు, మరియు సమరసంహారేడ్డిగారు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు పంపిస్తామని అంటే మేము అక్కడ పేవరు బోర్డు దగ్గర ఎదురుచూశాము. తరువాత 15 నిమిషాలకు హెలీకాప్టర్ వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రి గారు టైం లేక బెంగుళూరు వెళ్ళిపోయారని తెలియజేయడం జరిగింది. ఈరకంగా ఆనాడు ప్రజలు ఎదురుచూసి వెనక్కి వచ్చేశారు. ఈరకంగా రైతుల పొలాలు పోయాయి, పంటలు పోయాయి, ఇండ్లు కొట్టుకొని పోయాయి. ప్రజలు అంటువ్యాధులకు గురి అయినారు. ఇండ్లను కొట్టుకొనిపోయిన వారికి రూ.500లు, పడిపోయినవారికి రూ.200లు

వరదలపైన

ఇచ్చారు. అంతకుముందు ప్రభుత్వము 250 రూపాయలు 20 కే.జీల బియ్యం అప్పటికప్పుడు ఇచ్చారు. చాలా సంతోషము. అక్కడ 100 ఎకరాల వ్యవసాయం చేసే రైతులు రూ.10ల కూలికి పోతున్నారు. అయినా కూలికి పిలిచే నాథుడు కూడ లేడు. మిరప, రాగులు, ప్రత్తి పంటలు పోయాయి. రైతులు అప్పులపాలయ్యారు. గోదావరి వరదలవల్ల ప్రజలు ముఖ్యంగా రైతులు సర్వనాశనం అయ్యారు. కూలి రైతులు ఏడ్వడం తప్ప వేరేది ఏమీలేదు. కూలికి పిలిచే దిక్కులేదు. బ్యాంకులు అప్పులు ఇవ్వడంలేదు. 10వేల అప్పుకు రూ.750లు కడితే 10వేలు ఇస్తామనే పరిస్థితిలో బ్యాంకులున్నాయి. హెక్టారుకు రూ.1000లు ఆ రోజుల్లో ఇచ్చారు. ఆ రకంగా ఇప్పుడు ఇచ్చి, రైతులను ఆదుకోవలెను. మీరు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకు వెంటనే తెలియజేసి, ముందు ఒక డిపోజు పెట్టి అక్కడ నుండి కర్ర వెదురు వగయిరా ఇంటికి వసికివచ్చే కర్ర సామానులను వరద బాధితులకు అందించాలి. అప్పుడే వాళ్ళు గుడిసె వేసుకొనేదానికి వీలు ఏర్పడుతుంది.

ఉ. 9.40

ఇంకోటి - పోయిన ప్రభుత్వములో ముఖ్యమంత్రిగారు 1986లో కూనవరంలో దిగి వెయ్యి ఇళ్ళు ఇస్తామని అన్నారు. 500 కట్టారు. ఈ లోపల వారి గవర్నమెంటు మారిపోయింది. ఇప్పుడు మళ్ళా 14 మండలాలకు ప్రత్యేకంగా వారికి ఏమయినా మీరు తొందరలో- గోదావరి ప్రక్కల ఉన్న ఏరియాలలోని వారిని తరలించే దానికి బదులు గవర్నమెంటు భూమో, బంజరు ఫారెస్ట్, ఆ రకంగా మీరు కేటాయించి వారికి వేరే మరొక ప్రాంతములో కాలనీలు నిర్మాణం చేయకపోతే మళ్ళా ప్రతి సంవత్సరం ఆగస్టు, సెప్టెంబరు వచ్చేసరికి ఈ గోల ఉంటూనే ఉంటుంది. మీరు వెంటనే వేరే ప్రాంతాలకు తరలించి ఆరకంగా చేసినట్లయితే కొంతవరకు ఆదుకున్న వారు అవుతారు. ఆ రకంగా చేయాలి. చేయకపోతే జనం ఊరుకోరు. జనానికి అది వెంటనే చేయాలి. ఇంకోటి - ఇళ్ళ స్థలాలు కూడా వెంటనే ఫారెస్ట్ బంజరు కాకపోయినా భూస్వాములకు ఉన్న కొన్ని భూములను గవర్నమెంట్ ఏదో ఒక రేటు చేసి ఆ భూస్వాములను ఒప్పించి వారికి ఇళ్ళస్థలాలు కేటాయించకపోతే జనము మాత్రం ఊరుకోరు. ఎవరు వచ్చినా వారు ఊరుకోరు. రేపు ఇంకో గవర్నమెంటు వచ్చినా ఊరుకోరు. జనం రెచ్చిపోకుండా మీరు ఏదోచేస్తే తప్ప వారు లెగ్గే దాకా మనము ఊరికే ఉండకూడదు. ఈవేళ మనము చూస్తున్నాము. భద్రాచలం నియోజకవర్గంలో ఈవేళ మనము చూస్తున్నాము. ఆ నియోజకవర్గంలోని 58 గ్రామాలలో 40 గ్రామాల దాకా గోదావరి ప్రక్క ఏరియాలలోనే ఉన్నాయి. అవతల సీలేరు ఉంది. అది ఒరిస్సా నుంచి వస్తుంది. మధ్యప్రదేశ్ నుంచి శబరి వస్తుంది. మూడు మండలాలకు శబరి, సీలేరు.

మిగతా మండలాలకు గోదావరి. భద్రాచలం పట్టణానికి దేవస్థానం ఉంది. ఇప్పుడు బ్రిడ్జి కట్టిన తరువాత దానికి పెద్ద ప్రత్యేకత, పేరు ఏర్పడింది. రోజూ 10 బస్సులలో వస్తూవుంటారు చూడడానికి. అక్కడ ఎక్కడయితే బస్సు ఆగుతుందో ఆ దేవుడి గుడిదగ్గర రోడ్డు బాగుంది కాని ఊరిలో రోడ్డు బాగోలేదు. అయితే అక్కడ 10వేల జనం ఉన్నప్పుడు ఒక టాంకు కట్టారు. ఇప్పుడు 40వేల మంది అయ్యారు. కాని రెండో టాంక్ కట్టించలేదు మంచినీటికి. పెద్ద చికాకుగా ఉంది. ఒకళ్ళ మీద ఒకరు పడుతున్నారు. 40వేల జనాభాకు రెండో టాంకు కావాలని నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి చెపుతూనే ఉన్నాము. మొన్న సర్వే కూడా చేశారు. రూ.84 లక్షలు అవుతుంది అన్నారు. ఇప్పుడు అక్కడ ఉండే జనానికి. దేవస్థానానికి వచ్చే జనానికి నీరు అందించే దానికి ఆ టాంకు కట్టించే దాని విషయములో ఈ సభలోనే మంత్రివర్యులు చెప్పాలి. ఇంజనీర్స్ చెప్పింది ఏమిటంటే దాని ఎస్టిమేట్ ఇప్పుడయితే రూ.84 లక్షలు, అది మొదలు పెట్టేసరికి ఒక కోటి రూపాయలు అవుతుంది దాని గురించి ఈ అసెంబ్లీలోనే చెప్పాలి డబ్బు గురించి లేకపోతే లేదని వారు నాకు స్వయంగా చెప్పారు. అక్కడ వరద రాకుండా దేవస్థానం దగ్గర ఒక కరకట్ట కట్టారు. అది ఒక ప్రక్క కట్టారు. ఇంకో ప్రక్క మిగిలి ఉంది. అది కూడా కట్టినట్లయితే దేవస్థానం దగ్గర ఉన్న 400, 500 కుటుంబాల వారికి మేలు కలుగుతుంది. గోదావరి 40 అడుగులు వచ్చినప్పుడు ఈ 400, 500 కుటుంబాల వారిని రిలీఫ్ కేంద్రాలకు చేర్చవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఇది చికాకుగా ఉంది. 60, 70 అడుగులు వస్తే అంతా మునుగుతుంది. వరద కట్ట కడితే తప్ప కాపాడలేము, రక్షణ ఉండదు. అది ఒక భాగము. దుమ్ముగూడెం దగ్గర బ్రిటీష్ వారు ఉన్నప్పుడు వరదకట్ట కట్టారు. అది మొన్న కూలిపోయింది. 200 ఇళ్ళు కొట్టుకుపోయాయి. దుమ్ముగూడెం పట్టణములోనే జరిగింది. అది కూడా మీరు కట్టాలి. దానికి ఎస్టిమేట్ వేసి చేయాలి. అక్కడ ఖాళీ స్థలం, గవర్నమెంట్ స్థలం లేదు, రైతుల పరిస్థితి ఇది, భద్రాచలం పట్టణానికి మంచినీటి పరిస్థితి అది. వరదకట్ట ఒకటి. రైతులకు ఇమ్మిడియేట్గా బ్యాంకుల నుంచి అర్డర్ వేసి అదుకోకపోతే వారు వ్యవసాయం చేసే పరిస్థితిలేదు. రెండవది వారికి బొగ్గు ఎస్.టి.సి వారు ఇచ్చేవారు. వారు ఎట్లా ఇచ్చేది అంటే ఒక సామెత ఉంది - రైలుబండి దాటిపోయిన తరువాత టిక్కెట్టు ఇచ్చినట్లుగా చేలో పంట ఎండిపోయిన తరువాత బొగ్గు ఇచ్చేవారు పంట నష్టపోయిన తరువాత బొగ్గు ఇచ్చేవారు బోర్డు డైరెక్ట్ గా రైతులకు ఇచ్చేటట్లుగా మొన్న పేపర్లో వచ్చింది చూశాను. సెప్టెంబరు 13వ తారీఖున జి.ఎమ్ వచ్చినప్పుడు మాట్లాడాను. అక్కడ రైతుల పరిస్థితి బాగాలేదు. బేరన్స్ కూలిపోయాయి. అప్పులు ఇచ్చే మార్గం లేక చాలా చికాకుగా ఉంది. మరి ఎస్.టి.సి వారు కూడా ఈ రకంగా

వరదలపైన

చేస్తే ఎటూ కాకుండా పోతున్నారు. కాబట్టి వారికి బోర్డు డైరెక్ట్ గా బొగ్గు ఇచ్చేటట్లు చూడండి అంటే వారు అన్నది ఏమంటే అది సి.ఎమ్ గారిచేతిలో ఉంటుంది అని. మొన్న రైతులు వచ్చి గోల చేసినప్పుడు పేపర్ లో చూస్తే సి.ఎమ్ గారి ఆలోచనలో ఉంది బోర్డు ఇవ్వడానికి అని. వారికి డైరెక్ట్ గా బోర్డు ఇచ్చేటట్లు చూడాలి. వారు అప్పుల్లో ఉన్నారు. బోర్డు రూ.10 వేలు అప్పు ఇస్తే వారు బేరన్స్ కట్టుకోడానికి ఉపయోగపడుతుంది కాబట్టి ఆ రకంగా ఆలోచన చేసి రైతులను ఆదుకోవాలి. అదే రకంగా ఈ 14 మండలాలలో వారిని మెరక ప్రాంతాలకు తరలించకపోతే ప్రతి సంవత్సరం ఆగస్టు, సెప్టెంబరులో వచ్చే వరదల వల్ల ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి వారికి ఆ రకంగా ఏర్పాటు చేయాలి. అదే రకంగా రోడ్లు ఉన్నాయి. ఆగస్టు, సెప్టెంబరులో తుపాను దెబ్బ కూడా తగిలింది. మే నెలలో వచ్చిన తుపానుకు కొన్ని రోడ్లు పాడయి పోయాయి. 30, 40 గ్రామాలకు బస్ తిరుగుతూ ఉంటే మే నెలలో వచ్చిన తుపానుకు వి.ఆర్.పురం మండలం, చింతూరు మండలం, కూనవరం మండలం, ఈ మూడు మండలాలలో 45 గ్రామాలకు సంబంధించి ఒక రోడ్డు తెగిపోతే అది ఇంతవరకు బాగుపడలేదు. అది తప్పకుండా బాగుచేసి ఆ రోడ్డుమీద బస్సులు తిరిగేటట్లు చేసి జనాన్ని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నారు. అదేరకంగా మన పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారితో కూడా మాట్లాడాను. కాగితం కూడా తయారుచేశాను. గ్రాంట్ ఇమ్మీడియేట్ గా చేసి డబ్బు వచ్చేటట్లు దీని మీద ప్రకటించితే జనానికి ఆ బస్సులు తిరుగుతాయి. అలాగే ఇసుకమేటలు వేసిన భూములకు ఆ రైతులకు మీరు ఎకరానికి వెయ్యి రూపాయలు ప్రకటించకపోతే జనం తిరుగుబాటు చేసే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఆ రకంగా తప్పకుండా ఆదుకోవాలని, ఈ హౌస్ లోనే హామీ ఇవ్వాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శేలపు తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు: అధ్యక్షా, తరచుగా గోదావరికి వచ్చే ఫ్లడ్స్ ను మేము కూడా ఏవిధంగా అనుభవిస్తున్నామో సభలో కూడా తెలుసుకోవాలి. మాకు కూడా అంత బాధా ఉంది. ప్రతిసారి వచ్చే వరదల వల్ల అపారమైన జననష్టం, దానితో పాటు ఆస్తులు, పంట నష్టాలు కోట్ల నష్టం జరుగుతోంది. ప్రతిసారి ఇలా గోదావరి వరదలు లక్షలాది ప్రజలను దుఃఖములో ముంచుతున్నాయి. వైనాలో హవాంగ్ హో నదికి చైనా దుఃఖసాగరం అని పేరు ఉంది. అదేవిధంగా దామోదర్ రివర్ కి బెంగాల్ దుఃఖసాగరం. అలాగ గోదావరి దుఃఖములో ముంచినా మనము దుఃఖసాగరం అని అనుకోలేము. ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతానికి శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు లైఫ్ లైన్ గా ఉంది. దానివల్ల లక్షలాది ఎకరాలు సాగుచేసుకుంటున్నాము. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి

జిల్లాలు, మిగతా ప్రాంతాలలో లక్షలాది మందికి కడుపుకి ఇంత తిండి పెట్టేది కూడా గోదావరి.

ఉ.9.45

అయితే గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాల్లో వరదలను అరికట్టి నీటిని సక్రమంగా వాడుకొనేందుకు ఏమీ చేయాలో ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. 1983 నుంచి చాలాసార్లు చూస్తున్నాం. చాలాసార్లు మీరు ఆఖిలవక్ష కమిటీలను వేసి ఈ ప్రాంతాలన్నింటిని చూడడానికి పంపించారు. ఒకటి, రెండు సందర్భాలలో నేను కూడా పోవడం తటస్థించింది. అక్కడికి వెళ్ళి చూడడం, సంబంధిత కలెక్టర్లు, మిగతా ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లు చాలా చక్కగా రిపోర్టు తయారుచేసి ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మిత్రా కమిటీ రిపోర్టును ఒకసారి చదివి, దానికి రూపురేఖలు దిద్ది చాలా చక్కగా వేస్తాము, కావలసిన చట్టాలు కూడా తెచ్చి ఈ ప్రాంతాలలో తగిన విధంగా పనులు చేద్దామని ఆలోచించడం జరుగుతోంది. కాని వెంటనే దానిని మరచిపోతున్నాం. కాబట్టి నేను మనవి చేసేది ఇందులో రాజకీయాలు జొప్పించకుండా కొంతమంది ఎఫ్.పి.యం.బీ అధికారులతో ఒక కమిటీని వేసి గోదావరి వరదలను నివారించడానికి సత్వరంగా ఎక్కడెక్కడ ఏ ఏ ప్రాజెక్టులు నిర్మించాలన్న అంశంపై ఒక రిపోర్టు తయారు చేయమనండి. ఆ రిపోర్టును వీలైతే ప్రపంచ బ్యాంకు ముందుకు తీసుకుపోయి వారి సహాయాన్ని పొందే ప్రయత్నం చేయాలి. కొంతమంది అధికారులతో కమిటీని ఏర్పాటుచేసి వారు తొందరగా రిపోర్ట్ ఇవ్వాలని అనకుండా వారు ప్రశాంతంగా ఆలోచించి ఈ సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి ఏ ఏ ప్రాజెక్టులు కట్టాలో నిర్ణయం తీసుకొనేందుకు ఈ సమస్యను అధికారులకు వదిలివేయాలి. అదేవిధంగా ముఖ్యంగా ఈనాడు గోదావరి డ్రైయిన్స్, ఉప కాలువల ఎంక్రోచ్మెంట్స్ వున్నాయి. ఈ ఎంక్రోచ్మెంట్స్ మూలంగా వరదలు ఉధృతం అవుతున్నాయి. ఊహించని విధంగా కొన్ని ఇళ్ళు కూలిపోవడం జరుగుతోంది. కాలువల మీది కొన్ని భూములను ఎసైన్మెంట్ కూడా చేయడం జరుగుతోంది. కాలువలలోని నీరు సరిగా పోకుండా కాలువల మీది భూములను బాహటంగా ప్రభుత్వం ఎసైన్మెంట్ చేయడం జరుగుతోంది. స్థానికంగా వున్న పరిస్థితుల వల్ల కొందరు రాజకీయ నాయకులు/ఆక్రమణదారులను సపోర్ట్ చేయడం భూములను ఆక్రమిస్తే ఎంక్రోచ్మెంట్ ప్రభుత్వం తొలగించ లేక పోవడం వల్ల విపరీతమైన నష్టం జరుగుతోంది. ఆక్రమణదారులను తొలగించేందుకు ప్రభుత్వం ఒక చట్టం తేవాలని కోరుతున్నాను. గోదావరి ప్రాంతంలో సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి ఒక కాంప్రెహెన్సివ్ రిపోర్ట్ తయారు చేయాలి, మిత్రా కమిటీ రిపోర్ట్గాని, సంబంధిత కలెక్టర్ల అభిప్రాయాలు వున్నాయి. వారి

వరదలపైన

అభిప్రాయాలు రిటన్ గా వున్నాయి. వాటన్నింటినీ పరిశీలింప చేసి ఈ ప్రాజెక్టులన్నింటికీ ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు అవుతుందో ప్రభుత్వం ఒక సమగ్రమైన నివేదిక తెప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే గోదావరి నాసిక్ దగ్గర వున్నప్పుడు దాని ఉధృతి ఎలా వున్నా నాసిక్ దాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోకి ప్రవేశించిన తరువాత - శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ కొంత రిస్ట్రెయిన్ చేస్తే చేయవచ్చు కాని ఇక్కడ వున్న ఇంద్రావతి, ప్రాణహిత దానిలో కలిసిన తరువాత, భద్రాచలం, పాపికొండలు దాటిన తరువాత దానికి ఒక దిశ అంటూ లేక ఇష్టం వచ్చినట్టు పారుతుంది. ఇరువైపులా బండ్స్ పెట్టాం. కాని ఆ బండ్స్ పై రాళ్లు పరిపిస్తేనే వాటికి కొంత ప్రొటక్షన్ వుంటుంది. లేకపోతే అక్కడ వున్న ఇల్లీగల్ ఎంక్రోచర్స్ పశువులను పెంచడం, బండ్స్ కు రంధ్రాలు చేయడం జరుగుతోంది. ఆ రంధ్రాలు పెద్దగా అయిపోతే ప్రభుత్వానికి తీరని నష్టం సంభవించడం, వాటిని బాగు చేయడానికి లక్షలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతోంది. కాబట్టి ఆ బండ్స్ పై రాళ్లు పరిపించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే రెండు వైపులా వున్న బండ్స్ ఎత్తును పెంచవలసిన అవసరం వుంది. చాలా సందర్భాలలో ఈ విషయం గురించి మాట్లాడడం, తరువాత మర్చిపోవడం జరుగుతోంది. తప్పనిసరిగా బండ్స్ లెవల్ ను రెయిజ్ చేయాల్సిన అవసరం వుంది. ఇక తుపాను వచ్చినప్పుడు గోదావరికి ఉధృతంగా వరదలు రావడం, ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంట్ వారికి వెంటవెంటనే వైర్ లెస్ ల ద్వారా ఈ విషయాలు తెలియడం జరుగుతోంది. అందువల్ల వరదలు వచ్చినప్పుడు బండ్స్ ను రక్షించడానికి వెంటనే సేండ్ బ్యాగ్స్ వేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. అందుకు సేండ్ బ్యాగ్స్ పర్మినెంట్ స్టోరేజ్ గు గోడాన్స్ కట్టాలి, అందుకు ఒక ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటుచేయాలి. ఇకపోతే రిలీఫ్ చర్యమూలలో ఇళ్లు కట్టిస్తున్నాం, మిగతా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాం. ఇలాంటి ప్రాంతాలలో శాశ్వత గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టవలసిన అవసరం వుంది. అంతేకాకుండా సైక్లోన్ వచ్చే ప్రాంతాలలో ఏవిధంగా సైక్లోన్ షెల్టర్స్ నిర్మిస్తున్నామో అదేవిధంగా వరదలు వచ్చే ప్రాంతాలను ఐడెంటిఫై చేసి ఫ్లడ్ షెల్టర్స్ నిర్మించవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనం ఊహించని విధంగా నిజామాబాద్ జిల్లాలో, తెలంగాణాలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో వరదలు వచ్చి కొన్ని గ్రామాలు మెరూన్ అవుతున్నాయి. అక్కడ అట్లా జరుగుతుందని మనం ఎన్నడూ అనుకోలేదు. కాబట్టి అలాంటి ప్రాంతాలను ఐడెంటిఫై చేసి పర్మినెంట్ షెల్టర్స్ కట్టవలసిన అవసరం వుంది. ఇక పంటలు నష్టపోయిన రైతులకు కంపెన్సేషన్ ఇస్తున్నారు. ముఖ్యంగా తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో తమలపాకు పంట పండించే రైతులకు నష్టపరిహారం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. తమలపాకు పండించే భూములను లీజ్ కు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. పందలాది ఎకరాలలో

కోట్లాది రూపాయలు విలువైన పంట పండుతోంది. అయితే తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రాటెక్టెడ్ టెనెన్సీ ఆకు వున్నా తమలపాకు పంట పండే భూములను కౌలుకు తీసుకొన్న వారికి రక్షణ లేదు. పంటల నష్టపోతే భూమి స్వంతదారులకే నష్టపరిహారం ఇస్తున్నారు తప్ప కౌలుదారుకు ఎలాంటి హక్కులేదు. అందువల్ల కౌలుదార్లు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం వరదలు వచ్చి ఈ తమలపాకు పంటలు పాడుకోవడం జరుగుతోంది కాబట్టి టెనెంట్స్ కు కంపెనీషన్ ఇవ్వడానికి జిల్లాల వారీగా ప్రాటెక్టెడ్ టెనెంట్స్ రిజిస్టర్ మెయింటెన్ చేయండి. అట్లా చేస్తే ఆ ప్రాంతం వారికి కొంత భయం వుంటుంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో టెనెన్సీ ఆకు వున్నా దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేయనివ్వకుండా కొన్ని ప్రాంతాలలో స్థానికులు అభ్యంతరం తెలుపడం జరుగుతున్నందున టెనెంట్స్ కు ఇబ్బంది కలుగుతోంది. కాబట్టి తమలపాకు పండే పొలాలను ఎవరెవరు లీజ్ కు తీసుకొని పంటలు వేయడం జరుగుతుందో జిల్లాల వారీగా రిజిస్టర్లు మెయింటెన్ చేసేందుకు సంబంధిత కలెక్టర్లకు, ఆర్.డి.ఓ.లకు ఆదేశాలు జారీ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అప్పుడు కేవలం ఓనర్స్ కే కాకండా ప్రాటెక్టెడ్ టెనెంట్స్ కు కూడా డబ్బు ఇచ్చే అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ప్రాజెక్టులో సేండ్ సిల్ట్ ను తొలగించడానికి డ్రెడ్జర్స్ చాలా అవసరం. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక డ్రెడ్జర్ కార్పొరేషన్ ను ఏర్పాటుచేయడం చాలా అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. నీరు వచ్చిన ప్రతిసారి రాజమండ్రి పట్టణం మునిగిపోతుంది అని అనుకుంటున్నాం తప్ప ఆ పట్టణాన్ని రక్షించడానికి శాశ్వతంగా తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమిటో ఆలోచించడం లేదు. ఇసుక మేటలు వున్నాయి. డ్రెడ్జర్స్ సహాయంతో వాటిని తీసి వేయాలనుకోవడం ఇంతలో గోదావరి ఫ్లడ్స్ తగ్గిపోవడం, దాని గురించి మరిచిపోవడం జరుగుతోంది. అలాకాకుండా కొన్ని ప్రాంతాలు ఫ్లడ్స్ వల్ల మునిగిపోయి నష్టం రాకుండా తగిన చర్యలు తీసుకొనేందుకు డ్రెడ్జర్స్ కార్పొరేషన్ ను ఏర్పాటుచేయాలి. దీని గురించి ప్రభుత్వం స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇక శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్, ఇతర ప్రాజెక్ట్ ల క్రింద ముఖ్యంగా నిజామాబాద్, కరీంనగర్ జిల్లాలలో కొన్ని వేల ఎకరాలు ఎఫ్ డి అయ్యే ప్రమాదం వుంది. ఫ్లడ్స్ తోపాటు శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ పట్టర్స్ ఎత్తినప్పుడు పరిస్థితి ఎంతో దారుణంగా మారుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరికి తెలియకుండానే వెంటనే పట్టర్స్ ఎత్తివేయడం, గోదావరి నీరు ఫ్లస్ శ్రీరాంసాగర్ నీరు వల్ల అక్కడ వేలాది ఎకరాలలో సేండ్ కాస్ట్ అయింది. వందలాది ఇళ్ళు కొట్టుకు పోవడం, అక్కడ సారవంతమైన భూములలో మళ్ళీ పంటలు పండించలేని విధంగా మారిపోతున్నాయి. కాబట్టి అలాంటి ప్రాంతాలను గురించి కూడా స్పష్టంగా ఆలోచించాలి. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎక్కువ ఫ్లడ్స్ లేవు

వరదలపైన

అనుకోవడానికి వీలులేదు. ఈ రెండు నీళ్లు కలిస్తే చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు తరవాత ఎల్లంపల్లిలో ఒక ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేయాలి. ఎల్లంపల్లిలోగాని, దొమ్ముగూడెంలో కాని ప్రాజెక్టు నిర్మించినట్లయితే శ్రీరాంసాగర్ ఆయకట్టు ప్రాంతంలో ఎక్కడ నీరు అందడం లేదో అక్కడ నీటిని సప్లైమెంట్ చేసి అవకాశం వుంటుంది. దీనితోపాటు ఎన్.టి.పి.సి. వారితో ఇదివరకు ఎగ్రీమెంట్ చేసుకొన్నారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వమనడం, మేము ఎల్లంపల్లిలో ఒక బ్యారేజ్ కడతాం, నీళ్లను మేము తీసుకొంటామని వారికి ప్రామిస్ కూడా చేయడం జరిగింది.

ఉ.10.00

ఎన్నోసార్లు ఈ అసెంబ్లీలో ప్రశ్నవేసి సంబంధిత అధికారులతో మాట్లాడినప్పటికీ అసలు ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టును కట్టే ఎగ్రీమెంట్ కు మర్చిపోయారు. ఎన్టీపిసి అధికారులతో మాట్లాడండి? కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సహాయం చేసే అవకాశం వుంటుంది. దాన్ని నిర్మాణం చేయాలి. దొమ్ముగూడెం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేస్తే కృష్ణాకు సప్లైమెంట్ చేయవచ్చు. ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు, మా పార్ట్ వరంగా మధ్యప్రదేశ్ చీఫ్ మినిష్టరుగారితో మాట్లాడడం, మహారాష్ట్ర వారితో కూడా సంప్రదించారు. ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం వెంటనే చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. దీని గురించి యీ మధ్య మర్చిపోయారు. పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం మనం చేసి 45 టీఎంసీల నీటిని దైవర్తు చేస్తే 30 టీఎంసీలు శ్రీశైలంకు మిగతా ప్రాజెక్టులకు ఎన్యూర్డు వాడర్ తెలుగు గంగకు చూపించే పరిస్థితి వుంటుంది. పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి జాప్యం ఎందుకు జరుగుతుంది? అక్కడ ప్రాజెక్టు కట్టబోతున్నారా? అవును. వదులుకుంటారా? ఫౌండేషన్ బాగా లేదని రిపోర్టు వున్నట్లు వున్నది - దాని గురించి వివరంగా ఆలోచించాలని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. సర్ ఆర్డర్ కాటన్ గారి చరిత్రను శ్రీ శివరామకృష్ణయ్య గారు చెప్పారు. మేము ఒకసారి పోయి చూడడం జరిగింది. అక్కడ కొన్ని కోట్ల రూపాయలు బడ్జెటులో కేటాయించి లాకులను రిఫ్లేన్ చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. గన్నవరం ఆక్వీడక్టు ఏజ్ ఎప్పుడో అయిపోయింది. ఎప్పుడు డిలాపిడేట్ అవుతుందో చెప్పలేం. ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు గన్నవరం ఆక్వీడక్టు గురించి వున్న రిమాణం చేస్తామని ప్రామిస్ చేసినట్లు కనిపిస్తున్నది. బడ్జెటులో కేటాయించి వెంటనే నిర్మాణం చేస్తామని చెప్పారు. లాకులను రిఫ్లేన్ చేసి, మాడ్రనైజ్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఇంతవరకు సుఖవడ్డూరు - కాని భవిష్యత్తులో ఇవన్నీ రిపేర్ కాకపోతే బాగా నష్టం అనుభవించవలసి వస్తుంది. ప్రికాషన్స్ తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతూ, యీ అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెప్పతూ

సెలవు తీసుకుంటాను.

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వరరావు (కొత్తగూడెం):- అధ్యక్షా, ఖమ్మం జిల్లాలో గోదావరికి వరద వచ్చిన విషయం మీకు తెలుసు. ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా అక్కడ మలేరియా జ్వరాలు వచ్చి 400 మంది చనిపోవడం - తుపాను రావడం - మళ్ళీ గోదావరి వరద రావడం జరిగింది. ఎప్పుడో ఒకసారి వచ్చి మళ్ళీ ఆగిపోతూ వుండేది - కాని యీ సంవత్సరం మాత్రం ప్రత్యేకంగా మూడుసార్లు ఒకే నెలలో రావడం తగ్గడం, రావడం యీ విధంగా ఒక పద్ధతి లేకుండా రావడం వల్ల అక్కడ ప్రజలు ఆందోళనకు గురి అయ్యారు. ఈ గోదావరి వరదల వల్ల అనేక ప్రాంతాలలోని గ్రామాలు ముంపుకు గురికావడం జరిగింది. 1953లో ఒక సారి, 1986లో ఒకసారి, ఈ సంవత్సరం వరుసగా రావడం సంభవించింది. ఖమ్మం జిల్లాలో బూర్గుంపాడు డివిజన్, భద్రాచలం డివిజన్ లో ప్రజలు ఎంతో నష్టానికి గురికావడం జరిగింది. వేల ఎకరాలలో ఇసుకమేట వేయడం జరిగింది. నేను, జిల్లా కలెక్టరు, ఎస్పీ ప్రత్యేకంగా అక్కడ 15 రోజులు వుండి సహాయ కార్యక్రమాలు చూడడం జరిగింది. నిజంగా పగవాడికి కూడా అటవంటి బాధలు రాకూడదు. బాగా డబ్బు వున్నవారు, భూస్వాములు అయిన వారు మెట్ట ప్రాంతాలలో వుండి, అడుపుల్లో తలదాచుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. హృదయ విదారకమైన పరిస్థితి వుంది, ఈ వరదలు వచ్చినప్పుడు పంచాయతీరాజ్ శాఖామాత్యులు శ్రీ చెంగారెడ్డి, శ్రీ డి.కె.సమరసింహారెడ్డిగారు వచ్చారు. ప్రత్యేకంగా వచ్చినందుకు ఖమ్మం జిల్లా ప్రజల తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియ చేస్తున్నాను. పరిస్థితిని సమీక్షించి ముఖ్యమంత్రిగారికి నివేదిక సమర్పించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ప్రత్యేకంగా హెలికాప్టర్ లో ఏరియల్ సర్వే జరిపి పరిస్థితిని సమీక్షించి ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకోవడం జరిగింది. మాధవరావుగారు ఇరిగేషన్ సెక్రటరీ, అర్జునరావుగారు, రాష్ట్ర యంత్రాంగం కూడా ప్రత్యేకంగా ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవడం వల్ల మరణాలు సంభవించ లేదు. పంటలు, పత్తి, మిర్చి, నువ్వు, వేరుశనగ వేలాది ఎకరాల పొలాలు కొట్టుకు పోవడం జరిగింది. ఇందాక శాసనసభ్యులు మనవి చేసినట్లుగా చేతికి వచ్చే పరిస్థితి లేదు. కాయ కోసుకునే తరుణంలో కొట్టుకుపోవడం జరిగింది. దీనికి ప్రజలు ఎంతో బాధపడడం జరిగింది. వేలాది ఇళ్లు కూడా నేల మట్టం కావడం, కూలిపోవడం సంభవించింది. ప్రభుత్వం మనిషి ఒక్కంటికి 20 కిలోల బియ్యం ఇవ్వడం, సహాయ కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. కాని దాంట్లో ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను - పాలీసీ డెసిషన్ కావచ్చు కాని ఆకు పచ్చకార్డు వారికి బియ్యం ఇవ్వడం వసువు పచ్చ కార్డు వారికి ఇవ్వకుండా ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. జిల్లా యంత్రాంగం, జిల్లా కలెక్టరుగారు, ఏమీ అయినప్పటికీ

వరదలపైన

కూడా భవిష్యత్తులో ఇలా గోదావరి వరదలు వచ్చిన సందర్భంలో ఆకుపచ్చ, పసుపు పచ్చకార్డులు అని వివక్ష చూపకుండా సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గోదావరికి వరద వస్తే పచ్చ, పసుపు కార్డు వారు అందరూ కూడా ఎంతో నష్టపోతున్నారు. నిత్యావసర వస్తువులు అందుబాటులో వుండవు. భవిష్యత్తులో కార్డులు అనే బేధం లేకుండా అందరికీ నిత్యావసర వస్తువులు సరఫరా చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ గోదావరి వరదల వల్ల ముంపుకు గురి కాకుండా భవిష్యత్తులో ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేస్తే బాగుంటుంది. దీని వల్ల లక్షలాది ఎకరాలు సాగు అయ్యే అవకాశం వున్నది. అంతేకాకుండా గోదావరి వరద రాకుండా వీలుంటుంది. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను - నాకు ఇరిగేషన్ నిపుణులు చెప్పారు - వారు ఏమీ చెప్పారంటే - ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేస్తే వరదను కొంచెం తగ్గించవచ్చు. దీనికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రపంచ బ్యాంకు ఆర్థిక సహాయం తీసుకుని ఇచ్చంపల్లి నిర్మాణం చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం కూడా ఇసుక మేట బాగా ఎక్కువ అయిపోతున్నది. ఇసుక మేటలు తీయడానికి ప్రత్యేకంగా ఒక ఏరియా ఏర్పాటుచేసి తీసే కార్యక్రమం చేపడితే బాగుంటుంది.

ఉ 10.10

ఇసుక మేటలు వేశాయి. వరి పొలాలలో వేశాయి. ఎకరానికి రెండు, మూడు అడుగులు వేశాయి. నేను, జిల్లా కలెక్టరుగారు కూడా స్వయంగా చూశాము. వీటిని తియ్యాలంటే ఎకరానికి రూ 3 నుంచి 4 వేల వరకు అవుతాయి. ఎకరానికి రూ. 2 వేల చొప్పున సహాయం చెయ్యాలని అడుగుతున్నాను. అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంట్ వారు వచ్చారు. సర్వే చేశారు. జిల్లా కలెక్టరు రిపోర్టు ఇచ్చారు. కాని ఇప్పటి వరకు ఆర్థిక సహాయం రాలేదు. వరి పొలాలు పోయాయి. పంట పోయింది. వేలాది రూపాయలు వడ్డీకి తెచ్చి పంటలు వేసుకున్నారు. తిరిగి ఇప్పుడు పంట వేసుకునే పరిస్థితి లేదు. అధ్వాన్నంగా వుంది. ఇసుక మేటలు వేసిన ప్రాంతాలకు రూ. 4 వేలు ఇవ్వాలి. ఎరువులు, విత్తనాలు, సబ్సిడీ మీద ఇవ్వాలి. ఎరువులు లేకపోతే కష్టము. రైతుల పరిస్థితి బాగాలేదు. అప్పటికే వడ్డీలకు తెచ్చారు. ప్రయివేటు వ్యక్తుల నుంచి తెచ్చారు. వారు డబ్బు అడుగుతున్నారు. కనుక వెంటనే యుద్ధప్రాతిపదిక మీద ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులు, విత్తనాలు ఇవ్వాలి. దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఇవ్వాలి. లోగడ అప్పులు వుంటే వాటిని మాఫీ చేయాలి. లేదా దీర్ఘకాలిక ఋణాలుగా అయినా చెయ్యాలి. వారికి సహాయం చెయ్యాలి. చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. అనేక పల్లపు ప్రాంతాలున్నాయి. నాగేశ్వరరావు గారు చెప్పారు. వారిదీ, మాదీ దగ్గర ప్రాంతాలే. గోదావరి

లోతట్టు ప్రాంతాలున్నాయి. మెరక ప్రాంతాలకు తరలించారు. ప్రభుత్వ భూములుంటే వారికి పట్టాలివ్వాలి. లేకపోతే అవసరమయితే పట్టాదారుల నుంచి తీసుకుని ఇవ్వాలి. గిరిజనులు. గిరిజనేతరులు వున్నారు. ఆ సమస్య లేకుండా అందరికీ పట్టాలిచ్చి, పక్కా ఇళ్ళు నిర్మాణం చెయ్యాలి. లేకపోతే ఈ సమస్య ఇట్లాగే కంటిన్యూ అవుతుంది. ప్రకృతిసిద్ధంగా వచ్చేది కనుక. ప్రభుత్వ భూములు, పట్టా భూములు లేకపోతే అవసరమయితే రిజర్వు ఫారెస్టు వుంటే, కేంద్రంతో మాట్లాడి ఇళ్ల ప్లాలొచ్చి, ఇళ్ల నిర్మాణం చేయాలి. 'బ్యారెన్స్' వున్నాయి. ప్రత్తి పోయింది. వరి పోయింది. భద్రాచలం బూర్గుంపహాడ్ లో 200 బ్యారెన్స్ వున్నాయి. ఒక్కొక్క దానికి రూ. 20 వేలు అవుతుంది. వీటిని కోల్పోయిన వారందరికీ ఆర్థిక సహాయం చెయ్యాలి. రామదాసు నిర్మించిన రామాలయం వుంది. వరద నీరు పట్టణంలోకి వస్తుంది. వరద వల్ల గట్లు కోసుకుపోతున్నాయి. దేవాలయానికి, పట్టణానికి కూడా ప్రమాదం వచ్చే పరిస్థితి వుంది. ఫ్లడ్ బ్యాంక్స్ కు కొంత ఖర్చు చేశారు. వీటి గురించి కూడా ఆలోచించాలి. ఇరిగేషన్ శాఖ సీనియర్ అధికారి మాధవరెడ్డిగారు ఇక్కడే వున్నారు. భద్రాచలం పట్టణానికి ఫ్లడ్ బ్యాంక్ నిర్మాణం చెయ్యాలి. కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టుకి వరద వస్తే లాకులు తీస్తారు. ఒక పద్ధతి ప్రకారం తీయకపోతే కొన్ని గ్రామాలు మునిగి పోతాయి. ఈ విషయంలో ఇరిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ కు ఇన్ ఫ్రక్షన్స్ ఇవ్వాలి. ప్రత్యేకంగా టైము ప్రకారంగా తీస్తే బాగుంటుంది. ఒక్కసారిగా ఎత్తివేస్తే కష్టం. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్లరేవు):- మే నెలలో వచ్చిన తుఫానుతో ప్రజలు కోలుకోక ముందే, ఆగస్టులో వరదలు వచ్చాయి. అయితే 1986 వరదలతో సమానంగా వచ్చాయి. అయితే 1986లో సుమారు రు. 13 కోట్లతో కట్టలు వేయడం వల్ల, 1986లో వచ్చిన వరదలతో సమానంగా వచ్చినా కూడా, గోదావరి ధవళేశ్వరం వద్ద 23 అడుగులు వచ్చినప్పటికీ, నష్టం కలుగకుండా కాపాడబడింది. ప్రకాశం జిల్లా అంతా, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు, ఇంకొక 7 జిల్లాలు - ఆదిలాబాద్, వరంగల్, నల్గొండ జిల్లాలలో వచ్చినా, అక్కడి ప్రజలు అప్రమత్తంగా వుండి, ప్రాణాలు కాపాడుకోవడంతో, ప్రాణ నష్టం తక్కువగా జరిగింది. గతంలో కంటే తక్కువ ప్రాణం నష్టం జరిగింది. వరదలు వస్తే ప్రభుత్వం వారికి అండగా వుండి, ఆశ్రయం ఇచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి వుంటుంది. వరదలు వచ్చి వారం రోజులయినా, మొత్తం మునిగిపోయినా, తూర్పుగోదావరి జిల్లా, కోనసీమ ప్రాంతం పూర్తిగా జలమయం అయినప్పటికీ, వారం పది రోజుల వరకు ఏ మంత్రి కూడా

వరదలపైన

పర్యటించలేదు. వారం తరువాత హెలికాప్టరులో మంత్రి సమరసింహారెడ్డిగారు వచ్చారు. వచ్చి, ఏం చేశారు?

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- వారం కాదు. 24 గంటలలో వచ్చాము. వారానికి. 24 గంటలకు తేడా తెలియకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ కె.ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):- మంత్రులు వచ్చి చేసేదేమీ లేదు. డిప్టీ కలెక్టర్లని పంపి, ఆయా ప్రాంతాలలో రిలీఫ్ మెజిస్ట్రేట్స్ చేశారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వారు చెప్పేది చెప్పనివ్వండి. మంత్రిగారు రిప్లయ్ ఇస్తారు కదా?

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- వారం తరువాత వచ్చి బాధితులను ఓదార్చుకుండా, క్యాంప్లకు వెళ్ళుకుండా పునరావాస కార్యక్రమాలు ఏమీ జరుగుతున్నాయో చూడకుండా, కేవలం కలెక్టర్లను పిలిచి మాట్లాడి సి.ఎం. పిలుస్తున్నారన చెప్పి...

(ఇంటరప్షన్)

విజయవాడ గెస్ట్ హౌస్ లో కూడా ప్రెస్ లో చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు పిలిచారు, అర్జైంటుగా వెళ్లాలి అని చెప్పారు. సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పిన మాట ఇది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో ఇంటరప్షన్స్ ప్లీజ్.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- ఎవరిది ఈ ప్రభుత్వం? ప్రజలు ఎనుకున్న ప్రభుత్వం. ఇది ప్రజా ప్రభుత్వమా? నేను చెప్పింది వాస్తవం కాదని వారిని చెప్పమనండి. వారం తరువాత వచ్చి, ముఖ్యమంత్రిగారు పిలుస్తున్నారని వెళ్లారు. బాధితులను ఓదార్చాలని ఆదరించి...

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- దిసీజ్ నాట్ గుడ్. ఆయన మాట్లాడేది కరెక్టు కాకపోతే మంత్రిగారు సరిచేస్తారు. మీకెందుకు వ్యధ? ఇప్పుడేం పోయింది?

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- బహుశా రామచంద్రరావు గారు లేరేమో? నేనూ, అప్పుడు రెవిన్యూ మంత్రిగా వున్న సమరసింహారెడ్డిగారు అప్పుడే వెళ్లారు. అధికారులతో సంప్రదించాము. వారికి ఇవ్వవలసిన ఆదేశాలిచ్చాము. పరిశీలన చెయ్యడం జరిగింది. వరదలు వచ్చినప్పుడు వారెక్కడున్నారో వారికే తెలియదు. మేము వెళ్లలేదని, ఆదేశాలివ్వలేదని అంటే పొరబాటు.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- 15 రోజులు రాత్రి, పగలు, నేను గోదావరి గట్టునే పడుకున్నాను. ఔనో, కాదో ప్రజలున్నారు. ప్రజల సమక్షంలో, సభాసమక్షంలో చెబుతున్నాను. తాళ్లరేవు నియోజక వర్గంలో 15 రోజులు గోదావరి గట్టు మీదే పడుకున్నాను. పత్రికా ముఖంగా కూడా తెలియచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- మీరు కృషి చేశారు. కాదనడం లేదు. ప్రావేటివ్ గా మాత్రం పోకండి. కన్స్ట్రక్టివ్ సజెషన్స్ చెప్పండి.

Sri K.Vidyadhara Rao:- The press has reported that Mr. Samarasimha Reddy and other Minister landed on the helipad - and took a cup of tea - to solve the problem of victims over a cup of tea...

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్ష...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- డిస్కషన్ కాకుండా మధ్యలో ఎందుకు మాట్లాడతారు? క్రాస్ టాక్ ఎల్వ్ చెయ్యను.

శ్రీ ఆర్.రాజగోపాల్ రెడ్డి:- ప్రతిదీ రాజకీయం చేయరాదు. రిలీఫ్ సరిగ్గా జరిగిందా లేదా అనేది చెప్పమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నిజమే, ఒప్పుకుంటాను. ప్రతిదీ రాజకీయం చెయ్యరాదు. ఆల్ రైట్.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- మిమ్మల్ని ప్రజలు ఎన్నుకున్నారు. ప్రజా ప్రభుత్వమా ఇది?

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- ఒక్క విషయం. మంత్రిగారిని రమ్మని కోరారు. తప్పులేదు. వారి ఎటెన్షన్ వుంటే, ఎక్కువ డబ్బులు వస్తాయని, బాధితులను కన్సోల్ చేస్తారని అట్లా వెడతారు. గతంలో ముఖ్యమంత్రి, ప్రధాన మంత్రి పోడీలు పడి వచ్చారు. ఈసారి ఎవరూ కూడా రాలేదు. ఒకే ఒకసారి సమరసింహారెడ్డి, చెంగారెడ్డి వచ్చారు.

ఆర్థిక శాఖా మంత్రి శ్రీ కె.రోశయ్య):- ఒక్క విషయం చెబుతాను.

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- రోశయ్యగారు రాజమండ్రిలో దిగిన మాట వాస్తవం. వారూ, ముఖ్యమంత్రిగారు దిగారు. ఏరియల్ సర్వే చేశారు. బాగా డేమేజ్ అయింది. పాడి పశువులు బాగా నష్టమయ్యాయి. మంత్రిగారిని రమ్మని అడిగితే రాము అంటేవారిష్టం. వారు వస్తే, ఎటెన్షన్ వస్తుందని కన్సోల్ చేస్తారని అడుగుతారు. బాధితులను ఓదార్చడానికి వెళ్లాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆల్ రైట్, ఆల్ రైట్.

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తప్పేమీ లేదు. మీరు అదీ, ఇది అని చెబుతారంటే? మీ మీద రెస్పాన్సిబిలిటీ వుంది.

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- నాగేశ్వరరావు గారూ నేను ఒకటి మసవి చేయదలచు కున్నాను. స్పీకర్ సర్ వారేమన్నారంటే - వారు అక్కడికి వెళ్లారు. ముఖ్యమంత్రి గారు పిలిచారు అందుకని ఇచ్చేసారు అన్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రి గారు రిపోర్టు అడగవచ్చును. మీరు ఇవ్వవచ్చు. దానిలో తప్పు ఏముంది? రకరకాలుగా అర్థం చేసుకుంటారు.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- లప్పుడు రిపోర్టు కోసం కాదు. ఎందుకు వచ్చారో వారికి తెలుసు.

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- నిజంగా రాలేదండి ఆలోజ్. హామీ తెలియదేమో.

Mr. Deputy Speaker: It depends upon the individual.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రారావు:- మీరు చెప్పడం లేదు. ఎందుకొచ్చా ప్రజానీకానికి తెలుసు.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- ఇది మొత్తం ఫ్లాన్...

శ్రీ కె.రోశయ్య:- నాగేశ్వరరావు చెప్పినా. రామచంద్రారావు గారు చెప్పినా ఫాజ్ట్ డిస్ట్రీట్ చేయకుండా చెప్పి, ఇంకా ఎక్కువ తిరగాలి, ఇంకా రావాలి అంటే వుయ్ హవున్ అబెక్షన్. బహుశా నాగేశ్వరరావు గారికి కూడా ఇన్ ఫర్మేషన్ లేదేమో. నేనూ. సి.ఎం. గారూ హెలికాప్టర్లో తిరిగాము అన్నారు. అది టోటల్లీ ఇన్ కరెక్టు. నేను బై రోడ్ రాజమండ్రి వెళ్లాము. రాజమండ్రి క్యాంపుల దగ్గర నుంచి రాత్రి పొద్దుపోయే వరకు కూడా కంప్లీట్ గా ఆ ఏరియా అంతా తిరిగాను. శాసనసభ్యులు కూడా 7,8 మంది వున్నారు. ప్రభాకరరావు, రామ్మోహన్ రావు, ఎసివి రెడ్డి, సోమసుందరెడ్డి, గంగయ్య వీరందరూ కూడా వున్నారు. ఎక్స్ టెన్సివ్ గా తిరిగాను. కానీ ప్రత్యేకంగా నెక్స్ డేన...

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- కరెక్టు చేసుకొంటున్నాను. That is what I am saying. You don't care to visit Khammam District. 306 ఇళ్లు పడిపోయాయి. ఖమ్మం జిల్లాలో ఫ్లడ్ ఎక్కువగా వుంది. whereas the maximum damage was there మీరు తిరగలేదని నేను అనలేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య :- పేచీ ఏమిటంటే వారు ఈప్రై గోదావరి నుంచి మాల్టాడుతున్నారు. ఈప్రై గోదావరి నుంచి మాల్టాడుతున్నప్పుడు నేను చెబుతాను సమాధానం. నేను అనేది....

శ్రీ కె.రోశయ్య:- ఈ డిస్కషన్ ప్రధాన ఉద్దేశ్యం ఒక్కటే. ఈ ఫ్లడ్ హేవక్ ఎలా వుంది, సహాయం ఏ మేరకు జరిగింది, ఏ మేరకు సహాయం జరగాలి, ఇంకా ఏమీ చేయాలి, ఏమీ చేస్తే బాగుంటుంది అన్నది చెప్పి దానికి పరిమితం అయితే సర్వాలేదు. లేదూ దిసీజ్ మై రైచ్ అంటే after all, we have to reply. That is all.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వాదన ప్రతివాదనలతో టైం పోతోంది.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- క్షమించండి. వాద ప్రతివాదాలని కాదు. ఆర్థిక శాఖామాత్యులు చక్కగా చెప్పారు. జరిగిందీ ఏ మేరకు జరిగినా, చర్చను టిమిట్ చేయమన్నారు. ఖమ్మం జిల్లాలో 30 వేల ఇళ్లు పడిపోయాయి. నానా బీభత్సం అయితే ఇప్పుటే ఏ మంత్రి ఆ జిల్లాను పర్యటించలేదు. ఇంటీయర్ ఏరియాలకు వెళ్లలేదు. మిత్రులు రామచంద్రరావుగారు చెప్పినా, నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినా, సభ్యులు ఎవరూ చెప్పినా - హెలికాప్టర్లో చెంగారెడ్డిగారు, సమరసింహారెడ్డి గారు హెలికాప్టర్లో ల్యాండ్ అయ్యారు. రోశయ్యగారు రాజమండ్రి తిరిగాము అన్నారు. ఈ విధంగా ఖమ్మం జిల్లాలో తిరిగారా లేదా అన్నది సమాధానం ఎందుకు చెప్పరు? మంత్రులు తిరిగి స్వయంగా చూస్తే ప్రజలు విజ్ఞప్తి చేసుకుంటారు. అధికారులు చేసిన లోపాలు కనుక వుంటే కళ్లతో చూస్తారు, సహృదయంతో న్యాయం చేస్తారని ప్రజలు ఆశిస్తున్నారు. అది వారు చేయలేదని పిన్ పాయింట్ చేస్తున్నాము. రోశయ్యగారు తొందర పడితే ఎలా? గుమ్మడికాయల దొంగ అంటే భుజాలు తడుముకొన్నట్టుగా వుంది.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- రోశయ్యగారు మా జిల్లాకు వచ్చారు. తిరిగారూ. ఎప్పుడు తిరిగారండీ - 15వ తేదీన ఫ్లడ్ వస్తే 25వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారు వస్తున్నారని, 24వ తేదీన, ఒక రోజు ముందుగా వచ్చి రోశయ్యగారు కోనసీమ ప్రాంతం తిరిగారు. ఈస్టరన్ రీజియన్ తిరగలేదు. ఎక్కడకూ రాలేదు, 10 రోజులు పోయిన తరువాత వచ్చారు. అధికారులు చక్కగా చేసారు. అర్జునరావుగారు బాగానే చేశారు.

శ్రీ కె.రోశయ్య:- ప్రతి దానిని డిస్టార్ట్ చేసి చెబితే చాలా అన్యాయం. ఎందుకంటే...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వారు ఏమీ చెప్పినా రిప్లయిలో దానికి సమాధానం చెప్పవచ్చు, కదా?

శ్రీ కె.రోశయ్య:- బాధ్యత కలిగిన శాసనసభ్యులే కాకుండా, ఒక జిల్లా తెలుగుదేశం అధ్యక్షులు వారు, ముఖ్యమంత్రిగారు వస్తున్నారని ఒక రోజు ముందు రోశయ్యగారు వచ్చారని అన్నారు, అసలు ముఖ్యమంత్రిగారి పర్యటనే

వరదలపైన

లేదు. నేను ఎప్పుడయితే అర్జునరావు గారి ద్వారా, చీఫ్ సెక్రటరీ గారి ద్వారా ప్రమాద వార్త విన్న తరువాత, నేను హఠాహుతిన పండుగ రోజు అయినప్పటికీ అధికారులకు ఇబ్బంది అవుతుంది అనుకుని కూడా ఈ ప్రమాదాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని ఉగాది పండుగ రోజున కంప్లీట్ గా అధికారులను వెంట పెట్టుకుని తిరిగాను. ఆరోజు అర్ధరాత్రి వేళ ముఖ్యమంత్రి గారు టెలిఫోన్ చేసి పరిస్థితి తెలుసుకుని వారు రావడం అవసరం అని తెలుసుకుని అప్పుడు నిర్ణయం చేసుకుని వచ్చారు తప్ప మరుసటి రోజు బహుశా వారు చూసి వుండరు నేను వేసుకున్న ప్రోగ్రాం - ఆ ప్రోగ్రాంలో ఖమ్మం మిగిలిన ఏరియాలకు, వెస్ట్ గోదావరి వెళ్లాలని చెప్పినాను. అలాంటది ముఖ్యమంత్రిగారు రాబోతున్నారు కాబట్టి గోళయ్యగాను సిద్ధులు ఉండటం సత్యదూరం. వాస్తవాన్ని అంగీకరించండి.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రారావు:- ప్రజలు ఏనుంటున్నారంటే జిల్లా కలెక్టరు వున్నారు, యంత్రాంగం వుంది, ఉద్యోగస్తులున్నారు చేస్తున్నారని చూసానాయకుడు వచ్చారు, మమ్ములను ఓదార్చి కావలసిని ఉత్తర్వులు ఇస్తారు. దాని వల్ల మేలు కలుగుతుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రజలు వున్నారని తప్ప మీరు రాలేదనే రాజకీయాలలోకి పోవడం లేదు. మీరు వస్తే ఆదేశాలు ఇస్తారు, ఉత్తరువులు ఇస్తారు అనేక కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయని ప్రజానీకం ఆశిస్తున్నారని చెబుతున్నాను. అయితే ఆ రకంగా జరగలేదు. అలస్యం అయింది అని చెబుతున్నాను. ఏది ఏమయినప్పటికీ వునరావాస కార్యక్రమాలు చేసామన్నారు. బియ్యం ఎప్పుడు ఇచ్చారు? గతంలో 1986లో వరదలు వస్తే మూడు రోజుల్లో బియ్యం పంపిణీ కార్యక్రమాలు జరిగాయి. వారం రోజులయినా పది రోజులయినా బియ్యం పంపిణీ జరగలేదు. అందుకే కూడా వ్యత్యాసాలు. ఒకరికి 5 కిలోలు, ఒకరికి 10 కిలోలు, ఒక్కొక్కరికి 6, 8 కిలోలు ఇలా రకలుగా ఇచ్చారు.

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వరరావు:- 20 కిలోలు ఇచ్చింది చెప్పడం లేదు.

Mr. Deputy Speaker: Please don't interfere.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రారావు: ఇళ్లు పడిపోయిన వాళ్లకు 20 కిలోలు బియ్యం ఇవ్వాలి. వునరావాస కార్యక్రమాలలో పులిహోర ప్యాకెట్లు ఇవ్వాలి. అదీ ఇవ్వలేదు. వాటి స్థానంలో బియ్యం ఇస్తామన్నారు. గవర్నమెంటు గైడ్స్ లైన్సు వున్నాయి. వాటిని పాటించలేదు. బియ్యం మీరు ఏ రకంగా ఇచ్చారు - గతంలో 1986లో 20 కిలోలు ఇస్తే మీరు కేవలం 10 కిలోలు మించి ఇవ్వలేదు. సివిల్ సప్లయ్స్ మంత్రి పద్మనాభం గారు కూడా ఇక్కడే వున్నారు. వారు కోనసీమ ప్రాంతం పర్యటించి 20 కిలోలు బియ్యం కుటుంబానికి

ఇస్తాము అన్నారు. ఎవరయితే పునరావాస కార్యక్రమాల, శిబిరాలలో వున్నారో వారందరికీ 20 కిలోలు ఇస్తామన్నారు. సివిల్ సప్లయి మంత్రి గారు, సంబంధిత మంత్రిగారు 20 కిలోలు ఇవ్వమని ఆదేశిస్తే కూడా కోససీమ ప్రాంతంలో జరగలేదు. ఇంతకంటే దారుణం ఏముంది? 10 కిలోలు మించి ఇవ్వవద్దని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. మంత్రిగారి ఆదేశం ఏమయిపోయింది? మంత్రిగారు వున్నారు అడగండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- పద్మనాభం గారిని చెప్పమంటే ఇక ఇక్కడే సరిపోతుంది.

శ్రీ సి.హెచ్.రామచంద్రయ్య:- కన్సర్వేట్ సివిల్ సప్లయిన్ మంత్రిగారు చెప్పారు సర్. ప్రజలలో వారు హేళన అయ్యారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఆయన రిప్లయి ఇవ్వడం అయితే మీ ఇద్దరికీ సరిపోతుంది. but that is not the poing here.

శ్రీ సి.హెచ్.రామచంద్రయ్య:- ప్రజలను అభాసుపాలు చేయడం వారికిలేనిపోని ఆశలు కల్పించడం జరుగుతోంది. ఈ రకంగా గవర్నమెంటుకు మంత్రికి పొంతన లేకుండా ప్రకటనలు చేయడం చాలా తీవ్రమయిన అభ్యంతరం. రకరకాలుగా ప్రకటలు ఇస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలకు వారిష్టం వచ్చినట్లు ఇచ్చారు. ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన నోటు ఇచ్చారు. మొత్తం జిల్లాల వారీగా ఇచ్చారు. మొత్తం 7 కోట్ల రూపాయలకు పునరావాస కార్యక్రమాలకు ఇచ్చామన్నారు. ఎక్కడ ఇచ్చారు? బియ్యం 1 కోటి 50 లక్షలు చేసామన్నారు. ఎక్కడ వున్నాయి? ఏ రకంగా కూడా లేదు. ఎంతో డబ్బు దుర్వినియోగం అయింది. ఎన్నో అవకతవకలు జరిగాయి. మా జిల్లాకు ఎంత ఇచ్చారన్నది నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇళ్లు పడిపోయిన వారికి రూ.500/-లు ఇవ్వవలసి వుండగా దానిలో కమిషన్ రూ. 100, 200లు తీసుకొని మిగతావి వారి చేతిలో పెట్టారు. తుపానులో 76వేళ ఇళ్లుపడిపోయాయి. డబ్బు లెక్కల కోసం 14 లక్షల ఇళ్లు పోయాయని వ్రాసారు. అన్నీ అకవతకవలే. రు. 136 కోట్లు ఖర్చు పెట్టామన్నారు. జనానికి ఎక్కడా అందలేదు. డబ్బు అందినది ఎవరికంటే డాబా ఇళ్లు ఉన్న వాళ్ళకూ పెంటిటీళ్ళు ఉన్న వాళ్ళకూ - అన్నీ దొంగరాతలు, నిజంగా పేద ప్రజానీకానికి, ఇళ్లు పడిపోయిన వారికి అందలేదు. డబ్బు వున్న వాళ్ళకే ఇవ్వడం జరిగింది. ఇలా ఎన్నో అవకతవకలు జరిగాయి. వరద వచ్చినప్పుడు కోట్లాది రూపాయల పంట నష్టం జరిగింది. రైతాంగానికి గత 1982, 83 తరువాత 86, 89లో కూడా వరదలు వచ్చి పంట నష్టం జరిగింది. మరలా 1990లో తుపాను వచ్చింది. అకాల వర్షాలు వచ్చాయి. ఆ తరువాత గోదావరి ఫ్లడ్స్ వచ్చాయి.

1986 సంవత్సరం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చిన్న, సన్నకాదులుగా గాకుండా, అనేక రకాలుగా నష్టపోతున్న రైతాంగానికి ప్రతి ఎకరానికి రూ. 250/-లు ప్రకటించింది. ఈ ప్రభుత్వం తుపానులు, వరదలు వచ్చినప్పుడు నష్టపోయిన రైతాంగానికి ఇంత డబ్బు ఇచ్చామని సభా ముఖంగా చెప్పమనండి. ఎక్కడా ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వలేదు. ఇవాళ రైతులు మొత్తం వ్యవసాయం మాని వేసి కూలి చేసుకొనే పరిస్థితిలో వున్నారు. సన్న, చిన్నకాదు రైతులు బాగా కృశించి పోయి నిరాశతో వున్నారు. ఈ రకంగా వున్న రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలి. అనాడు 1988వ సంవత్సరంలో రూ. 22 కోట్లు ప్రభుత్వం భరించింది. ఈ ప్రభుత్వం ఒక్క రూపాయి కూడా భరించలేదు. హెక్టారుకు రూ. 200/-లు యివ్వాలని, అది మాత్రం తుపానులో పంచి పెట్టారు. అది అయినా సరిగా పంచి పెట్టలేదు. ఎకరానికి రూ. 80/-లు యివ్వమని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తే రూ. 40/-లు మాత్రమే ఇచ్చారు. ఇలా రకరకాలుగా అవకతవకలు జరిగాయి. ఈ రకంగా వుండగా వరల్డ్ బ్యాంక్ నుంచి నిధులు వచ్చినాయి, కాలువలు త్రవ్వుతున్నారు. మొదటి నుంచి ఒక తుపాను వచ్చిన తరువాత రైతు నష్టపోయి వుంటే ఇంత వరకు ఎస్టిమేషన్ చేయలేదు. వరల్డ్ బ్యాంక్ టెండర్స్ పిలవడం లేదు. ఎస్టిమేషన్ టెండర్స్ రేడిగా వుంటే రెండవ పంట వేయకపోయినప్పటికీ కూడా శాశ్వత పరిష్కారం జరుగుతుందని అనుకోవచ్చు. వారు ఏమీ చేయలేదు. ఎస్టిమేషన్ లేకుండా, టెండర్లు పిలవకుండా రెండవ పంట, మూడవ పంట అనేది న్యాయం కాదు. రైతాంగం అందోనలో వున్నది. దానిని మాత్రం సరిచేసుకునే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వున్నది. నిరాశలో వున్న రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలి. వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయాలి. తుపాను వచ్చినపుడు, వరదలు వచ్చినపుడు బిల్డింగ్లు కూలిపోయాయి. రోడ్లు పాడయిపోయాయి. వాటి మరమ్మత్తుల గురించి ఒక్క రూపాయి కూడా యివ్వలేదే. వునరుద్ధరణ కార్యక్రమాలకు రూ. 2 కోట్లు ఇచ్చామన్నారు. దేనికి ఇచ్చారో చెప్పమనండి. రోడ్లు ఎక్కడ బాగున్నాయో చెప్పమనండి. ఒక్క రోడ్డుకు ఒక్క రూపాయి అయినా ఖర్చు పెట్టామా అనేది చెప్పమనండి. వరద వచ్చినపుడు కానీ, తుపాను వచ్చినపుడు కానీ ఎప్పుడూ రూపాయి ఇవ్వలేదు. బిల్డింగులు పడిపోతూ వున్నాయి. వాటి రిపేర్ కి డబ్బు ఇవ్వలేదు. తాత్కాలికమైన రిపేర్స్ కి ఇచ్చారు. గండ్లు పూడ్చి దానికి కోటి రూపాయిలు ఖర్చు అయింది. తుపానులో రూ. 50 కోట్లు అయినాయి. మరి రూ. 2 కోట్లు ఎక్కడ అయినదో అర్థం కావడం లేదు. అక్కడ, ఇక్కడ ఎవరు చెబితే వారికి ఇచ్చి వేశారు. మొత్తం అంతా గందరగోళం అయిపోయింది. ఈ

రకంగా వున్నది. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, ఖమ్మం, వరంగల్, ఆదిలాబాద్, నల్గొండ జిల్లాల్లోని ప్రజానీకం అంతా నిరాశగా వున్నారు, ఇసుకమేట వేస్తే డబ్బులు ఇవ్వలేదు. ఇస్తామని చెప్పిన హామీని కూడా అమలు జరపలేదు. ఈ రకంగా అరచేతిలో స్వర్గం చూపిస్తున్నారు. కబుర్లతో కాలక్షేపం చేస్తున్నారు తప్ప రైతాంగాన్ని ఏ రకంగా ఆదుకున్నారో చెప్పమనండి. రైతాంగానికి న్యాయం చేయలేదు. పునారావాస కార్యక్రమాల విషయంలో ముఖ్యంగా లోతట్టు ప్రాంతాల్లో వున్న ప్రజానీకాన్ని మెరక ప్రాంతాలకు తరలించాలి. ప్రతి సంవత్సరం డబ్బులు యిస్తున్నారు. లోతట్టు ప్రాంతాలలోని ప్రజానీకానికి ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ చేసి. పట్టాలు ఇచ్చి ఇండ్లు కట్టించినట్లయితే ఇలాంటి సమస్య ప్రతి సంవత్సరం రాదు. ముఖ్యంగా రాజమండ్రిలో పుష్కరాల పేట వున్నది. ప్రతి సంవత్సరం డబ్బులు ఇస్తూనే వున్నాము. వాళ్లకు భూమి ఇచ్చి, పట్టాలు ఇచ్చి, ఇండ్లు కట్టించినట్లయితే ప్రభుత్వానికి అధిక భారం తగ్గుతుంది. అదే రకంగా తాళ్లరేవు మండలంలో పెద్దగోవలంక, అర్జునపేట యివన్నీ ఎప్పుడు గోదావరి నదికి వరద వచ్చినా ముంపుకు గురి అవుతున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం డబ్బులు ఇస్తూనే వున్నాము. అలాంటి వారికి ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్లో ప్రయారిటీ ఇచ్చి మెరక ప్రాంతంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. అడవులు నరికి వేయడం వలన వరదల ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర అటవీ ప్రాంతం అంతా కూడా మొత్తం నరికి వేయడం వలన ఈ నాడు వరదలు వచ్చి మొత్తం మునిగిపోయి నాశనం అయితపోతున్నాము. అడవులను కొట్టివేయడం వలన ఈ రకంగా నష్టపోతున్నాము. ఫారెస్టును పెంచండిని మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వాలకు వ్రాయండి. 48 శాతం ఫారెస్ట్ ఎక్కడా కూడా లేదు. ఆగస్టు నెలలో వరద వస్తే జూన్ నెలలో పైరాన మండలంలో అడవులు నరికి వేయడానికి 185వ నెంబరు జి.ఓ.ను గవర్నమెంట్ ఇచ్చింది. ఈ రకంగా వున్నది. ఒక్క దగ్గర నుంచి ముఖ్యమంత్రిగారు 20వ తారీఖు వచ్చి అడవులు విస్తారంగా పెంచమని చెప్పి మరల ఈ విధంగా జి.ఓ.లు ఇష్యూ చేయడం తమాషాగా వున్నది.

(బెల్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- దయచేసి త్వరగా ముగించండి. చాలా మంది సభ్యులు ఇంకా మాటాడవలసి వున్నది. సమయం లేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.రాఘవరెడ్డి (నక్రెల్):- వాళ్లు డబ్బులు అడిగితే యివ్వలేదు. దయచేసి సమయం ఆయినా యివ్వండి. బాధలు చెప్పుకునే అవకాశం కూడా లేకపోతే ఎలాగండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సమయానికి పరిమితం వుంది. అందరికీ ఆవకాశం యివ్వాలి. వారికి ఒక్కరికే సమయం ఇస్తే ఎలా? మరల అక్కడ అన్యాయం చేశామని అంటారు. తెలుగుదేశం పార్టీ నుంచి ఇంక మాట్లాడే సభ్యులు వున్నారు. ఏమన్నా మిగిలిపోయి వుంటే ఆ సభ్యులు కవర్ చేస్తారు.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- ఒక సూచన ప్రభుత్వానికి...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీ పార్టీలో మాట్లాడే వారు వున్నారు. వారికి సూచనలు ఇవ్వండి. వాళ్లు చెబుతారు. త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ సిహెచ్.రామచంద్రరావు:- గోదావరి నీటిని 30 వాతం మనం ఉపయోగించుకుంటున్నాం. మిగతా నీటిని ఉపయోగించుకోలేక పోతున్నాము. పోలవరం ప్రాజెక్టు కానీ, ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు కానీ, పెనుగంగ లోయర్ కానీ, లెండి ప్రాజెక్టు కానీ కట్టినట్లయితే ఈ నష్టం తగ్గుతుంది. దానిని కూడా ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. అదేరకంగా కె.ఎల్.రావు గారు చెప్పినట్లుగా ఎప్పటికైనా గోదావరి, కృష్ణ రెండింటిని కలపాలి. కృష్ణను మనము బాగా వుపయోగించుకుంటున్నాము. ఎక్స్ వాటరును కృష్ణలో కలిపితే యీ వరదలు సంభవించవని కె.ఎల్.రావు గారు చెప్పారు. ముఖ్యంగా గోదావరికి ఎత్తును పెంచడానికి గాని, గట్లు వేయడానికి గాని, వెడల్పు చేయడానికిగాని ఏ రకమైనటువంటి గ్రాంటు ఇవ్వలేదు. వరల్డ్ బ్యాంకు 715 కోట్లు కోస్తా తీర ప్రాంతానికి పెడితే, మొత్తానికి గోదావరికి ఒక్క రూపాయి లేకుండా చేశారు, తుఫాను వంక పెట్టి, గోదావరిని పెంచనందువల్ల నష్టపోతున్నాము. వరల్డ్ బ్యాంక్ నుంచి వచ్చిన దాని నుండి గోదావరి ఫ్లడ్స్ కు ఒక్క రూపాయి కూడా పెట్టలేదు. ఈ నాడు రోడ్లు కూడా లేవు గట్లకు ఎత్తు చేయడం లేదు. పోతే డ్రైన్ విషయం చాలా యింపాద్దెంట్. తుఫాను గ్రాంటు - తూర్పుగోదావరిలో 361 కిలోమీటర్ల మేజర్ డ్రైన్ వుంటే కిలోమీటరు రు. 4-60 పైసల చొప్పున, పశ్చిమగోదావరిలో 459 కిలోమీటర్ల మేజర్ డ్రైన్ వుంటే రు. 7-53 పైసల చొప్పున యిచ్చారు. అలాగే కృష్ణా జిల్లాలో 354 కిలోమీటర్లు వుంటే 16 లక్షలు యిచ్చారు. 4 టైమ్స్ యిచ్చారు. మొత్తం మీద తూర్పుగోదావరికి 16 కోట్లు, పశ్చిమగోదావరికి 33 కోట్లు, కృష్ణాజిల్లాకు 49 కోట్లు యిచ్చారు. ఈ రకంగా పంపిణీలో కూడా అవకతవకలు జరిగాయి. తూర్పుగోదావరిని మొత్తం నెగ్లెక్ట్ చేశారు. ఏ రకంగా చూచినప్పటికీ తరువాత పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణాజిల్లాకు పెంచారు. తుఫాను గ్రాంటులో, వరద గ్రాంటులో గోదావరికి రూపాయి కూడా లేకుండా చేశారు. పెరిష్టెంట్ యీ రకంగా వుంది గాబట్టి దీనికి నేను తీవ్ర నిరసనను తెలియ చేస్తున్నాను. తూర్పుగోదావరి జిల్లాను, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాను నెగ్లెక్ట్ చేశారు. రేపు

వరదలపైన

అయినా మీరు నిధులను కేటాయించి గోదావరి ప్రజలను, రైతాంగాన్ని ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. భీషం (బూర్గంపహాడ్):- అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏడు జిల్లాలలో 125 మండలాలలో 1761 గ్రామాలు గత వరదలకు దెబ్బతిన్నాయని యిచ్చారు. అట్లాగే యిప్పుడు విశేషం ఏమంటే 1953లో వచ్చినటువంటి గోదావరి వరదలు 68 అడుగుల పైన వచ్చి రెండు మూడు రోజులు వున్నవి. 1968లో 75 అడుగులు వచ్చి రెండుమూడు రోజులు వున్నవి. కాని - ఈసారి ఆగస్టు 15 అర్ధరాత్రి నుండి ప్రవహించినటువంటి గోదావరి 27వ తేదీ వరకు అంటే 12 రోజులు నిరవధికంగా 72 అడుగుల నీటితో ప్రవహించింది. ఆ ప్రవాహం ఏడు జిల్లాల్లో వున్నటువంటి అనేక గ్రామాలలోని యిండ్లను కూల్చడమే కాకుండా పంటలను, పైరులన్నింటిని నష్టపరిచింది. ఖమ్మం జిల్లాలో 14 మండలాలలోని 300 గ్రామాలలో రైతు కుటుంబాలు లక్షా 50 వేల ఎకరాలలో పంటలు, 30 వేల యిండ్లు, 200 బేరన్లు నష్టపోయి దాదాపు 50 కోట్ల నష్టం వాటిల్లిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆసలు ఎన్నడూ లేని విధంగా 12 రోజులు వరదలు ప్రవహించిన సందర్భంగా అక్కడ వున్నటువంటి ప్రత్తి, మొక్కజొన్న, నువ్వు, పెసర, వేరుశనగ, కాండ జొన్న, తదితర పైర్లు పూర్తిగా దెబ్బతినడమే కాకుండా చేతికందిన మిర్చినారు, పొగాకు నారు పూర్తిగా దెబ్బతినిపోయి రైతులు ఎంతో నష్టపోయారు. అట్లాగే బేరన్లు మిగతా పచ్చని పైర్లు అన్ని పోయాయి. ఇక్కడ వున్నటువంటి రైతులు ఎకరానికి రెండు వేలు, మూడు వేల పెట్టుబడి పెట్టి, బంగారు నగలు బ్యాంకుల్లో కుదువపెట్టి, పుస్తైలతో సహా కుదువపెట్టి వడ్డీలకు తెచ్చిన డబ్బుతో పెట్టిన పంటలు పోయి పూర్తిగా నష్టపోయారు. రైతులు నష్టపోయినందు వల్ల అక్కడ వ్యవసాయ కూలీలుగా జీవించే వారికి కూలీ లేకుండా పోయి వారు పూర్తిగా నిర్భాగ్యులైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. రైతులకు యీనాడు దిక్కు లేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఏ విధమైనటువంటి సహకారం యీ రోజు వరకు అందించలేనటువంటి పరిస్థితి అక్కడ వుంది. బ్యాంకుల్లో తాకట్టు పెట్టిన వస్తువులువేలానికి వచ్చే పరిస్థితి వుంది. ఈ వరదల వల్ల రోడ్లు గాని కరెంటు స్తంభాలు గాని పోయి అనేక ఆస్తులకు నష్టం వాటిల్లింది. ఖమ్మం జిల్లాలో గాని యితర జిల్లాలు అయిన వరంగల్ గాని కరీంనగరం గాని తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పల్లపు ప్రాంతాలలో అపారమైన నష్టం వాటిల్లి అనేక యిబ్బందులలో వున్నరైతాంగాన్ని ఆదుకోకపోతే చాలా కష్టమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. అక్కడ వున్నటువంటి రైతులకు తక్షణమే సహకారం అందించాలి. ఉదాహరణకు పెనుబాక మండలంలో చింతల

వరదలపైన

బయ్యారం అనే గ్రామం వుంది. అక్కడ 54 యిండ్లు వరదలను ఎదుర్కొని 5 యింట్ల వ్రాసుకొని వచ్చారు. మేము యితర పార్టీల వారు బూని పాడు సారపాక మొదలైన అనేక చొట్ల తిరిగి ఎన్యూమరేట్ చేసి వచ్చాం. ఇంకా వాటిలో కొన్నింటికి యిచ్చారు. మిగతా యివ్వవలసిన వారు చాలా మంది వున్నారు. వారు మండలాసీసుని చుట్టూ తిరిగి బడులు మా యింట్లకు తిరుగుతున్నారు. ఆ గొజ్జ అందరు వచ్చి చూచి వ్రాసుకొని పంపించాం. అక్కడ పోతే వూరికే మా అసీసుని రాకండి అంటున్నారని మండలాసీసుని గాన చెబుతున్నటువంటి సూచన. మేము పైకి వ్రాశాం. ఎన్యూమరేషన్లో జరిగినట్లుంటే అవకాశవకలను సీనియర్ - మందికి యిచ్చారు. గుర్తించడంలేని వారు పొట్ల - వెంటనే సహకారము అందించాలని గూర్చి డిక్షనరీ పేరిట పేర్లు ఉన్న ఆ వరదల వల్ల ప్రతి కిలోమీటరు లోపల ఫర్లాండ్ లోపల గొట్టుకొని పోయిన వారి వెహికల్స్ మీద పోతుంటే ఎక్కడికక్కడ యాక్సెల్స్ నిలిగించి వారిని వెంటనే జరుగుతున్నాయి. మేల్చి అయిదు సార్లు జరిగింది. మండలము యీ రోజుకు చీకటిమయంగా ఉంది. రోజు ముగియక మిగతా ప్రపంచముతో సంబంధాలు కట్ అయిపోయి అక్కడి వారు అవస్థలు పడుతున్నారు. కరెంటు లేదు. అక్కడ పల్లపు ప్రాంతాలలో ఎదురుగురి అయినటువంటి పేద ప్రజలు, యితరులు మెరక ప్రాంతాలకు వచ్చి చిన్న చిన్న గుడిశెలు వేసుకుంటున్నారు. పుణ్యన ఫారెస్టు వారు పియి ఆ గుడిశెలను పీకివేస్తాము, మీరు యిక్కడ వుండడానికి వీలు లేదని బెదిరిస్తున్నారు. మేము కలెక్టరు గారికి తెలియజేశాము. వారికి మెరక ప్రాంతములో ప్రభుత్వ బాములు యిచ్చి గాని లేకపోతే ప్రభుత్వం భూములను కొని గాని - ఫారెస్టు భూములు అయితే - వారికి యిండ్ల స్థలాలు యిచ్చి వక్కా ఇండ్ల నిర్మాణం పట్టాలని కోరుతున్నాను. అలాగే మా పార్టీ తిరుపున యంతకు మందు కలెక్టరు గారికి తెలియజేశాము. గోదావరి వరదల భీభత్సాన్ని నిర్మూలించి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఉదాహరణగా నిధులను పంపించి చెసి, బాధితులందరిని ఆదుకోవాలి. శాశ్వతంగా గోదావరి వరద నివారణకు చివుండల్లి ప్రాజెక్టును నిర్మించాలి. గోదావరి వరదల వలన యిండ్ల కోల్పోయిన వారికి కనీసము రు.2,000/- యివ్వాలి. పాక్షికంగా దెబ్బతిన్న వారికి రూ.1000/- రూపాయల చొప్పున యివ్వాలి. బాధితులందరికీ ఒక కేల సరఫరా వియ్యం, పప్పులు, కూరగాయలు, నూనె తదితర వస్తువులన్నింటిని ఉచితంగా యివ్వాలి. పంటలు నష్టపడిన రైతాంగానికి ఎకరానికి రు.2,000/- లిచ్చి పరిహారం, తారతమ్యం లేకుండా రు.2,000/-లు అప్పుగాను యివ్వాలి. వరదల దెబ్బతిన్న రైతాంగానికి విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందులు ఉచితంగా యివ్వాలి.

తెల్లహంస, సురేఖ, పెసర, హైబ్రిడ్ మినుము, హైబ్రిడ్ కంది, మొక్కజొన్న, పచ్చ జొన్న, తెల్లజొన్న, తదితర విత్తనాలను బాధితులందరికీ ఉచితంగా సరఫరా చేయాలి. పనులు లేని వ్యవసాయ కార్మికులందరికీ కుటుంబానికి 50 కిలోల బియ్యం వుచితంగాను రు.1000/-ల చొప్పున అప్పుగాను ఇవ్వాలి. చిన్న చిన్న వ్యాపారులకు, బడ్డీ కొట్ల వారికి తిరిగి దుకాణాలు నడుపుకొనుటకు గాను రు.5.000/-లు అప్పులివ్వాలి. వరద ప్రాంతములో విద్యార్థులకు ఫీజాలు రద్దు చేసి, స్కాలర్షిప్లు మంజూరు చేయాలి. రు.10 వేల లోపు రుణాలను అన్ని బ్యాంకులలోను రద్దు చేయాలి. పడిపోయిన బ్యారన్లకు 20 వేల రూపాయల చొప్పున నష్ట పరిహారం యివ్వాలి. వరదలలో చనిపోయిన వారికి 25 వేల రూపాయలు ఎక్స్ గ్రేషియా యివ్వాలి. పల్లపు ప్రాంతాలలో నివసించే వారికి పెద్ద చిన్న తారతమ్యం లేకుండా మెరక ప్రాంతాలలో స్థలాలను కేటాయించి వక్కా గృహ నిర్మాణాలను చేపట్టాలి. ఇవి అన్ని యుద్ధ ప్రాతిపదికపై చేపట్టి రైతులను ఆదుకొని అక్కడ వున్నటువంటి వ్యవసాయ కూలీలకు సహాయం అందించి, ఆ విధంగా తక్షణ చర్యలు తీసుకుని ఆకలి చావులు సంభవించకుండా ప్రభుత్వం వారందరిని ఆదుకోవాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె.ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ గోదావరి వరదల గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ప్రప్రథమంగా యీ సంవత్సరం వచ్చినటువంటి వరదల సమయములో యిటు ప్రభుత్వం, అటు డిపార్టుమెంటు వారు కూడా ఎంతో జాగ్రత్తగా వుండి మినిట్ బై మినిట్ అప్ ట్రీమ్ నుండి వచ్చే రిపోర్టును, వార్నింగ్స్ను రెవిన్యూ డివిజన్ లో హెడ్ క్వార్టర్స్కు కన్వే చేస్తూ, ప్రజలను జాగ్రత్తగా వుంచుతూ, టైములో ఎడ్వాన్స్ వార్నింగ్స్ రావడం వల్ల లంకలలో వుండే వారిని, మునగిపోయే ప్రాంతాలలో వుండే వారిని సురక్షిత ప్రాంతాలకు చేర్చడానికి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకుని యిదివరకు ఎన్నడూ లేని విధంగా ప్రశంసనీయంగా ఆఫీసర్లుతో పాటు స్టాఫ్ కృషి చేసినందుకు వారందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. 1986 సంవత్సరములో వచ్చిన వరద 25.5 అడుగులు ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట మీద వస్తే, యీసారి 22.75 అడుగులు వచ్చింది. కాని గతములో వచ్చినటువంటి వరద రెండు మూడు రోజులు, నాలుగు రోజుల్లో తీసివేస్తే, యీసారి వచ్చినటువంటివరద కొద్ది కాలములోనే రెండుసార్లు రావడం, సుమారు పది రోజుల పైబడి నిలిచిపోయి వుండడం వల్ల విపరీతంగా ఏటిగట్లు అన్ని నానిపోయి అనేక చోట్ల బీ చ్ పడుతుందనే ప్రమాదం కలగజేయడం, ఎంతో ఆందోళన కలుగజేయడం జరిగింది.

ఈనాడు గోదావరి పరివాహక ప్రాంతంలో సుమారు 530 కిలోమీటర్ల పొడవున ఏటిగట్లు ఉన్నాయి. ఈ 530 కిలోమీటర్ల పొడవున ఉన్నటువంటి ఏటిగట్లు 1953వ సంవత్సరంలో, పరద వచ్చినప్పుడు కొంత రెయిజు చేయడం జరిగింది. కాని ఆనాటినుంచి ఈనాటివరకు గోదావరి నదీరీవాహక ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి అడవులన్నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు కొట్టివేయడం స్వ. కొండలలో ఉన్నటువంటి మట్టి అంతా వచ్చి గోదావరిలో పడిపోయినవల్ల ఆ మట్టి అంతా నదియొక్క గట్లన్నీ రోజూ రోజుకు బాగా ఎంపవేయడంతో ఆనాడు మనం నిర్మాణం చేసినటువంటి ఏటిగట్లు, 1953వ సంవత్సరం వచ్చిన వరద అరువాత మనం రెయిజు చేసినటువంటి ఏటిగట్లు, 1953వ సంవత్సరం ఈనాడు పరిపూర్ణంలేదు. ఈనాడు పచ్చేటటువంటి ఫ్లడ్ లెవల్ కంటే మించి మించిపోయి ప్రవహించే పరిస్థితులు రావడంవల్ల ఈనాడు గోదావరిలో ఏటిగట్లు వైపు చూపించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఏర్పడింది. ఇది ప్రభుత్వానికి తెలియదని కాదు. అందుకే అన్నపూర్ణ అని పేరుగాంచినటువంటి ఈ గోదావరి పరివాహక ప్రాంతంలో ఏటిగట్లయొక్క పరిస్థితి ప్రమాదంగా ఉండడంవల్ల, ఈ ప్రయత్నం చేస్తూ ప్రమాదం వల్ల విపరీతంగా మునిగిపోయి 1953 వాడు సీజన్లలో చూడు కాన్సిక్యూటీవ్ క్రాప్ నాశనం అయిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈవేళ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అన్నం పెట్టేటటువంటి అన్నపూర్ణ తనకు రక్షణ కావాలని కోరుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. రాజమండ్రికి ఎగువన ఉండేటటువంటి గోదావరి నది ఏటిగట్లకు గతంలో కొంత డబ్బు ఖర్చుచేసి ఇరువైపులా - లెఫ్ట్ బ్యాంకు, రైట్ బ్యాంకు ఎత్తు చేయడం జరిగింది. 530 కిలోమీటర్లలో సుమారు 430 కిలోమీటర్ల వరకు డాన్ డ్రైమ్ ఉన్నటువంటి ఏటిగట్లు ఉన్నాయి. ఆ ఏటిగట్లకు కనీసం ఈ సంవత్సరం వర్షింగు సీజనులో అంటే రేపు జనవరి నుంచి 130 కిలోమీటర్ల పొడవున వల్లరబుల్ పాయింట్లు ఏవైతే ఉన్నాయో నాటికి కనీసం 5, 6 అడుగుల ఎత్తు పెంపు చేయకపోతే రేపు ఏ వర్షం వచ్చినప్పటికీ - 22 అడుగుల ఎత్తు వరద వస్తే అనేకచోట్ల గండ్లు పడిపోయి లక్షలాది ఎకరాలు ముంపుకు గురి అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. కనుక పెంటనే ఈ సంవత్సరం సీజనులో వర్షు చేయడానికి కనీసం 10 నుంచి 15 కొట్ల గుంపాయలు ఈ 130 కిలోమీటర్ల వల్లరబుల్ పాయింట్లు ఎక్కడైతే ఉన్నాయో, ఎక్కడైతే ఏటిగట్లు వల్లంగా ఉన్నాయో అక్కడ వాటిని బాగుచేయుటకు రిలీజు చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అలాగే మొత్తం పైన ఈ ఏటిగట్లు రెయిజు చేయుటకు - మొన్న సైక్లోన్ రికనస్ట్రక్షన్ కార్యక్రమంలో ప్రపంచ బ్యాంకువారు

వచ్చినప్పుడు గోదావరి ఏటిగట్లు చూపిస్తే మీకు వరద రాలేదు కదా, మేము సైక్లోన్ రీకనస్ట్రక్షనుకు సంబంధించినవి చూస్తున్నాము కనుక ఇప్పుడు మేము ఇది టేక్ చేసే అవకాశం లేదని ఆస్పాడని తెలిసింది. టెక్నికల్ రీజన్లు వారు అన్నప్పటికీ కూడా ఇకముందు అయినా వరల్డు బ్యాంకు ముందు మనకున్నటువంటి డిఫికల్టీస్ ను గురించి ప్రాజెక్టువేసి రోను తీసుకొని ప్లడ్ బ్యాంకును డ్రైన్ డౌన్ చేసి డెవలప్ అయినట్లు ఏరియాకు డ్రాడ్రెక్షను ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. కనుక నల్లు గ్యాంకు రోను తీసుకొని రావడం కూడా సులభ సాధ్యమే అవుతుంది. డెవలప్ అయినట్లు కావలసినటువంటి రక్షణ వారు తప్పకుండా ఇస్తారు కనుక మనం ఒక కాంప్రహెన్సివ్ ప్లాన్ ఒకటి తయారుచేసుకోని సరైన టైములో వరల్డు బ్యాంకుముందు ప్రాజెక్టు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉంచాలని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ ఏటిగట్లకు జరిగిన డామేజ్ విషయంలో మేము స్వాచరణతో చూసి తెలుసుకున్నది ఏమిటంటే - ఏటిగట్లకు ఎలకలవల్ల ఎక్కువ ప్రనూదం జరుగుతున్నది. ఈ ఏటిగట్ల ప్రక్కన చాలామంది చచ్చి కట్టుకొనడంవల్ల లేకపోతే దూళ్ళపాకలు, గడ్డివాములు వేయడంవల్ల లక్కడికి చేరినటువంటి ఎలుకలు కన్నాలు పెట్టడంవల్ల అనేకమైన చోట్ల సీవేజెస్ వస్తున్నాయి. కనుక పూర్వంలో ఏటిగట్లకు సర్టిన్ డిప్లెన్సు అని పెట్టి - ఒక 30 గజాలు లేక 50 గజాలు అని పెట్టి ఆ డిప్లెన్సు లోపల ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ హల్లు కాని గడ్డివాములు కాని ఉండకూడదని రిస్ట్రిక్టు చేయవలసిన అవసరం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రోజు రోజుకు గోదావరి యొక్క ప్లడ్ పెరిగిపోతున్నది. దానిని గురించి ఏమాత్రం మైండు ఎఫ్లయి చేసినట్లు లేదు. ఈ ప్లడ్ ను తగ్గించడానికి, ఈ మెరకను తగ్గించడానికి ఎటువంటి కార్యక్రమం చేయాలో మనవిచేస్తాను. అది మనం సైంటిఫిక్ గా ఎసెస్ చేయవలసిన విషయం. కాని మనకున్నటువంటి కామన్ సెన్సు బట్టి మనం కొంతవరకు చేయగలిగింది ఏమిటంటే ఈ గోదావరి మధ్యలో కొత్తగా వచ్చేటటువంటి లంకలను ఏదోవిధంగా వదిలించుకొనడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. లంకల మధ్యలోనుంచి లీడింగు ఛానల్స్ త్రవ్వి వరద వచ్చినప్పుడు నీరు లంక ప్రక్కనుంచి వెళ్ళిపోకుండా లంక మధ్యనుంచి వెళ్ళేటట్లు ఉంటే బాగుంటుంది. వరద వచ్చినప్పుడు కొంచెము లీడింగు ఛానల్స్ క్రింద త్రవ్వినట్లయితే ఆ ఛానల్స్ గుండా నీరు ప్రవహించడంవల్ల ఎంతోకొంత లంకను ప్రవాహం కోసివేసే అవకాశం ఉంటుంది. ఇది పైకి మాత్రం వృధాగా చేసేటటువంటి ఖర్చు అని అనుకుంటాము కాని దానివల్ల కొంత రిజల్టు ఉంటుందని నేను స్వానుభవంతో చెబుతున్నాను. అలాగే వరద వచ్చేముందు ఈ లంకలు దున్నివేసినట్లయితే ఫెరిఫిరీలో ఉన్నటువంటి సాండు అంతా కొట్టుకొనిపోయే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ కార్యక్రమం కూడా చేయాలని

వరదలపైన

నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఫ్లడ్ కంట్రోలు మెజర్ గా చెబుతున్నాను. అది కూడా పూర్వంలో ఒక యాస్పెక్టుగా మనం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. సృష్టిలో మనం ఏదైనా సృష్టించవచ్చు కాని భూమిని మాత్రం సృష్టించలేము. భగవంతుడు ఇచ్చిన బంగారం లాంటి లంక భూమిని రక్షించుకోవాలి. ఈవేళ కృష్ణా నదికి, గోదావరి నదికి ఉన్నటువంటి తేడా ఏమిటంటే - కృష్ణలో అవ్ స్ట్రీమ్ లో అనేకమైనటువంటి ప్రాజెక్టుస్ రావడం వల్ల డౌన్ స్ట్రీమ్ లో ఈ వరద యొక్క ప్రమాదం కనిపించడంలేదు. కాని గోదావరికి ఎగువన ముఖ్యంగా ఆంధ్రా ఏరియా వచ్చేప్పటికి ప్రాజెక్టుస్ ఎక్కువగా లేవు కనుక దానియొక్క ఎఫెక్టు అంతా డౌన్ స్ట్రీమ్ ఆఫ్ ఆనకట్ట క్రింద ఉన్నటువంటి లంక భూములన్నీ వివరీతంగా కొట్టుకొనిపోతున్నాయి. ఉదాహరణకు మొన్న ఆగస్టులో వచ్చినటువంటి వరదకు 300 ఎకరాల లంక భూమి కొట్టుకొనిపోయింది. ఒక్కొక్క ఎకరం లక్ష రూపాయలు ఖరీదు చేసేటటువంటి బంగారం లాంటి భూమి అది. అంటే 3 కోట్ల రూపాయల విలువ కలిగిన 300 ఎకరాల భూమి ఒక సీజనులో కొట్టుకొనిపోయింది. ఇటువంటి భూమిని మనం పరిరక్షించుకోవాలి. ఎక్కడైతే ఈ కోతకు గురి అవుతున్నాయో ఆ వల్లరబుల్ పాయింట్స్ లో మనం ఎరోజన్ చెక్ చేయడంకోసం స్టోన్ రివెట్ మెంటు కట్టాలి. గ్రాయున్న కనస్ట్రక్టుచేయాలి. దీనికి కేవలం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఫండ్స్ సరిపోవు. మనకు ఈ వరద నివారణ పథకం క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం కేవలం సంవత్సరానికి సుమారుగా ఒక కోటి రూపాయలు ఇస్తున్నారు. నార్తరన్ ఇండియాలో ఉన్న గంగానదిలో కాని, బ్రహ్మపుత్రానదిలో కాని వరద వచ్చిందంటే అక్కడ కోట్లాది రూపాయలు ఇచ్చే అవకాశం కనిపిస్తున్నది. మనం కూడా ఒక కేసు బిల్డ్ చేసి, ఒక నోటు బిల్డ్ చేసి ఈ ఎరోజన్ చెక్ చేయడం కోసం ఎంత కావలసి ఉంటుంది, సంవత్సరానికి ఎంత కావలసి ఉంటుందనే విషయాన్ని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు ప్రాజెక్టుచేసి ఫ్లడ్ కంట్రోల్ మెజర్స్ క్రింద కొంత డబ్బు తీసుకొని చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నారు. ఎరోడ్ అవుతున్నటువంటి లంకలను పరిరక్షించుటకు గ్రోయిన్స్ నిర్మాణానికి, రివెట్ మెంటు నిర్మాణానికి డబ్బు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఉ.11-00

అట్లాగే గోదావరి ఆనకట్టకు యిచ్చే డబ్బు, మెయింటెనెన్స్ గురించి యిచ్చే డబ్బు కృష్ణా బ్యారేజ్ తో కంపేరు చేసినప్పుడు కృష్ణా బ్యారేజ్, గోదావరి బ్యారేజ్ కంటే తక్కువ అయినప్పటికీ కృష్ణా బ్యారేజ్ కు ఎక్కువ యిస్తున్నారు, గోదావరి బ్యారేజ్ మెయింటెనెన్స్ కు తక్కువ యిస్తున్నారు. కృష్ణా బ్యారేజ్ తో కంపేరు చేసినప్పుడు గోదావరి బ్యారేజ్ నాలుగు ప్లేసెస్ లో నిర్మాణము

అయినది. యిది అయిదు కిలోమీటర్లు పొడవు ఉంది. దీని మెయిన్ టెనెన్స్ గురించి సంవత్సరానికి 70 లక్షల రూపాయలు యిస్తున్నారు. 70 లక్షలతో 35 లక్షల రూపాయలు బ్యారేజ్ నిర్మాణానికి పోతుంది. మిగిలిన 35 లక్షల రూపాయలు హెడ్ వర్క్స్ క్రింద పెడతారు. అందులో 20 లక్షల రూపాయలు జీతాల క్రింద ఖర్చు పెడతారు. మిగిలిన 15 లక్షల రూపాయలు 500 కిలోమీటర్లు ఏటిగట్టు గండ్లు వడితే పూడ్చడానికి ఉపయోగిస్తారు. ఆ సొమ్ము గుప్పెడు మట్టిపోయడానికి కూడా సరిపోదు. కృష్ణా బ్యారేజ్ కు ఎక్కువ యిస్తున్నారనే మాట చెప్పడంలేదు. కంపేరు చేస్తున్నాను. సామ్యం కోసము చెబుతున్నాను. గోదావరి బ్యారేజ్ మెయిన్ టెన్స్ గురించి రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు యివ్వాలి. అప్పుడు మెయిన్ టెయిన్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ గ్లెరింగు ఎనామలీని రెక్టిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను. ఫ్లడ్స్ గురించి మెటరియల్ గురించి డబ్బు ఏప్రియల్, మే నెలల్లో రిలీజ్ చేస్తారు. అటువంటప్పుడు లాప్స్ మంత్ వచ్చేవరకు మెటీరియల్ కొనడానికి వీలు ఉండదు. మెటీరియల్ గురించి యిచ్చే గ్రాంటును ముందుగానే రిలీజ్ చేయండి. It should be made mandatory. రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. మాండేటర్ గా రిలీజ్ చేసే ప్రయత్నం చేయాలి. యిప్పుడు అవి అన్నీ ఓర్డ్స్ ప్రొక్చర్స్. సర్ ఆర్డర్ కాటన్ నాటి ప్రొక్చర్స్. 135 సంవత్సరాలు క్రితము నిర్మించిన లాకులు, అవి. Where these drains are going into the Godavari. అవుట్ మోడెల్ ప్రొక్చర్స్ అవి. వాటికి 135 సంవత్సరాలు అయినవి. ఆ ప్రొక్చర్స్ యిప్పుడు బాగా దెబ్బతిన్నవి. అవి రికన్ స్ట్రక్షన్ చేయాలి. వరల్డ్ బ్యాంకు లోను గురించి అడిగినప్పుడు హెడ్ వర్క్స్, వీటి గురించి మెన్స్ చేయకపోవడం జరిగింది. ఎక్కడ జరిగిందో లాప్స్ జరిగింది. They are danger like anything. ఓర్డ్స్ ప్రొక్చర్స్ ను క్రొత్తగా కట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఫ్లడ్ బ్యాంకు గురించి మెటరియల్ ముందుగా మొబిలైజ్ చేసి పెట్టుకోవాలి. ఫ్లడ్స్ వచ్చినప్పుడు మోటారు లాంచీలు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటున్నవి. కాని మనకు మోటారు లాంచీలు సరిపోవడం లేదు. కలెక్టరుగారితో మాట్లాడినప్పుడు, అధికారులతో మాట్లాడినప్పుడు అప్పుడు కలెక్టరు గారు అవసరాన్ని బట్టి భద్రాచలం దగ్గర ఎక్కువగా లాంచీలు ఉంచే ఏర్పాటు చేశారు. దేవీపట్నం వద్ద కూడా ఏర్పాటుచేయాలి. ఈవాల్వి రోజున మనం ప్రయివేటు లాంచీలు ఎంగేజ్ చేస్తున్నాము. కాబట్టి ఎమర్జెన్సీ సమయాలలో ఉపయోగపడడానికి 40 హార్సు పవరు గల ఆరు మోటారు లాంచీలు ధవళేశ్వరం వర్క్ షాపు వద్ద పెడితే అవి ఇమిడియేట్ గా అవసరం ఉన్నప్పుడు ఉపయోగపడతాయి. ఫ్లడ్ కేంద్రాలు గురించి 8 కోట్ల రూపాయలు రిలీజ్ చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) యం. ఓంకార్ (నరసంపేట్):- వరద ప్రాంతాలను గురించి నోట్స్ వివరించారు. కాని ఆ నోట్స్ వరంగల్ జిల్లా పేరు లేదు. మిగతా జిల్లాలలో జరిగినంత తీవ్రమైన నష్టాలు జరగకపోయినా - వరంగల్లు జిల్లాలో కూడా గ్రామాలు మునిగినవి, పంటలు దెబ్బతిన్నవి. ఏటూరు నాగారం, రామన్నగూడెం వారాలు తరబడి మునిగిపోయి అక్కడ ప్రజలు నానా యిబ్బందులకు గురి అయినారు. గోదావరితో పాటుగా ఉపనదులు ప్రాణహిత మొదలైనవి పొంగడం వలన దెయ్యాలవాగు, జంపన్నగూడెం, మల్లూరువాగు మొదలైన వాటికి బాగా నష్టము జరిగింది. నదీ ప్రవాహము దాని ధైర్యము మారి పంట చూములలోకి, పొలాల్లోకి గ్రామాల్లోకి నీరు రావడం జరిగింది. అట్లాంటి పరిస్థితులలో ఆవాళ మునిగిపోయిన ఏటూరునాగారం, రామన్నగూడెం ప్రజలను మెట్ట ప్రాంతాలకు తీసుకుని రావలసి ఉంది. వారికి వ్యవసాయానికి భూమియివ్వాలి. నైజాము కాలంలో యిటువంటి గ్రామాలలో ఉన్నవారిని మెట్ట ప్రాంతాలకు తీసుకుని రావాలని అనుకున్నారు. జిల్లా కలెక్టర్లు, ఇతర అధికారులు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. త్వరితగతిన చేయకపోతే నష్టాలు జరుగుతాయి. మొన్నటి గోదావరి వరదలకు రిలీఫ్ ఇచ్చినారు. అక్కడున్నటువంటి అధికారులకు ఉన్నటువంటి పరిమితుల వలన వాటిని అమలు జరపడంలో అధికారులు ప్రజలకు సకాలంలో వారికి సంతృప్తికరంగా యివ్వగలిగారని చెప్పడానికి సందేహిస్తున్నాను. గోదావరి వరదను ఆపాలంటే వరదలు వచ్చినప్పుడు ఏదో వారిని తాత్కాలికంగా యివ్వడం కాకుండా వరదల నిరోధానికి శాశ్వత పరిష్కారం కనుగొనాలి. గోదావరి మీద ఇచ్చింపల్లి ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయాలి. ఎల్లంపల్లి, ప్రాణహిత, పోలవరం ప్రాజెక్టుల సత్వర నిర్మాణము చేపట్టి వాటిని పూర్తిచేయాలి. నిన్నటి రోజున తెలంగాణాలోని ప్రాజెక్టుల సమస్యపై చర్చ వచ్చినప్పుడు -- సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పర్మిషను తీసుకోవడానికి, ప్రక్క రాష్ట్రాలైన మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కర్నాటక, ఒరిస్సా రాష్ట్రాల వారితో సంప్రతింపులు జరపడం 1978 నుంచి 1980 నుంచి ఈ రకంగా కరస్పాండెన్స్ లో ఉందని చెప్పారు. అవి అట్లాగు డ్రేగ్ ఆన్ కాకుండా ఉండేటట్లు చూసేందుకు ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును ఒక ఉన్నతస్థాయి అధికారిని నియమించి ఒక ముగ్గురితో టీమును ఏర్పాటు చేయండి. వారికి సర్వాధికారాలు యివ్వండి. కేంద్ర ప్రభుత్వముతో కరస్పాండెన్స్ చేయాలన్నా, ప్రక్క రాష్ట్రాలతో సంప్రతింపులు జరపాలన్నా, కేంద్ర ప్రభుత్వం క్లియరెన్సు తీసుకోవడానికి వీలుగా ఉంటుంది. సంప్రతింపులు జరిపి ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవడానికి వీలుగా ఉంటుంది. అవిధంగా వారికి అధికారం ఉండాలి. ప్రాజెక్టుల క్లియరెన్సుతో పాటుగా వాటి నిర్మాణానికి కావలసిన డబ్బును సమకూర్చుకోవాలి. అన్నీ ఉన్నాయి అల్లని నోట్లో శని అన్నట్లుగా ఉంది.

డబ్బు అనేది ప్రధాన సమస్య. కరువుతో పాటు వరదలు, వరదలతో పాటుగా కరువు యివి రెండూ కూడా ఒక దానితో పాటుగా ఒకటి అవినాభావ సంబంధము కలిగి ఉన్నాయి. వరదల నిరోధానికి, కరువు నివృత్తి చేయడానికి మనకు మాస్టరు ప్లాను ఉండాలి. దాని కోసము నిపుణుల కమిటీని వేయండి. నిపుణుల కమిటీ ఫుల్ టైముగా ఉండాలి. వారిని సంవత్సరం లోపల నివేదికను అందచేయమనాలి. మాస్టరు ప్లాను ద్వారా వరదలను అదుపు చేసుకుందాము. త్వరగా ప్రాజెక్టులు నిర్మించి ఆ నీరును పంట పొలాలకు ఉపయోగించితే తద్వారా కరువు నుంచి బయటపడతాము. డబ్బు లేకుండా కాగితాల మీద ఆలోచన చేసి ఉపయోగం లేదు. డబ్బు వనర్లు సమీకరించేందుకు కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. ప్రకృతి విపత్తు వన్ను ధనికులు మీద వసూలు వేయండి. అమ్మకం వన్ను ఎగవేతను అరికట్టండి. దీనివలన 2400 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా వచ్చే అవకాశం ఉంది. వీటిని రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేయండి. వన్ను ఎగవేతలను సరిచేసుకోవాలి. ఈ విధంగా వనర్ల గురించి ఆలోచించకుండా వరల్డ్ బ్యాంకు వైపు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వైపు పోవడం మంచిది కాదు. సంవత్సరం మీద ప్రకృతి విపత్తు వన్ను అని వేసి సమీకరించుకోవాలి.

ఉ.11.10

కాని అదే సమయంలో మన స్వంత కాళ్ళ మీద మనం నిలబడే పద్ధతులు కూడా మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని విజ్ఞప్తి చేస్తూ ముఖ్యంగా ఈ డబ్బు కేవలం కన్స్ట్రక్షన్స్ కే -

(శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- అది ఎవరిమీద వేస్తారు?)

(శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- వారు అనేది ఏమిటంటే ప్రకృతి విపత్తు వన్ను అనేది ఎవరిమీద వేస్తున్నారు అనేమో. నేను చెబుతున్నాను. ఇదివరకు వారు గ్రామాలలో ఉండినా పట్టణాలలో ఉండినా 5 లక్షల రూపాయలు లేకపోతే పది లక్షల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చేవారి పైన అటువంటివారికి పరిమితి చేయండి. సంవత్సరానికి 2వేల కోట్ల రూపాయలు తగ్గకుండా వస్తుంది. దానిని మీరు ప్రాజెక్టుల కోసము వాటి కోసము ఖర్చు పెట్టండి. వాస్తవం చూడాలి. ఈ అన్ని స్కీములు అమలుజరగలేదు. ఇప్పుడు ఈ రాయలసీమ చర్చలు అవి చూసినాక ఈ అన్ని స్కీములు అమలుజరగాలి అంటే ఈ 20 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడితే పది ఏళ్ళ లోపు అయినా పూర్తి అవుతాయి కదా.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

అటువంటిది ఒక సంవత్సరం అయినా ప్లాను ఉంచండి. దాని కోసం కమిటీ వేయండి, నిపుణులు విచారించేటట్లు చూడండి. ఆ దృష్టితో చూడమని

చెబుతూ మీకు నేను ధన్యవాదాలు చెబుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ.సి.వై. రెడ్డి (రాజమండ్రి):- అధ్యక్షా, గోదావరి వరదల గురించి ఈనాడు శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినపుడు గోదావరి గురించి రాజమండ్రి పట్టణవాసిగా ఆ పట్టణ అభివృద్ధికి సంబంధించి మాట్లాడుటకు నాకు అవకాశం కలిగించినందుకు నాకు చాల సంతోషముగా ఉంది. ఈ సందర్భంగా గోదావరి తల్లి వరదకి పొంగిపోయి ఉన్నప్పుడు పేద బడుగువర్గాలకు చెందిన అనేకమంది ఇబ్బందులను తమ ద్వారా గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకురావడం ఆ ఇబ్బందులను తొలగించుటకు అవసరమైన ఏర్పాట్లు సూచించడం నా బాధ్యతగా గుర్తించి ఈ విషయంలో నేను రాజమండ్రి పట్టణ ప్రజల యొక్క అభిప్రాయాలను మీ ముందు ఉంచుతున్నాను. గత 7, 8 సంవత్సరాల కాలంలో గోదావరి నదిలో ఇసుక మేటలు విపరీతంగా పెరిగి ముఖ్యంగా ఏటిగట్టు ప్రాంతం నుండి దిగువ వరకు అసగా ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట వరకు ప్రతి సంవత్సరం చేరు ఇసుకను ఒండ్రుమట్టిని సకాలంలో తీయకపోవడంవల్ల ఈ నదికి ఊహించని విధంగా వరద ఉధృతం ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతున్నది. గోదావరి వచ్చినప్పుడల్లా రాజమండ్రి పట్టణం చాలా ఇబ్బందులకు లోను అవడం, అంతేకాదు, పట్టణం చేర్చి గోదావరి గట్టు ఉండడం ఆ గట్టు వరదప్పుడల్లా నగరములోనికి రావడానికి చాలామంది ఇబ్బంది పడడం, వేలాది మందిని పల్లపు ప్రాంతాలనుంచి కదిలించి ఆ చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలలో పెట్టడం గత 83 వరదలలో గాని, 1986లో గాని, 1989లో గాని వందలాది, వేలాది మంది ఇబ్బందిపడ్డారు. ఆనాటి మున్సిపల్ చైర్మన్ గా ప్రథమ పౌరుడిగా ఉంటూ ఆనాడే ప్రభుత్వాన్ని కోరాము. అయ్యా గట్టు ఎత్తుచేయాలి, రాజమండ్రి పట్టణ ప్రజలకు కొన్ని సదుపాయాలు చేయాలి అని సూచించాము. సూచించి ఆనాడు పుష్కరాల పేటలో సుమారు 2వేల మంది ఉన్నారు. ప్రతి సంవత్సరము కూడ పుష్కరాల పేట ముంపుకు లోను అవుతున్నది. మరి రెండు వేల కుటుంబాలు ఉన్నాయి అక్కడ. శాటిలైటు టాను అని ప్రక్కన కొంత ఏరియా తీసుకుని ఆనాడు ఇదివరకు ప్రభుత్వం లే అవుట్ చేసి అక్కడ ఉన్న పుష్కరాల పేట వాస్తవ్యులకు పట్టాలు ఇవ్వాలని సచించాము. త్వరలోనే ఆ పట్టాలు ఇస్తే మనం ఆ పేట వాస్తవ్యులకు న్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. అంతేకాదు, ఆర్యాపురం గాని ఇంకా కొన్ని పల్లపు ప్రాంతాలు నీట మునిగి చాల ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. వాటి గురించి నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. రేపు పుష్కరాలు వస్తున్నాయి. ఆ పుష్కరాలు కూడ సరిగా ఆగస్టులో వస్తున్నాయి. ఆగస్టు అంటే విపరీతమైనటువంటి వరదలు వచ్చేటటువంటి టైము. ముఖ్యమంత్రి గారికి నా మనవి. ఎక్కువ నిధులు ఇచ్చి పుష్కరాలలో అక్కడ ఉన్నటువంటి వారికి

టౌను అభివృద్ధికి చాల నిధులు ఇచ్చి సహాయవడాలని కోరుతున్నాను. అదేగాక ఇంకా చాల రేవులు ఉన్నాయి. ఆ రేవులు కూడ అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. 1978-79లో ముఖ్యమంత్రిగా చెన్నారెడ్డిగారు ఉండి రాజమండ్రి అభివృద్ధి చేయడానికి ఎన్నో మంచి అవకాశాలు అప్పుడు కలిగించారు. మా అదృష్టము కొద్ది మళ్ళీ రాజమండ్రి పుష్కరాలు వచ్చేప్పటికి మళ్ళీ చెన్నారెడ్డిగారే ముఖ్యమంత్రి అవడంవల్ల చాలా సంతోషిస్తున్నాము. ఆయన రేపు రాబోయే పుష్కరాలలో ఎక్కువ నిధులు ఇచ్చి రాజమండ్రి పట్టణాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి. ఎందుకంటే వరదల టైము. సరిగా ఆ టైములోనే పుష్కరాలు వస్తున్నాయి. ఆ టైములో ఎక్కువగా రేవులు అభివృద్ధి చేయాలి. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని ముఖ్యమంత్రిగారు రాజమండ్రి పట్టణానికి ఎక్కువ సహాయం చేస్తారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె.రామచంద్రరాజు (ఉండి):- అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభ సమావేశాలలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నటువంటి వివిధ ప్రాంతాల సమస్యలను ప్రత్యేకంగా ఈ శాసనసభ ఆఖరి రోజులలో చర్చించడానికి ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గోదావరి శాంతంగా ఉన్నప్పుడు జనానికి ఆహారం పెట్టే పరిస్థితి. కాని కోవము వచ్చినప్పుడు మాత్రము లక్షల మందిని నిరాశ్రయులుగా చేసేటటువంటి పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత గోదావరికి కోవము వచ్చినప్పుడు ఆ కోపాన్ని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకుంటూ ఉండాలి. ముఖ్యంగా గోదావరి చరిత్రలో 1990వ సంవత్సరంలో రెండుసార్లు మాజీమంత్రిగా వరద రావడం జరిగింది. వరద తగ్గగానే మళ్ళీ వరద రావడం జరిగింది. దానివల్ల మొత్తం గోదావరి పోలవరం నుంచి నర్సాపురం వరకు ఉన్న గట్టులు అన్ని కూడ పూర్తిగా కృంగిపోయాయి. ఇప్పుడు ప్రమాద స్థితిలో ఉండడం జరిగింది. అయితే ప్రభుత్వం ఈ గోదావరి గట్టుల యొక్క పరిస్థితిని లో లెవెల్ ఏరియాలు చూడడానికి ఒక కమిటీని వేసి దానికి కావలసినటువంటి నిధులు కేటాయించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా 1986 వరదలలో 144 మంది చనిపోవడం జరిగింది. అలాగే మొన్న వరదలలో కూడ 58 మంది చనిపోవడం జరిగింది. వరద ఎప్పుడైతే వచ్చిందో పోలవరం ప్రాంతంలో మునుపు అక్కడ ఉన్నటువంటి గిరిజన గ్రామాలు అన్ని కూడ ఎప్పటికప్పుడు వరద వచ్చినప్పుడు సర్వనాశనము అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత అటువంటి వరద రాకుండా చూడడానికి ప్రభుత్వం ఏ చర్యలు తీసుకుంటుంది? మన ముఖ్యమంత్రిగారు వరల్డు బ్యాంకుకు రుణ సహాయం ప్రకటించడం జరిగింది. అయితే గోదావరి గట్టులకు మాత్రము దీంట్లో ఏవిధమైనటువంటి ప్రావిజను పెట్టలేదు. అందుచేత 1986 వరదలలో కొవ్వూరు నుంచి అప్పర్ గోదావరి

వరదలపైన

నుంచి కూడ గట్టు రెయిజు చేయడం జరిగింది. అయితే ఇప్పుడు క్రింద నుంచి అలాగే ఈస్టు గోదావరి పైడు కూడ రెయిజు చేయడం జరిగింది. రాజమండ్రి వరకు కూడ ఈ గట్టు రెయిజు చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి ఉంది. 1986లో వరదలు వచ్చినప్పుడు దీనికి గోదావరి బారేజికి ఉన్నటువంటి ఆ పాత ఆనకట్ట కొట్టుకుపోవడం జరిగింది. దానికి అప్పుడు ఉన్న ప్రభుత్వము సుమారు 30 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి దానిని నిర్మించడం జరిగింది. ఎందుచేతనంటే ఈ గోదావరి వరద గురించి ఎందుకు సభ్యులందరూ కూడ చెప్పినారంటే మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఆ గోదావరి మూడు జిల్లాలలో ఉన్నా ఏ విధమైనటువంటి అభివృద్ధి లేనటువంటి పరిస్థితి, కాబట్టి మీరు ప్రత్యేకమైనటువంటి శ్రద్ధ గోదావరి మీద ప్రభుత్వం పెట్టి ఏదో వరద వచ్చినప్పుడు గ్రాంటు చేయడం కాకుండా ప్రతి సంవత్సరము దానికి అవసరమైనటువంటి 10 కోట్లు, 20 కోట్లు శాన్ షన్ చేసి ఎక్కడైతే గట్టులు ఏక్ గా ఉన్నాయో, ఎక్కడైతే అవసరమో అక్కడ ఖర్చు పెట్టేటట్లుచేయాలి.

ఉ.11.20

ఇప్పుడు గోదావరికి 1983 సంవత్సరంలో వరదలు వచ్చాయి. అట్లాగే 1986 సంవత్సరంలో కూడా వరదలు వచ్చాయి. అయినా సహాయ కార్యక్రమాలకు రోడ్లు, వంతెనలు రిపేర్స్ కు ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదు. 1990 సంవత్సరంలో మరల వరదలు వచ్చాయి. ఈ విధంగా ప్రతి సంవత్సరం కూడా వరదలు వస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఎక్కడ సహాయ కార్యక్రమాలు చేయాలో ప్లాను వేసుకొని వరదలను అరికట్టడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇందుకు గాను ముఖ్యంగా గోదావరి నది మీద పోలవరం వద్ద, ఇచ్చంపల్లి వద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి ప్లానులు వేయడం జరిగింది. ఆ ప్రాజెక్టువల్ల నీటి పారుదల కాకుండా 1000 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి కూడా ఉత్పత్తి అవుతుంది. గోదావరి జీవనది. శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్ ల వలే కృష్ణానదిలోని నీరు ఇంకిపోయినట్టు గోదావరి నీరు ఇంకిపోదు. కాబట్టి ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు మట్టిపర్వన్ ప్రాజెక్టు కాబట్టి వరల్డు బ్యాంకు వారి అధీనం క్రింద దానిని తీర్చిదిద్ది దానికి కావలసిన ఫండ్స్ ను యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి ద్వారా తీసుకొని రావలసి ఉంటుంది. గతములో సంజీవయ్యగారు, అంజయ్యగారు యీ పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి గాను శంకుస్థాపన చేశారు. ప్రపంచ బ్యాంకు వారు కూడా గతములో యీ పోలవరం ప్రాజెక్టుకు నిధులు సమకూర్చడానికి అంగీకారం తెలిపారు. కృష్ణానది నీటిని తెలుగు గంగకు మరలించాలని ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసి తరువాత ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు కడితే యీ గోదావరి నీటిని తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు తరలించవచ్చని

కుడా అంచనాలు వేసుకున్నారు. కాబట్టి యీ మల్టీపర్ పస్ ప్రాజెక్టుల విషయం ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత వరదలు వస్తే ఈ రైతుల పొలాలకు విపరీతమైన నష్టం వస్తున్నది. పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలలో కాలువలకు గండ్లు పడి పొలాలు మునిగిపోతున్నాయి. రైతులు ఈ పన్నుల రూపంలో ప్రభుత్వం వారికి సుమారు 1000 కోట్ల రూపాయలు పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాల నుంచి కడుతున్నారు. అయినా ఈ పంట కాలువలకు ఏమీ రిపైర్స్ చేయించడం లేదు. రైతులకు నష్టం వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం వారు వారికి ఏమీ సహాయం అందించడం లేదు. తుపానులో ధాన్యము తడిసి పోతే దాని రంగు మారిపోతే కూడా ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారి ద్వారా ఆ ధాన్యాన్ని కొనిపిస్తామని మన ప్రభుత్వం, భారత ప్రభుత్వం వారు హామీ ఇచ్చారు, అయినా కూడా ఈ ధాన్యాన్ని కొనడం లేదు. దానివల్ల రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పాలు అవుతున్నారు. ఇప్పుడు నల్లగొండ యితర అన్ని తెలంగాణా జిల్లాలలో కూడా ఈ విధంగా ధాన్యం నిలువ ఉంటున్నది, ఈ రంగుమారిన ధాన్యమును కొనడానికి గాను డబ్బు ఏమీ ఎఫ్.సి.ఐ. వారు ఇవ్వనక్కరలేదు, రంగు మారిన ధాన్యాన్ని కొనడానికి గాను రైస్ ఫెడ్ అని పెట్టారు. వారు సంచులు కూడా కొనే పరిస్థితి లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వివత్తు వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం వారు చేసే వాగ్దానముల కంటే చేసే చర్యలు చాలా ముఖ్యమైనవని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే పశ్చిమ గోదావరి లోని లంకలలో తమలపాకులు తోటలు వేసినప్పుడు వాటి భూమి కలవారికి ఏమీ తమలపాకుల తోటలకు సహాయాలు చేయడం లేదు. కాబట్టి ఆ తమలపాకుల తోటల వారికి లోన్సు రూపంలో ధన సహాయం చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే గోదావరి బారేజి కట్టడానికి అభివృద్ధి పన్ను ఇచ్చాము. కాని మా దురదృష్టము ఏమిటంటే ప్రతి పంటకు ఎకరానికి 40,50 రూపాయలు మార్కెటు కమిటీ వారికి పన్ను కట్టాలి. ఇప్పుడు పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో మార్కెటింగు కమిటీలు పనిచేస్తున్నాయి. కాని వాటివల్ల ఏమీ ఉపయోగము కనపడుట లేదు. కోట్లాది రూపాయలు రైతుల దగ్గర నుంచి తీసుకుంటూ గతములో సేల్సు టాక్సు, 1, 2 రూపాయలు ఉండే డబ్బును యీ రోజున ఒక బస్తాకు 100 రూపాయలు చొప్పున టాక్సులు వీరు వసూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల ప్రతి ధాన్యపు బస్తాకు ప్రభుత్వానికి 100 రూపాయల చొప్పున పన్నుల రూపంలో ఆదాయము వస్తున్నది. అందుచేత రైతులకు ఉత్పత్తి చేయడానికి ప్రభుత్వము వారు తోడ్పడకుండా ఎప్పటికప్పుడు 100 రూపాయలకు 90 రూపాయలు పన్నుల రూపంలో రాబట్టాలని చూస్తున్నారు. ఇప్పుడు రాయలసీమ, తెలంగాణా అభివృద్ధి పనులను మేము ఆపమని చెప్పడం

వరదలపైన

లేదు. ఆ కార్యక్రమాలు వారికి కూడా చేయాలి. గోదావరి నది మీద ఆనకట్టకు గాను ప్రపంచ బ్యాంకు వారు యిచ్చే డబ్బు రాబట్టి పోలవరం యిచ్చుంపల్లి ప్రాజెక్టుల పని పూర్తి చేస్తే మొత్తం రాష్ట్రమే సస్యశ్యామలం అవుతుంది. అందువల్ల ప్రపంచ బ్యాంకువారు యిచ్చే సహాయమును నిర్లక్ష్యము చేయవద్దని ప్రభుత్వము వారిని నేను కోరుకుంటున్నాను. ఈ విషయంలో అధికారులు, అనధికారులు కూడా తగు కృషి జరపాలని కోరుకుంటున్నాను. ఇకపోతే శ్రీరాంసాగరు ప్రాజెక్టు క్రింద గల భూములు వరదలు వచ్చినపుడు లోతట్టు ప్రాంతాలు అన్నీ కూడా మునిగిపోతున్నవి. గేట్లు పూర్తిగా ఎత్తివేసినపుడు నీరు వరదలలాగా వచ్చి ఆదిలాబాదు జిల్లాలో నిర్మల్ కాన్స్ట్రీట్యుయెన్సీలో చాలా గ్రామాలు మునిగిపోతున్నాయి. అందువల్ల అక్కడ ప్రజలు ఎప్పటి నుంచో వేరే చోట ఆప్ ల్యాండును యిప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నారు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రి గారు తప్పనిసరిగా ఆ గ్రామాల ప్రజలకు మేలు చేసి ఆప్ ల్యాండు ఏరియాలో భూములు యిప్పించవలసిందిగా వీరు కోల్పోయిన భూములకు నష్ట పరిహారము చెల్లించవలసిందిగానూ కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభ్యుడు నిన్నటి రోజున వినలేదని అనుకుంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్మల్ కాన్స్ట్రీట్యుయెన్సీలోని గ్రామవాసులకు కాంపెన్సేషన్, రిహాబిలిటేషన్ పెండింగులో ఉన్నవి క్లియర్ చేస్తామని చెప్పినారు. వెంకటేశ్వరరావు గారు తరువాత మాట్లాడవలసింగా కోరుతూ టైము చాలదు కాబట్టి వారు క్లారిఫికేషన్స్ లో టైము తీసుకొనవచ్చును కాబట్టి ప్రస్తుతం తమ ఉపన్యాసములో ముఖ్యవిషయములే ప్రస్తావించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా ఖమ్మం జిల్లాలో 14 మండలాల పరిధిలో ఒకటి రెండు వారాల పాటు స్థంభించిపోయిన రహదారులు విషయం, మొత్తం పౌర జీవనమే స్థంభింపజేసిన విషయంలో యిక్కడ సభ్యులు కొందరు తమ సూచనలు చెప్పారు. గత 4వ దశాబ్దంలో 3వసారి వరద రావడం జరిగింది. ముఖ్యంగా 1952, 1986, 1990 మరియు 4 దశలలో వచ్చిన వరదలు చాలా ఉధృతంగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం వారు ఎప్పుడూ కూడా గుడిసె తడిస్తే గాని సహాయం అందించే పరిస్థితిలో ఉండరు. ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం వారికి ఉండదు, మా జిల్లాలలో 256 గ్రామాలలో యీ వరద ముంపుకు ప్రజలు ఆస్థులు బలి అయినవి, దానితో పాటు 14 మండలాలలో 500 హెక్టార్లలో పూర్తిగా పంటలు దెబ్బ తిన్నాయి. సుమారు 50 వేల ఎకరాల భూమిలో పంట నష్టం అయింది. దానితో పాటు, అధ్యక్షా, ఒక 1100 ఎకరాల మాగాణి భూములలో పంటలు నాశనమయినాయి. ద్రయినేజి సిస్టమ్ పూర్తిగా పాడయిపోయింది.

ముఖ్యమంత్రిగారు వినకుండా చేస్తున్న మంత్రి దివాకర్ రెడ్డి గారిని నేను కోరేది ఏమంటే ముఖ్యమంత్రి గారిని అరగంట సేపు వదలి వేయాలని కోరుతున్నాను. అందుకనే 1,50,000 మెరక ప్రాంతాలలో భూములు నష్టమై 35 కోట్ల రూపాయలు పంట నష్టం జరిగింది. కాని దురదృష్టము ఏమిటంటే యీ మంత్రులు పర్యటనలు చేసినపుడు ఏమీ సమాచారము సేకరించే టైము తీసుకోరు. ముఖ్యమంత్రి గారు బెంగుళూరు వెళ్లే విధంగా ఉన్నపుడు వారికి రిపోర్టు అందించేందుకు రెవెన్యూ, పంచాయతీరాజ్ మంత్రివర్యులు మా ప్రాంతాలు పర్యటించి సుడిగాలులు తుఫానులు వచ్చి పోయిన వేగంలో మా గ్రామాలు చూసి వెళ్లిపోయారు. దానివల్ల మా ప్రాంత ప్రజలకు చాలా అసంతృప్తి కలిగింది. కనీసం ముఖ్యమంత్రిగారికి రిపోర్టు అందించిన తరువాత అయినా మంత్రులు తమ ప్రాంతాలు పర్యటించి పేద ప్రజల దీనావస్థలు చూసి వారిని పరామర్శించి ఉంటే చాలా బాగుండేదని నేను భావిస్తున్నాను.

ఉ.11.30

మేము ఆనాడు అన్ని పార్టీలు కోరినది, ఏ రాజకీయ పార్టీ కాదనలేదు. ఈ గోదావరి ప్రాంతంలో వరదలు వచ్చినటువంటి ప్రదేశాలలో ఇళ్లను అక్కడే ఉంచి ప్రతి సంవత్సరము వరదలు వచ్చినపుడల్లా మనం డబ్బులు ఇస్తూ పోయే దానికంటే మెరక ప్రాంతాలకు తరలించి వాళ్లకు అక్కడ ఇళ్లు కట్టించి ఆ రకంగా బలవంతంగా అయినా సరే చేస్తే తప్ప ప్రయోజనం లేదు. ప్రతి సంవత్సరం వందల కోట్ల రూపాయలు నష్టము అవుతున్నాయి. అది ఖచ్చితంగా, ఫారెస్టు ఏరియా అయినా సరే ఏజన్సీ నిబంధనలను సడలించి ఆ రకంగా వాళ్లకు ఇళ్లు కట్టించేందుకు పూనుకోవాలని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా గత ప్రభుత్వం 1986లో వచ్చినటువంటి వరదలలో 5 వేల ఇళ్లు కట్టిస్తాము అన్నారు. 3 వేల ఇళ్లు కట్టించారు. కొన్ని కొన్ని చోట్ల కట్టించినా కట్టించకపోయినా నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి తమ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కనీసం ప్రతి సంవత్సరానికి ఒక 5 వేల ఇళ్లు చొప్పున ఆ రకంగా వాళ్లకు కట్టించేందుకు ప్రయత్నం చేయాలని మెరక ప్రాంతాలకు వాళ్ళని బలవంతంగా అయినా సరే తరలించడం ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం నష్టపోయేది పోతుంది. ఒక రకంగా ఏమిటంటే మనకు ఆ ఇబ్బంది వుండదు అని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. పోతే మా దగ్గర జిల్లా కలెక్టరు, జిల్లా యంత్రాంగం వనిచేసిన దాంట్లో మినహాయింపు లేదు. వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. అందుచేత మా ప్రభుత్వం కాదని మీరు అనవచ్చు. కాని మంత్రివర్గం తీసుకునేటటువంటి పాలిటికల్ నిర్ణయాన్ని ఒక కలెక్టరు గారు తీసుకోలేడు. సహాయం జరిగిన మాట నిజమే గాని ఆ సహాయం అనేది ఈ రకంగా జరిగింది, రైతులకు ఏమీ ఒరిగింది లేదు. నేను సూచించే చేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

వరదలపైన

హెక్టారుకి వెయ్యి రూపాయల చొప్పున ఇసుక మేటలు వేసిన వారికి ఉచితంగా ఇచ్చింది, ఈనాడు నాబార్డు నిబంధనలు ఉన్నాయి కాబట్టి రెండు వేలో మూడు వేలో ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. వాళ్లు దానిని సర్దుకోవాలి. అది సాధ్యం కాదు. అందువల్ల నేను కూడా మనవి చేస్తున్నాను. 27 వందలు ఎకరాలు ఇసుక మేట వేసింది. ఈ ఇసుక మేట వేసిన వారికి ఎకరానికి 400 రూపాయల చొప్పున వారికి ఉచితంగా ఇవ్వాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా వంట పోయింది. ఈ ప్రభుత్వమే నోటులో అంతా చెప్పారు. ప్రత్తి పోయింది. వరి పోయింది. కంది పోయింది. మినుము పోయింది. మిరప నారు పోయింది. సర్వము నాశనము అయిపోయింది, వారికి అప్పులు రీషెడ్యూలు చేయలేదు. పైసా అప్పు ఇవ్వలేదు. వ్యవసాయ కూలీలకు పని పాటలు కూడా లేవు. ఇప్పటికైనా వాళ్లకు దెబ్బ తిన్నటువంటి వాటికి నష్టపరిహారము ఇప్పించాలని ప్రభుత్వము అప్పులు ఇప్పించాలని చెప్పి తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొకటి నేను తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కూడ ఇదే సందర్భంలో పర్యటించాను అధ్యక్షా. అక్కడ బ్యారేజి కట్టిన తరువాత ఆనాడు ఉన్నటువంటి కాలువలను గాని లాకులను గాని పునర్వ్యవస్థీకరించలేదు అధ్యక్షా. దానికి డ్రైనేజి కంటే గోదావరి పొంగినప్పుడు వచ్చేటటువంటి వరదలలో కాలువల మరమ్మత్తులు లేవు. గత 10, 12 సంవత్సరాలుగా. రైతులను అడిగాను. ఏ రకమైన మరమ్మత్తులు లేవు. పునర్వ్యవస్థీకరించినందువల్ల నీరు ఎక్కువ వచ్చే పరిస్థితి ఉంది, అందుకని ఆనాడు వంద సంవత్సరాల క్రితము కట్టినటువంటి లాకులకు వంద సంవత్సరాల నాడు త్రవ్వించినటువంటి కాలువలను పునర్ వ్యవస్థీకరించవలసిందిగా కోరుచున్నాను. దీనికి కూడా పునర్వ్యవస్థీకరించాలి తప్ప మార్గం లేదు. దానికి స్పెషల్ గ్రాంటు ఇవ్వాలి అని చెప్పి నేను తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను, ఇంకొకటి. పి. గన్నవరం అని ఉంది, సెంట్రల్ డెల్టాలో అక్కడ బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు కాలంలో ఒక అక్విడక్టు కట్టారు. అక్విడక్టుతో బాటు ఒక రోడ్డు బ్రిడ్జి కూడా కట్టారు. అది వంద సంవత్సరాలు అయి ఈనాడు దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చింది. సర్వే చేయించారు మొన్ననే, పాలిటికల్ నిర్ణయం తీసుకుని మంత్రివర్గం దానికి మరమ్మత్తులు చేయించే దానికంటే కొత్తది కట్టించాలి అనే ఆందోళన ప్రజలలో ఉంది. దానిని గమనించిన రాజకీయ నిర్ణయం తీసుకుని ప్రభుత్వం దానిని మంజూరు చేసిందని చెప్పి నేను పత్రికలలో చదివాను. ఇది నిజమైతే చాలా హర్షించతగిన నిర్ణయం అధ్యక్షా. లేకపోతే సెంట్రల్ డెల్టా అంతా సర్వనాశనము అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. దానిని ఆలస్యము చేయకుండా పి. గన్నవరం అక్విడక్టు చేపట్టాలి. అదే విధంగా ధవళేశ్వరం దగ్గర 1975లో రిమోట్ కంట్రోల్ సిస్టమ్ పెట్టాలి అని కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఇంజనీరు తీసుకువచ్చి బిల్డింగు

కట్టారు. అది నాశనం అయిపోయింది. అది పనిచేయడం లేదు. నీళ్లు వచ్చినాయి, ఆ బిల్డింగులోనికి. అక్కడ ఒక గండి పడింది 1986లో. దానిని ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకోలేదు. ధవళేశ్వరం ఆఫీసు దాకా గెంట్లు హవుసు దాకా ఒక కట్టు కట్టాలి. దానికి ప్రభుత్వ డబ్బులు ఇవ్వాలి. ఇస్తే తప్ప, లేకపోతే లాభం లేదు. నేను ఆ సందర్భంలో వెల్లినప్పుడు ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్ రాధాకృష్ణమూర్తి గారు మీడియమ్ ఇన్ఫ్రాగేషన్ ఇంజనీర్ కృష్ణాజీ గారు ఇంకా వగైరా వగైరా ఇంజనీర్లు అంతా వచ్చి పనిచేశారు. పర్యవేక్షించారు. కాని తాత్కాలిక మరమ్మత్తులే తప్ప శాశ్వత మరమ్మత్తులు చేయాలి అంటే సాధ్యం కాదు. అధ్యక్షా, ఒక చిన్న మాట చెబుతున్నాను మీకు. ఎస్ఇ బంగళా వెనుక 50 మీటర్ల పొడుగున ఒక కట్టు కట్టాలి. ఆ 50 మీటర్లకు ఒక కోటి రూపాయలు అవుతుందట. ఆ కట్టు కట్టనందువల్ల అక్కడ వేరే ఇంకో షట్టరు తెగగొట్టిండువల్ల ఆగిపోయింది గాని లేకపోతే రాజమండ్రి పట్టణం మిగతా ప్రాంతం పోయేది అధ్యక్షా. నా చివరి సూచన ఏమిటంటే ఆ ప్రాంతంలో కుండలేశ్వరం వగైరా డ్రైయిను మరమ్మత్తుతో బాటు కాలువల మరమ్మత్తులు లాకుల మరమ్మత్తులు అవి చేపట్టాలి. అది చేయాలని కోరుతూ ప్రభుత్వం ఈ కీలకమైనటువంటి ఈ పనుల విషయంలో అశ్రద్ధ చేయకుండా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- గౌరవనీయ సభ్యులు కొందరు మిగిలిపోయినారు. చీఫ్ మినిష్టరు గారి రిప్లయి తరువాత వారు క్లారిఫికేషన్లు ద్వారా అడగవచ్చును. నా దగ్గర పేర్లు ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రి గారు డిటేటుకి రిప్లయి చెబుతారు. ఇప్పుడు గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారి రిప్లయి.

(ఇంటరప్షన్లు)

మీకు టైము ఇస్తాను. తరువాత ఇస్తాను. క్లారిఫికేషన్లు రూపకంగా ఇస్తాను. ముఖ్యమంత్రి:

(డా.ఎం. చెన్నారెడ్డి):- అధ్యక్షా, మే మాసములో జరిగినటువంటి వివరీతమైన సైక్లోను తరువాత తిరిగి ఇంచుమించుగ అదే ప్రాంతంలో గోదావరి ప్లాడ్డు పల్ల వివరీతమైన నష్టము కలిగినందుకు చాలా బాధాకరంగా ఉంది. గౌరవనీయ సభ్యులు మాట్లాడిన వివరాలు వారు ఇచ్చిన సూచనలు చాలా ఉపయుక్తము అయినవి అని కూడా నేను భావిస్తున్నాను. అవి మాకు ఎంతవరకు సాధ్యం అవుతుందో పరిస్థితులను బట్టి, ఆర్థిక పరిస్థితులను బట్టి కూడా ఆలోచించాలి. తాత్కాలికంగా వెంబడి చేసినటువంటి రిలీఫ్ వల్ల - అది బాగా సరిపోతుందని చెప్పినను" ఎప్పుడూ అనను - కాని అప్పుడు ఉండే పరిస్థితులలో కనీసం అంతైనా చేయకపోతే బాగుండదని అదివరకు జరుగుతూ

వరదలపైన

ఉండేటటువంటి పద్ధతిలోనే సహాయం చేస్తూ బియ్యము ఇవ్వడం గాని, పడిపోయిన ఇళ్లు కట్టుకోవడానికి గాని డబ్బు ఇవ్వడం జరుగుతూ ఉంది. ఇది తృప్తికరంగా లేదనే మాట నేను కడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచిస్తూ ఉంది. పెర్మనెంటుగా ఏమైనా ఉంటే తప్ప మరొక మార్గం లేదు, అది ఎప్పటికప్పుటికీ జరుగుతూనే ఉంటుంది. అటువంటి దానిని మనం చేసుకోవడానికి అవి ఒక ప్రయత్నం వరల్డు బ్యాంకు అప్పుల ద్వారా మొదలు పెట్టడం జరిగింది. అది కూడా చాలా కొద్దిది. ఇంకా కాస్త కావలసి ఉంటుంది. ఒక గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినట్టు 20 వేల కోట్లు కూడా బహుశా సరిపోక పోవచ్చు. సంపూర్ణంగా ఐడియల్ గా అన్ని పరిస్థితులను బాగు చేసుకొనేటటువంటి మార్గం మనం చేసుకొనడానికి. కాని అది ఎప్పటికీ సాధ్యం కాదు. మనం ఏమైనా చేయగలిగితే దానిని ఆపలేము. గాని దాని పల్ల కలుగు నష్టాన్ని వీలైనంతవరకు తగ్గించుకోవడానికి మనం ప్రయత్నం చెయ్యవచ్చు. ప్రాణ నష్టము కాకుండా ఉండడానికి మనం లో లైయింగు ఏరియా నుంచి తీస్తూ ఉన్నాము. ప్రతి వారిని ప్రక్కకు తీసుకుపోతూ ఉన్నాము, దానిపైన కూడా బోలెడంత డబ్బు ప్రతి సంవత్సరము ప్రతిసారి ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతూ ఉంది. ఈ గోదావరి ఫ్లడ్సులో కూడా 3 లక్షల రి1 వేలని మనం ఆ విధంగా లో లైయింగు ఏరియాస్ నుంచి తీసుకురావడానికి మనం ప్రయత్నం చేశాము, దానివల్ల చాలా లాభం కలిగింది. మొత్తం ఇందులో 58 మంది మాత్రం చనిపోయారు లేకపోతే ఈ 3 లక్షల రి1 వేల మందిని మనం మార్చుకోకపోతే బహుశా చనిపోయిన వారి సంఖ్య మరింతగా పెద్దగా ఉండేది; అని చెప్పి భయపడుతూ ఉన్నాము. ఇటువంటి పరిస్థితిని ఎదుర్కోవడంలో మరి ఏవిధంగా సహాయము చేశాము అనేటటువంటి మాటలు మొన్న నేను చెప్పడం మళ్ళి గౌరవనీయ సభ్యులందరికీ బాగా తెలుసు. సుమారు 9 కోట్ల రూపాయల వరకు ఖర్చు పెట్టబడ్డాయి. వ్యవసాయానికి సంబంధించినంత వరకు ఈ విధంగా వారికి సహాయం చేయాలి అనేది గౌరవనీయ సభ్యులు చాలా మంది చాలా సూచనలు చేశారు, ప్రతిసారి పంటలు అరటి తోటలు, ఆకు తోటలు, వీటన్నిటిపైన పరిహారం - పరిహారం అనేది సరి అయిన మాట కాదు, మామూలుగా సహాయం చేసే వారికి మనం చేసే డబ్బు కూడా వారికి సుమారు 7 కోట్ల రూపాయల వరకు ఉన్నాయి. వీటికి కూడా మరి సెకండు ఇన్ స్టాల్ మెంటు ఏదైతే రావలసి ఉందో దాని పైన మేము ఖర్చు పెట్టాము ఆ డబ్బు ఇంకా రాలేదు కాబట్టి మేము నిర్ణయం ఇంకా తీసుకోలేదు. ఏది ఏమైనా ఈ లో లైయింగు ఏరియాస్ గురించి కొందరు గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినట్టుగా మేము కూడా అక్కడికి వెళ్ళినపుడు ఒకటి అనిపించింది. గోదావరి చుట్టు రెండు ప్రక్కల మొత్తం జనాభాను మొత్తం గ్రామాలను అక్కడ లేకుండా

చేసి తాత్కాలికంగా పైకి పోవడం మళ్ళీ తిరిగి రావడం వాళ్ల పనులకు ఇబ్బందులు కలగడం నష్టము కలగడం మళ్ళీ నష్ట పరిహారం చెల్లించడం ప్రభుత్వానికి నష్టము కలగడం వీటన్నిటికీ బదులు ఏదైనా ఒక పద్ధతిని ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచిస్తూ ఉంది.

ఉ.11.40

ఆ ప్రాంతాలలో వుండే ప్రజలందరిని కూడా మైగ్రేట్ చేసి ఎత్తయిన ప్రాంతాలకు తెచ్చి, అవసరం అయితే కొంత ఫారెస్ట్ ఏరియాను అయినా తీసుకుని ఆ రెండు ప్రక్కలా వుండే భూమిని ఎఫారెస్టేషన్ చేస్తే నీటి వసతిని బట్టి, సాయిల్ కండిషన్స్ బట్టి, నేల బాగా దొరకడాన్ని బట్టి ఒక లగ్యూరియస్ ఫారెస్ట్ గ్రోత్ రావడానికి అవకాశాలు వున్నాయి. ఆ విధంగా మేము దానిని ఆలోచన చేసి ఆ స్కీమ్ను ఎట్లా అమలు పెట్టాలి ఎంత డబ్బు ఖర్చువుతుంది అనేటువంటి మాట అవసరం అయినప్పుడు ఫారెస్ట్ నుంచి మేము తీసుకుంటే ఎక్స్ప్లంజ్ గా మాకు పైన లాండ్ దొరుకుతుంది ఈ లాండ్ను అంతా ఫారెస్ట్ వారికి ఇచ్చి వారితో చేయించి పెట్టుకుంటే బాగా లాభంగా వుంటుందని చెప్పేటటువంటి మాట వుంది. ఫారెస్ట్ ఎక్స్ప్లంజ్ చేసుకోవాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించాలి. వారితో సంప్రదించి భూమిని సరిగా చేసుకొనడానికి వీలుంటుంది. అయితే దానికి బోరెడంత డబ్బు అవుతుంది. ఎ ఫారెస్టేషన్ పని ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ ద్వారా ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ కార్యక్రమాల్లో ఒక భాగంగా చేసుకొనడానికి సాధ్యమవుతుందని కాని వారికి ఇళ్లు కట్టించడం అంటే - ఇక్కడ ఇళ్లు కట్టించే దానిని కూడా సైక్లోన్లో ఒక లక్ష ఇళ్లు ప్రత్యేకంగా హడ్కో నుంచి తీసుకువచ్చాము. దానిలో ఈ సంవత్సరం 50 వేలు కట్టాలని ప్రణాళికగా పెట్టి మొదలు పెట్టాలి. ఆ 50 వేల ఇళ్లలో గోదావరి ఫ్లడ్స్ వచ్చిన ప్రాంతానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి 50 వేలు కావాలంటే ఇంకా ఎక్కువ చేయగలిగితే రెండు సంవత్సరాలలో ఒక లక్ష ఇళ్లయినా కనీసం ఆ ప్రాంతములో కట్టడానికి అవకాశాలు వున్నాయని ఆ విధమైన ప్రణాళిక ప్రభుత్వానికి వుందని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. దానితో కూడా సరిపోదు. ఇంకా ఎక్కువగా చేయాలి. అందుకని పెర్మనెంట్ ఎయిడ్ ఏమిటి? ఏ విధంగా చేయగలుగుతాము? అంతేకాకుండా ఈ ఫ్లడ్ బేంక్స్ గట్టి చేయాలంటే లేకపోతే భద్రాచలంలో పడే పడే నష్టం కలుగుతోంది. దానిని మనము బాగు చేయాలంటే ఈ ఫ్లడ్ బేంక్స్లో జరిగే పనికి కనీసం రు. 9 కోట్లు తాత్కాలికంగా, పెర్మనెంట్ రోటేషన్ కొరకు రు. 147 కోట్లయినా పెట్టాలని చెప్పేటటువంటి అంచనా వేయబడ్డది. ఇంత డబ్బు మనము సేకరించడానికి ఎట్లా సాధ్యమవుతుంది? కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇచ్చే డబ్బు చాలా పరిమితిలోనే వుంది. వారి దగ్గర కూడా ఎక్కువగా తెచ్చుకోడానికి అవకాశం లేదు. ఏమీ వున్నా హడ్కో నుంచి

వరదలపైన

తెచ్చినా అది లోన్ గా వుంటుంది. అది కూడా కొద్దిగా ఇళ్లకు మాత్రమే ఇవ్వగలుగుతారు. ఇంకా ఏమన్నా ఏజెన్సీస్ వుంటాయా లేక బయట, ఫారిన్ ఎయిడ్ తో మళ్ళీ ప్రయత్నం చేయాలనేటటువంటి ఆలోచన ఇప్పుడు వున్న వరల్డ్ బ్యాంక్ అనుభవాన్ని బట్టి దానిని బాగా చేయగలిగితే మళ్ళా కొన్ని మాసాల తరువాత ఇతర పెర్మనెంట్ స్కీమ్స్ గురించి ఆలోచించడానికి వీలవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తానికి ఈ ప్రాంతములో ఏ రిలీఫ్ కేంప్స్ పెట్టామో, ఎన్ని విధాల మెడికల్ టీమ్స్ పంపించామో, అడ్మినిస్ట్రేటర్స్ ను పంపించామో ఆ వివరాలు వున్నాయి. గౌరవనీయ సభ్యులకు ఆ వివరాల కాపీలు పంచి పెట్టాము. వాటిని తిరిగి చదవడం లేదు. మీరు చెప్పే మాటలలో ఇది పెర్మనెంట్ గా రిలీఫ్ చేస్తే తప్ప మార్గంలేదని. అది అర్థిక పరిస్థితిని బట్టి, బయటి నుంచి తెచ్చుకొనే అప్పును ఉపయోగించడం ఒకటే బాగు చేసేలాగా దానిని తిరిగి ప్రాడక్టు విటీ పెరిగే మొత్తం అదనంగా రైతుల దగ్గర కాని ఆ ప్రాంతములో వనరులు పెంచడానికి కాని మనము ఆలోచించవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగా చేసి అప్పులు తెచ్చిన దానిని సమయానికి ఇస్తూ వుంటే పేరు ప్రతిష్టలు మనకు వస్తే అదనముగా అనేకమైన అవకాశాలు కల్పించే ఫారిన్ ఏజెన్సీస్ వస్తున్నాయని చెప్పి నాకు విశ్వాసముగా వుంది. అది ఒక్కటే ఇప్పుడు మార్గంగా కనపడుతూ వుంది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వనరుల వల్ల ఇది సాధ్యం కాదని నేను మనవి చేస్తూ ఈ విషయంలో ఇంకా వివరాలు ఏమైనా కావాలంటే గౌరవనీయ సభ్యులకు వాటిని పంపించడానికి సిద్ధముగా వున్నామని మనవి చేస్తూ మీతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ ఎల్. బి. దుక్కు (శృంగవరపుకోట):- గతములో కనీసీని ఎరుగని ఈ ఘోరమైన పెనుతుపాను వల్ల గిరిజన ప్రాంతము అంతా కొట్టుకుని పోయి, కోత కోసుకునే భూములు కొట్టుకు పోయాయి. విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో, శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గంలోని అరకువేలీ, అనంతగిరి, జామి, వేపాడ మండలాలలో చెరువులు, చెక్ డ్యామ్స్ ఆనకట్టలు ముంచి నీటి బావులు, ఇవన్నీ కొట్టుకుపోయాయి. వీటికి నష్టపరిహారం ఇవ్వలేదు. కొన్ని వేల ఎకరాలలో ఇంకా మేట వేసి వుంది. వాటికి కూడా సహాయం అందడం లేదు. అక్కడి ప్రజలంతా సన్నకారు రైతులు, గిరిజనులు, వారికి ఏమీ కూడా మిగలలేదు. రోడ్లు ఆనకట్టలు అలాగే చెక్ డ్యామ్స్ ఏమీ మిగలలేదు. జామి గ్రామం వద్ద గోస్తనీ నదిపై వంతెన నిర్మాణం కాలేదు. వేపాడ మండలంలో కొండగంగ గుడి వద్ద విజయరామరాజు చెరువుకు పూర్తిగా మరమ్మత్తులు చేయాలి. అదేవిధంగా చెక్ డ్యామ్స్ పూర్తి కావాలి. శృంగవరపుకోట మండలంలో చిలకలగడ్డ రిజర్వాయర్ కట్టకపోయినా చెక్ డ్యామ్ నిర్మాణం కావాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెంగారెడ్డిగారు, మీరు నోట్ చేయండి.

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- అన్నీ నేను నోట్ చేసుకుంటున్నాను. వాటికి సమాధానాలు వారికి మళ్లా పంపించడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారందరు చెప్పేటటువంటి వారి పేరుతో క్లుప్తముగా వ్రాసిపెట్టి ముఖ్యమంత్రిగారికి పాస్ ఆన్ చేయండి. అన్నిటికీ ఒకేసారి రిప్లయి చెప్పతారు.

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఇప్పటికప్పుడు సమాధానాలు చెప్పలేరు కదా? వారు వ్యక్తిగతముగా ఈ ప్రాజెక్టు ఏమీ చేశారు. అది ఏమీ చేశారు అంటే, వారికి తరువాత పంపించడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్లీజ్ సెండ్...

శ్రీ బి.దుర్గారావు (పోలవరం):- అధ్యక్షా, ముఖ్యముగా 1986 వరదల వల్ల పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పోలవరంలో మూడు గండ్లు పడడం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. మరి అప్పట్లో ప్రభుత్వం గండ్లు పూడ్చడం జరిగింది. కాని అక్కడ ఫ్లడ్ బేంక్స్ మళ్లా రెయిజ్ చేయలేదు. అంతేకాకుండా తాటిపూడి నుంచి పోలవరం వరకు గట్టు నిర్మాణం ఈ రోజు వరకు స్థంభించబడింది. పోలవరం మండలములో కురుటూరు వరకు గిరిజన గ్రామాలు, ఫ్లడ్ బేంక్స్ - ఈ రోజు వరకు బండ్స్ రెయిజ్ చేయలేదు. మొన్న వరదలలో అధికారులు 15 రోజులు చాలా ఎక్కువగా కృషి చేశారు. లేకపోతే పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో పోలవరం నుంచి 10 కిలోమీటర్స్ వరకు గండ్లు పడేవి. అలా జరగకుండా ముఖ్యముగా అధికారులు శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. 1986లో ఈ వరదల వల్ల జిల్లాలో రు. 200 కోట్ల నష్టానికి కారణమయింది.

శ్రీ కె.సుబ్బారాయుడు (నరసాపురం):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పల్లపు ప్రాంతాలలోని ప్రజలందరిని ఫారెస్ట్ ఏరియాలకు పంపిస్తాను అంటున్నారు. ప్రజలందరికీ అక్కడ లాండ్స్ ఇస్తాము. ఇళ్లు కడతాము అన్నారు. మా పల్లపు ప్రాంతములో అన్నీ కొబ్బరి తోటలు. ఎకరం రు. 1.50 లక్షలు ఖరీదు చేస్తుంది. అక్కడి నుంచి ప్రజలు కాని, రైతులు కాని వచ్చే అవకాశం లేదు. దానికి ఏ విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తారో? అదేవిధంగా కేవలం ఇళ్ల గురించి, ఈ మనుష్యులను తరలించడం కంటే పిల్లర్స్ టైప్ లో 10 అడుగులు పిల్లర్స్ వేసి దాని మీద ఫ్లోర్ వేసి ఆ ప్రాంతాలలోనే ఇళ్లు కడతే బాగుంటుందని నా సూచన. మరి అదే విధంగా వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి వచ్చే డబ్బుతో డ్రైయిన్స్ అన్నీ బాగా చేస్తాము అంటున్నారు. బాగానే వుంది. కాని గోదావరి కట్టలు రెయిజ్ చేయకుండా కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెడితే మళ్ళీ వరదలకు మొత్తం గట్లు తెగి అన్ని డ్రైయిన్స్ పూడిపోయి వెచ్చించిన

ఎగడల్పైన

డబ్బు వేస్ట్ అవుతుంది. తక్షణం మరి గోదావరి కట్టలు బలంగా చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా లక్ష ఇళ్లు హడ్కో నుంచి ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ ఎనౌన్స్మెంట్ జరిగినప్పుడు కూడా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాను అందులోంచి వొమిట్ చేయడం జరిగింది. మరి ఖచ్చితంగా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు అందులోంచి ఇళ్లు వస్తాయా లేదా అనేది చెప్పాలి.

ఉ.11.50

తమలపాకు తోటల గురించి. వరి చేల గురించి చెప్పారు. కాని ఉప్పు మళ్ళ గురించి ఏమీ చెప్పలేదు. వారు కూడా తీవ్రంగా నష్టపోయారు 1980లో అప్పటి ప్రభుత్వం ఉప్పు మళ్ళకు ఎకరానికి నాలుగు వందల రూపాయలు కంపెన్సేషన్ ఇచ్చింది. ఉప్పు మళ్ళ రైతులకు కంపెన్సేషన్ ఇస్తున్నారా లేదా చెప్పాలి.

శ్రీ కె.అప్పలనాయుడు (ఉత్తరపల్లి):- అధ్యక్షా, గోదావరి నదపై పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మించాలని, ఈ రాష్ట్రంలో పున్నటువంటి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు నీరు అందించాలనీ, ముఖ్యంగా ఆ చివర నున్న ఉత్తర ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం, తూర్పుగోదావరిలోని మెట్ట ప్రాంతాలకు నీరు అందించాలనే ఉద్దేశమే కాకుండా మనందరికీ ముఖ్యమైన ఉక్కు ఫ్యాక్టరీకి నీరు అందించాలన్న సంకల్పంతో ఈ పోలవరం నిర్మాణం తలపెట్టడం జరిగింది. అంతేకాక అక్కడ 960 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి కూడా ఉత్పత్తిచేసే అవకాశం వుంది. అదీకాక 80 శతకోటి ఘనపుటడుగులు కృష్ణా జలాలకు సంధానం చేస్తే హైదరాబాద్ కు కూడా నీరు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ముఖ్యంగా ఈ ప్రాజెక్టుకు పర్మిషన్ ఇస్తే చాలు, డబ్బు అక్కరలేదు. దానికి పర్మిషన్ ఇవ్వాలని గత ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి.రామారావు గారు ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. వారు చేసిన ప్రయత్నం మంచిదే. ఎందుకంటే ఈ ప్రాజెక్టు ఒక ప్రాంతానికి సంబంధించింది కాదు. ఇది నాలుగు ప్రాంతాలకు సంబంధించింది. దీని గురించి ఏమీ చేస్తున్నారో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి. పోలవరం ప్రాజెక్టు 1978లో ప్రారంభం చేశారు.

శ్రీ పి.కనకసుందరరావు (తాడేపల్లిగూడెం):- అధ్యక్షా గోదావరి వరదల గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పేటప్పుడు నివారణ గురించి కూడా చెప్పాలి. అప్పలనాయుడుగారు చెప్పినట్టు పోలవరం ప్రాజెక్టు కడితే తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో ముంపు వుండదు. చాలా భాగం సస్యశ్యామలం అవుతుంది. అట్లాగే అందరూ అనుకొనేది ఏమిటంటే గోదావరి ఇసుకతో పూడిపోయి వుంది. గట్లు రెయిజ్ చేయడానికి వరల్డ్ బ్యాంక్ లోన్ లోంచి

డబ్బు ఎలాబట్ చేయలేదు. అదేకాకుండా ఇసుక కూడా తీసివేస్తే చాలా బాగుంటుంది. కొన్ని దేశాలలో ఇసుక తీసివేయడానికి డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుందని ప్లడ్ టైంలో కొన్ని ఎక్స్‌ప్రెస్‌మెంట్స్ ఉపయోగించి ఇసుకను పైకితీసి గేట్స్‌ను రెయిజ్ చేస్తే క్రింద సముద్రంలోకి వెళ్లిపోతుంది. కాబట్టి అలా చేసే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి వుందా అన్న విషయం చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ.మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, గోదావరి వరదల సమయంలో మా నాయకుడు ఎన్.టి.రామారావుగారి వెంట నేను కూడా భద్రాచలం, కూనవరం వెళ్లడం జరిగింది. అక్కడ బాగా నష్టం జరిగింది. అక్కడి బాధితులు మాకు ప్రభుత్వం నుంచి ఏ సహాయం అందలేదు, ఒక మంత్రిగాని, ముఖ్యమంత్రిగాని ఇంతవరకు మా కష్టసుఖాలు తెలుసుకొనేందుకు రాలేదని చాలా ఆవేదనతో చెప్పడం జరిగింది. ఒక్క డి.కె.సమరసింహారెడ్డి గారు వెళ్లారు. అయితే వారు హెలిపాడ్ వరకు వెళ్లిన తరువాత మంత్రి వర్గంలో మార్పులు, పోర్ట్‌ఫోలియోలో మార్పులు జరుగుతున్నాయని తెలియడంతో అక్కడి నుంచి తిరిగి వచ్చారు. ఎవరూ అక్కడికి వెళ్లి ప్రజల బాధల గురించి తెలుసుకోలేదంటే దీనిని బట్టి ప్రభుత్వానికి ప్రజల పట్ల ఎంత ప్రేమ వుందో అర్థమవుతుంది. కేవలం వారి పదవుల గురించి ఆలోచించడం తప్ప ప్రజల గురించి ఆలోచించడం లేదు. అక్కడికి వెళ్ళలేదు. భద్రాచలం, కూనవరం ప్రాంతాలు పల్లపు ప్రాంతాలు, ప్రతిసారి వరదలు వచ్చినప్పుడు చాలా ప్రాణనష్టం, ఆస్తి నష్టం జరుగుతోంది. వరదలకు భద్రాచలం, కూనవరం ప్రాంతాలలోనే 50 వేల ఇళ్లు కూలిపోయాయి. ఇంత నష్టం జరిగితే ముఖ్యమంత్రిగారు కాని, మంత్రులుగాని అక్కడికి వెళ్లి ప్రజల ఇబ్బందులు తెలుసుకోవలసిన బాధ్యత వుందా? లేదా?

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మీద్యారా ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒక వివరణ అడుగుతున్నాను. పల్లపు ప్రాంతాలలో వున్న వారిని మెరక ప్రాంతాలకు పంపిస్తామన్నారు. సంతోషం It is a good scheme. I appreciate it. కాని మెరక ప్రాంతాలైన అటవీ ప్రాంతాలలో కొందరు టెంపరరీగా గుడిసెలు వేసుకొని వుంటే వారిపై లారీఛార్జీ చేయడం జరిగింది, వెంటనే దీనిని ఆపివేస్తారా? టెంపరరీగా వేసుకొన్న గుడిసెల నుంచి వారిని ఖాళీ చేయించకుండా వారికి రక్షణ కల్పించాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. 30 వేల ఇళ్లు పడిపోయాయి. పక్కా ఇళ్లు తరువాత కట్టించవచ్చు. I request the Chief Minister to go there and console.

డాక్టర్ యం.చెన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన వాటికి సంబంధించిన వివరాలు డిపార్ట్‌మెంట్ నుంచి పంపిస్తారు. ఇక నాగేశ్వరరావు గారు హాట్స్ వేసుకొన్న వారిని ఎఫ్‌జిఎస్ చేశారన్నారు. అది ఏ స్థలంలో జరిగిందో చెపితే చర్య తీసుకుంటాము. అయితే ఫారెస్ట్ వారి స్థలం అయితే ఇబ్బందే.

వారితో మాట్లాడిన తరువాత చేయాలి. వెంబడే పంపిస్తామని చెప్పలేను. చేయడానికి మాత్రం ప్రణాళిక వుంది, దానిని ఆలోచించాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి కూడా వస్తే ఒక స్కీమ్ గా చేయాలి. దానికి కావలసిన వనరులు కూడా ఏర్పాటుచేసుకొని పని చేయవలసి వుంటుంది.

Sri P. Ashok Gajapati Raju:- Mr. Speaker Sir...

Mr. Speaker:- Discussion is over on Godavari Floods. Now Irrigation Projects in Rayalaseema.

(Thumping of desks by some Opposition Members)

Mr. Speaker:- (To Sri Ashok Gajapati Raju) whoever has used the table, ask him not to repeat it in future. There should be discipline. I have done my best. Though I have promised three names, I have allowed six people. Tell your Members to take another opportunity. That is over. దయ చేసి కూర్చోండి. గోదావరి ఫ్లడ్స్ గురించి డిస్కషన్ అయిపోయింది. ఇక దాని గురించి అవకాశము ఇవ్వను. మీరు ఇచ్చిన పేర్లలో అందరికీ అవకాశం ఇచ్చాను. మళ్ళీ దానిని రీ ఓపెన్ చేయను, దయచేసి కూర్చోండి, ఇట్లా అవస్త పెట్టకండి. అందరికీ అవకాశం ఇచ్చాను, అది అయిపోయిన తరువాత కూర్చోవాలి. మీరు ఇంటర్వ్యూ అవుతున్నారు. ఐయామ్ సారీ. The Hon. Minister for Home will make statement about the theft and the law and order situation in the City.

హోం శాఖ మంత్రి ప్రకటనలు:

మ. 12.00

(1) ఆహ్వానం హోటల్లో దొంగతనం కేసు గురించి.

Sri D.Srivas:- At 6.45 P.M. on 7-9-90 Manager, Aahwanam Hotel Shri Ramanaiah lodged a complaint of theft in his hotel at Abid P.S. He did not specify the amount lost but stated that Hotel Money as well as proprietor's (Sri Hari Krishna) money kept in the almirah was stolen and that exact figure will be given after he returns from his tour. Later Shri Harikrishna informed that Rs.2.42 lakhs was stolen from his Hotel. Following a news item in the Press about this case, it was revealed that the Abids Police kidnapped one of the accused from Guntur and showed false place of arrest and deliberately did not inform superiors although

the theft was a grave one. Further, the Hotel Manager lodged belated complaint after 36 hours. As the investigation by Abids Police was malafide and as the theft affected more than one District, the DGP ordered CID investigation as per Police Manual instructions. It is not correct that C.M. ordered CID investigation, nor is it correct that the allegation of corrupt officers are dealing with the case. Nobody who was in the custody of CID gave an interview to the press. The accused were interviewed by the press in Jail much before CID took over the investigation. .

Only theft at Aahwanam Hotel is being investigation and no other case is register so far in this connection.

After CID took up the case several attempts were made to contact the Hotel Manager and the Proprieter Sri Harikrishna, but they were avoiding. Because of this, notices had to be issued under Sec. 160 Cr.P.C to them to ascertain the facts of the case since they lodged the complaint. Since several allegations were made against CID, as a measure of abundant caution, they were requested to engage Advocates also. The First notice was acknowledged by them on 10.10.90. CID officials waited for them on 12-10-90 from 10.30 A.M. to 2.00 P.M. at Abids P.S., but they did not turn up. Instead they sent a telegram which was received by CID at 2.25 P.M. on 12-10-90 asking for another date preferably Saturday. Therefore, another notice was issued to appear at Abid Road P.S. on 13-10-90 at 4.00 P.M. to depose about their case, which was acknowledged by them on 12.10.90.

They appeared along with two Advocates Shri V. Pattabi and O. Kailasanath Reddy at 4.30 P.M. and presented a petition stating that they have filed Writs in the High Court, but agreed to depose about the case. Nothing prevented them from refusing to give a statement. On the invitaion of Sri Harikrishna, the press had also gathered at Abids P.S. with photographers and it took quite sometime to convince the press to go away. Sri Harikrishna had come to Abids P.S. voluntarilly to depose in the case. The actual examination of Hotel Manager started at 6.00 P.M. and as

it was midway through at 8.00 P.M., the I.O. informed that the examination could continue on the following day. But they insisted to complete it on Saturday itself. Therefore, the CID officer had to sit and record their elaborate statements which they gave voluntarily in the presence of their advocate which ran to several pages. First the Hotel Manager Sri Ramanaiah's statement was recorded and completed at 10.00 P.M. and there was no need for Sri Harikrishna to be present, at the P.S. and he was also requested to come after the first statement was over and Sri Harkikrishna's statement was over by 11.00 P.M. Since the advocates were present and advising the complaints, the advocates were also requested to attest the depositions and after much hesitation Shri V.Pathabi signed the statements at 12 Mid-Night on 13-10-90 and left the P.S. They were served with coffee on three occasions and they were not harassed or ill-treated. As it was convenient to them their statements were recorded at Abids P.S. although CID could have summoned them to their office. No questions were asked about theft at Nacharam and only facts about theft at Aahwanam Hotel were elicited. They were at liberty to go away at any time, but on their insistence, the statements had to be completed that day itself and in fact the CID officials were detained since the complaints made their statements on the same day itself. The examination of 2 more witnesses were postponed.

Mr. Speaker:- Another statement about bomb explosion, of you are ready.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- One clarification, Sir

Mr. Speaker:- I Won't allow. ప్లీజ్ హియర్మి. అందులో ఒకటే పాయింటు వుంటే మినిస్టరుగారి ఎటెన్షన్ డ్రా చేశారు. అన్ని ఫ్యాక్టుస్ చదివారు. తెల్లారే స్టేట్మెంట్ తీసుకుంటాను అంటే యీ రోజే తీసుకోమంటారా? దీనికి సంతకం తీసుకోవాలని చదివారు. రేపు ఆ స్టేట్మెంట్ పనికిరాదు. విద్యాసాగరరావుగారికి తెలుసు - విట్నెస్ స్టేట్మెంట్ మీద సంతకం తీసుకోకుంటే అది పనికి రాదుకదా... అది వదిలేండి?... యుకెన్ టేక్ అడ్వయిజ్ ఆఫ్ ది విద్యాసాగరరావు. హియిజ్ ఎ క్రిమినల్ లాయర్... ప్లీజ్

లీవ్ ఇట్ డేర్...

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా...

Mr. Speaker:- I advise you not to discuss the subject because it is a matter of crime. The crime is registered. Let investigation go on.

Sri G.Muddukrishnam Naidu:- Please hear me. Only one point.

Mr. Speaker:- Please stop talking. When I am talking, please resume your seat.

If you want to spoil the case, it is left to you. You can take the advice of your colleague Mr. Vidyasagar Rao. He is a good criminal lawyer. I have gone out of the way to advise you.

Sri K.Vidyadhara Rao:- Mr. Speaker sir...

Mr. Speaker:- I advise you to resume your seat. Don't press it. Next time. Bomb explosion in City on 13.10.1990. After the statement, I won't allow anybody. I have to do Rayalaseema Business.

Sri K.Vidyadhara Rao:- He has totally concocted the facts.

Mr. Speaker:- You go to the court of law. This is not the place.

Sri K.Vidyadhara Rao:- You have to come to our rescue.

Mr. Speaker:- This is not the case where I can come to your rescue. I only advise you not to raise it again and again here. దయచేసి కూర్చోండి.

I am not permitting you. That is over.

Sri K.Vidyadhara Rao:- MR. Speaker, Sir...

Mr. Speaker:- I am advising you to resume your seat. I request you to resume your seat. I have already gone to the next item.

(2) డా. ఎస్.ధీరేంద్రారావు రెడ్డి ఇంట్లో బాంబు ప్రేలుడు గురించి.

Sri D.Srinivas:- on 13-10-90 between 4 P.M. and 4.30 P.M. an explosion took place in the residence of Dr. S.Dhanraj Reddy S/o. S.Gopal Reddy, Pathologist working in NIMS r/o. Quarter No. 62/4RT Barkatpura, Hyderabad. Dr. R.Ravindranath Reddy, MLA used to stay in the said quarter during the Assembly in session as Dr. Dhanraj Reddy is his brother-in-law.

According to inmate of the house, two strangers from Alampur area came to the above said quarter and were waiting for the MLA in the upstairs room. The MLA was not present then. Within half an hour a big explosion was heard by the inmates and the neighbours. After the explosion it was found that both the upstairs rooms were blown up. One dead body was found thrown on to the terrace of the neighbouring house under the impact of the explosion. The other body was found under the debris of the collapsed rooms.

Kachiguda Police registered the case. The Explosive experts visited the spot and collected some substances of the explosion from the scene of offence. The local police seized pounder and pounder stone (Rolu Rokali) some cotton pieces, chemicals thread bundle at the scene of offence.

Both the deceased were found wearing banians and knickers only. It is suspected that country made bombs were being prepared in the said house.

On a complaint by Dr. S.Dhanraj Reddy, the Kachiguda Police registered a case in Cr. No.254/90 u/s 3&5 of Explosive substance Act.

మస్ట్రాస్పీకర్ :- బిత్ కిల్నే وقت نہیں دوں گا۔ آپ لوگ تشریف رکھیے۔ میں مسٹر صاحب سے اسٹینٹ پڑھاؤں گا۔

شری سید سجاد :- ہم حیدر آباد میں پھٹا ہے ہمیں بات کرنیکی اجازت دیجیئے۔

مسٹر اسپیکر :- مسقطی صاحب آپ کو کیلئے آئے۔ آپ صبر کیجیئے۔ کیس کی تحقیقات ہو رہی ہے۔ وہ ابھی کسی نتیجہ پر نہیں آئے ہیں۔ یہ ایجنڈہ میں نہیں تھی لیکن آپ کیلئے جواب دلانا چاہتا ہوں۔

شری محمد ذراعت رسول خان :- یہ بی بی جے پی والے گڑ بڑی کر رہے ہیں۔

شری سید سجاد :- ہم بی جے پی کے رحم و کرم پر رہیں گے کیا؟

مسٹر اسپیکر :- معزز ارکان سے گزارش کرتا ہوں کہ جہاں کہیں بھی کرائم رجسٹریشن ہوتا ہے تو اسے اسمبلی میں فوکس کرنا اچھی چیز نہیں ہے۔ اس کا فیصلہ کرنا کورٹ کا کام ہے۔ اسمبلی میں بحث کرنے سے کہیں کو نقصان پہنچتا ہے۔ آپ لوگ بیٹھ جائیے۔ مجھے یہاں پر بہت بڑا (business) ہے۔ رائٹس اور دوسرے بلس بھی ہیں۔ میری طرف سے جتنا بھی ہوا وہ میں کیا ہوں نہیں تو میں ہاتھ جوڑ کر بیٹھ جاتا ہوں۔

شری محمد وراثت رسول خان :- شہر حیدرآباد میں گڑ بڑ ہے۔ مسٹر صاحب نے جو سپریم میں آیا وہی جواب دے دیا ہے۔

سری سی پے۔ ویڈیو ساگر راء :- تھمرو شانتونگا اڈا۔ ماکو کواڈا کوئی کلائیٹس اڈا۔

میئر سپیکر :- لہذا ویڈیو ساگر راء گارو۔ وارو اڈا اڈا گارو۔ مومنتیون سمانا نام چھوڈا نیکی لہچارو۔ کانی میرو لہذا نام لالنا اڈا اڈا۔ میرو اڈا نام چھوڈا۔

سری سی پے۔ ویڈیو ساگر راء :- اڈا اڈا نام لالنا اڈا۔

Mr. Speaker :- It is left to them, not to you.

آپ میں سے کوئی ایک بولیں۔

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی :- میری گزارش ہے کہ یقیناً شہر حیدرآباد میں اموات حالات خراب ہو رہے ہیں۔ سٹی میں بم فرو کرنے میں جسکی وجہ سے سٹی میں دہشت پھیلی ہوئی ہے۔ شہر میں فرقہ وارانہ فسادات چورسوں میں رہے ہیں۔ سٹی میں اب ایسے حالات خراب ہو گئے ہیں کہ صبح میں کیا ہو سکتا ہے اور شام میں کیا ہو سکتا ہے کسی کو معلوم نہیں چلے وہ ہندو ہو یا

مسلمان ہو۔ وہ اپنی جان کی حفاظت میں لگے ہوئے ہیں۔ جس بستی میں ہم بھٹا ہے اور جس گھر میں یہ واقعہ ہوا ہے وہ گھر کی آرمی ہی کا چھت ٹوٹ گیا ہے اور دونوں دوسرے کے گھر میں جا کر گری ہیں۔ فریخیر بھی دوسروں کے گھروں میں جا کر گرا ہے۔ اس سے نجات ہوا کہ گھر میں ہم بنائے گئے۔ منسٹر صاحب نے جی کہا کہ یقیناً ہم بنائے گئے ہیں اور وہاں سے سامان بھی ضبط کیا گیا ہے۔ میری آپ سے گزارش ہے کہ کم سے کم اسکی فوری طور پر انکوائری کروائی جائے کہ کتنے ہم بنے تھے اور کس کس مقام پر تقسیم کئے گئے ہیں۔ اس مسئلہ کو آپ ختم کر دینے کو پوری سٹی آگ کے اندر آجائیں گی۔ شہر حیدر آباد کے حالات کیا ہو رہے ہیں آپ کو اچھی طرح سے معلوم ہے۔ رات دن فسادات ہو رہے ہیں۔ اولڈ سٹی میں چائے وہ ہندو ہو یا مسلمان کوئی سو نہیں رہا ہے۔ آپس میں ایک دوسرے کے ہاتھ رہنمائی آگئی ہے۔ اسوقت جو حالات پیدا ہو گئے ہیں اسکو قابو میں لانے کیلئے آپ اسکی انکوائری کروائیں کہ ہم بن کر کہاں کہاں تقسیم ہوئے ہیں۔ جب آپکو معلوم ہو گیا ہے کہ حیدر آباد میں ہم کا کارخانہ پر لٹکا ہے۔ آپ اس فحاش سے کیا کر رہے ہیں میں چیف منسٹر صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ فوری اسکی انکوائری سی بی آئی یا انٹیجینس کے ذریعہ کروائی جائے اور اسمیں جو بھی قصور وار ہوا اسکو یقیناً گرفتار کرنا چاہئے

منسٹر اسپیکر - ٹھیک ہے آپ بیٹھ جائیے۔

شری ایم۔ چناریڈی :- عالی جناب صدر صاحب، بعض آئینیل ممبریں صاحبین نے ہم کے تعلق سے جو احتمال کو ظاہر کیا ہے اسکی حد تک یقین دلانا چاہتا ہوں کہ شہر میں جو دہشت پھیلانے والے ہیں اسکی روک تھام کیلئے مکمل انتظام اور شہروں کی حفاظت کیلئے پولیس کو ہدایت کی جا رہی ہے۔ یہ چیزیں پوری سرکار کے علم میں ہے۔ البتہ ہم کتنے بنے ہیں اور کہاں کہاں تقسیم ہوئے ہیں۔ یہ بتانا قبل از وقت ہو گا اور یہ بات غلط ہوگی۔ اس لئے میں ضرور سی بی آئی ڈی کے ذریعہ اسکی انکوائری کروا رہا ہوں۔

Mr. Speaker :- Either you must say that or I must say that. I know it is a very sensitive issue. I won't combine both of you. I will allow separately. I have called Mr. Vidyasagar Rao. Remaining people, please resume their seats.

సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- నేను ఒక్కటే స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు ఇన్సిడెంట్ జరిగిందని నేను చెబుతున్నాను. ఇది పాతబస్తీకి చాలా దూరం వున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అది సబ్జెక్ట్ కాదు.

Most indisciplined way. All of you are raising. Your Deputy Leaders are here, not one but three. This is not the way to raise in a mob.

సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సబ్జెక్ట్ నండి. పాత బస్తీకి దీనికి సంబంధం ఏమిటి, ఎన్ని బాంబులు తయారు అవుతున్నాయి వారు జవాబులో చెప్పారు. సర్దార్ హత్య జరిగితే కొన్ని వందల మందిని చంపుకున్నారు. నేను హిందూ ముస్లింలని అనడం లేదు. both must be protected సర్దార్ చచ్చిపోతే మజిలీస్ మెంబర్స్ కు పూలదండ వేసినారు, వందలాది మంది హిందువులను చంపుతూ వుంటే....

Mr. Speaker:- That is a different subject.

Sri Ch.Vidyasagar Rao:- Only to counter-blast that argument.... సి.బి.సి.ఐ.డి ఎంక్వయిరీ చేసినారు.

Mr Speaker:- As far as bomb explosion is concerned, case has been registered and investigation is going on. Government has taken all appropriate steps according to the statement of the Minister and also the Hon'ble Chief Minister. If you want to talk about the death of Sardar and the subsequent incidents, you have got a right to ask, but dont mix both. If you want to mention and if the Government wants to answer...

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- ఒక్క క్షణం ఇవ్వనీయండి. బాంబులు ఇక్కడి నుంచి డిస్ ప్యూట్ చేయబడ్డాయని దానికి, దీనికి కనెక్షన్ పెడుతున్నారు. దానికి అనుగుణంగా ముఖ్యమంత్రిగారు....

Mr. Speaker:- No.no. Under the Rules what all the other Member said, you are not supposed. It is not the Government.

Sri Ch.Vidyasagar Rao:- It is connected with the House where an M.L.A., is there, I know the rule position.

Mr. Speaker:- A member cannot comment on the speech of other Member.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- మా ఎం.ఎల్.ఏ ఇంటి నుంచి బాంబులు డిస్‌పూబ్ కాబడలేదు. దాని విషయం మజిలీస్ పార్టీ వారు చెబితే ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కడెక్కడ చంపినారో అవన్నీ ఇన్‌వెస్టిగేషన్ చేయిస్తామని చెప్పడం బాగుంటుందా?

Mr. Speaker:- Government never said somebody has done. Government said it is under investigation. I request you to resume your seat.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- చెప్పడం బాగా వుండదు.

Mr. Speaker:- Nothing is attributed to you. Matters are under investigation. Is the Speaker supposed to shout like this.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి:- శాంతిభద్రతల విషయం చెప్పండి. రాష్ట్రంలో శాంతి, భద్రతలు క్షీణిస్తూ వున్నాయి. ప్రాణాలు అరచేతులలో పెట్టుకొని బ్రతుకుతున్నారు. హిందువులకు రక్షణ కల్పిస్తారా? దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బాల్‌రెడ్డిగారు దయచేసి కూర్చోండి. చాలా చక్కగా సీట్ కంఫ్రోల్‌లో వుందని ప్రొద్దునే చెప్పారు. దీనిని కాంట్రవర్స్ చేయకండి. I have already called Vidyasagar Rao. God has given some people bigger threat, but don't misuse it.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మా పార్టీ....

Mr. Speaker:- Mr. Vidyasagar Rao, come to my rescue and tell your Member to resume his seat. There should be some limit. మీరు దయచేసి కూర్చోండి. ఆబ్‌స్ట్రక్ట్ చేయకూడదు.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మాకు రక్షణ కావాలి అధ్యక్షా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నా పర్మిషన్ లేకుండా ఎవరు లేచినా I will be compelled to send them out.

శ్రీ బి.బాల్‌రెడ్డి :- సర్దార్ చనిపోయినందుకు హిందువులను హతమార్చు తున్నారు. హిందువులకు రక్షణ కల్పించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు కూర్చోండి. రక్షణ ఈ హౌస్‌లో జరగదు. ఇది

పద్ధతి కాదు. సాంప్రదాయం అసలే కాదు. ఇక్కడ కొన్ని కన్వెన్షన్స్, రూల్స్ వున్నాయి. రూల్స్ ప్రకారం హౌస్ నడిపే బాధ్యత నాపైన వున్నది. హౌస్ను ఆర్డర్లో వుంచే బాధ్యత నాపైన వున్నది. ఎజెండా పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత నాపైన వున్నది. ఇలాంటి ఇష్యూ నిర్వహణలో అందరి సహకారం అవసరం. ఇటువంటి ఇష్యూ మీద ఎంతో ఓపికతో మాట్లాడితే సమాజానికి, దేశానికి అంత మంచిది.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఇందాక మంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇస్తూ బోటల్గా కాంట్రాడిక్షరీ వర్షన్ ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది ఆయిపోయినది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు :- నో, నో, అది కాదు అధ్యక్షా....

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం.రఘుమూరెడ్డి (నల్గొండ) :- స్టేట్మెంట్ ఇప్పించండి. ముఖ్యమంత్రిగారు క్లారిఫై చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అందరు దయచేసి కూర్చోండి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఫ్రైయిట్ ఆన్సర్ ఇచ్చారు.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు :- అది అందరికీ తెలుసుసార్.

మ.12.20

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Please resume your seats, all of you. I want to ask the three Deputy Leaders whether this crime of theft is more important or discussion on Rayalaseema? Give me a straight answer.

Sri K.Vidyadhara Rao:- Mr. Speaker, Sir...

Mr. Speaker:- I want a straight answer. Don't go into the subject. You tell me whether I should take up theft case or discussion on Rayalaseema? I won't allow other things.

Sri K.Vidyadhara Rao:- Everybody knows that Telugu Desam did for Rayalaseema and the priority given to Rayalaseema, and what this Government has done to Rayalaseema. I need not go into it..

Mr. Speaker:- I am not allowing any discussion about theft

case. Discussion on Rayalaseema.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- There is one resolution about Mondela.

(Repeated interruptions from Opposition benches)

You are disturbing the proceedings. Don't compel me to take extreme steps. You are obstructing the proceedings. There is a resolution about Nelson Mondela, the South African Leader. If you want to stage a walk out, you may do so.

వాళ్లు అల్లరి చేసినప్పుడు మీరు అల్లరి చేస్తే నా గతి ఏం కావాలి? నా మీద దయతో పున్న వారు ఎవరూ ఈ హౌసులో పున్నట్లుగా కనపడలేదు. నాకు ఏ స్పీకరూ ఇంతగా ఎక్కడా మాట్లాడరు.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి (మడకసీర):- మా రాయలసీమ గురించి చర్య తీసుకోరా సర్?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మిస్టర్ రెడ్డి, మీరు మొదటిసారిగా ఆసెంబ్లీకి వచ్చారు. మీ సీనియర్ మెంబర్స్ పున్నారు. వాళ్ల అడుగుజాడల్లో మీరు కూడా నడవడం మంచిది. మీరు కూడా నాకు చాలా ప్రాబమ్స్ క్రియేట్ చేస్తుంటారు. మీ ప్రక్క సీనియర్ మెంబర్స్ పున్నారు. వారిని అడగండి. మీ ఇష్టం వచ్చిన చోటులో కూర్చోవడానికి ఇది ఆసెంబ్లీ. డ్రాయింగ్ రూమ్ కాదు. మర్యాదలు నేర్చుకోండి. సంప్రదాయాలు నేర్చుకోండి. ఒక్కొక్కరు ఆసెంబ్లీని డిస్టర్బ్ చేయాలని చూస్తుంటారు. పట్టుదలతో వుంటారు. మీరు అల్లరి చేస్తే కాంట్రీబ్యూట్ చేసిన వాళ్లవుతారు. సైలెంట్ గా వుండి నాకు సహకారం ఇవ్వండి. మీ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంత సైలెంట్ గా వుంటారో చూడండి. మీ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎమోషన్ లేకుండా ఆయనను అనజాలని పదజాలం వాడినా ఆయన ఎప్పుడయినా కోపానికి వచ్చినాడా? రిప్లయ్ ఇచ్చేప్పుడు ఎంత చక్కగా ఇస్తారు? ఆయన పద్ధతిలో మంత్రిలూ, శాసనసభ్యులూ కూడా నేర్వాలని నేను కోరుతున్నాను. నాకు సహకరించండి.

(షౌటింగ్)

ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ తీర్మానం ప్రవేశపెడతారు. వేరే బిజినెస్ లోకి ఇంటర్మీడియర్ కాకుండా - అవసరం వుంటే తరువాత చెబుతాను. ఇప్పుడు నెల్సన్ మండేలా గారి పైన ముఖ్యమంత్రి గారు తీర్మానం పెడతారు.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన చాలా మంది గౌ. సభ్యులు ఒక్కసారి మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించారు)

Mr. Speaker:- Your leader will say and stage a walk out.

శ్రీ ఎం.రఘుమూరెడ్డి:- అధ్యక్షా, క్లారిఫికేషన్స్ కు అవాశం ఇవ్వండి.

(అంతరాయం)

డాక్టర్ ఎం.వి.మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం):- సర్, రాయలసీమ సమస్య ఎప్పుడు వచ్చినా, వాళ్ల నాచారం గొడవ, మామ గారి గొడవ తప్ప రెండేది లేదు. టిడిపి వాళ్లు రాయలసీమ సమస్య వచ్చినప్పుడే నాచారం గొడవ తెస్తారు. రాయలసీమ గురించి మొసలి కన్నీరు కారుస్తుంటారు.

Mr. Speaker:- Hon. Chief Minister will move a resolution about Nelson Mandela. In fact, our Chief Minister was to go to New Delhi to receive him as he was also in the Reception Committee. Because of the extension of the session, he could not go. It is a solemn occasion. When the resolution is read and adopted, let us maintain decorum and dignity.

తీర్మానము:- శ్రీ నెల్సన్ మండేలా 'భారత రత్న' బిరుదు సందర్భంగా శుభాభినందనలు.

డాక్టర్ ఎం.చెన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ శ్రీ నెల్సన్ మండేలాగారి గురించి నేను ప్రత్యేకంగా వివరించవలసిన అవసరం లేదు. ఆయన ప్రపంచ ఖ్యాతి, చరిత్ర కలిగిన మహాపురుషుడు. ఆయన 28 సంవత్సరాల పాటు స్వతంత్ర్యం సంపాదించుకోవడానికి చేసిన పోరాటంలో పట్టుదలకు అంతర్భాగంగా జైలులో వుండి మహాత్మాగాంధీ వుంటే ఉన్నత స్థాయి కలిగిన ప్రత్యేక వ్యక్తిగా ప్రపంచం భావిస్తోంది. భారతదేశం వారి పట్ల అమితమయిన గౌరవం, అభిమానం కలిగి వుంది. సౌత్ ఆఫ్రికాతో, మహాత్మాగాంధీతో వుండే దగ్గర సంబంధం - అసలు మహాత్మాగాంధీ చరిత్రే అక్కడ మొదలు పెట్టి పునాదులు వేసారని అన్న మాట గుర్తుకు తెచ్చుకుని ఈనాడు నెల్సన్ మండేలా గారు మొట్టమొదటిసారిగా భారతదేశానికి - తాను కారాగారం నుంచి విముక్తులై బయటకు రావడం - ప్రధాన మంత్రి నాయకత్వన ఆహ్వాన సంఘం ఏర్పాటుచేసి వారిని ఈ దేశంలో సత్కరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈపూట వారు ఈ విధంగా మన దేశంలో కాలు పెట్టారు. అటువంటి సందర్భంలో నేను పోజాలనందుకు విచారకరంగా వున్నా, తమరు శైలివచ్చినట్టు ఆసెంబ్లీ పట్ల వుండే గౌరవాన్ని బట్టి నేను పోకుండా మానుకున్నాను. వారికి ప్రధానంగా మన భారతదేశం చేసే గౌరవం, భారత రత్న అన్న బిరుదును ఇస్తూ సత్కరించడం. మొట్టమొదటగా భారత రత్న బిరుదును పొందిన వ్యక్తి భారతీయులు కాకుండా వుండే వ్యక్తి సరిహద్దుగాంధీ. ఇప్పుడు రెండవ వ్యక్తి కూడా ఆ బిరుదును పొందుతున్న వారు భారతదేశం

వెలువల నుంచి వచ్చిన నెల్సన్ మండేలా గారని నేను గుర్తు చేస్తూ, మొత్తం ఆసెంబ్లీలో అన్ని పార్టీల సభ్యులూ ఏకగ్రీవంగా ఈ తీర్మానాన్ని అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తూ ఈ తీర్మానం అనుమతి కొరకు మీ ముందు పెడుతున్నాను.

తీర్మానము

శ్రీ నెల్సన్ మండేలాకు భారతరత్న బిరుదు సందర్భంగా శుభాభినందనలు

అఫ్రికా ప్రజల ఆశాజ్యోతి, దక్షిణాఫ్రికా దాస్య శృంఖలను, త్రెంచే మహాయోధుడు శ్రీ నెల్సన్ మండేలాను ప్రప్రథమ భారతదేశ సందర్శన సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సమాదరంగా ఆహ్వానిస్తున్నది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా, జరిగే స్వాతంత్ర్య పోరాట ప్రతీక, శ్వేతజాతీయుల జాతి వివక్ష వ్యతిరేక పతాక, శ్రీ మండేలా “భారతరత్న” బిరుదు నందుకొనే శుభ తరణంలో ఈ శాసనసభ ద్వారా శుభాభినందనలు అందజేస్తున్నాము. 28 సంవత్సరాలు జైల్లో మ్రగ్గి, మహాత్మాగాంధీ చూపిన బాటలో దశాబ్దాల తరబడి స్వేచ్ఛకోసం జరుగుతున్న సమరంలో విజయులై, దీక్ష దక్షత, ధైర్యము గల శ్రీ నెల్సన్ మండేలా నాయకత్వంలో దక్షిణాఫ్రికా అతి త్వరలో సర్వసత్తాక స్వతంత్ర దేశంగా అవిర్భవిస్తుందని ఈ శాసనసభలోని అన్ని పార్టీల సభ్యులు ముక్తకంఠంతో ఏకగ్రీవంగా ఆకాంక్షిస్తున్నారు.

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, యూనానిమస్ గా పాస్ చేయమని చెబుతున్నాము. We do share the view and feelings of the Chief Minister.

Sri K.Vidyadhara Rao:- We welcome the resolution and also the statement of the Hon'ble Chief Minister about Nelson Mandela. On behalf of the Telugu Desam Party, we totally share his views. It is necessary that such a resolution is passed.

శ్రీ బి.వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు మండేలా గారి రాకపైన పెట్టిన ఆ తీర్మానాన్ని హర్షిస్తున్నారు. మండేలా దక్షిణాఫ్రికా ప్రజల నాయకుడే కాకుండా మొత్తం ఆఫ్రికన్ జాతికి నాయకుడు. 28 సంవత్సరాలు జైలు గోడల మధ్య జీవితం గడిపినప్పటికీ ఏ మాత్రం మొక్కువోని ధైర్యంతో నిలబడి ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన నాయకుడు. అన్ని పార్టీల తరుపున ముఖ్యమంత్రిగారు వెల్ కమ్ చెబుతూ పెట్టిన తీర్మానాన్ని మా పార్టీ హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నది.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగర్ రావు:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని మా పార్టీ హృదయ పూర్వకంగా సమర్థిస్తున్నది. అంతేకాకుండా

మండేలా గారు మన భారత దేశానికి వచ్చిన సందర్భంలో తాను ఆఫ్రికా దేశంలో మహాత్మాగాంధీ నుంచి స్ఫూర్తి పొందాననీ చెప్పడం కూడా చాలా శాశ్వతమైన విషయం అని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.నర్సిరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాము. మండేలాగారు మహాత్మాగాంధీగారి అడుగు జాడలలో స్వతంత్రం కోసం పోరాటం జరుపుతూ 28 సంవత్సరాల జైలులో వుండడం, మహాత్మాగాంధీ చేసిన మూమెంట్ జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ప్రపంచంలో కూడా వారి సేవలను ప్రచారం చేసేదిగా వుంది. మండేలా గారు తప్పకుండా వారి ఉద్దేశాలను నెరవేర్చుకుంటారని విజయం సాధిస్తారనీ నమ్మకం వుంది. అందుకని మనస్ఫూర్తిగా ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan (Chairman):- Sir, on behalf of MIM party we welcome the resolution mover by Dr. M.Channa Reddy about Nelson Mandela. We pray God that Nelson Mandela should spend rest of his life in peace and he should be given long life. He has already spent 27 years in prison.

We do hope that all his programmes will be successful.

Thank You.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :- అధ్యక్షా ఇంత సుద్ధీర్ఘకాలం ఏకధాటిగా జైలులో వున్న వ్యక్తి బహుశ ప్రపంచం మొత్తంలో నెల్సన్ మండేలానే అయి వుంటారు. వారి విడుదల కోసం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా తీవ్ర ఆందోళన జరిగింది. మన భారతదేశంలో కూడా ప్రపంచ శాంతి ఆఫ్రికా సంఘభావ సంస్థల తరపు నుంచి అనేక ఆందోళనలు జరిగినాయి. అందులో నేను కూడా పాల్గొన్నాను. వారు మన భారత దేశానికి రావడం ఆ సందర్భంగా మన భారత ప్రభుత్వం భారతరత్న బిరుదు ఇచ్చి వారిని సత్కరించడం ఆ సందర్భంగా మన ముఖ్యమంత్రిగారు అభినందిస్తూ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టడం హర్షదాయకమైన విషయం. మా పార్టీ తరుపున దానిని పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ జె. కోదండరామిరెడ్డి (నెల్లూరు) :- అధ్యక్షా, ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన నాయకులు ఎంతోకాలం జైలులో జీవితాన్ని గడిపి ఈ మధ్యనే విడుదల అయి ప్రప్రథమంగా భారతదేశానికి విచ్చేసిన సందర్భంగా భారత ప్రభుత్వం భారతరత్న బిరుదు ఇచ్చి సత్కరించిన సందర్భంగా మన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని డెమోక్రాటిక్ పీపుల్స్ పార్టీ తరుపున పూర్తిగా బలపరుస్తూ, వారికి విజయం చేకూరాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు (హనుమకొండ) :- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ

ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా దూరదృష్టితో ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. 28 సంవత్సరాల కారాగారవాసం తరువాత విడుదల అయిన మండేలాను ఆహ్వానిస్తూ, అభినందిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. ఇప్పటికీ భారతదేశంలో వున్న ఏ శాసనసభ కూడా అలాంటి తీర్మానం ప్రవేశపెట్టలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వాళ్లం గనుక ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందించాలి గనుక అభినందించడం కాదు. ఒక పరిణాతి చెందిన నాయకుడిగా ఇలాంటి తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టి, అన్ని శాసనసభలకు ఈ శాసనసభ మార్గదర్శకం వహించింది. 21 సంవత్సరాలు దక్షిణాఫ్రికాలో జీవితాన్ని గడిపి 1914వ సంవత్సరంలో మహాత్మా గాంధీ భారతేశానికి వచ్చినారు. అహింస, సత్యాగ్రహం అనే రెండు ఆయుధాలతో దిగ్విజయంగా ఆయన ప్రయోగాన్ని దక్షిణాఫ్రికాలో పూర్తిచేసి అదే ఆయుధాలతో భారతదేశానికి కూడా స్వాతంత్ర్యం వచ్చి మహత్తరమైన యుగాన్ని పూర్తిచేసి ఒక్క రక్తపు బిందువు చెందకుండా భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం తీసుకువచ్చిన మహాఘనత మహాత్మాగాంధీకి వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ 1947వ సంవత్సరంలో ఈ ఆఫ్రికన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ మహాత్మాగాంధీ చూపిన మార్గంలో, భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ యొక్క ధ్యేయంతో అదే మార్గాన్ని అనుసరించి, అదే ఆశయాలను వాళ్ల ఆశయాలుగా మార్చుకొని అహింస మొదలైన మార్గాలను ఆచరించి, స్వాతంత్ర్య సమరం కోసం ఆఫ్రికాలో పోరాటం సాగిస్తున్నది. శ్రీ మండేలా మొత్తం ప్రపంచ స్పేచ్ ప్రీయులు, స్వాతంత్ర్య పోరాట ప్రీయుల గుండెల్లో మండే స్వాతంత్ర్య సూర్యుడు. ఆయన నాయకత్వంలో దక్షిణాఫ్రికాలో త్వరలో స్వాతంత్ర్యం తప్పకుండా సంపాదిస్తుందని ఆశిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారి తీర్మానాన్ని మరొకసారి బలపరుస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించడం అయింది.
You can express your satisfaction with claps on the Desks.

(The entire House then clapped on the Desks)

స్వల్ప వ్యవధి చర్చ :

రాయలసీమలోని సాగునీటి ప్రాజెక్టులపైన

Mr. SPEAKER:- Discussion on Rayalaseema, Now, N. Chandrababu Naidu

శ్రీ డి. వీరభద్రరావు (అనకాపల్లి) :- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్. శాసనసభలో నిర్వహించబడే చర్చలలో కొన్ని ప్రాంతాలు సెలెక్ట్ చేయబడే సూచనలు కనిపిస్తున్నట్లుగా వుండకూడదని నా అభిప్రాయం. రాయలసీమ

సమస్యల తరువాత, తెలంగాణా సమస్యలను చర్చకు తీసుకొని, కోస్టల్ ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వున్న సమస్యలను చర్చకు తీసుకోలేదు అధ్యక్షా.

Mr. SPEAKER:- I tell you. I understood your point. Important projects in that area also. I request Chenga Reddy to be ready with information on that also. Light will be thrown either by the Chief Minister or by the concerned Minister. Most probably, by the Chief Minister. ఇది డిస్కస్ అయిన తరువాత కొద్ది సమయం ఆంధ్ర ఏరియాలోని ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టుల గురించి చర్చించడానికి చెంగారెడ్డి గారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తాను.

శ్రీ డి. వీరభద్రరావు :- కృతజ్ఞతలు సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- కొన్ని ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులపైన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఆ ఏరియాకు సంబంధించినవి కూడా చెబుతారు.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రపురం) :- సార్, శ్రీకాకుళం, వైజాగ్, గోదావరి డిస్ట్రిక్ట్ వాళ్లు. ఈ రాయలసీమ ప్రాజెక్టుల డిస్కస్ తోనే ఉత్తరాంధ్రను కూడా కలపండి. మాకు ఎక్కువ సమయం అవసరం లేదు. 10 నిమిషాలు అవకాశం యివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- చెంగారెడ్డిగారు మెన్షన్ సమ్ ఇంపార్టెంట్ ప్రాజెక్ట్స్. ఉత్తరాంధ్ర అనండి, కోస్టల్ డిస్ట్రిక్ట్ అనండి. కొన్ని ఇంపార్టెంట్ ప్రాజెక్ట్స్ పెండింగ్ వున్న వాటి విషయం ఒక సమ్మరీగా చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- ఉత్తరాంధ్రకు సంబంధించిన పెండింగ్ ప్రాజెక్ట్స్ విషయం గురించి కూడా ఇప్పుడు నోటు సర్క్యులేట్ చేస్తాము. దీని మీద కావాలంటే వారు కొంతకాలాన్ని వినియోగించుకోవచ్చు.

Mr. SPEAKER:- Now, let us switch on to discussion on Rayalaseema.

SRI J. KODANDARAMI REDDY:- Not only North Andhra area. Sir, but also the Coastal Andhra Projects should be discussed.

Mr. SPEAKER :- The whole difficulty is, when the Chair says nobody hears. Repeatedly I said remaining area of Andhra Pradesh when Rayalaseema discussion is completed. Majority is there. A moment will be there when the Honble Chief Minister will tell you and satisfy you. Already, we are lagging behind two hours.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :- అధ్యక్షా, రాయలసీమ సీమ రతనాల సీమ, కళాకారులకు కనకాభిషేకాలు చేసిన సీమ, శిల్పుల పులి సుండి రాలిన

పాడి రాతికి, ఎత్తుకు ఎత్తు బంగారుతో సత్కరించిన సీమ, అంగళ్లలో అమ్మిన రతనాలను పిడికిళ్లతో బేరాలు....

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- గౌరవనీయ సభ్యులు చదువుతున్నారా, మాట్లాడుతున్నారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- చెంగారెడ్డి గారు, మీ ఫ్రెండ్ చంద్రబాబు నాయుడుగారిని మిమ్ములను ఎవరన్నా ఒకరు లంచికి పిలిచి మిమ్ములను కలపాలి.

(అంతరాయం)

I request all the members of all the regions to be present in the House. Yesterday only Telangana Members were in large number. Do not repeat it today. My appeal is let us hear all the Members of all the regions in the interest of the integration of the State. I request other Members belonging to other areas to be present in the House. The House will not be adjourned unless Rayalaseema discussions are completed.

మ.12.40

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు :- అధ్యక్షా,

రాయలేలిన సీమ రతనాల సీమ

కళాకారులకు కనకాభిషేకాలు చేసిన సీమ

శిల్పుల ఉలి నుండి రాలిన పాడి రాతికి

ఎత్తుకు ఎత్తు బంగారంతో సత్కరించిన సీమ

అంగళ్లలో అమ్మిన రతనాలను పిడికిళ్లతో

బేరాలు చేసిన ఐశ్వర్యంతో

ధర్మిణ్ణా పథానికంతా తలమానికంగా

తులతూగిన సీమ రాయలసీమ

కాని

ఈనాడు యీ సీమ

కటిక దారిద్ర్యముతో

కట్టబట్టలేక కడుపు నిండా తిండిలేక

కరువుల పాటై తల్లిడిల్లుతోంది.

నిన్న అసెంబ్లీలో చర్చించాము. ఒకవైపు గోదావరి వరదల వల్ల నష్టం వచ్చింది. చాలా ప్రమాదం వచ్చిందని బాధ పడుతూ వుంటే, మరోవైపు

తెలంగాణ ప్రాంతంలో మాకు ప్రాజెక్టులు కావాలని అడుగుతూ వుంటే, రాయలసీమలో కూడా డ్రాట్ ఎక్కువగా వుండి, మాకు తినడానికి తిండి లేదు, కట్టుకోడానికి బట్టలేదు. త్రాగడానికి నీరు లేదు. పశువులకు గడ్డి కూడ లేదని మేము అడుగుతున్నాము. దాని మీద ఎంతవరకు చర్చ జరిగిందో మీరు చూశారు. మా స్నేహితులు కొంతమంది, రాయలసీమ వారే, నన్ను సపోర్టు చేయడానికి కొంత రియార్డ్స్ అవుతున్నారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ ప్రభుత్వ బెంచెస్ లో వున్నారు. దయచేసి అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా రాయలసీమలో పరిస్థితి ఏ విధంగా వుందనేది ఆలోచిస్తే, యీ రోజు అతి దారుణంగా వుంది. వర్షపాతం ఒకసారి కంపేర్ చేసి చూచుకుంటే, ఆంధ్రలో 1000 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతం వుంది. తెలంగాణాలో 893 మిల్లీమీటర్లు వర్షపాతం వుంది. అదే రాయలసీమలో 672 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం వుంది. అంతేగాకుండా 700 మిల్లీమీటర్ల కంటే తక్కువగా వర్షపాతం పడినట్లయితే ఆ ప్రాంతంలో కరువు కాటకాలు ఎక్కువగా వస్తాయని ఆ విధంగా యీ నాలుగు జిల్లాలు ఎప్పటి నుండియో కరువు కాటకాలకు ఆలవాలమైనవని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా గడిచిన వంద సంవత్సరాల రాయలసీమ చరిత్ర గనుక చూస్తే సుమారు 20 సార్లు కరువు వచ్చింది. అంతేగాకుండా 1870-72లో అక్కడ దాత కరువు వచ్చింది. అది బ్రిటీష్ ఇండియాలో మొత్తానికి కూడ అతి పెద్ద కరువు అని తమకు తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా 1952లో చిత్తూరులో కరువు వస్తే ఆ రోజు సుమారు 600 గంజి కేంద్రాలను ప్రారంభించారు. ఆ విధంగా ఆరోజు నుండి యీరోజు వరకు అది కరువు ప్రాంతంగా వుందని తెలియజేస్తున్నాను.

(ఉపసభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో వున్నారు)

అంతేగాకుండా 19వ శతాబ్దంలో అయిదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి రాయలసీమలో కరువు వచ్చింది. 20వ శతాబ్దంలో మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి కరువు వచ్చింది. 21వ శతాబ్దానికి పోయినట్లయితే ప్రతి సంవత్సరము కరువు వస్తుందని ఎంతోమంది శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని ప్రతి ఒక్కరు సీరియస్ గా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గడిచిన 12 సంవత్సరాలలో సుమారు 16 సార్లు సెంట్రల్ కమిషన్లు వచ్చాయి. డ్రాట్ కమిషన్లు వచ్చింది. కేంద్ర బృందాలు వచ్చాయి. ఆ విధంగా 16 సార్లు యీ ప్రాంతాన్ని కేంద్ర బృందం పర్యటించిందని తెలియజేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా యీ ప్రాంతములో 600 చిల్లర ఏడైతే వర్షపాతం పడుతుందో, అది కూడ జాలై, ఆగస్టులో సక్రమంగా పడినట్లయితే ఆ వర్షం కూడా పనికి రాదని మనవి చేస్తున్నాను. మొన్న సమరసింహారెడ్డి గారు మ్యాన్వల్ గురించి చెప్పడం

జరిగింది. ఆ డ్రాట్ మ్యాన్వర్, యివి అన్ని పనిచేయవని తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే మామూలుగా జూలై నుండి గ్రౌండ్స్ బట్ వేస్తారు రాయలసీమలో, సక్రమంగా యింటర్వెల్ లో వర్షాలు పడకపోతే ఆ పంట కూడా వచ్చే అవకాశం లేదు. ఆ విధంగా ఎప్పుడు కూడా వర్షపాతం లేనందువల్ల యింతవరకు పంటలు రాలేదని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి రోడ్లు మరియు భవనముల శాఖామాత్యులు :- అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడుగారు, పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడుతున్నారా, రాయలసీమ కరువు గురించి మాట్లాడుతున్నారా మాకు అర్థం కావడంలేదు. ఎందుకంటే రాయలసీమ కరువు గురించి అప్పుడే ఒకసారి డిస్కస్ చేశాము. పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :- దివాకరరెడ్డిగారు, మీ దగ్గర నుండి చెప్పించుకోవలసిన అవసరం లేదు. రాయలసీమ హిస్టరీ తెలిసిన వారు, మీరు మాట్లాడం చాలా దారుణం. పరిస్థితులను వివరించి పెండింగ్ ప్రాజెక్టులకు వస్తాను. కాస్త ఓపిక పట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ.మోహన్ రెడ్డి (మదనపల్లె):- ఉపోద్ఘాతం వద్దు నాయనా.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు :- ఉపోద్ఘాతం కాదు. వాస్తవ పరిస్థితులు. మొసలి కన్నీరు కార్చేది మీరే. రాయలసీమ వాస్తవ పరిస్థితుల గురించి చెబుతున్నాను. అధ్యక్షా, అందుకని మాకు ఎప్పుడూ కూడా గ్రౌండ్స్ బట్ రావడంలేదు. 1972లో స్లానింగు కమిషను కూడా రాష్ట్రములో ఏడు జిల్లాలను కరువు జిల్లాలనుగా డిక్లర్ చేస్తే, నాలుగు జిల్లాలు రాయలసీమలో, మూడు జిల్లాలు తెలంగాణాలో వున్నవని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు రాయలసీమలో సుమారు 300 అడుగులు క్రిందకుపోతేగాని నీరు వుండదు. 300 అడుగుల నుండి బోర్స్ వేసుకొని బావుల ద్వారా నీరు తీసుకోవలసిన పరిస్థితి వుందని తెలియజేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా యీ కరువువల్ల ఒక్కొక్కసారి చింతచెట్లు, తాళి చెట్లు మామిడి చెట్లు కూడా ఎండిపోతున్నాయి. ఇంత ప్రమాదపరిస్థితులలో కరువు వుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మనము ఒకటి ఆలోచించాలి. ఈరోజు ఆంధ్రలో సుమారు 56.9 పర్సెంటు ఇరిగేషను వుంది. తెలంగాణాలో 27.5 పర్సెంటు ఇరిగేషను వుంది. రాయలసీమలో 15.6 పర్సెంటు ఇరిగేషను వుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము సుమారు 35 సంవత్సరాలు యీ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించింది. ఈ 35 సంవత్సరాలలో ఏమి చేశారనేది వారినే చెప్పమనండి, నేను ఒప్పుకుంటాను. రాయలసీమలో వుండే ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుల గురించి ఆలోచిస్తే కె.సి.కెనాల్ వుంది. ఎప్పుడో 1860 సంవత్సరములో కె.సి. కెనాల్ వచ్చింది. అది కూడా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం స్టార్టు

చేయడం జరిగింది. దానివల్ల 2.78 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు వస్తుందంటే, కాంగ్రెస్ వారు యిన్ని సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసినప్పటికీ కూడా 2 లక్షలకు మాత్రము డెవలప్ చేయగలిగారు. ఇంకా 0.78 లక్షల ఎకరాలు అభివృద్ధి చేయలేకపోయారని తెలియజేస్తున్నాను. 35 సంవత్సరాలు పరిపాలించిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం దానికి కంప్లీటు చేయలేకపోయింది. అందుకని తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత శృంకేళుల బ్యారేజిని చేపట్టి 20 కోట్ల రూపాయలతో బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరును స్టార్టు చేయడం జరిగింది. 3 టీ ఎం సి వాటరుతో అలగనూరు రిజర్వాయరు కట్టడానికి 20 కోట్లతో ఫౌండేషను వేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఇవి రెండు కూడ తెలుగుదేశము ప్రభుత్వములో వేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విధంగా యీ రెండు స్టార్టు చేశామని తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధముగా రాయలసీమలో యింకా రెండు వున్నవి. తుంగభద్ర డ్యామ్ ద్వారా ఎల్ ఎల్ సి, హెచ్ ఎల్ సి వున్నవి. ఇవి కూడ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రారంభించలేదు. వాటిని కూడ బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ఎల్ ఎల్ సి క్రింద లక్ష 60 వేల ఎకరాలకు నీరు యివ్వవలసి వస్తే యిప్పటి వరకు లక్ష 10 వేల ఎకరాలు డెవలప్ చేశారు. హెచ్ ఎల్ సి క్రింద 2 లక్షల 30 వేల ఎకరాలకు నీరు అందించవలసి వుంటే లక్ష ఎకరాలకు మాత్రము డెవలప్ చేశారు. హెచ్ ఎల్ సి క్రింద మీడియం ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుగా పులివెందుల బ్రాంచ్ కెనాల్ ను డెవలప్ చేశారు. దానివల్ల 60 వేల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. ఇవి అన్ని కూడా యిప్పుడు చేసినవికావు. అవి అన్ని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వములో చేశారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకరు:- (చంద్రబాబు నాయుడుగారు), మదరాసు ప్రభుత్వంలో చేశారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు :- కాదు, ఇవి అన్ని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వంలో స్టార్టు చేశారు. ఇప్పుడు యీ కెనాల్స్ అన్ని కూడ సరిగా లేవు. దానివల్ల మొత్తం ఆయకట్టును డెవలప్ చేయలేకపోతున్నాము. అందుకని ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన విషయం - ఆ కెనాల్స్ అన్నింటిని డ్రైంథన్ చేయాలి, లైనింగ్ కంప్లీటు చేయాలి. అవి అన్ని చేస్తేనే వీలవుతుంది. మిత్రులు చాలామంది గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు. బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన వాటిని 35 సంవత్సరాలలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కంప్లీటు చేయకపోతే, గడిచిన ఆరున్నర సంవత్సరాలలో తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆలోచన చేసింది. రాయలసీమ ప్రజలకు అంతవరకు ఆలోచన కూడా లేదు. కనీసం ఆశ కూడా లేదు. ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చేసిన పనులకు యిక రాబోయే రోజులలో మనకు నీరు వస్తుందనే ఆశను వదులుకున్నారు. అయితే తెలుగుదేశము

ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తెలుగు గంగను స్టార్టు చేయడం జరిగింది. దానివల్ల మూడు లక్షల 25 వేల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. రాయలసీమలో - కర్నూలులో లక్షా ఎనిమిది వేల ఎకరాలకు, కపడలో లక్ష 75 వేల ఎకరాలకు, చిత్తూరులో 25 వేల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. ఈ ప్రాజెక్టు కాస్ట్ వేయి కోట్లు అవుతుంది. అయితే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 308 కోట్లు అప్పటి వరకే ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఈరోజు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 90-91 కి సుమారు 50 కోట్లు పెట్టారు. అది కూడ తమిళనాడు ప్రభుత్వం 50 కోట్లు ఇస్తే ఆ 50 కోట్లను పెట్టడం జరిగింది. ఆ ప్రకారం ఆలోచిస్తే 361 కోట్లు యిప్పటి వరకు ఖర్చు పెట్టారు. అంటే 650 కోట్లు యింకా ఖర్చు పెట్టాలి. 50 కోట్ల ప్రకారం ఖర్చు పెడుతుంటే - కాస్ట్ ఎస్కలేషను కూడా చాలా వుంది. యీ రోజు మెటీరియల్ కాస్ట్ పెరుగుతున్నది. కాస్ట్ ఆఫ్ కన్స్ట్రక్షన్ పెరుగుతూ వుంది - రాబోయే రోజుల్లో ఎన్ని సంవత్సరాలు పెట్టినా యీ ప్రాజెక్టు పూర్తికాదు. దాని గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అందుకని ఎప్పటిలోగా యీ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేస్తారు? ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు - 1993లో పూర్తిచేస్తాము అన్నారు. ఏ విధంగా పూర్తిచేస్తారు అని అడుగుతున్నాను. ఆయన దగ్గర మ్యాజిక్ పవర్ వుందేమో నాకు తెలియదు గాని యీ రేషియో ప్రకారం, యీ ఎలోకేషన్స్ పెట్టినట్లయితే, ఎట్టి పరిస్థితులలోను పది సంవత్సరాలలో కూడా పూర్తి చేయలేరనే విషయాన్ని గమనించాలి. అంతేగాకుండా రాయలసీమలో యింకొక ప్రాజెక్టు - ఎస్ ఆర్ బి సి వుంది. ఈ ఎస్ ఆర్ బి సి క్రింద సుమారు 19 టి ఎం సి వాటరుతో లక్ష 90 వేల ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. దానికి 370 కోట్లు అవుతుందని 83-84లో చెప్పారు. ఈరోజు అయిదారు వందల కోట్లు కావచ్చు. 1983 వరకు యీ ప్రాజెక్టు క్రింద అయిదు కోట్లు మాత్రము ఖర్చు పెట్టింది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. అయితే తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దాని మీద సుమారు 64 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఆ విధంగా కొంత యిన్వెస్టు మెంటు చేయడం జరిగింది. అంతేగాకుండా తెలుగుదేశము ప్రభుత్వ కాలములో వరల్డ్ బ్యాంకు ఎయిడ్ సుమారు 180 కోట్లు సాంక్షన్ చేయించడం జరిగింది. అది కూడ వచ్చిందని తెలియజేస్తున్నాను. అయితే యీ సంవత్సరము 90-91కి 44 కోట్లు పెట్టారు. 44 కోట్లు ఏ మూలకు సరిపోతాయని అడుగుతున్నాను. అది కూడ వరల్డ్ బ్యాంకు ఎయిడ్ యిచ్చింది తప్ప - 180 కోట్లు యిచ్చింది గదా - ఈ ప్రాజెక్టు కాస్ట్ సుమారు 600 కోట్లు అవుతుంది అంటే 400 కోట్లు యీ ప్రభుత్వం పెట్టాలి. ఈ రేషియో ప్రకారము ఆలోచిస్తే, యిది ఎట్టి పరిస్థితులలోను పూర్తి అయ్యే అవకాశం లేదు. వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ ఖర్చు పెట్టి ప్రభుత్వం మాత్రము చేతులు దులుపుకుంటున్నది. ఆ

విధంగా ప్రజలను మోసము చేస్తున్నది. అది మంచి పద్ధతి కాదని తెలియజేస్తున్నాను. దానివల్ల కర్నూలులో లక్ష 70 వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుంది. కడపలో 20 వేల ఎకరాలు వస్తుంది. అంతేగాకుండా, నగరి - గాలేరు సుజల స్రవంతి తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము ఆలోచించిచేసిన ప్రాజెక్టు. ఎప్పుడు కూడ కడప జిల్లాలోని రాజంపేట, కోడూరులకు, చిత్తూరు జిల్లాలోని పుత్తూరు, తిరుపతి, చంద్రగిరి ప్రాంతాలకు నీరు వస్తుందని ఎవరు కూడ ఊహించలేదు. అది కూడ గ్రావిటీ ద్వారా వస్తుందని పూహించిన పథకము అని తెలియజేస్తున్నాను. ఎంతోమంది మాట్లాడాం, ఎన్నోసార్లు అనుకున్నాము గాని దీని ద్వారా నీరు వస్తుందని ఎవరు అనుకోలేదు. అలాంటి యీ ప్రాజెక్టును తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం కాలములో యిన్వెస్టిగేషను చేయించడం జరిగింది. దానివల్ల కడపలో లక్ష 60 వేల ఎకరాలు చిత్తూరులో లక్ష 60 ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయి. అంతేగాకుండా 27 పట్టణాలకు మంచినీటి సౌకర్యం లభిస్తుంది. ఇది గ్రావిటీ స్కీము. ఎప్పుడో యిన్వెస్టిగేషను అయిపోయింది. ప్రాజెక్టు రిపోర్టు కూడ ప్రభుత్వానికి సబ్మిట్ చేశారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ కాలములో 90-91కిగాను సుమారు 33 కోట్ల అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షను యిచ్చారు. అంతేగాకుండా బడ్జెటులో రెండు కోట్లు కేటాయించి 89-90 లో ఖర్చు పెట్టమని చెప్పడం జరిగింది.

మ.12.50

అయితే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన వెంటనే ఈ రెండుకోట్ల రూపాయలు సరంధరు చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయలేదని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. దీని క్రింద లాండు ఎక్విజిషనుకు అర్హులు ఇచ్చారు. అదేవిధంగా గవర్నమెంటు లాండు ప్రాక్యూర్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. అధ్యక్షా, నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. 1990-91కి మళ్ళీ 50 లక్షలు పెట్టారు. మళ్ళీ ఇన్వెస్టిగేషను చేయిస్తాము, ఆ ఇన్వెస్టిగేషనుకు ఈ 50 లక్షల రూపాయలు పెడతామని చెప్పారు. అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో మీరు ఆలోచించాలి. చాలా సందర్భాలలో ముఖ్యమంత్రిగారు మొదలుకొని చాలామంది మంత్రులు కూడ దీనిమీద మాట్లాడారు. గాలేరు లేదు, నగరి లేదు అని మాట్లాడారు. గాలేరు - నగరి శూన్యం, ఇది ఎక్కడ ఉంది, పేషరులో గీతలు ఉన్నాయి అనే విధంగా అవహేళన చేసారని మనవి చేస్తున్నాను. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచి మాకు ఏదో జరుగుతుందని ఆశించిన ప్రజలకోసం ఈ ప్రాజెక్టు ఒకటి వస్తే సంతోషించి దీనిని ఇంప్లిమెంటు చేయవలసింది పోయి నగరి లేదు, గాలేరు లేదు, ఇది ఒక నవ్వులాట అని మాట్లాడడం చాలా విచారకరం అని మనవి చేస్తున్నాను. దానికి ఎలాకేషను

చేస్తే దానికి కావాలని అడ్డం పెడుతున్నారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదని తెలియజేస్తున్నాను, హంద్రీ-నీవా సుజల స్రవంతి ప్రాజెక్టు ఉంది. దీనివల్ల సుమారు 6.5 లక్షల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. 50 టీ ఎం సి వాటరు లిఫ్ట్ కోసం పెట్టారు. దీనివల్ల కర్నూలు జిల్లాలో 85 వేల ఎకరాలకు, కడపలో 25 వేల ఎకరాలకు, అనంతపూర్లో 3 లక్షల 92 వేల ఎకరాలకు, చిత్తూరులో లక్షా 50 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు వస్తాయి. అది కూడా అనంతపురంలో, చిత్తూరులో మెట్ట ప్రాంతాలకు నీరు వచ్చే పథకం ఇది ఒక్కటేనని తెలియజేస్తున్నాను. పలమనేరుకు కాని కుప్పంకుకాని పుంగనూరుకు కాని అనంతపురంలోని కొన్ని ప్రాంతాలకు కాని నీరు వస్తుందని వారు ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. అటువంటి వారికి ఇది ఉపయోగపడుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు కాస్టు 400 కోట్ల రూపాయలు. సుమారు 6.5 లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందుతుంది. ఒక ఎకరానికి కాస్టు సుమారు 6,500 రూపాయలు అని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజున మీరు నాగార్జునసాగరు తీసుకున్నా, మిగిలిన ప్రాజెక్టులు తీసుకున్నా సుమారు 25 వేలు, 30 వేలు రూపాయలు అవుతుంది, 6,500 రూపాయలకు ఏ ప్రాజెక్టు రాలేదని తెలియజేస్తున్నాను. ఇది కూడా ఇన్వెస్టిగేషను చేయడం జరిగింది. ఈరోజున దీనికి ఒక ఎడ్వాన్స్ తేజి ఉంది. స్టేజెస్ వారీగా ఈ లిఫ్ట్ ఇరిగేషను స్కీమును మనం ఇంప్లీమెంటు చేయవచ్చు. ఫస్టు లిఫ్ట్ అయితే కొంత ఆయకట్టుకు ఇవ్వవచ్చు, సెకండు లిఫ్ట్ కు అయితే ఇంకొంచెము ఇవ్వవచ్చు. ఆ విధంగా స్టేజ్ బై స్టేజ్ మనం నీళ్లు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇది కూడా ఈ ప్రభుత్వం అశ్రద్ధ చేస్తున్నదని తెలియజేస్తున్నాను. హై లెవెల్ పారలల్ కెనాల్ విషయం కూడా ఆలోచించాలి. ఈ హైలెవెల్ పారలల్ కెనాల్ ద్వారా తుంగభద్ర డామ్ నుంచి సర్క్యుల్ వాటరును మనం డైవర్టు చేసినట్లయితే అనంతపురంలోని చాలా ప్రాంతాలకు నీళ్లు వచ్చే అవకాశం వుంది. సుమారు 40 టీ ఎం సి వాటరును హైలెవెల్ పారలల్ కెనాల్ ద్వారా డైవర్టు చేసినట్లయితే 40 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఇది కర్నాటక, ఆంధ్ర ఇద్దరికీ సంబంధించినది. ముఖ్యంగా బళ్లారి జిల్లాకు, అదేవిధంగా విజయనగరం స్టేట్ ప్లాంట్ కు అవసరమయ్యే వాటరుకు పనికి వస్తుంది. అదేవిధంగా అనంతపూర్ కు నీళ్లు వచ్చే అవకాశాలు వున్నాయి. ఇది ఇంటర్ స్టేట్ ప్రాజెక్టు కనుక ఇప్పుడు ఈ నీళ్లు అన్నీ వృధాగా పోతున్నాయి. అందులో అనంతపూర్ చాలా ఖామపీడిత ప్రాంతం. రాయలసీమలో అన్నింటికన్నా కూడా అనంతపూర్ ఖామపీడిత ప్రాంతం అని తెలియజేస్తున్నాను. అందుచేత నేను గవర్నమెంటును ఒక విషయం కోరుతున్నాను. మన ప్రక్కన ఉన్న కర్నాటకలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంది. ఆ ముఖ్యమంత్రిగారితో సంప్రదించి వెంటనే ఈ ప్రాజెక్టు క్లీయర్ చేయించాలని

కోరుతున్నాను. అవసరమైతే వారికి ఇచ్చే పేరు అన్నీ మాట్లాడుకొని ఆ విధంగా ఇవ్వడం కోసం ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. ఇది వస్తే అనంతవూరుకు ఎంతో లాభకరంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని ఆ విధంగా చేబట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా వెలుగొండ ప్రాజెక్టు ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు గురించి ఆలోచిస్తే ముఖ్యంగా ప్రకాశం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి శామపీడిత ప్రాంతాలకు నీరు వస్తుంది గిద్దలూరు, మార్కాపురం, కంభం, కనిగిరి, అదేవిధంగా నెల్లూరుజిల్లాలో ఉదయపూరు, ఉదయగిరి, అదేవిధంగా కడపలో బద్వేలు తాలూకా - ఇవన్నీ ఎప్పుడూ శామపీడిత ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. వీటన్నింటికి నీళ్ళు వస్తాయని ఎవరూ అనుకోలేదు. ఎవరూ ఊహించలేదు. వెలుగొండ దగ్గర 600 కోట్ల రూపాయలతో మనం రిజర్వాయరు కట్టుకుంటే దీనివల్ల సుమారు 4 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు వస్తుంది. ఆ విధంగా రాష్ట్రంలో అతిముఖ్యమైన శామపీడిత ప్రాంతాలకు నీళ్ళు వస్తాయి. ఇది కూడా ఆలోచించుకోవాలి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. ఇది గ్రామిణీతో వస్తుంది ఇంతవరకు దీనిని ఎవరూ ఊహించలేదు. ఇది గ్రామిణీతో పాడుతుందని అనుకోలేదు. ఇప్పుడు ఈజీగా వచ్చే అవకాశాలు ఉన్నాయి. దానికి కూడా వెంటనే ఇన్వెస్టిగేషను చేయించి ఈ ప్రాజెక్టును స్టార్టు చేయవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. 35 సంవత్సరాలుగా మీరు రాయలసీమలోని ఇరిగేషనుకు బడ్జెటులో 5.6 కేటాయించారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 25 శాతం కేటాయించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా అధిక నిధులు పెట్టి తెలుగుగంగ కాని మిగిలిన ప్రాజెక్టులు కాని చేబట్టుటకు ప్రయత్నం చేయడం జరిగిందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. దీనిని గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పాలని డిమాండు చేస్తున్నాను. ఈరోజున ఇన్ని ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టు అన్నీ చేస్తే, ఈ ప్రాజెక్టు అన్నీ రాబోయే రోజులలో రాయలసీమకు వస్తే కొంత ఉపయోగపడతాయి. ఆ విధంగా వచ్చినప్పుడు కర్నూలులో 40.5% అనంతవూరులో 38.8%, కడపలో 87.7%, చిత్తూరులో 51.7% ఇరిగేషను వచ్చే దానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అంటే మనం అనుకున్న ప్రాజెక్టులు అన్నీ పూర్తి చేస్తే ఈమాత్రం ఇరిగేషను వచ్చే దానికి అవకాశం ఉంటుంది. అప్పుడు కూడా 50% కన్నా తక్కువే ఉంటుందని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు అన్నీ పూర్తి చేయాలంటే ఏ విధంగా చేయాలి అని దీనిమీద చాలా కాంట్రవర్సీస్ జరుగుతున్నాయి. అందరం అనుకుంటున్నాము. సర్ప్లస్ వాటరుతో తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు పెట్టడం జరిగింది. ఆరోజున ఉన్నటువంటి పరిస్థితుల దృష్ట్యా సర్ప్లస్ వాటరుతో తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు పెట్టారు. కృష్ణావాటరును బచావత్ ఎవార్డు ప్రకారం

పంచుకోకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని ఒక డిస్‌ప్యాట్‌గా తయారుచేసారు. ఆయన మాట్లాడుతూ మేము కన్‌పూజను చేస్తున్నామని చాలాసార్లు చెప్పారు. కన్‌పూజను ఎవరిలోనూ లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారిలో మాత్రం కన్‌పూజను ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. మొట్టమొదట రాయలసీమ ఎమ్ ఎల్ ఎలతో మీటింగు పెడితే ఆరోజున మేమందరం ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడినపుడు నేను అడిగాను. సర్‌ప్లస్ వాటరు వుంది, ఆ వాటరును మీరు ఉపయోగించండి, ఈ ప్రాజెక్టు అన్నీ కంప్లీట్ చేయండి మేము అడిగాము. అడిగితే సర్‌ప్లస్ వాటరు ఒక మిథ్య అని ఆయన అన్నారు. నాకు అర్థం కాలేదు. అదేమిటి, ఈయన మిథ్య అంటున్నారు, ఎంతోమంది ఎక్స్‌పర్టు చెప్పారు, డాక్యుమెంటు ఉన్నాయి అని చెప్పి ఆ డాక్యుమెంటు చూపించాము, అవన్నీ చేయండి చెప్పాము. ఆ విధంగా సర్‌ప్లస్ వాటరును మిథ్య అని ఆ రోజున వారు మాట్లాడడం జరిగింది. తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు తిరుపతిలో ఒక మీటింగు పెట్టారు. ముగ్గురు చీఫ్ మినిష్టర్లు కలిసి ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేస్తామని ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసారు. ఆ సమావేశం గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే మళ్ళీ ఈ వాటరును ఏ విధంగా పంచుకోవాలో ఆలోచించారు. తిరుపతి మీటింగులో ఆ మాట అన్నారు. హైదరాబాద్ వచ్చిన తరువాత ప్రతిపక్ష నాయకులతో మీటింగు పెట్టారు. ఈ మీటింగులో ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ సర్‌ప్లస్ వాటరు ఇప్పుడు పంచుకుంటే ఎట్లాగ ఉంటుందని మాకందరికీ ఒకనోటు ఇచ్చారు. దీనిపైన అన్ని రాజకీయ పార్టీల వారు అపోజా చేసాము. ఇది మంచి ఐడియా కాదు, ఇది చేయడం కరెక్టు కాదు, ఇది చేస్తే పర్మినెంటుగా రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు లాకట్టు పెట్టినట్లు అవుతుంది, ఇది మీరు ఆలోచించాలని హెచ్చరించాము. ఇది అంతా ఆయన తరువాత ప్రజలు స్పందించారు, పేషర్లు స్పందించాయి. మేధావులు స్పందించారు. అందరూ దీనిని కండెమ్ చేయడం జరిగింది. దాని తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్లేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. రెండువేల సంవత్సరం వరకు మిగులు నీరు పంచుకునే ప్రసక్తే లేదు, మేము దానికి కట్టుబడి ఉంటామని ఆయన చెప్పడం జరిగింది. మళ్ళీ మైసూరుకు పోయారు. మైసూరుకు పోతూనే ఆయన మారిపోయారు. పేషర్లలో వచ్చింది. రాజకీయ స్వప్రయోజనాలు అన్నారు లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిల సిండికేట్ అన్నారు. అదేమో మాకు తెలియదుకాని మేమంతా షాక్ అయ్యాము.

మ. 1-00

పేషర్లలో చూశాం. సర్‌ప్లస్ వాటరు గురించి 4 పాయింట్లు ఫార్ములా వేశామన్నారు. యిది చాలా విచారకరమైన విషయం. విచారిస్తున్నాము. ఈ ప్రకారంగా చేసినట్లయితే - రాయలసీమలో ఒక చుక్క నీరు లేక థార్

ఎడారిలాగ రాయలసీమ మారిపోయే ప్రమాదం ఉందని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. రాయలసీమ ప్రజలకు సర్వీస్ వాటరు మీద ఎన్నో ఆశలు ఉన్నాయి. ఈ నీళ్ళు వాళ్ళు ఉపయోగించుకోవచ్చు.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. మనం ఆ పాయింట్ను రైజ్ చేస్తారెందుకు సభ్యులు? అనవసరంగా ఆ విషయాలు చెబుతారెందుకు ఝ పెండింగు ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు :- ఊరికే మేం మాట్లాడలేదు. దీని విషయంలో బాగా చేశారని మైసూరులో ముఖ్యమంత్రిని పొగిడారు. అలాడు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పకుండా ప్రతిపక్షాలు కన్ఫ్యూజ్ చేస్తున్నాయని చెప్పినారు. ప్రతిపక్షాలు ఈ విషయాన్ని కండించేశాయి. వాళ్ల పార్టీ వాళ్లు కూడా కండిన్ల చేశారు. ఆ పరిస్థితి వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ హాస్కు వచ్చి కన్ఫ్యూజ్ చేస్తున్నారని చెబితే ప్రజలు కూడా చూస్తున్నారు. వారు ఇచ్చిన ప్లేటుమెంటు ఏ విధంగా ఉందో ఒకసారి ఆలోచించమనండి. ఆయన ఒక మాట చెప్పడం - అది మార్చడం - అది నేను అనలేదనడం - రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం విషయంలో.

శ్రీ ఆర్ చెంగారెడ్డి :- మరల ఏదో విషయానికి వెళ్ళుతున్నారు. ఆయన సీనిమాలు, డ్రామాలు గురించి మాట్లాడుతున్నారు...

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు :- మైసూరులోను, తిరుపతిలోను మీటింగులు జరిగినవి. వారు అప్పర్ కృష్ణా మీద లిఫ్ట్ ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు కొన్ని కడుతున్నారు. వారు పరిమితి లేకుండా కడుతున్నారు. ఈ విషయాలన్ని కేబినెట్ మీటింగులో మినిష్టర్లు మాట్లాడారు. 4 పాయింట్లు సార్ములా తీసుకుని వచ్చారు. దీనిమీద చర్చ చేశారు. మాట్లాడలేదని అన్నారు. మహారాష్ట్రలో కోహినా ప్రాజెక్టు పవరు జనరేషను ప్రాజెక్టు ఉంది. 70 టీ యం సి వాటరు పవరు జనరేషను చేసిన తరువాత అరేబియా సముద్రములోనికి పోతున్నది. ఇంత వాటరు వాడుతున్నారనే విషయం ఎవరికి తెలుసు. ఆ వాటరు మనకు వచ్చేటట్లు రెవ్యూ చేయాలని కోరుతున్నాను. దాని గురించి రెవ్యూ జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. దీని మీద సమాచారం ఇవ్వవలసిందిగా డిమాండు చేస్తున్నాను. 70 టీయంసి వాటరు పూరికే అరేబియా సముద్రములోనికి పోయే బదులు మనకు వచ్చే అవకాశాలున్నాయోమో స్టడీ చేశారు? చేయకపోతే స్టడీ చేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. దీని గురించి ఒక సెల్ ఏర్పాటు చేయమని కోరుతున్నాను. సర్ప్లస్ వాటరు - ఎస్యూర్డు వాటరు గురించి చెప్పండి. ఎస్యూర్డు వాటరు కావాలని ఆడగడం బల్లిగుడ్డి చెప్పడం జరిగింది. సర్ప్లస్ వాటరు ఉంది ప్రాజెక్టు కట్టవచ్చునని ఆ విధంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం స్టడీ జరిపింది. కొంతమంది ఎక్స్పర్టు కృష్ణానదిలో

కొంత నీరు గోదావరి నుంచి నీటిని డైవర్లను చేస్తే మొత్తం 40 టీయంసి వాటరు వరకు దొరుకుతుందని సర్ప్లస్ వాటరు కొంత ఉంటుంది. కాబట్టి దీనితో ఏవైతే షామ పీడిత ప్రాంతాలున్నాయో ఆ ప్రాంతాలకు ఈ నీటిని ఉపయోగించాలని ఆ విధంగా ప్రభుత్వం డిషిషను తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎస్యూర్డు వాటరు పెండింగు ప్రాజెక్టులకు తీసుకోవాలని, బయట రాష్ట్రాల వారు అసూయ పడకుండా ఆ విధంగా లేకుండా అవసరం అయితే వారికి కాన్సిడెన్సు యిచ్చి సర్ప్లస్ వాటరు వలన, డైవర్లను వలన వచ్చిన వాటరులో ఈ ప్రాజెక్టులను క్లియరు చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కృష్ణా సర్ప్లస్ వాటరు ఎట్టి పరిస్థితులలోను పంచుకోవడానికి వీలు లేదు. పంచుకున్నట్లయితే ద్రోహం అవుతుంది. 2000 సంవత్సరం దాటినా పంచుకోవడానికి వీలులేదు. పంచుకుంటే డిసెంబరు 75 పర్సంటుకు పడుతుంది. అది 60కి 50కి పడిపోవచ్చు. తమిళనాడుకు 15 టీయంసి వాటరు యిస్తామన్నారు. 5 టీయంసి ఆంధ్రప్రదేశ్, 5 టీయంసి కర్నాటక, 5 టీయంసి మహారాష్ట్ర అవి అనుకుంటున్నాము. 15 టీయంసి వాటరు మనం యిచ్చే అవకాశం వుంది. క్లియరుగా చెప్పడం లేదు. ఈ విషయాలన్నీ ఆ ప్రభుత్వంతో సంప్రదించవలసిన అవసరం ఉంది. 5 టీ యు సి వాటరు రిలీజ్ చేయడానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. లిప్ట్ ఇరిగేషన్ల స్కిమ్ము ఏమీ లేవు. తెలుగుగంగ వలన 20, 25 వేల ఎకరాల వరకు నీరు పారవచ్చును. మైనరు ఇరిగేషన్ల ద్వారా వాటరు ప్రాజెక్టు సాల్వ్ చేసుకోవాలి. చెక్ డామ్ము, సర్క్యులేషన్ల బాంక్సు టేక్ ఆఫ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. గవర్నమెంటు యిచ్చిన నోట్ ప్రకారం చిత్తూరు జిల్లాలో 372 అవ్ గోయింగు స్కిమ్ము ఉన్నాయి. రాయలసీమ మొత్తం 530 అవ్ గోయింగ్ స్కిమ్ము ఉన్నాయి. యివి కంప్లీటు చేయడానికి 15 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. కాని 4 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. ఆ మొత్తం ఏ మూలకు సరిపోదు. ఆ ప్రకారం మూసినట్లయితే ఆన్ గోయింగ్ స్కిమ్ము పూర్తి చేయడానికి నాలుగైదు సంవత్సరాలు పడుతుంది. కొత్త స్కిమ్ముకు అవకాశం ఉండదు. రాయలసీమలో ఈ రోజుకు 150 స్కిమ్ము ఇన్వెస్టిగేషన్లతో వున్నాయి. మైనరు ఇరిగేషన్ క్రింద 15 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ 300 అడుగుల లోతులో నీరు పడుతుంది. మీరు 5 హెచ్.పి.మోటార్స్ కు విద్యుత్తుకి లైట్ ఆన్ చేస్తున్నారు. బోరు వేస్తే 7.5 హెచ్.పి.గాని 10 హెచ్.పి.గాని కావాలి. నీరు పారేది రెండు మూడు ఎకరాల వరకు ఉంటుంది. పవర్ బారిఫ్ 10 హెచ్.పి వరకు పెట్టి లైట్ ఆఫ్ చేయాలని కోరుతున్నాము. 20 కోట్ల రూపాయలు మైనరు ఇరిగేషన్లకు కావాలని ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను. మంత్రిగారు రాయలసీమ వాసులే. కాని వారు ఏమీ చేయలేరు. చాలా అన్యాయం. 500

ఎకరాలు పైబడి పున్నటువంటివి మైనరు ఇరిగేషన్ల ద్వారా చేస్తున్నారు. బాంకు ఫుల్ చూడాలి. కాని మాక్సిమమ్ వాటరు లెవలు లెక్కలు వేస్తారు. మాక్సిమమ్ వాటరు లెవలు చూడాలని కోరుతున్నాను.

మ 1-10

అదేవిధంగా 100 ఎకరాల కంటే తక్కువగా ఉండే వాటికి సర్క్యులేషన్ బాంకులు అవసరం. ప్రభుత్వం చేపట్టిన స్కీముల లోపం వల్ల నా నియోజకవర్గంలో చాలా యిబ్బందులకు ప్రజలు గురి అవుతున్నారు. నా కాన్స్టిట్యూయోన్స్ ఇంటర్స్టేట్ రివర్స్ కు సంబంధించినది. ఇక్కడ పారే నది కర్నాటక నుంచి స్టార్టు అయి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చి తమిళనాడుకు పోతుంది. అయితే దురదృష్టవశాత్తు కర్నాటక మాత్రమే 100 శాతం నీరు ఉపయోగించుకోగలుగుతున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రాజెక్టులు కట్టుకోలేకపోయినందువల్ల మిగిలిన వాటర్ తమిళనాడుకు పోతుంది. వారు కూడా కొన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టుకోవాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఆ నదిపైన చెక్ డ్యామ్స్ కట్టి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా కుప్పలకు, పలమసేరుకు వాటర్ వచ్చేలా చూడాలి. అది ఒక రిమోట్ కార్నర్. అది బెంగుళూరుకు బోర్డరులో వుంది. దానికి చాలా అన్యాయం జరిగింది. ఇంతవరకూ ఆ ప్రాంతానికి ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఏమీ రాలేదు. కాబట్టి మొత్తం మా ప్రాంతంలో ఎన్ని లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు కావలసి వుంటుందో ఆలోచన చేసి చెక్ డ్యామ్లు కట్టి నీరును లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా ప్రజలకు అందించాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా యీరోజు ముఖ్యంగా మేము నోటీసు యిచ్చాము. పెండింగు ప్రాజెక్టులు రాయలసీమలో ఎన్ని ఉన్నాయి అనేది కోరాము. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు కాకుండా సర్క్యులేషన్ బ్యాంకుల విషయంలో కూడా కోరాము. ఆ విషయంలో కొన్ని ముఖ్య విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని అనుకుంటున్నాము. ఈ రోజు రాయలసీమలో పరిశ్రమలకు ఉపయోగపడేలా మెటీరియల్ చాలా వుంది. ఏజ్ బెస్టాన్ ఉంది. ఇది 25 లక్షల టన్నులు ఉంది. అదేవిధంగా బైరెట్స్ 32/2 కోట్ల టన్నులు వుంది. లైమ్ ఉంది. అది 1385 కోట్ల టన్నులు మొత్తం రాష్ట్రంలో ఉంటే రాయలసీమలో 1200 కోట్ల టన్నులు ఉంది. బంక 7 లక్షల టన్నులు ఉంది. బంగారం కూడా చాలా ఉంది.

(ఇంటర్వెన్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఇప్పుడు ఎజెండాలో పెండింగు ప్రాజెక్టు విషయమై ఉంది కాని పరిశ్రమలు, రామెటీరియల్స్ యివన్నీ డిస్ కస్ చేయడానికి ఉద్దేశించి లేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు. రాయలసీమలో పెండింగు ప్రాజెక్టులు అంటే ఇంటర్స్టేటు ప్రాజెక్టులు కాదా? అదే మాదిరిగా కుప్పంలో బంగారం ఉంది. అదేవిధంగా అనంతపురంలో వజ్రాల గనులు ఉన్నాయి. కడప, అనంతపురం, కర్నూలులో నాపరాళ్ళు ఉన్నాయి. గ్రానైట్ చిత్తూరులో ఉంది. అయితే ఇంత పెద్ద ఎత్తున రామెటేరియల్స్ ఉండగా, రిసోర్సెస్ ఉండగా యీ రోజు రాయలసీమలో ఏమి జరిగిందో చూస్తే చెప్పనక్కరలేదు. నేను 35 సంవత్సరాల కథ చెబుతున్నాను. కాని యీ ప్రభుత్వం వచ్చి ఒక సంవత్సరం అయిందని అంటున్నారు. పెండింగు ప్రాజెక్టుల విషయంలో మీరు కూడా ఏజ్ బేట్ చేశారు.

ఇంటర్వ్యూ

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: నో ఇంటర్వ్యూ ప్లీజ్.

శ్రీ. ఆర్.చెంగరెడ్డి: అధ్యక్షా, శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడునీవు నీవు కూడా ఏమి చేసినావో అందరికీ యిక్కడ తెలుసు మంత్రివదలిలో చేరి అంతా మరచిపోయినావు.

శ్రీ ఆర్.చెంగరెడ్డి: తమరు కాంగ్రెసును వదిలిపెట్టి పదవికోసము తెలుగుదేశం పార్టీలో మామవద్ద చేరలేదా? అది పదవికోసము కాదా?

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: నీకు కూడా కొడుకులు, కోడళ్ళు ఉన్నారు. వారు కూడా కాకాలు పడుతున్నారు కదా? అధ్యక్షా యీనాడు అసలు విషయానికి వస్తే రాయలసీమలో ఇండస్ట్రీస్ కంటే కూడా తెలంగాణాలోని ఎక్కువ ఇండస్ట్రీస్ వచ్చాయి. చాలా సంతోషం. ఇదికూడా బాక్ వర్క్ ఏరియాగా గుర్తించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల విషయమే ఎజెండాలో ఉంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల అనేమాట నిజమే. ఇప్పుడు యీ వెనుకబడిన ప్రాంతంలో ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో కూడా మాట్లాడితే మీకు ఇంటరెస్టు లేకపోతే నేను తప్పుకుండా కూర్చుంటాను. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: రోశయ్యగారూ; నేను బి. ఏ.సిలో ఏమి డిస్ కన్ చేసినారనేది అడుగుతున్నాను. అందులో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల విషయమే ఉందా ఇంకా యితర ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో కూడా డిస్ కన్ చేయదలచుకున్నారా?

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: మీరు యిచ్చిన నోటీసులోనే ఉంది. రాయలసీమలోనే పెండింగు ప్రాజెక్టు విషయం నోటీసులోనే ఉంది. ఇప్పుడు నేను కోరేది ఏమిటంటే నేను మాట్లాడిన విషయం మీద ఆన్సర్స్ యాయకపోయినా మీరు ఏమి ఆలోచన చేస్తారో చేయండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: చంద్రబాబునాయుడుగారూ ఈ నోటీసులో స్పెసిఫిక్ గా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల విషయంలోనే డిస్ కన్ చేయాలనేది ఉంది. అంతేగాని పెండింగు ప్రాజెక్టుల విషయం ఏమీ లేదు.

డాక్టర్. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి: పెండింగు ప్రాజెక్టుల గురించి ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల గురించి కాకుండా మాట్లాడమనండి. ఈ సమస్యను చర్చించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఇప్పుడు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల మీద మాట్లాడితే మీకు కూడా సమయం వస్తున్నది.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: మేము అడిగాము. పర్మిషన్ కూడా తీసుకున్నాము. ఈ రోజు యీ రాయలసీమలో పవర్ జోన్ అవసరం ఉంది. ముద్దనూరు పవర్ ప్రాజెక్టు విషయంలో మీరు 600 కోట్ల రూపాయలు కావాలని అడిగారు. ఇంతవరకూ మీరు వర్క్యూస్టార్టు చేయలేదు. అంతే కాకుండా చిత్తూరు జిల్లాలో మాత్రమే పవర్ జోన్ చేయాలి. అందుకొరకు కనీసము 140 కోట్ల రూపాయలు కావాలి.

శ్రీమతి ఎన్.రాజకుమారి: (వినుకొండ) అసలు సభ్యులకు మాట్లాడడానికి ఎంత టైము యిస్తారో చెప్పండి? ఆయన ఏమి మాట్లాడుతున్నారు? 10 మంది టీ.డి.పి. వారి పేర్లే ఉన్నాయి. ఒక్కరే గంటలు తరబడి మాట్లాడితే ఎట్లాగు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: మాధవరెడ్డిగారు వదలివేయండి. టైము అంతా యీ డిస్ కన్ మీదనే పోతున్నది.

శ్రీ ఏ. మాధవరెడ్డి: అరగంట నుంచి చూస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులకు అవకాశము యిచ్చి మంత్రులు కూడా ఇంటర్ సెయర్ అయ్యే విధంగా యిక్కడ డిస్ కన్ జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారి చూట్టు 10 మంది గుమిగూడి మాట్లాడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు మా ఉపన్యాసములు వినకుండా చేస్తే ఎట్లాగు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: ఇక్కడ సకల బాధలు చెప్పుకుంటూ పోవడానికి సమయం సరిపోదు. అందరూ గంటల తరబడి మాట్లాడాలంటే ఎన్ని గంటలు ఇక్కడు కూర్చుంటాము. చంద్రబాబునాయుడుగారు త్వరగా తమ ప్రసంగాన్ని ముగిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా చిత్తూరు జిల్లాలో రాయలసీమలోనూ ఒక యూనివర్సిటీ మాత్రమే వచ్చింది. ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయం వచ్చింది. దానిమీద కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు సుమారు 1000 ఎకరాల భూమి కేటాయించారు. రోజయ్యగారు ఈ రోజు యూనివర్సిటీ భూమి కూడా యిచ్చారు. దానిమీద హామీ కూడా యిచ్చారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం వారితో కర్నాటక ప్రభుత్వం వారితో మాట్లాడి చెబుతామన్నారు. కాని యింతవరకూ ఏమీ జరిగిందీ తెలియదు. అట్లాగే ఏ మాత్రం డబ్బు కమిట్మెంట్ లేకుండా కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ వస్తే అవి కూడా అడ్డము పెట్టారు. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చేది ఏమిటంటే చిత్తూరు షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక అనుభవం ఉంది. ఈరోజు మహారాష్ట్రలో కో-ఆపరేటివ్ సెక్టరులో షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు, హాస్పిటల్స్ ఉన్నాయి. కాలేజీలు కూడా నడుపుతున్నారు. వాటర్ వర్క్కు స్కీములు ఉన్నాయి. చిత్తూరు జిల్లాలో కో-ఆపరేటివ్ స్కీములు బాగా పనిచేస్తున్నాయి. చాలా లాభాలు వస్తున్నాయి. వారు పూర్తిగా సబ్సిడైజ్ చేసిన స్కీములు పెట్టుకున్నారు. దీనివల్ల ఒక కోటి రూపాయలు, అట్లాగే 5 కోట్ల రూపాయలతో చాలా బాగా పని చేస్తున్నాయి. మనకు అపోలో హాస్పిటల్ పెట్టుకోవడానికి గాను మేనేజిమెంటువారికి ఖర్చు యిస్తామంటున్నారు. దానికి కూడా యీ ప్రభుత్వం పెండింగులో పెట్టింది. అదేవిధంగా చిత్తూరు జిల్లాలో ఆయిల్ సీడ్స్ 18 కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించి సెరి కల్చర్ 25 కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించి స్కీములు పెండింగులో ఉన్నాయి. కేంద్రప్రభుత్వం నిధులతో వచ్చేవి పెండింగులో పెడుతున్నారు. అట్లాగే చిత్తూరు జిల్లాలో 11 పర్యాటక కేంద్రాలు శాంక్షన్ చేస్తే అవి కూడా కాన్సిల్ చేశారు. అదేవిధంగా జియాలజికల్ పార్కు ఒకటి మనకు కావాలి. ఆ తరువాత పలమనేరు ఏరియాలలో ఏనుగులు బాగా ఉన్నాయి. దానివల్ల ప్రజలు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. అవి డైవర్స్ చేయాలనే దానిని కూడా పెండింగులో పెడుతున్నారు. కళ్యాణ మండపాల విషయం కూడా అట్లాగే ఉంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- చంద్రబాబునాయుడుగారు, మీరు స్పీకరుగారికి గంట కావాలి అని చెప్పిన మాట, వారు అవునని కాదని అనలేదు. నిజమే, నేను విన్నాను. కాని అ టైము ఇన్ ఫోర్మేషన్ ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడడానికి ఉపయోగించుకుంటే అర్థం ఉంటుందిగాని...

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయు:- కాని గత ప్రభుత్వము శాన్క్షన్ చేసిన ప్రాజెక్టులకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు అడ్డు పడుతున్నారు. మీరు అర్థము చేసుకోండి. ఈ రోజు పి.డబ్ల్యు.డి. స్కీములు ఉన్నాయి. నంద్యాలలో అగ్రికల్చర్ కాలేజీ కావాలి, కడపలో వెటర్నరీ కాలేజీ కావాలి, అనంతపూరులో మెడికల్ కాలేజీ కావాలి. అని ఎప్పటి నుంచో డిమాండు చేస్తున్నారు. అవి కూడ ఇమీడియట్ గా శాన్క్షన్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా గుంతకల్లులో ఒక స్ట్రీటు ప్లాంటు కావాలి అని, బొంబాయి హై నుంచి గుంతకల్లు వరకు గ్యాస్ తెప్పించాలని డిమాండు చేస్తున్నారు. అది కూడ

ఆలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూ)

ఎక్కడ ప్రాజెక్టు వచ్చినా దానివల్ల లోకల్ గా ఉన్న వారికి ఉద్యోగాలు దొరకాలి. దానిమీద ఆధారపడతారు. కాబట్టి రాయలసీమలో ఉండేదాని వల్ల వచ్చే ఆదాయాన్ని చిత్తూరు జిల్లాకు ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఎక్కడైనా ఒక ఇండస్ట్రీ వస్తే అక్కడ స్థానికులకు ఉద్యోగాలు వస్తాయి. అక్కడ ఆదాయం స్థానికులకు ఉపయోగపడాలి. టి.టి.డి. ఆదాయం చాలావరకు మాకు ఉపయోగపడడం లేదు. చిత్తూరు జిల్లా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు పెండింగు ప్రాజెక్టులకు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు అయినా సరే 20 వర్సంటు చిత్తూరు జిల్లాకు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన విషయము ఒకటి మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఈ పెండింగు ప్రాజెక్టులుగాని మిగిలిన విషయాలుగాని రాయలసీమ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలుగాని సాధించుకోవాలి అంటే క్యాబినెట్ లో ప్రోపర్ రిప్రజెంటేషన్ ఉండవలసిన అవసరం ఉంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

27 మంది మొత్తము మంత్రులు ఉంటే రాయలసీమలో ముగ్గురు మంత్రులనే ఇచ్చారు. ఆ ముగ్గురు కూడ ఏ పరిస్థితులలో ఉన్నారో మీకు తెలుసు. మరి రాయలసీమకు న్యాయం జరగాలి అంటే ఏ విధంగా జరుగుతుంది అని అడుగుతున్నాను. సుమారు ఆరు మందికి మంత్రీపదవులు ఇవ్వాలి. మీరు స్వతంత్రం వచ్చినప్పటి నుంచి ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఫార్మేషన్ డే నుంచి ఆలోచిస్తే ఎప్పుడూ కూడ 2:2:1 ప్రకారం ఇచ్చారు. సంవత్సరం అయిపోయింది. అదేవిధంగా ఐదేళ్ళు అయిపోతుంది. అందువల్ల ప్రజలకు అపోహలు వస్తున్నాయి. ఆ విధంగా ప్రాంతీయ విభేదాలు కూడ వచ్చే అవకాశం వుందని చెప్పి నేను మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పుడు పిసిసి ప్రెసిడెంటు, ముఖ్యమంత్రిగారు, స్పీకరుగారు వీరంతా ఒక ప్రాంతం వారే. నేను దానికోసం మాట్లాడడం లేదు. అధికార పార్టీ పదవులు ఈక్వల్ గా డిస్ట్రిబ్యూట్ అయితే దానివల్ల ఆ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. పెండింగు ప్రాజెక్టులు క్లీయరు అవుతాయని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు:- రిలవెన్స్ లేదు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- అవి అన్ని రెక్టిఫై చేయాలి. ఇంతవరకు నేను ఏవైతే చెప్పానో అవి అన్ని కూడ చేయకపోతే రాయలసీమ ఎడారిగా మారిపోయే ప్రమాదం ఉంది. కాంగ్రెసు వారు చెప్పవచ్చు. వేరే ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి అనవచ్చు. మీకు చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఏమేమి ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయో ఆల్టర్నేటు చూపించండి. రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలు అన్నీ అభివృద్ధి

చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మీకు తెలియజేస్తున్నాను. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకటి చెప్పారు. ప్రాంతీయ బోర్డులు పెడతాము అన్నారు. ఇంతకుముందు కూడ ప్రాంతీయ బోర్డుల ద్వారా మూడు చైర్మన్ పోస్టులు వారి పాటీ వారికి వస్తాయి. కొంతమందికి అధికారాలు వస్తాయి తప్ప సమస్యలు పరిష్కారం కావు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు ముగించాలి.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఆర్డరు ఇచ్చారు. నేను చెబుతున్నాను. రాష్ట్రం మొత్తం డ్రాటు ఎఫ్ టెక్స్ట్ ఏరియాస్ ఉన్నాయి. బ్యాక్ వర్క్ ఏరియాస్ ఉన్నాయి. ఇవి అన్ని మీరు ఆలోచించుకోండి. వీటన్నింటికొసం ఒక ప్లానింగు అండ్ డెవలప్ మెంటు బోర్డు పెట్టండి అధిక నిధులు ఇవ్వండి. తద్వారా రాష్ట్రంలో ఉండే బ్యాక్ వర్క్ ఏరియాస్ డ్రాటు ఎఫ్ టెక్స్ట్ ఏరియాస్ అభివృద్ధి చేయమని కోరుతున్నాను. ఆ విషయాలపైన కూడా కొన్ని సూచనలు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇచ్చాము. దయచేసి ఈ ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించుకోండి. ఏవైతే మేము చెప్పామో అవి ఆలోచించి చెప్పాము. రాయలసీమ కోసం ఏజిటేట్ చేయమనో లేకపోతే ఇంకో విధంగా చేయమనో చెప్పలేదు. రాష్ట్రం మొత్తం బ్యాక్ వర్క్ ప్రాంతాలను అదేవిధంగా డ్రాట్ ఎఫ్ టెక్స్ట్ ఏరియాస్ ని మీరు డెవలప్ చేయకపోతే వారు చూస్తూ ఉరుకోరు. ఆ విధంగా వాళ్ళకు విభేదాలు వచ్చి, ఈ ప్రభుత్వాలు ఏమీ చేయలేవు అనే అభిప్రాయానికి వస్తే వాళ్ళు తిరగబడే ప్రమాదం వస్తుంది. అవి రాకమునుపే ఇవి అన్ని చేయవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు నా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ శైలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, సింగరేణి కాలరీస్ లో గత కొన్ని వారాలుగా స్త్రీలకు జరుగుతుండేటటువంటి సందర్భంలో ఈ ప్రకటన చేస్తూ ఉన్నాను.

A Joint Action Committee of the Trade Unions of the Singareni Collieries Company Limited submitted a Memorandum to me on 11-10-1990. This included demands covering additional educational facilities, medical facilities, power supply, Development of plots for houses, improvement of existing houses and ex-gratipayment for Dipavali. These demands were discussed in detail by the Management and the Unions on the 13th and 15th October in the Presence of Senior Government officers. As a result of these discussions, a settlement has been arrived at. The Joint Action Committee of the Unions has agreed to call of the strike after having satisfied with the outcome of the discussions

and on an appeal made by me to them to resume work. It is expected that the workers will resume their work from the 17th October.

మ. 1-30

శ్రీమతి ఎన్.రాజకుమారి: అధ్యక్షా ఎవరు అయినా సరే తెలంగాణా, రాయలసీమ విషయంలో మాట్లాడవచ్చును. మనమందరము కూడా భారతీయులము. కాని యిక్కడ ప్రాంతీయ తత్వాన్ని రెచ్చగొట్టగూడదు. ఎందుకంటే యిప్పుడు గౌరవనీయులైన సభ్యుడు, ప్రదేశ్ కమిటీ ప్రెసిడెంటు, స్పీకరు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఒకే ప్రాంతానికి చెందినవారే అంటున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో డి.జి.పి. హోమ్ మినిష్టరు, ముఖ్యమంత్రి పార్టీ అధ్యక్షుడు కూడా ఒకే కులం వారుగా ఉన్నారు. ఒక ప్రాంతంవారుగా కూడా ఉన్నారు. అందువల్ల గురిగింత గింజ సామెతగా వారు వెనుకకు చూసుకొని మాట్లాడాలి. ఏ విధంగానూ ప్రాంతీయ తత్వమును దయచేసి రెచ్చగొట్టవద్దని చెబుతున్నాను. మనందరము కూడా ఆంధ్రులమే. మీరు కూడా చెప్పండి. ఇక్కడ పి.సి.సి. ప్రెసిడెంటు బి.సి. ఆయన కూడా ఆంధ్రులే అని గుర్తించుకోవాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: ఇప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడతారు.

డాక్టర్ ఎం.వి.మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్షా, యిప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు మిగులు జలాల గురించ మాట్లాడుతున్నారు. వారు కూడా యిదివరకూ కాంగ్రెసులో ఉన్నప్పుడు 1975 సంవత్సరం నుంచి 1983 వరకూ అయిదు సంవత్సరాలపాటు కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉండి మంత్రిగా ఉన్నారు. తరువాత 7 సంవత్సరాల కాలంలో తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడిగా ఉండి డిఫాక్ట్ సి. ఎం.గా ఉండి చంద్రబాబునాయుడుగారు యీ రాష్ట్రం యొక్క చక్రం త్రిప్పి పాలించిన విషయం యిక్కడ అందరకూ తెలుసు. ఇప్పుడు వారు చెప్పిన విధంగా అప్పుడే జ్ఞానోదయం కలిగి యీ పనులు అప్పుడే చేసి వుంటే యీ ధర్నాలు, నిరాహార దీక్షలు కూడ తప్పి ఉండేవి. ఇప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడేది చూస్తే దెయ్యాలు వేదాలు వచ్చించినట్లు ఉంది. ఈ శాసనసభలో యింతవరకూ ఒప్పుకున్న ఎన్యూర్డ్ వాటర్స్ రాయలసీమ ప్రాంతానికి యివ్వాలనేది తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున చంద్రబాబునాయుడుగారు ఒప్పుకుంటున్నారా అనేది కావాలి.

గత రెండు రోజుల నుంచి కూడా చూస్తున్నాను. ఈ విషయంలో నాకు ఒక సామెత గుర్తుకు వస్తున్నది. అదేమంటే వర్షము వచ్చినప్పుడు ఇద్దరు ముగ్గురు కలిసి మాట్లాడుకుంటున్నారు. వర్షము మాసి ఉప్పుమళ్ళువాడు ఉప్పు కరిగిపోతుందని, తమలపాకుల వాడు తమలపాకులు తడిపిస్తోతాయని,

యీ విధంగా బాధపడుతున్నారట. అదేవిధంగా యిక్కడ చర్చలు జరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు యీ అసెంబ్లీ అంతా కూడా మీ సామ్రాజ్యమని అనుకోకూడదు. ఇప్పుడు రాయలసీమలో వర్షపాతం చాలా తక్కువ అని అందరికీ తెలుసు. ముము అందరమూ కూడా అదే చెబుతున్నాము. వర్షములు కూడా పడేవి అదనంలో పడవు. ఒకసారి పడినా తరువాత అవి పడనందున పంటలు ఎండిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఇప్పుడు యీ పడిన వర్షాలు కానీ జొన్న పంట పండించుకోవడానికి కూడా పడే విధంగా లేవు. ఇంకా చెప్పాలంటే మన మంత్రిగారు దివాకర్ రెడ్డిగారిది అనంతపురం జిల్లా అయితే అక్కడ పడ్డ వర్షపాతం కొంత అధికంగా ఉంటుంది. అంత దారుణమైన పరిస్థితిలో ఉంది. అందుకని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారు అయితేనేమి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ వారు అయితేనేమి వారు ధృవీకరించిన తాలూకాలలో కరువు పీడిత ప్రాంతాలలో లెక్కలు కట్టిచూస్తే 9 తాలూకాలు ఉన్నాయి. అది కూడా ప్రకాశము జిల్లాలోనే కాదు. రాయలసీమలో ఉన్న 9 తాలూకాలు కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. రాయలసీమలో 42 తాలూకాలు కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో నల్లగొండ, మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో కూడా కొన్ని కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కూడా మొత్తము దానిని బట్టి అనేకమైనవి ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మనం ఆంధ్ర, మద్రాసు రాష్ట్రాలుగా విడిపోయినపుడు తమిళనాడుతో, కర్నాటకతో మనం ఒక ఒప్పందం చేసుకున్నాము. వారు నీరు కావాలని అడిగారు. శ్రీబాగ్ ఒప్పందం ఏమిటో అది చదివి వినిపిస్తున్నాను. శ్రీబాగ్ ఒప్పందం అంటే డిసిడెంటు చేసిన శ్రీబాగ్ ఒప్పందం కాదు యిది. ఇది మద్రాసులో, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి భవంతిని శ్రీబాగ్ అంటారు.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇప్పుడు మన అసెంబ్లీకి వర్కింగు లైన్సు అనేవి ఉన్నాయి కదా? ఏదో రాత్రి 11/2 వరకూ కూర్చోని మాట్లాడుతూ పోతామంటే ఎట్లాగు?

శ్రీ కె.బాపిరాజు: అధ్యక్షా, కమిటీ హాలు రూము నెం.1లో రెండుగంటల తరువాత యిక్కడ సభ్యులందరికీ కూడా లంచ్ ఎరేంజ్ చేశామని మీ ద్వారా సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాము.

డాక్టర్ ఎం.వి.మైసూరారెడ్డి: ఇదివరకు చేసిన ఒప్పందాల ప్రకారంగా ఏమి ఉన్నాయో కూడా ఒకసారి మీకు చదివి వినిపిస్తాను. అదేమంటే నీటిపారుదల గురించి కోస్తా జిల్లాలలో అనుకొన్నట్లు రాయలసీమ, నెల్లూరు జిల్లాలో ఆర్థిక ప్రగతి నీటిపారుదల పథకాల విషయంలో ముఖ్యంగా తుంగభద్రా, పెన్నా, కృష్ణా నదులు నీటిపారుదల పథకాల విషయంలో 10 సంవత్సరాల పాటు అవసరం అయితే యింకా ఎక్కువ కాలం కూడా రాయలసీమకు

ప్రధానంగా యివ్వాలి. ఈ ప్రాంతాలకు లాభదాయకమైన పెద్ద వాటర్ ప్రాజెక్టు విషయంలో 10 సంవత్సరాలపాటు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని కొన్ని ప్రాజెక్టులు, నీటి పంపకం విషయంలో వివాదాలు తలెత్తిన యీ ప్రాంతాల నీటి అవసరాలను ముందుగా తీర్చవలసి ఉంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విధానాలలో ఈ రోజునుంచి విలయతాండవం చేస్తున్నది. అందువల్లనే మరి రామారావుగారు కూడా 1983 సంవత్సరంలో కూడా తెలుగుదేశం పార్టీ పెట్టి ఎన్నికల కోసము కాళ్ళతల్లి చెవులు కాళ్ళు తీసి తరమేస్తామని అన్నారు. అందుకు సంతోషపడినాము. అలాగే ముఖ్యమంత్రిగారు యీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మొట్టమొదటి గవర్నర్ ప్రసంగం మీద సమాధానం చెబుతూ మాకు వెనుకబడిన ప్రాంతం మీద ప్రత్యేక అభిమానం ఉంది. కేవలం రొట్టిముక్కను మేమే తినకుండా దానిలో సగం వారికి కూడా పంచుతామని అన్నారు. చాలా సంతోషించాము. కాని అవి ఆనాటి పేపర్లమీదనే ఉన్నాయి. శుష్కవాగ్దానాల మాదిరిగానే ఉన్నాయి. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ వస్తే నిధులు ఎక్కువ అయి మా ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందాలనే అభిప్రాయంతో ఉన్నాము. 35 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన యివాళ కాంగ్రెసు పార్టీ, తరువాత మొన్నటి తెలుగుదేశం పార్టీ 7 సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్న తరువాత యీ ప్రాంతానికి ఖర్చు పెట్టింది ఎంత అనేది చూడాలి. ఇరిగేషన్ పాటెన్షియాలిటీ విషయం చూస్తే ఆంధ్ర రీజియన్ లో మేజర్ ఇరిగేషన్ కు మీడియం ఇరిగేషన్ కు దాదాపు 2 లక్షల 127 వేల హెక్టార్ల భూమిలో సేద్యపు నీటి సౌకర్యం కోసం యివ్వవలసి ఉంటుంది. ఆంధ్రా రీజియన్ తెలంగాణా రీజియన్ లో మేజర్, మీడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములు వేసుకొని ఆంధ్రా రీజియన్ లో ఇరిగేషన్ పాటెన్షియల్ గల 647 వేల హెక్టార్లలో సాగుదల కల్పించారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ కింద 227 వేల హెక్టార్లను సాగు చేసుకోవడానికి వీలు కలిపించారు. తెలంగాణా రీజియన్ లో మేజర్, మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల క్రింద 427 వేల హెక్టార్లకు సాగుదల కల్పించాలి. ఇక మైనర్ ఇరిగేషన్ కు నూట నలభైమూడు వేల హెక్టార్లకు, మైనర్ ఇరిగేషన్ సాగుదల ఏర్పాట్లు కల్పించాలి.

అట్లాగే రాయలసీమ ప్రాంతంలో మేజర్, మీడియం ఇరిగేషన్ కోసము 76,000 హెక్టార్లు భూమికి మాత్రమే నీటిపారుదల కల్పించారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద 4,000 హెక్టార్లకు నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్పించారు. అంటే రాయలసీమ ఏరియాలో సాగుదల ప్రాంతం తక్కువగా ఉన్నదని యీ లెక్కల బట్టే తెలుస్తున్నది. శ్రీబాగ్ ఒప్పందంలో ముఖ్యమంత్రుల హామీలను బట్టి చూస్తే రాయలసీమ ప్రాంతం, ఆంధ్రా పార్/యితర రీజియన్స్ అన్నారు. ఆంధ్రాపార్ యితర రీజియన్స్ కాదు అధ్యక్షా ఆ ప్రాంతాలకు సుదూరంలో కూడా నీరు అందే అవకాశం లేదు. ఇక డబ్బు ఖర్చు విషయంలో చూస్తే

మేజర్ ఇరిగేషన్, మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకుగాను డ్రయినేజ్ యింక్లాడింగ్ ప్లాన్ కంబ్రోలు కొరకు ఆంధ్రా ప్రాంతములో కూడా లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. అలాగే రాయలసీమలో 1988-89 సంవత్సరానికి సంబంధించి ఎఫిగర్స్ నా దగ్గర లేదు. నేను కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం యీ స్కీములకు ఖర్చు చేసినది నేను చెబుతున్నాను. రాయలసీమ ప్రాంతంలో 1988 సంవత్సరంలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అయితేనేమి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అయితేనేమి 43,179,000 రూపాయలు యీ తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఖర్చు పెడితే యింకా యీ పద్దు క్రింద 10,38 180 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే మిగతా ఏరియాలలో కూడా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టే రాయలసీమలో మాత్రం తక్కువ ఖర్చు పెట్టారని మీ ప్లస్ లో లెక్కలు వస్తూ 7 సంవత్సరాలు తెలుగుదేశం పార్టీ ద్వారా సంగ్రహించినాగలదు. వారు వెలగవెటినది ఎక్కరేలో చూసినా రాయలసీమ ప్రాంతములో ఏమీ సేచడడము లేదు.

మ.1.40

మరి ఎక్స్ పెండిచర్ బ్రెకప్ చూస్తే ఆంధ్ర రీజియన్ లో రూ. 593 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. రాయలసీమ రీజియన్ కు ఖర్చుపెట్టినది రూ. 30 కోట్లే. పాపం ఆయన బాధపడుతున్నారు, మొసలి కన్నీళ్లు కారుస్తున్నారు ఇప్పుడు. మరి తెలంగాణాలో రూ.500 కోట్లు. తెలుగుగంగతో సహా కలుపుకుని- మద్రాసు వారి డబ్బులు తీసేసి- పాపం వారి ఉప్పు, పులుసు తిన్నారు కాబట్టి వారికి నీరు ఇచ్చేది మేము ఎట్లా కలుపుకోమంటాము? మద్రాసు, నెల్లూరు తీసేసి కేవలం రాయలసీమ ప్రాంతానికి తెలుగుగంగ క్రింద ఎంత ఖర్చుపెట్టారు అంటే- మిగతా ప్రాజెక్టులు ఆయన బ్రిటీష్ కాలములోవి అంటున్నారు. ఆయనకు తెలిసినట్లు లేదు. కె.సి కెనాల్ ఉంది. మిగతా ప్రాజెక్టులు అన్నీ ఈ కాలంలోనే వచ్చాయి. అయినా, ఈ అభివృద్ధి చాలా లేదనే కోరిక మేము చెపుతున్నాము. మేము సమర్థించడం లేదు. కానీ వారు బ్రిటీష్ కాలంలోవి అంటే నాకు బాధ కలిగి నేను చెపుతున్నాను. ఇంత ఖర్చుపెట్టారు. డబ్బులు తీసుకున్నా, సాగుదల ఏరియా తీసుకున్నా ఈ ప్రాంతములో చాలా తక్కువ ఖర్చు పెట్టారనేది మేము చెప్పడం. పారే నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల క్రింద, గత ప్రభుత్వాలు 1988 వరకు Irrigation potential created in the existing schemes ఆంధ్ర రీజియన్ లో దాదాపు 46 లక్షల ఎకరాలకు ఇచ్చారు. రాయలసీమలో కేవలం 12 లక్షల ఎకరాలు, అలాగే తెలంగాణా రీజియన్ లో 22 లక్షల ఎకరాలు. Irrigation potential created under existing schemes గా తెలంగాణా ప్రాంతములో 16 లక్షల ఎకరాలకు, రాయలసీమ వచ్చేసరికి 8 లక్షల ఎకరాలే. ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వచ్చేసరికి 22 లక్షల ఎకరాలు.

ఆన్ గోయింగ్ స్కీమ్స్ ఇప్పుడు చెప్పిన పద్దు. మరి ఇరిగేషన్ potential created under contemplated schemes భవిష్యత్తులో క్రియేట్ చేయబడే స్కీమ్స్ కి ఆంధ్ర ప్రాంతములో 13 లక్షల ఎకరాలు, రాయలసీమ ప్రాంతములో 0.99 లక్షల ఎకరాలు, తెలంగాణా ప్రాంతానికి 33 లక్షల ఎకరాలు అంటే ఏవిధంగా చూసినా కాని మిగతా రెండు పాంతాలలో కన్టెంప్టెడ్ ప్రాజెక్ట్స్ అయితేమి, ఆన్ గోయింగ్ స్కీమ్స్ అయితేనేమి, ఎగ్జిస్టింగ్ స్కీమ్స్ అయితేనేమి ఎంత వ్యత్యాసం ఉందో చూడండి అధ్యక్షా. ఎంత అన్యాయం జరిగిపోతోందో చూడండి ఒకసారి. గతములో మరి చంద్రబాబు నాయుడుగారు కూడా ఇవన్నీ వారి దృష్టికి తీసుకుపోయి కాస్తో కూస్తో మేలు చేసి ఉంటే సంతోషించేవారము. కాని 9 మాసాలు అయినా ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించిందో లేదో అని ఈ ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మరి గుర్తించి ఇప్పటికైనా న్యాయం చేస్తారో లేదో అనేది మా భావన. ఇంతకు మునుపు తెలుగుదేశం హయాములో మాకు ఒక బుక్ లెట్ ఇచ్చారు. తరువాత కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు బుక్ లెట్ ఇచ్చారు. అందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర, సి.డబ్ల్యు.సికి వెళ్ళి క్లియరెన్స్ రావలసిన ప్రాజెక్టులని చెప్పి ఒక బుక్ లెట్ ఇచ్చారు. ఎమ్.పీస్ వొత్తిడి చేసి ఎంత వీలైతే అంత తొందరగా సి.డబ్ల్యు.సి క్లియరెన్స్ సాధించడని గత ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఢిల్లీకి వెళ్ళిన ఎం.పీస్ వొత్తిడి చేశారు. ఆ పెండింగు ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన సాగుదల ఎంత ఘోరంగా ఉందో చూడండి అధ్యక్షా. న్యాయం చేస్తారంటే మేము ఎట్లా నమ్మవలెనో ఒకసారి చూడండి. ఆ బ్రోచర్ లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం హయాములో అయితేనేమి, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ప్రాజెక్టుల క్రింద అయితేనేమి ఒకమారు చూస్తే- టోటల్ కాస్ట్ ఆఫ్ ది 12 మేజర్ అండ్ మీడియమ్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్స్ వచ్చి ది షేర్ ఆఫ్ ది కోస్ట్ ఆంధ్ర విల్ బి రూ.2905 కోట్లు. ఏదీ- కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర పెండింగులో ఉన్న ఆ ప్రాజెక్టులు క్లియర్ అయి వస్తే ఆ ప్రాజెక్టుల మీద ఖర్చు పెట్టవలసినది దాదాపు రూ.2905 కోట్లు. ది షేర్ ఆఫ్ ది తెలంగాణా విల్ బి రూ.2021 కోట్లు. ఆ ప్రాజెక్టులు అన్నీ క్లియర్ అయి వస్తే తెలంగాణా ప్రాంతములో ఖర్చు పెట్టవలసిన డబ్బు రూ.2021 కోట్లు. మరి రాయలసీమ వచ్చేసరికి కేవలం రూ.308 కోట్లు మాత్రమే ఉంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ క్లియరెన్స్ వస్తే ఖర్చు పెట్టవలసిన డబ్బు. మరి అలాగే టోటల్ ఏకరేజ్ బ్రాట్ అండ్ ఇరిగేషన్ అండర్ ది ఎటౌ స్కీమ్స్- ఏవయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర పెండింగు ఉన్నాయి అంటున్నారో ఆ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఏకరేజ్ వచ్చేసరికి కోస్ట్ ఆంధ్ర ఏరియాలో ప్రాజెక్టుల క్రింద 27 లక్షల ఎకరాలకు సాగుదల కల్పించే దానికి సి.డబ్ల్యు.సికి పంపించారు. మరి

తెలంగాణాలో 15.5 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేషన్ క్రియేట్ చేసే దానికోసం పంపించారు. సి.డబ్ల్యు.సి రాయలసీమకు పంపించినది కేవలం 3.5 లక్షల ఎకరాలు. ముష్టిగా ఉంది ఇవి అన్నీ చూస్తూ ఉంటే. మరి ఇంత అన్యాయం సమగ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రాయలసీమకు జరుగుతూ ఉంటే మరి మూడు ప్రాంతాల గురించి ఇస్కాన్ చేస్తూ మూడు ప్రాంతాలకు అన్యాయం జరిగిందని చెప్పుకుంటున్నారు. అందుకనే ముందే మీకు మనవి చేసినట్లుగా నాకు ఒక సామెత గుర్తుకు వస్తోంది. అయ్యా, ఉప్పోడు పులుసే, పప్పోడు పులుసే, తమలపాకోడు తమామ్ పులుసే అని అందుకే చెప్పాను. మరి ఎన్నో రకాలుగా సి.డబ్ల్యు.సికి పంపిన ప్రాజెక్టులు- ఈ విషయములో ఇంతవరకు ఎబ్జిస్టింగ్ ప్రాజెక్టు క్రింద క్రియేట్ చేసిన పాటన్నియల్, సాగుదల ఏరియా అయితేనేమి, డబ్బులు ఖర్చుపెట్టినది అయితేనేమి మూడు ప్రాంతాలలో 1988 వరకు వివరాలు చెప్పాను. 1988వ సంవత్సరం తరువాత ఏమీ ఇరిగేషన్ పాటన్నియల్ క్రియేట్ చేయలేదు. కాకపోతే కొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు. ఆ బ్రేకప్ ఫిగర్స్ వారి దగ్గర ఉంటాయి. ప్రభుత్వం సరిచూసుకుంటే ఏవిధంగా చూసినా కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత రాయలసీమకు ఏమాత్రం న్యాయం జరగలేదు. శ్రీబాగ్ ఒడంబడికలు చేసుకుని, ముఖ్యమంత్రులు ఏమి హామీలు ఇచ్చినా కేవలం అవి శాసనసభకో, పత్రికలకో పరిమితం అవుతున్నాయి తప్ప మరి ఆచరణలో ఏమాత్రం జరగలేదని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇంతవరకు మీరు అన్నట్లు పెండింగ్ ప్రాజెక్ట్ అనేవి ఉన్నాయి. తెలుగుగంగ ఒకటి చెప్పారు. ఈ తెలుగుగంగ రాయలసీమకు వరప్రసాదాని, రాయలసీమకు వరప్రసాదాని అంటున్నారు. మేము మొట్టమొదటి నుంచి మొత్తుకుంటూనే ఉన్నాము. ఇది అంతా మద్రాసుకు మంచిసీరు పంపించే వ్యవహారం. నెల్లూరు ప్రాంతానికి మరి సోమశిలలో 100 టి.ఎం.సి, కందిలేరు 70 టి.ఎం.సిలు కట్టించారు పాపం పాత మహానుభావులు. వారికి నీళ్ళు పొరకట్టుకోడానికి సరిపతోంది కాని మాకు ఆయకట్టు ఏమీ లేదు. ఎలైన్మెంట్ ఎక్కడో కొండల్లో తీసుకుపోయారు. పారుకు రెండు లక్షల ఎకరాలు చూపిస్తున్నారు కాని సాగుదల వచ్చేసరికి కనీసం ఒక లక్ష ఎకరాలకు వస్తుందో రాదో? పంచ పాండవులంటే మంచకోళ్ళల్లా ఉంది. సాగుదల తెలుగుగంగ క్రింద చూపించినట్లు ఉన్నాడు. అంతకంటే రాయలసీమకు ఏమాత్రం న్యాయం జరగదు. ఒక్క ప్రాజెక్టు వల్ల జరగదు. ఇది వరప్రసాదాని కాదు. దీనివల్ల మాకు న్యాయం ఒనకూడదనే చెబుతున్నాము. ఇది ఎప్పుడో కె.వి. ప్రాజెక్టు- 1955వ సంవత్సరములో రావలసిన తూర్పు కాలువ తీసుకువచ్చి ఇది ఏదో మాకు వరప్రసాదాని అంటున్నారు. అందులో ఒక అంగం. మరి నందికొండ ప్రాజెక్టు కోసం మేము కె.వి. ప్రాజెక్టు సాక్రిఫైస్ చేశాము, చేయమంటే. ఈ

దినం ఒక అంగం, ఒక చేయి ఇచ్చి రాయలసీమకు వరప్రసాదిని అని ఇది అందరూ చెప్పుకోవడం ఏమాత్రం న్యాయంగా కనపడడం లేదని చెబుతున్నాను. పాపం దీని క్రింద ఖర్చు పెట్టిన డబ్బులు చూస్తే నెల్లూరులో మద్రాసుకు మంచినిరు సప్లయి చేసే స్కీమ్ క్రింద దాదాపు రూ. 300 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. రాయలసీమకు ఇరిగేషన్ కు, సాగుదల కల్పించుతామని ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద ఖర్చు పెట్టినది ఎంత అంటే రూ. 90 కోట్లు. రూ. 90 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి రూ. 300 కోట్లు మద్రాసుకు మంచినిటి పథకానికి నెల్లూరులో ఖర్చు పెట్టి రాయలసీమకు ఇది వరప్రసాదిని అంటే ఎట్లా అవుతుంది ఈ పెండింగ్ ప్రాజెక్టు అని నేను అడుగుతున్నాను. దీనికి ఇంతవరకు నీళ్లు తెచ్చేదానికి పాపం ఏడు సంవత్సరాలు మిగులు జలాలు, మిగులు జలాలు అని పట్టుకుని ఊగులాడారు వారు. ఈ మిగులు జలాలు అని ఊగులాడి ఊగులాడి ప్రజలకైతే కనుక కృష్ణా నదిలో మిగులు జలాలు ఒకటి ఎస్యూర్డ్ వాటర్ ఒకటి అని రెండూ ప్రవహించే నీళ్లు అనేటట్లుగా చేశారు పాపం మరి. ఆ విషయం మాత్రం మరిచిపోయినట్లు ఉన్నారు. ఇప్పుడు మాత్రం కన్పూజన్ క్రియేట్ అయింది అంటే పాపం కడకు అట్టిమేట్ గా ఒప్పుకున్నారు ఎస్యూర్డ్ వాటర్ ఇస్తేనే ఈ ప్రాజెక్టు క్లియర్ అవుందని. మేము కూడా ముఖ్యమంత్రిగారిని-రెండు సమావేశాలు అయిపోయాయి, మూడవ సమావేశం జరగబోతోంది. కొందరు ఎస్యూరింగ్ ఆఫ్ వాటర్ వద్దంటూంటే కొందరు మిగులు జలాలు పంచుకోవద్దని అన్ని రకాలుగా అడుగుతున్నారు. నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని ఈ సభాముఖంగా రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నది ఏమిటంటే- ఏదయితే ఇంజనీర్స్ మేమందరం కలిసి ఈ సేవింగ్ చేసి మాడర్నైజేషన్ ఆఫ్ ది కెనాల్స్ అయితేనేమి, భూగర్భ జలాలను వాడుకుంటే అక్కడ వరదలు వచ్చే ప్రమాదం, అగ్ని, ఇతర తెగుళ్ళు రాకుండా నీరు ఆదా చేసుకొనే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది, అటువంటి నీళ్ళు ఇచ్చినా దాని వల్ల నోషన్ గా వారికి ఎలాంటి ఇబ్బంది జరగదు ఇతర ప్రాంతాల వారికి, అటువంటి నీళ్ళను ఈ ప్రాజెక్టులకు కేటాయిస్తే కనుక మరి క్లియరెన్స్ ఇచ్చే దానికి చాలా అనుకూలాలు ఉన్నాయి కాబట్టి అటువంటి నీళ్ళు కేటాయించమని ఇప్పటికైనా పాపం తెలుగుదేశం వారు కూడా ఒప్పుకున్నారు కాబట్టి మిగతా ప్రతిపక్షాలను అందరినీ పిలిపించి మాట్లాడి ఈ మోడర్నైజేషన్ ఆఫ్ కెనాల్స్ ని ఎట్లా అయినా డిపార్ట్ మెంట్ వారు టేకప్ చేసి ఆ సేవింగ్స్ చూపించి ఈ ప్రాజెక్టులను టేకప్ చేయమని చెప్పి తెలుగుగంగ అయితేనేమి, గాలేరు-నగరి అయితేనేమి, హంద్రీ-నీవా అయితేనేమి, వెలుగొండ అయితేనేమి, లెప్స్ బెంక్ కెనాల్ అయితేనేమి, భీమా ప్రాజెక్టు అయితేనేమి- ఇతర తెలంగాణా ప్రాజెక్టులు కూడా నేను చెబుతున్నాను, ఆ ప్రాజెక్టులు సి.డబ్ల్యు.సికి పోజ్ చేసి తొందరగా క్లియరెన్స్ తెప్పించి ప్లానింగ్ కమిషన్ అసిస్టెన్స్, ఇతర

ఎక్స్టర్నల్ ఎయిడ్ తీసుకుంటేనే ఈ తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు తొందరగా కంప్లీట్ అవుతుంది. లేకపోతే కనుక తెలుగుగంగ వరప్రసాదిని అంటూనే ఉంటారు మేమంతా కాలగర్భములో కలిసిపోయే ప్రమాదం ఉంది, మేము తెలుగుగంగను భవిష్యత్తులో చూడమని కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఏమాత్రం మామీద కనికరం ఉన్నా ఇక్కడ ఉన్న అన్ని ప్రతిపక్షాల వారు అయితేనేమి, కోస్తా ఆంధ్రులు అయితేనేమి, తెలంగాణా వారు అయితేనేమి- అందరూ ఈ సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ కోరుకునేవారు ఈ మాత్రానికి అంగీకరించితే కనక నిజంగా బాగుంటుందని చెప్పి నేను వారందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మ.1.50

శ్రీశైలం కుడికాలువకు వస్తే 1983లో మంజూరైంది. దానికి వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ కూడా వచ్చింది. ఇంతవరకు 10 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు. అది ఎక్కడ అంటే మిట్టకందాల డీవ్ కట్, తెలుగుగంగకు కలిపి- రెడ్డివి, నావి కలిపి 12 ఎద్దులు అన్నట్టు ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఏమయ్యా ఈ అన్యాయం, శ్రీశైలం కుడికాలువకు ఇంత అన్యాయంగా డబ్బు వచ్చినా ఖర్చుపెట్టలేదు అంటే స్టాఫ్ లేదు అంటున్నారు. స్టాఫ్ ను రిక్రూట్ చేసుకునే బాధ్యత ఎం.ఎల్.ఏలదా, రాయలసీమ ప్రజలదా లేక డిపార్ట్ మెంట్ వారిదా అని అడుగుతున్నాను. స్టాఫ్ ను ఎందుకు రిక్రూట్ చేయలేదు, స్టాఫ్ ను రిక్రూట్ చేసి ఆ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి ఏమిటి అభ్యంతరం అని అడుగుతున్నాను. పోతే కాంట్రాక్టర్లు ముందుకు రాలేదు అంటున్నారు. ఇది నేను కనుక్కొంటే కాంట్రాక్టర్ల విషయంలో ఇంజనీర్లు ఏదో కుంభకోణం చేశారట, ప్రీక్వాలిఫైడ్ టెండర్స్ పెట్టారట. ఇంతకుముందు వారు ఏదో కష్టపడి ఏడు మంది పేర్లను ప్రపోజ్ చేశారట, తరువాత మూడుకు కుదించారట. అయినా న్యాయం ఉన్నాయా అంటే న్యాయంగా లేవట. ఏ నార్మ్స్ కు అనుకూలంగా లేకుండా ముగ్గురు కాంట్రాక్టర్లకు కుదిస్తే ఎస్.ఆర్.బి.సిలో పనులు జరగడం లేదు. కాంట్రాక్టర్లు ముందుకు రావడం లేదు అంటున్నారు. పాకేజెస్ ప్రకారం కొంచెం లిబరల్ గా చూసి ఎక్కువ మంది కాంట్రాక్టర్లను పిలిచి పనులు చేపడితే త్వరగా పనులు ఎందుకు మొదలుకావు, మొదలవుతాయి. అట్లాకాకుండా ఈనాడు ప్యాకేజెస్ పేరుతో వారి స్వార్థానికి బలిపెట్టి ఈ ప్రాజెక్టుకు కంప్లీట్ గా గండికొడుతున్నారు. ఇది మాకు అర్థం కావడం లేదు. క్లియరెన్స్ వచ్చింది, డబ్బు ఉంది, 'అంగట్లో అన్నీ ఉన్నా అల్లుడి నోట్లో శని ఉన్నట్టు' ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తికావడం లేదు. ఎప్పుడో మహానుభావులు ఈ ప్రాజెక్టులను కుదించారు, ఇప్పటికైనా పాడిగిస్తే బాగుంటుందని చెప్పాం. పాడిగించాలని మేము నిరాహారదీక్ష చేస్తే పాపం వారి మామగారు గాలేరు-నగరి అని చెప్పారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు అనండి.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు గాలేరు-నగరి అని చెప్పారు. మేమందరం సంతోషించాం. ఆయన నీళ్ళు లేకపోయినా, నిధులు లేకపోయినా కనీసం పునాదులైనా వేసి ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాం. ఆయన ఏడేళ్లు కష్టపడితే ఆఖరికి దిగిపోయేటప్పుడు వేశారు. ఈ పని కాస్త ముందు వేసి కొంతవరకు కాలువలు అయినా త్రవ్వి వుంటే మాకు ఈ ఇబ్బంది లేకుండా ఉండేది. వైడెనింగ్ చేయడానికి వరల్డ్ బ్యాంక్ ఒప్పుకోదు అంటారు. అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు, అధికారులు వరల్డ్ బ్యాంక్ ఒప్పుకోదు అని చెప్పి మేము 13 రోజులు నిరాహారదీక్ష చేసేట్టు చేశారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు మంత్రి అయినవారు ఆనాడు నిరాహారదీక్షకు కూర్చుని గడ్డం పెంచుకున్నారు, చాలా రోజులు తిరిగారు. ఆరు నెలలు తిరిగారు. ఏమిటి అంటే రాయలసీమ కోసం హంగర్ ట్రైయిక్ చేశానని మా మంత్రి చెంగారెడ్డిగారు గడ్డం పెంచుకుని తిరిగారు. కాని ఈ రోజు నేను అడిగితే వరల్డ్ బ్యాంక్ అడ్డం వచ్చిందని అధికారులు చెప్పిన విషయాన్ని వల్లిస్తున్నారు అంటే చాలా బాధాకరంగా ఉంది. అందులో ప్రావిజన్ పెట్టి, మన డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపట్టండి అంటే శాసనసభలో ఆయన తొమ్మిది మాసాలుగా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెవుతూనే ఉన్నారు, కాని రెవ్యూ మీటింగ్స్ పెట్టించి ప్రాజెక్టులను ముందుకు నడిపించడానికి ఏమాత్రం చొరవ తీసుకోలేదని చెప్పడానికి నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. స్టాఫ్ లేరు, కాంట్రాక్టర్లు లేరు, కనీసం వైడెనింగ్ చేయడానికి వూనుకోలేదు. ఇది ఆయన ప్రాంతానికి అంటే నగరికి పోతుంది. గాలేరు-నగరికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ కూడా ఉంది; దానికి కొంత డబ్బు కూడా ఇచ్చారు. 1989-90 బడ్జెట్లో ఎలోకేషన్ కూడా చేశారు. ఆ డబ్బులు ఖర్చుపెట్టి చెన్నారెడ్డిగారు కొత్తగా ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు కాబట్టి వారు వచ్చి భూమి పూజ చేయిస్తే చాలా సంతోషించేవారం. ఆ డబ్బు అయినా ఖర్చుపెట్టి, భూమి పూజ చేయించి కనీసం మైలవరం వరకు తీసుకువస్తే బాగుండేది. గండికోట ప్రాజెక్టు ఇన్వెస్టిగేషన్ అవుతోందని మాకు ఇచ్చిన నోట్లో పేర్కొన్నారు. ఎన్నిరోజులు ఈ ఇన్వెస్టిగేషన్. 35 సంవత్సరాలుగా మా నెత్తిమీద ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నారు. మెకంజీ, మెకంజీపోయిన తరువాత ఆర్డర్ కాటన్, వారుపోయిన తరువాత ఈ మహానుభావుడు శివరామకృష్ణయ్య- అందరూ ఎంతసేపూ గీతల మీద గీతలు గీయడం జరుగుతోంది, ఎంత గీచినా అవే గీతలు. ఎంతసేపూ తూర్పు కాలువ, పడమటి కాలువ అని అనడం తప్ప కొత్తది ఏమీలేదు. అధికారులు అయితనేమి, ప్రభుత్వం అయితేనేమి దీనికి ఎందుకు ఇంత ఆసనోపాలు పడుతున్నారో మాకు అర్థం కావడం లేదు. కనీసం ఈ ప్రాజెక్టులకు పేమెంట్

చేయలేకపోతున్నారు. తరువాత గాలేరు-నగరి దానిలోనే కలిపి చెప్పాను, డబ్బులు ఉన్నాయి. చేసి వుంటే బాగుండేది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- చంద్రబాబు నాయుడుగారు కవర్ చేశారు.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారు కవర్ చేసినందుకు సంతోషం.

MR. DEPUTY SPEAKER:- I am happy, you have got basic agreement.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ గురించి ఆయన కర్ణాటక ప్రభుత్వంకో చర్చించి, చర్చించిపోయే దిగిపోయాడు కూడా. ఇక దివాకర్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి గారికి అత్యంత సన్నిహితులు. ముఖ్యమంత్రి సమావేశానికి వెళ్లారు. ఈ సీరియల్ కేనాల్స్ ఎక్కడో నాకు తెలియదు, ఆయన కూడా 13 రోజులు గ్రాహరదీక్ష చేశాడు. ఆయన ముఖ్యమంత్రి సమావేశానికి వెళ్లిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని దేశంలోనే అత్యంత కరువు పీడిత ప్రాంతంలోని ఈ ప్రాంతాన్ని పట్టికలో కొట్టి రూపాయలు ఖర్చు అయ్యే ఈ ప్రాజెక్టుకు క్షేత్రంలో తక్షణమే దానికి క్లియరెన్స్ తెచ్చి వుంటే సంతోషించేవాడిని, కాని నవమంసాల్లో ప్రభుత్వం క్లియరెన్స్ తేలేకపోయింది. మా నిరావరదీక్ష స్వధా ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనూ బాధ.

(అంతరాయము)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ఆయనకు కూడా మంత్రి పదవి ఇస్తే బాగుంటుందేమో.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఆయన మంత్రి పదవి చేసి చేసి చాలింది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:- ముద్దుగారు కూడా మంత్రి పదవి చేశారు, ఫౌండేషన్ మాత్రం వేసి పెట్టారు, డబ్బు మాత్రం లేదు.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- ఇప్పుడు సజెషన్స్ చేస్తున్నారా?

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఇప్పుడు సిగ్గూ ఎగ్గూ లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు సినిమాలో ద్విపాత్రాభినయం చేసినట్టు. ఆ దినం ముఖ్యమంత్రిగారిని ఎదిరించే ధైర్యం ఏ ఒక్కరికీ లేదు. ఈనాడు అయినా కో ఆపరేట్ చేయండి. ఈనాడు ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా నిలదీసి అడగగలుగుతున్నాం. కాని ఆనాడు వారు నోరు మెదపలేదు నోటికి కుట్లు వేసుకున్నారు. కాని ఈ రోజు ఇలా మాట్లాడుతున్నారు. కనీసం మీ సహకారం అందజేయండి. ఈనాడు మేము ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తేవడానికి సిద్ధపడుతున్నాం, మా సహచరులను నిలదీసి అడుగుతున్నాం.

వారు కూడా ఆనాడు ఇలా ధైర్యంగా మాట్లాడి ఉంటే ఈనాడు వారు మాట్లాడినా మేము ఒప్పుకొనే వారం, కాని ఈనాడు ప్రతిపక్షంలో ఉండి మాట్లాడుతున్నారు తుంగభద్ర పేరల్ కెనాల్ విషయం ఇట్లా ఉంది. ఇక హంద్రీ నీవా విషయం ఏమైందో మాకు అర్థం కావడం లేదు. మీరు ఏమి పేర్లు పెట్టుకోదలచుకున్నా పెట్టుకోండి, ప్రభుత్వాలు మారినప్పుడల్లా పేర్లు మార్చుకోండి. హంద్రీ-నీవా అన్నా, గాలేరు-నగరి అన్నా, కుడికాలువ పొడిగింపు అన్నా, ఇంకో పేరు పెట్టినా మొత్తానికి ఇవి పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాం. ఇక ప్రకాశం జిల్లాలో కొంత భాగం ఇదివరకు రాయలసీమలో ఉంటే ఇప్పుడు మీలో చేరిపోయారు. అక్కడ వెలుగొండ ప్రాజెక్టు క్రింద వారికి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. చంద్రబాబు నాయుడుగారు చెప్పినట్టు బ్రిటిష్ కాలంలో కె.సి. కెనాల్ ఉండింది. ఇప్పుడు అక్కడ జొన్న పండించుకుంటున్నారు. ఇంతకుముందు రెండుసార్లు వరి పండించుకునేవారు. రాష్ట్రాల పునర్విభజన జరిగి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత ఆర్.డి.ఎస్ కెనాల్ వచ్చింది. దానిలో కె.సి కెనాల్ కు రావడానికి క్రింద తూములు కట్టారు. మా నీళ్లు రాకుండా పోతున్నాయని పూడ్చిన తూములలో వున్న అడ్డంకులను తొలగిస్తే మేము దౌర్జన్యవాదులం, పోలీసులు బందూకులను ఉపయోగిస్తున్నారు. కె.సి. కెనాల్ కు నీళ్లు అడుగుతుంటే ఏమిటి ఇది? మహబూబ్ నగర్ ఎం.ఎల్.ఏలు ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒక కోరిక కోరుతూనే అక్కడ కమిటీని వేసి అది పూడ్చివేయడానికి కూడా సిద్ధపడుతున్నారు. వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ ను కోస్తా ప్రాంతానికి తెచ్చి ఖాతెలంగాణా పట్ల కొంచెమైనా వక్షపాతం చూపిస్తున్నారేమో అనిపిస్తుంది, ఎందుకంటే రాయలసీమలో ఎలాంటి పనులు చేయడం లేదు. కనీసం తూములైనా తెరిపించి కె.సి. కెనాల్ కు రావలసిన నీళ్లు ఇప్పించాలని మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే జంటనగరాలకు నీటి సరఫరా విషయానికి వస్తే కృష్ణా నదిలోనే నీళ్లు లేవు. నీటిపై మీకు హక్కు ఉండవచ్చు, అక్కడి నుంచి నీళ్లు తెచ్చుకొంటామంటే మేము వద్దనము. కాని మాకు కూడా అవసరాలు ఉన్నాయి. నీటిని అందరం వాడుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

కృష్ణానది నీటి ద్వారా కరవుపీడిత ప్రాంతాల అవసరాలను తీర్చాలని మేము కోరుతున్నాం తప్ప తెలంగాణా ప్రాంతానికి నీరు వాడుకోవద్దని మేము ఎప్పుడూ అనలేదు. గోదావరి నదిలో వరదలు వస్తున్నాయి, గోదావరి నది నీళ్లు ఊరికే సముద్రంలో కలిసిపోతున్నాయి, వరదలు వస్తున్నాయి, కోట్లాది రూపాయలు తీసుకుపోయి వరదలలో పోసే బదులు ఆ నీటిని కరవు పీడిత ప్రాంతాలకు, జంటనగరాలకో ఇంకో చోటికో తీసుకువస్తే వరదలు తగ్గుతాయి.

మా అవసరాలు తీరుతాయి. గోదావరి జలాలు తెచ్చుకొనే బదులు కృష్ణా నది నుంచి తెచ్చుకొంటామని చెప్పారు.

మ.2.00

ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చాక కమిటీ వేస్తే న్యాయం చేస్తారని అనుకున్నాం. హంగర్ ఫ్రైకు చేసేటప్పుడు కూడా వచ్చి గోదావరి జలాలు జంటనగరాలకు శరణ్యమని చెప్పితే చాలా సంతోషించాం. తెలంగాణా ప్రాంతం వాడు అయినా మూడు ప్రాంతాల వారికి సమానమేనని చెప్పి ఏ ప్రాంతం మీద వారికి అభిమానం లేదు. మూడు ప్రాంతాల మీద ఉన్నదని చెప్పి మేము లనుకున్నాం. కడకు అట్లాచేసి, ఇట్లా చేసి కృష్ణానది నుంచి ఫస్టు ఫేజ్, సెకండు ఫేజ్, థర్డు ఫేజ్ అంటున్నారు. కనీసం, ఫస్టు ఫేజ్ అయితే ఒప్పుకున్నాం గానీ రెండో, నగరికి ఇస్తామని చెప్పారు. రెండు, మూడు ఫేజులలో గోదావరి నుంచి తెచ్చుకుంటామన్నారు అటువంటిది యీ దిశగా ఏమీ అవుతుందో తెలియదు. వరల్డు బ్యాంకుకు పంపించాం అంటున్నారు- బిల్లు 19, 20 చూడు. గాలేరు-నగరికి ఆ దిశం ఎయ్యారెన్సు ఇచ్చారు, టేకప్ చేయించినా, పడకుండా ఇన్ వెస్టిగేషన్ దగ్గర ఆగిపోయింది. ఇది చాలా లభ్యాయం. ప్రాంతీకీ, జాతీయాన్ని ఆపాదించవలసి ఉంటుంది ముఖ్యమంత్రిగారికి. ఇప్పటికీ, గాలేరు నగరి రాయలసీమ ప్యారలల్ కెనాల్ ఎక్స్ టెండు చేస్తామని చెప్పి హామీ ఇస్తే (ప్యారలల్ కెనాల్) చాలా సంతోషించాం. రాయలసీమ శాసనసభ్యులు, ప్రజానీకం అందరం అది చేయాలని కోరుతున్నాము. వరల్డు బ్యాంకు సహాయం కూడా తెచ్చారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడుగారు చెప్పుతూ రూ.19 కోట్లు అవసరం అవుతుందని అన్నారు. రూ.19 కోట్లు ఇచ్చి మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కంప్లీట్ చేయలేకుండా ఉన్నారా రాయలసీమలో? 19 కోట్లు ఇచ్చి ఆ స్కీమును కంప్లీట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మీరు చెప్పితే చాలా సంతోషిస్తాను అధ్యక్షా. రూ. 20 కోట్లు కేటాయించి రాయలసీమలోని మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీము బేకప్ చేస్తారని, ఎయ్యారెన్సు ఇస్తారని అతిస్తున్నాను. రిమోట్ ఏరియా కంట్రోల్ ప్రోగ్రామ్ ను బేకప్ చేస్తున్నారు- ఇంకా ముందు మీ స్థానంలో ఉన్న అధ్యక్షుల వారికి చెప్పడం జరిగింది- రెండు ప్రాంతాలూ వెనుకబడిపోయాయి. అటువంటి ప్రాంతాన్ని ముందుకు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద కొన్ని ప్రాజెక్టులు- కనీసం గురించి చర్చ జరిగినప్పుడు కనీసం రూ.100 కోట్లు ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరడం జరిగింది. వరల్డు బ్యాంకు ఎయిడ్ తెచ్చారు. వరల్డు బ్యాంకు నిధులు గురించి శాశ్వత పరిష్కారానికి వచ్చారు. కాదనడం లేదు. ఈ ప్రాంతం ఏవరూ బాధపడినా సహించం. చందాలు ఇచ్చాము- ఆ ప్రాంతానికి పోయి సహాయక చర్యలు చేశాము. వెనక్కుపోలేదు. వరల్డు బ్యాంకు ఎయిడ్ వాటర్ షిఫ్ట్

మేనేజ్మెంటు, క్యాచ్మెంటు ట్రీట్మెంటు గురించి తెచ్చిన నిధులను కొన్ని తీసుకుని చెక్ డామ్, ఊట కాలువలు చేస్తే ఆ ప్రాంతానికి నీరు వస్తుంది. ఆ పద్ధతి ఎందుకు ఆలోచించకుండా ఉన్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఎక్కడో ఒకచోట నుంచి, కాస్తో కూస్తో నిధులు తీసుకువచ్చి వేయాలి. ఉదా:- టిబి పేషెంటుకు గ్రుడ్లు, మాంసము ఇస్తేగాని ఏవిధంగా పైకి రాడో, అట్లాగే వెనుకబడినవారు బయటపడాలంటే ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహించాలి. మెడికల్ ఫీల్డులో లేకున్నా మీకు కూడా తెలుసు. ఈ ప్రాంతానికి అత్యవసర సహాయం చేయాల్సింది పోయి, ఇతర ప్రాంతాలతో బేరీజు వేసుకుని చేయడం జరుగుతున్నది. ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు రాయలసీమ నుంచి వచ్చారు- సంజీవరెడ్డిగారు. సంజీవయ్య గారు ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు రాయలసీమ తరపున ఉన్నారు. శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మూడు ప్రాంతాలకు - హెచ్ఎల్సీ సమానంగా వచ్చేటట్లు తెచ్చారు. తరువాత తెలంగాణా నుంచి దాదాపు 12 సంవత్సరాలు వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. అలాగే ఆంధ్రా నుంచి రామారావుగారు, బ్రహ్మానందరెడ్డి, భవనం వెంకట్రామ్, వారు దాదాపు 10-15 సంవత్సరాలు ఉన్నారు. దగ్గర దగ్గర కొన్ని మాసాలు అటూ ఇటూ కావచ్చు. మావారు ఉన్నప్పుడు ఏమో ఆంధ్రలో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టారు. శ్రీరామసాగర్ కట్టారు. కనీసం ఉన్నంతకాలం ఏరోజు కూడా మా ప్రాంతంలో ప్రాజెక్టు కట్టడానికి ముందుకురాలేదు. ఇప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతం నుంచి వచ్చారు కదా- వారి ప్రాంతీయ సమస్యలు తక్కువగా ఉన్నాయి. కాబట్టి, రాయలసీమ ప్రాంతానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని మన ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రీజినల్ కమిటీస్ అని చెప్పారు- వీటిని చూస్తే భయం వేస్తుంది. తెళ్లు జుర్రులు పాకినట్లు ఉంటుంది. అందులో నిధులు లేవు. ఏమీ లేవు. కారు ఇస్తారు- పిఎ, పిఎస్ ఇస్తారు- తిరగడానికి కారు ఉంటుంది. కాని, ఇది రాయలసీమ ప్రాంతం అభివృద్ధికి ఏమాత్రం సరిపోదు. అందుకని మొదటి నుంచి చెప్పుతున్నాను. డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియా అథారిటీ అని పెట్టి దానికి కాన్స్టిట్యూషనల్ వేలిడిటీ ఇవ్వాలి. లేనిచో, ఒక ముఖ్యమంత్రిగారు వస్తూనే తీసేసి వేరే వారిని పెట్టుకుంటారు. కాన్స్టిట్యూషనల్ వేలిడిటీ ఉంటే, ఏ ముఖ్యమంత్రి వచ్చినా తియ్యడానికి వుండదు. దానికి నిధులు వస్తాయి- అప్పుడే శాశ్వతంగా పరిష్కారం కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. నేను కోరేది ఏమిటంటే, మహాబలేశ్వరంలో జరుగబోయే సమావేశంలో- ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంలో ఒక మాట మీ ద్వారా వస్తే బాగుంటుందని కోరుకుంటున్నాను. ఎందుకులే అబ్బా యీ తగాదాలన్నీ, మహారాష్ట్ర తగాదాలు, మా ప్రాంతంలో తగాదాలు, మైసూరులో తగాదాలు, మా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో తగాదాలు ఎందుకు మరి ఇచ్చిన నీటితో ప్రాజెక్టులు

కట్టుకుంటే అభ్యంతరం పెట్టకుండా రిఎలోకేషన్ మీరు వాడుకునే నీటిని అడుగము అనే కండిషన్ పెట్టకుండా ఉండాలి. ఈ ప్రాంతానికి అత్యధిక నిధులు కేటాయింపవలసిన అవసరం ఉన్నది. గాలేరు, నగరి పార్లల్ కెనాల్ ఈనాటికి అయినా ఎనొన్ను చేస్తే బాగుంటుంది. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ అయిపోయింది. మహారాష్ట్రలో జరుగబోయే సమావేశంలో పార్లల్ కెనాల్ క్లియరెన్సు తెచ్చుకుంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎనొన్ను చేసి, కావలసిన నిధులు కేటాయిస్తే ఈ చర్చకు పరిపక్వత ఏర్పడుతుంది. లేకపోతే శ్రీబాగ్ ఒప్పందం మాదిరిగా అవుతుంది. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు చెప్పింది గాలికి పోయినట్లు అవుతుంది. ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పింది ఇది కూడా అట్లాగే పోతుంది.

నవమాసాలు అయిపోయి ఇప్పటికే కాలాతీతం అయిపోయింది కాబట్టి, ఆంధ్రప్రదేశ్ సమైక్యతను పరిరక్షించాలంటే, సమైక్యంగా ఉండాలంటే, యీ దినం మేలుకొని శాసనసభలో అన్ని పార్టీల వారు ముఖ్యమంత్రిని కలిసి వెంటనే చర్చించి యీ ప్రాంతాన్ని ఆదుకోవాలని మీ ద్వారా అర్థిస్తూ యీ సదవకాశం ఇచ్చినందుకు మిమ్ములను అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR. SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 5.00 PM

(The House then adjourned at 2.07 PM to meet again at 5.00 PM)

సభ తిరిగి సాయంత్రం గం. 5.00లకు సమావేశమయింది

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

స్వల్పవ్యవధి చర్చ

రాయలసీమలోని సాగునీటి ప్రాజెక్టుల పైన

మిస్టర్ స్పీకర్:- బిల్స్ సుమారు గం. 7.00లకు తీసుకుందాము. అన్ని బిల్స్ పూర్తి చేసే వరకూ సభ నడువబడుతుంది. సుమారుగా గం.7.00 వరకూ ఈ చర్చ ఉంటుంది. తరువాత ఎజెండా ప్రకారం బిల్స్ తీసుకుందాము. వర్క్ అడ్జెస్ట్ చేసుకుంటే చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, దురదృష్టవశాత్తూ 43 ఏళ్ళ స్వాతంత్ర్యపథం తరువాత, 34 సంవత్సరాల సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత కూడా రాష్ట్రం యొక్క సర్వతోముఖాభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, పునరుత్పత్తి కోసం ఆర్థిక వనరులు సమీకరించుకుని, నేచురల్ రిసోర్సెస్ ని వాడుకోవడంలో విఫలం కావడం వల్ల, 34 సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీలో ప్రతివాద ధోరణులు వింటుంటే, రాష్ట్రం

కలిసివున్న దానికంటే విడిపయి ఉంటేనే మంచిదేమో, కలిసింది మంచిది కాదేమో అనే అనుమానం కొన్ని భాగాల్లో అయినా వినిపిస్తున్నది. ఇది అత్యంత బాధాకరమైన విషయం. సమైక్య ఆంధ్రదేశంలో మనందరి బాగు ఉంది, అభివృద్ధి ఉంది అనే విషయం మనం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఎక్కడయితే నేచురల్ పెరినియల్ సోర్సెస్ ఉన్నాయో, అక్కడ అభివృద్ధి కూడా కొంత ఎక్కువ కావడానికి అవకాశాలున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం రాకముందు, ఆంధ్ర ప్రాంతాన్ని మెడ్రాస్ ప్రెసిడెన్సీని ఇంగ్లీషు వారు పరిపాలించే రోజుల్లో, కాటన్ దొరగారు రాజమండ్రి వద్ద ధవళేశ్వరంలో గోదావరిపై బ్యారేజీని, కృష్ణా నదిపై బ్యారేజీ కట్టడం వల్ల కొంత అభివృద్ధి ముందు నుంచి వారు అనుభవిస్తున్నారు. తెలంగాణాలో కూడా నిజాం పరిపాలనలో కూడా కొన్ని చోట్ల పాకాల, పాలేరు, వైరా వంటి పెద్ద చెరువులు ఉన్నా కూడా ప్రాజెక్టులు కట్టించుకోలేకపోయాము. భౌతిక పరిస్థితులు అవి. ఇప్పుడు సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత, సైంటిఫిక్ డెవలప్ మెంట్ అయిన తరువాత, సైంటిఫిక్ టెక్నలాజికల్ రివల్యూషన్ వచ్చిన తరువాత, సముద్రంలోకి నీరు ఎక్కడున్నా సరే పోవలసిన దారిలో పోతునే ఉంది.

సా.5.10

ఇప్పుడు పోకుండా కూడా మరల్చుకోగలుగుతామనీ, వీలయితే పంప్ చేయగలుగుతామనీ, 400 అడుగులయినా పంప్ చేయగలుగుతామనీ అలాగే 10, 20 కి.మీ. అయినా టనెల్ కూడా త్రవ్వగలుగుతామని ఈ ప్రపంచములో శాస్త్రీయ, సాంకేతిక అభివృద్ధి వచ్చిన తరువాతనే ఇప్పుడు మనం మాటలు చెప్పగలుగుతున్నాము. అందుకని రాష్ట్రంలో ఇవ్వాళ నీళ్ళు ఎక్కడున్నా సరే వృధాగా పోకుండా వాటినన్నిటినీ సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి అలాగే బ్యాలెన్స్ డెవలప్ మెంట్ కోసం రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడం కోసం ప్రత్యేకమయిన శ్రద్ధ తీసుకోవడానికి ఆయా ప్రభుత్వాలు, ఆయా సమయాలను బట్టి వాళ్ళందరూ తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని వైసల్యాలు జరుగుతున్నాయి. అందుకని ఇక్కడ ల్యాండ్ అయి ఇవ్వాళ తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న శాసనసభ్యులు తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగిందనీ, రాయలసీమలో ఉండే శాసనసభ్యులు రాయలసీమ ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగిందనీ అంటున్నారు. ఇప్పుడు అధ్యక్షా మీరు కూడా సెలవిస్తున్నారు- నార్త్ ఆంధ్రా విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, వైజాగ్ ఆ ప్రాంతం కూడా రివర్ వాటర్ సరిగా టాప్ చేయలేక వంశధార, పంపావతి, నాగావళి ఇవన్నీ కూడా ఉన్నాయని, ఇవన్నీ కూడా సమగ్రంగా చర్చించాలి. ప్రకాశం జిల్లా ప్రక్కనే ఉన్న నెల్లూరు, కడప కూడా ఎండ్ షిపోతోందని ఆందోళన చేస్తున్నారు. రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఎక్కడి వాళ్ళు అక్కడ మాకు అన్యాయం

జరిగిందనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చుతున్నారు. దానికి బదులు ఈ నీళ్ళను సద్వినియోగం చేయడానికి మార్గాలు ఏమిటీ అని ఆలోచించాలి మనం ఇక్కడ ఏం మాట్లాడుకున్నా సరే. నేను మొన్ననే కృష్ణా వాటర్ డిస్‌వ్యూట్ మీద మాట్లాడిన సందర్భంలో చెప్పాను. పోలవరం దగ్గర గోదావరి బ్యారేజీ కట్టకుండా, 80 టి.ఎం.సి. డైవర్ట్ చేయకుండా- ఎందుకంటే ఇది మామూలు విషయం కాదు. 8, 10 లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన విషయం, ఇందులో ఇమిడి ఉంది. వెస్టర్న్ డెల్టా ద్వారా డైవర్ట్ చేయగలిగితే తద్వారా శ్రీశైలం ద్వారా వచ్చే నీళ్ళు తెలంగాణాకు, రాయలసీమకు వాడకుండా- రాయలసీమకు ఎక్కువగా, ఈ సమస్యకు పరిష్కారం దొరకదు. ఆర్థికమంత్రి గారు ఇప్పుడు ఇక్కడే ఉన్నారు దయతో- వారి బిల్లు తరువాత ఎప్పుడో ఉన్నా కూడా. నాకు తెలియదు వారి దగ్గర బొక్కసంల ఎంత డబ్బు ఉందో?

శ్రీ ఆర్. చెంగరెడ్డి:- వారు వర్కింగ్ లైన్సు ఇచ్చారులెండి.

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:- వారు ఇక్కడ ఉన్నందుకు సంతోషంగా ఉంది. వారికి థాంక్స్ చెబుతున్నాను. ఆర్థిక శాఖామాత్యులు కనుక వారి దగ్గర డబ్బు ఉంటుంది. అంతేకాకుండా ప్రాజెక్టులు కట్టాలంటే డబ్బు కావాలి కదా, నిన్న తెలంగాణా మీద చర్చించాము. ఇవాళ రాయలసీమ మీద చర్చిస్తున్నాము. రెండు వేల సంవత్సరాల రెవ్యూ విషయం ఉంది. దానివల్ల కష్టనష్టాలు వింటున్నాము. ఏ స్కీమ్‌కు ప్రిఫర్ చేస్తున్నాము. మొన్ననే చెప్పాము, అరమరికలు లేకుండా. ఈ 10 సంవత్సరాలలో ఇంకా 9 సంవత్సరాలే ఉన్నాయి. ఈ 9 సంవత్సరాలలో ఎంత డబ్బు మొబిలైజ్ చేయగలుగుతాము? రూ. 10 వేల కోట్ల ప్రాజెక్టు. ఈ 9 సంవత్సరాలలో మొబిలైజ్ చేసే పరిస్థితి ఉందా? లేదా? నీళ్ళను వీలయినంతవరకూ సమతూకంగా పెంచడానికి- అసలు మొత్తం నదులన్నీ తీసుకువెళ్లి అటూ, ఇటూ పెట్టలేము కానీ పారకం విషయం- సైన్సు అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, పంప్ చేయడానికి అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, సారంగాల అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకుని నేచురల్ పెరినియల్ రీసోర్సెస్ ఉన్న ప్రాంతం నుంచి- దురదృష్టవశాత్తూ అటువంటి అవకాశం లేనటువంటి ప్రాంతాలకు ఎంత మళ్లించగలుగుతాము అన్న అంశాలను కూడా పరిగణనలోకి మనం తీసుకోవాలి. అందరూ ఎంతో గట్టిగా మాట్లాడారు. హృదయావేదనతో మాట్లాడిన దానిని అట్టిమేట్‌గా ఇవన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నీళ్లు దాదాపు ఉన్నాయి. నాకు తెలిసిన మేరకు గోదావరి ఫ్లడ్స్‌లో 1000 టి.ఎం.సి నేస్ట్ అయింది. ఫర్ ఫుల్ వన్ మంత్ అంతా అబౌట్ డేంజర్ లెవల్ పారింది. ఫస్ట్ వార్నింగ్ దశ ఉన్నటువంటి స్థితి. అలాగే 300 టి.ఎం.సిలు కృష్ణాలో ఇంకా ఎక్కువ కూడా అయితే కావచ్చు. పెద్దలు లెక్కలు చెబితే సరిచేసుకుంటాను. నేను ఎక్స్‌ప్రెస్‌ని అని

చెప్పడం లేదు. నాకు తెలిసిన మేరకు అక్కడ 1000 టి.ఎం.సిలు ఇక్కడ 300 టి.ఎం.సిలు ఆ నెల రోజులలో ఫ్లడ్స్ వచ్చిన టైంలో సముద్రంలోకి నీళ్ళు పోయాయి. ఇక నీళ్ళు లేకపోవడం సమస్య లేదు. 70 సంవత్సరాల డిపెండబిలిటీ మీద వర్క్వుట్ అయింది. అందుకని నీళ్ళు ఉన్నాయి. అద్భుతవశాత్తు కృష్ణా, గోదావరి లాంటి పెద్ద నదులు ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నాయి. వాటిని సద్వినియోగం చేసుకుని వాడుకోవాలన్న అంశం మన అందరి తలల్లోకి రావాలి. పాటి విభేదాలు, ప్రాంతీయ విభేదాలూ లేకుండా అన్ని ప్రాంతాలను సస్యశ్యామలం చేయడం, వీలయినంతవరకు మాక్సిమమ్ డెవలప్ చేయాలన్న ఆలోచన పస్తే, నా అభిప్రాయం మేరకు చాలా మటుకు మనం ప్రజల కోర్కెలను ఈడేర్చడానికి సాధ్యం అవుతుంది. బ్యాక్ గ్రౌండ్ రాయలసీమకు సంబంధించి కూడా కరువు కాటకాలు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతం. అట్లాగే తెలంగాణాలో నల్గొండ కొంత భాగం హుజూరాబాదు, కోదాడ, మిర్యాలగూడ, నాగార్జున సాగర్ నీళ్ళు వచ్చింది కాబట్టి లేకపోతే నల్గొండ మొత్తం అని చెప్పవచ్చు)- మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ఇటువంటి డ్రాట్ పోర్ట్ ఏరియాలకు వాటర్ లేక, వర్షాలు పడక ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది. వాటర్ ని ఉపయోగించుకునే అవకాశం లేని పరిస్థితి ఉంది. రాయలసీమ ఒకనాడు రతనాల సీమ అన్నారు. నేనయితే చూడలేదు. రతనాల సీమగా మనం భావించే రాయలసీమ ఇవ్వాల కరువు కాటకాలకు కూడా ఎక్కువగా గురవుతోంది. యాజాన్ టుడే అనంతపూర్, చిత్తూరు జిల్లాలలో నేను విన్న దానిని బట్టి 80 శాతం క్రాప్ చాలా డ్యామేజ్ అయిపోయింది. ఈ సంవత్సరం అయితే చేతికి ఒక్క రూపాయి కూడా వచ్చే దశ లేదు. రాయలసీమ నుంచి 50 ఎకరాల రైతు కూడా వలస వెళ్ళిపోతున్నారని విన్నాను. ఎడారిగా మారిపోతోంది. అనంతపురం జిల్లాలో ఇసుక మేట వేస్తున్నది తప్ప మంచి పంట పండే పరిస్థితి లేదని. కూడా విన్నాము. ఇప్పుడు ఈ ఆవేదన అంతా చూస్తున్నాము. దుర్భిక్షానికి గురయ్యి, కరవు కాటకాలకు గురయ్యే ప్రాంతాలను సత్వరమే అభివృద్ధి చేయడం కోసం మనం ప్రయత్నం చేయాలన్న అంశం పరిశీలన చేయాలి. ఇందులో ఆంధ్ర ప్రాంతం వ్యతిరేకత, రాయలసీమ వ్యతిరేకత, తెలంగాణా వ్యతిరేకత అన్న అభిప్రాయం కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ అసెంబ్లీగా ఆలోచన చేసేటప్పుడు ఈ రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఎంత నీళ్లు ఇవ్వాలి అన్నప్పుడు ఎంత పంపించగలిగితే అంతా పంపించాలి. ఏ మేరకు ఉంటే ఆ మేరకు నీళ్ళు ఇవ్వడానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నీళ్ళయితే ఉన్నాయి. ప్రావైడెడ్ గోదావరి నీళ్ళు బ్యాప్ చేస్తేనే. బ్యాప్ చేయకపోతే కృష్ణా మీద ప్రెజర్ ఉంటుంది. ఇప్పటికే కృష్ణా మీద ప్రెజర్ ఎక్కువ అయింది. కృష్ణాలో నీళ్ళు ఉంటాయని మనం అనుకోవడానికి వీలు లేదు. అక్కడ బ్యాప్

చేస్తే కృష్ణాలో నీళ్ళు మిగులుతాయి. వాటిని రాయలసీమకు డైవర్ట్ చేయడానికి ఉంటుంది. ఇందులో నేను ఇందాక చెప్పినట్లుగా ఫండ్స్ ప్రావైడ్ చేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయా లేదా? ఈ సంవత్సరం ఎంత చేశారో వాటిని అంత మేరకు ఖర్చు పెట్టుకోవాలి. మధ్యలో వేరే వస్తుంటాయి. సఫ్లమెంటరీ బడ్జెటు తీసుకుంటున్నారు. ఒకవేళ ఎవరికయినా జోష్ మీద, ఉత్సాహం మీద చేసే పథకాలు కొన్ని ఉంటాయి. అవి వచ్చినప్పుడు డబ్బు ఎక్కడి నుంచి ఇస్తారో నాకు తెలియదు. ఏది ఏమయినా ఇటువంటి బడ్జెటులో కోత పడుతూ ఉంటుంది. నాకు తెలిసిన మేరకు. బడ్జెటులో కేటాయించిన డబ్బు గత ప్రభుత్వం కూడా ఖర్చు పెట్టకపోవడం వల్లనే- దాదాపు 3 సంవత్సరాల నుంచి- ప్రభుత్వంలో ఎవరున్నప్పటికీ- ఇవ్వాళ ఈ పరిస్థితిలో ఉన్నాము. ఆ విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నేను ఒక మాట చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలకు డ్రాట్ పోర్న్ ఏరియాలకు దీర్ఘకాలికంగా ఉన్నటువంటి ప్రాంతాలకు ఎంత వాటర్ దేనిమీద లెక్కకట్టినా, లేక ఇతర మార్గాల ద్వారా లెక్క కట్టినా దీనికి డెవలప్ మెంటు బోర్డు Whether you are going to constitute a Board? ఒకవేళ ఎక్కడయినా మెట్ట తాలూకాలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉంటే 10 పర్సెంట్ ఆఫ్ ది బడ్జెటు ఎలోకేషన్స్ స్ట్రెట్యూటరీ అబ్లిగేషన్ చట్ట ప్రకారంగా బడ్జెటులో 10 శాతం ముందు వెనుకబడిన లేకపోతే దుర్భిక్షానికి గురయిన ప్రాంతాలకు ఇవ్వడానికి ఒక చట్టబద్ధమయిన బోర్డు ఏర్పాటుచేసి, నిధులు ఏర్పాటు చేసి ఉంటే తప్ప బోర్డు ఇష్టాఇష్టాల మీద పరిపాలన జరిగినంత కాలం పరిష్కారమార్గం దొరకదు. దానికోసం మెయిన్ గా నా కోర్కె, మా పార్టీ తరపున చాలా స్పష్టంగా చెప్పదలచుకున్న అంశం. నీళ్లు వృధాగా వచ్చే చోట వదిలిపెడుతున్నారు. రైతులకు కాన్ సర్వేషన్ పెంచేలా ఉండాలి. నీళ్లు చాలా చోట్ల పొంగి వేల్పగా పోతున్నాయి. నేను చూశాను. కెనాల్స్ లైనింగ్ మాడర్నైజ్ చేయాలి. క్రాప్ ప్యాటర్న్ మార్చే విషయం కూడా ఆలోచనలోకి రావాలి. ప్రపంచ బ్యాంకు కూడా వెబుతోంది. మనం కూడా ఆలోచించాలి. అధ్యక్షా మంత్రిగారు వింటున్నట్టు లేదు.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి: వింటున్నాను. వ్రాసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు: వింటున్నారు. వినకపోయినా బాధ లేదు. ఈ హౌసుని చూస్తేనే అర్థం అవుతోంది. ఎంతమందికి ఇంటరెస్టు ఉందో.

మిస్టర్ స్పీకర్: చెంగారెడ్డి గారూ మీకేమీ సోషల్ లైన్ లేదా? మినిస్టర్లు బయట ఎక్కడా కలుసుకోరా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు: కలుసుకుంటారు కానీ వేరే విషయాలు మాట్లాడు కుంటారు. సోషల్ లైన్ బాగానే ఉంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగరెడ్డి:ఎం.ఎల్.ఏలకు ఎప్పుడూ ఏవో ప్రాబ్లమ్స్ ఉంటాయి. రిప్రజెంటేషన్స్ ఏదో ఒకటి ఇస్తుంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:ముఖ్యమంత్రిగారు రాగానే వారిని డిస్టర్బ్ చేస్తుంటారు చుట్టూ చేరి. మిమ్ములను కూడా అంతే. మీరు ఇంటి దగ్గర కలుసుకోరా? మిమ్ములను ఏమీ విననివ్వరు.

సా. 5.20

శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు:ఏది ఏమి అయినా మన అసెంబ్లీని చూస్తేనే అర్థం అవుతున్నది. ఇంత ప్రాముఖ్యత కలిగిన అంశం వుంటే ఇందాక బెల్ కొట్టే ముందు కోరం కూడా లేదు. కారణం ఏదయినా కానీ అదృష్టవశాత్తూ నోటు సప్లయి చేశారు. వదిలిపెట్టండి. నా ఆవేదన ఏమిటంటే సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ అసెంబ్లీలో మన మెంబర్లము అన్ని ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అందుకని ఈ చట్టబద్ధమైన బోర్డ్ 10 శాతం నిధులతో పాటు వేస్టేజ్ ఆఫ్ వాటర్ లేకుండా కెనాల్ మోడర్నైజేషన్, లైనింగ్ అండ్ క్రాప్ పాట్రన్ మార్బేటటువంటి సోషల్ కాన్షస్నెస్, ఆల్టరడీ దోజ్ హు ఆర్ హ్యూమింగ్ ద బెనిఫిట్స్- వాళ్ళలో మనం తీసుకురాకపోతే చాలా వాస్ట్ డిసరెస్స్ కనిపిస్తున్నది. స్టాండర్డ్ ఆఫ్ లివింగ్ వేరు. ఒకచోట 10 శాతం దొరకవు. ఇంకొక చోట రూ. 100లు కూడా కాగితాల మీద చిల్లర డబ్బులు లేకుండా ఖర్చుపెట్టే పరిస్థితి వున్నది. ఆంధ్రదేశంలో కూడా వున్నది. అందుకని మనం దీనినంతా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అంటే ఈ మార్పులు ఆలోచన చేయాలి. ఏది ఏమి అయినా నెట్ రిజల్ట్ కు వచ్చేసరికి నీరుగదా కావలసినది రాయలసీమకు, ఇప్పుడు తెలుగుగంగా, లేక అస్సూర్డ్ వాటరా, సర్ఫ్లస్ వాటరా అనే తగవులు వద్దు. ఆల్టరడీ ఐ హ్యూవ్ గాన్ త్రూ ది రికార్డ్. ఇప్పుడు తెలుగుగంగకు బాప్ ప్రయారిటీ ఇచ్చి పూర్తి చేయాలి. అలాగే శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్; ఈ రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ కు ప్రపంచ బ్యాంక్ నిధులు వచ్చినా కూడా సద్వినియోగం చేసుకోలేదు. అంటే మన అధికారం దుర్వినియోగం చేయడం లాంటిది. కారణం ఏమి అయినా గతంలో జరిగింది. ఇప్పుడయినా సరే మనం ఆలోచన చేయాలి. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ విషయంలో కూడా జరిగింది. ఇప్పుడు ఆ రైట్ కెనాల్ కు ప్రపంచ బ్యాంక్ నిధులు అయినా సరే ఇచ్చి, మనం మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ ఇచ్చి వాడడం కోసం ప్రయత్నం చేయాలి. లేకపోతే మనమీద నమ్మకం కలుగదు. కడప జిల్లాకు పోయినా, కర్నూల్ జిల్లాకు పోయినా ప్రజలు అడుగుతూ వుంటారు. అట్లాగే తుంగభద్రా హైలెవల్ పార్లెల్ కెనాల్ గురించి కూడా పెద్ద మనుషుల ఒప్పందంలో దానికి కొంత వాటా కేటాయించడం కోసం మనం అంగీకరించాము. అందుకని తుంగభద్రా

హై లెవల్ కెనాల్ కూడా ఎస్టిమేషన్ తయారు చేశామని చెప్పారు. మాకు ఇచ్చిన నోట్లో దానికి కూడా డబ్బులు కేటాయించినట్లు వుంది. పని ప్రారంభించడానికి కావలసిన పర్మిషన్ తీసుకురావడం కోసం ఆలోచన చేయాలి. అట్లాగే పెన్నా, అహోబిళం రిజర్వాయర్స్ కు కూడా వాటర్ ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నాము. అలాగే మైలవరం రిజర్వాయర్ నుంచి పంపుచేసి చిత్రావతి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ కు కూడా వాటర్ యివ్వాలి. ఆనాడు రామాగౌళుగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత హేళన చేశారు. గాలేరు, నగరి, హంద్రీ, నీవా ఈ ప్రాజెక్టులు గతంలో చెప్పారు. ఇప్పుడు అది కూడా వీరు చేసేటట్లు లేదని రాయలసీమ నుంచి వచ్చిన మైసూరారెడ్డిగారు కూడా మిమ్మల్ని నిమగ్న చేస్తున్నారు- ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఆఫ్ పాలిటికల్ డిస్ట్రీబ్యూషన్. ఇక్కడ ఒకే రకమైనటువంటి వాదనలు, రాయలసీమకు నీరు ఇవ్వాలి. గాలేరు, నగరికి ఎంత వరకు నీరు ఇచ్చే అవకాశం వున్నది? తరువాత సర్వే చేస్తున్నారని చెప్పారు. హంద్రీ, నీవా ప్రాజెక్టులు సర్వే చేస్తున్నారని చెప్పారు. అధ్యక్షా, ఏది ఏమయినా వీటన్నిటిని సర్వే చేసి, అవకాశం వున్నంత మేరకు రాయలసీమకు నీరు ఇచ్చి ఆ దుర్భిక్ష ప్రాంతాన్ని మనం సరైన మార్గంలో పెట్టడానికి, ఆ ప్రజలలో అపవాదు తొలగించడానికి, వారికి సరైన ఆర్థిక పరిస్థితులు కల్పించడానికి, అక్కడ కూడా సస్యశ్యామలంగా వుండి ప్రజలు ఆ ఆర్థికాభివృద్ధిని అనుభవించడానికి కావలసిన ఈ ప్రాజెక్టులు అన్నిటికీ చాలా ప్రాధాన్యత ఇచ్చి చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ తీసుకోడానికి ఏమి అడ్డం వచ్చింది? పెద్ద, పెద్ద ప్రాజెక్టులకు అయితే పోనీ క్లియరెన్స్ లేదు, హైడ్రాలిక్ క్లియరెన్స్ లేదు, ఫారెస్ట్ క్లియరెన్స్ లేదని వారు చెప్పే మాటలు వున్నాయి- మైనర్ ఇరిగేషన్ కు ఆ అవకాశం లేదుగదా? మన పరిధిలో చాలా చిన్న, చిన్న స్కీములు మొత్తం కలిసి రూ. 19 కోట్లు అవుతాయి. రాయలసీమ విషయంలో అందరం కన్నీరు కారుస్తున్నాము. మరి ఆ రూ. 19 కోట్లు ఇవ్వడంలో అడ్డం ఏమిటి? గతంలో ప్రభుత్వం ఎవరిది అయినా, ఇప్పటి ప్రభుత్వం వారిది. అటు నుంచి కూడా వాదనలు వింటూ వున్నాము. అందుకని చెన్నారెడ్డిగారి హృదయం కరగాలని, ఆ రాయలసీమకు కావలసిన నిధులు సమకూర్చడానికి , అందులో అనుమానం లేకుండా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఏ పరిస్థితులలో కూడా మన రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో ఈ ప్రత్యేక వాదనల కోసం ఎవరు ఆర్గ్యు చేసినా చాలాకాలం తరువాత చాలా మందిమి ఇటు, అటు వచ్చి రాజధాని నగరంలో సెటిల్ అయినాము. ఇటువంటి ఫీలింగ్స్ డెవలప్ అయిన సందర్భం వారికి గుర్తు ఉంటుంది. తెలంగాణా మూవ్మెంట్ వచ్చినప్పుడు హౌస్ సైట్స్ కొనే వాళ్లు

లేరు. మళ్ళీ ఏదో కాస్త నిబ్బరం వచ్చిన తరువాత ఇన్ ఫ్లేషన్ వచ్చింది. తరువాత ఆఫ్రయిజల్ వాల్యూస్ అన్నీ వచ్చిన మాట వాస్తవం. సమైక్య ఆంధ్ర దేశంలో అందరి అభివృద్ధిని కాంక్షించడం కోసం ఎవరు ఎటు నుంచి ఏమీ సలహా ఇచ్చినా నార్త్ ఆంధ్రతో కూడా చర్చిస్తే ఐ యామ్ వెరీ హ్యాపీ. వంశధార స్టేట్ టుకు కావలసిన కియరన్స్ తీసుకురావాలి. కొన్ని వందల ఎకరాలు మునిగిపోతున్నది. ఒరిస్సా గవర్నమెంట్ తో మాట్లాడలేమా? ఏమయినా నష్టపరిహారం ఇచ్చి అయినా, ఏది ఏమీ అయినా సమైక్య ఆంధ్రదేశంలోనే ఈ ఆర్థికాభివృద్ధి వుందనే అంశాన్ని మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఏ పరిస్థితిలో కూడా ప్రత్యేక వాదనలు జరగకుండా ఆర్థిక కేటాయింపులు జరగాలి. రోశయ్యగారు కనికరించి ఈ ప్రాజెక్టులకు కావలసిన డబ్బులు యివ్వాలని, వాటి అభివృద్ధిలో భాగస్వామ్యం చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:నాతో పాటుగా నాగేశ్వరరావుగారు కూడా జాయిన్ అయి నాకు ఆ శక్తిని కలిగించాలని భగవంతుడిని ప్రార్థిద్దాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:అధ్యక్షా, నేను అరమరికలు లేకుండా మా అభిప్రాయాలు చాలా స్పష్టంగా అనేక సందర్భాలలో చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: రోశయ్య గారు మిమ్ములను కొంచెము కలుపుకొని పోతే ఢిల్లీ నుండి కొంత డబ్బు వస్తుంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:అక్కడ నాకు ఏమీ ఇన్ ఫ్లుయెన్స్ లేదండీ. అలా ఎప్పుడూ ఈ ఆసెంబ్లీలో నేను క్లెయిమ్ చేయలేదు. మేము బయట నుంచి బలవరచే వాళ్లం. మాకు వున్న పరిమితులు మాకు తెలుసు. అరమరికలు లేకుండా సలహాలు చెప్పడానికి నేను సిద్ధమే. ఎక్కడెక్కడ సేవ్ చేయవచ్చు అనేది, ఎక్కడెక్కడ పనులు చేయాలనేది అరమరికలు లేకుండా చెప్పడానికి సిద్ధమే. ఓట్లు వేస్తారో లేదో అనే భయం మాకు ఏమీ లేదు. ఈ రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధి కోసం అవసరమయిన అన్ని చర్యలలో మా సలహాలు వారు వింటే వుచ్చుకుంటే చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. వుచ్చుకోకపోతే ఆ అనుభవం ఏదో వాళ్ళే అనుభవిస్తారు. అందుకని రాయలసీమ ప్రాజెక్టులకు నీరు, డబ్బు కేటాయింపాలని మంత్రివర్గాన్ని, అలాగే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

సా.5.30

శ్రీ ఎ. వీరప్ప (నల్లమడ):అధ్యక్షా, చాలామంది మిత్రులు రాయలసీమ సమస్యల గురించి పరిస్థితుల గురించి విపులంగా చెప్పడం జరిగింది. ఏదో నా పాట నేను పాడవలసిన బాధ్యత నాకు ఉంది. అయితే రోశయ్యగారు జేబులో చేయి పెట్టి చిల్లర లేదు చిల్లర లేదు అని పది పైసలు తీసి వెనుకకు వెడతారు,

అట్లా ఏదో రెండు కోట్లు పెట్టాడు, అది కూడా నిన్న అంతా ఆర్గ్యుమెంట్ చేస్తే పిల్లకి భిక్షం పెట్టినట్టు పెడితే, నాకు అర్థం కాలేదు- రెండు కోట్లు పెట్టే సరికి నిజంగా ఇదేనేమో భిక్షం అనిపిస్తున్నది. ఇంతమంది విషయాన్ని క్షుణ్ణంగా చెబుతూ వుంటే, కనీసం ఏమిటీ ఇంతగా చెబుతున్నారు యీ విషయాన్ని ఆలోచిద్దామనే ఆలోచన కూడా వారికి వున్నట్లు నాకు అర్థం కావడం లేదు. వారికి తెలుసు, దీనిలో తెలిసిన విషయాలు వున్నవి, రుజువు అయిన విషయాలు, వారు ఒప్పుకున్న విషయాలు - దేశములో అన్ని ప్రాంతాలలో కంటే అక్కడ వర్షపాతం తక్కువ, ఒప్పుకుంటారు, ఎడారి కాబోతోంది, ఒప్పుకుంటారు, ఇరగేషను పెసిలిటీస్ లేవు అని తెలుసు, వనరులు లేవు అని తెలుసు. ఇతర ఏరియాస్ తో పోల్చి చూస్తే దీని పరిస్థితి ఏమిటీ అనేది నాకంటే వారికి బాగా తెలుసు. అయినా బుద్ధి పుట్టడం లేదు. ఎంత చెప్పినా హృదయం వుండాలి, మనస్సు వుండాలి, ఉదారమైనటువంటి భావం వుండాలి. వారు ఇటువంటి పరిస్థితిలో వున్నారు అని ఆదుకోవలసిన పరిస్థితిలోకి రావాలి. కనుక మేము ఎంత చెప్పినా కంఠశోషి వట్టి మాటల కట్టిపెట్టి గట్టి మేలు తలపెట్టవోయ్ రోశయ్యగారు (నవ్వులు) నేను మనవి చేసేది, ముఖ్యంగా, పాలిటిక్స్ కొంచెం ప్రక్కకు పెడితే, 35 ఏండ్ల పరిపాలన యిక్కడ అన్నా, 7 ఏండ్ల పరిపాలన అక్కడ అన్నా, ఈ సముద్రములో, ఎంత మంది యిక్కడ పోయినారో, ఎంతమంది అక్కడ పోయినారో, తిట్టేదేమో కడకు ఎవరినంటే- ఒరిజినల్ గా మొదటి నుండి లాస్ట్ వరకు అదే పార్టీలో వున్నవాడికే తిట్లు- అదీ వుండే పరిస్థితి. అది ప్రక్కకు పెట్టండి. మాకు ప్రాజెక్టులు అన్నారు, చాలా కష్టంగా వుంది వినాలంటే- మేము అవి చూడనే చూడ లేదు, ఆ ప్రాజెక్టులు ఎలాంటివో ఎట్లా వుంటాయో? ఏమి కథో ఎక్కడెక్కడ నీళ్ళు వుంటాయో మాకు అర్థం కాలేదు. ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులట. ఆన్ గోయింగ్ లేదు, వుండింది లేదు. ఏమి ఆన్ గోయింగ్ ప్లాన్స్? అనంతపురం జిల్లాలో ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు చూడండి. గాలేరు-నగరి ఆట, గాలిలో వుంది. ఏదో రిపోర్టు పంపిస్తాం, రిపోర్టు యిస్తాం ప్రోగ్రెస్ లో ఉందట. ఈ ప్రోగ్రెస్ ఎంతకాలం? నిర్ణయం ఎంతకాలం? ఎన్ని యుగాలు గడవాలో? మనం వుంటామా లేదా అనే సమస్య యిది తీర్మానం అయ్యేసరికి. గాలేరు-నగరి తలపెట్టాం, మంచిదే. రాయలసీమ ఏరియా దుర్భిక్ష ప్రాంతమని, దీనివల్ల ఆ ప్రాంతానికి మేలు కలుగుతుందనే ఉద్దేశముతో స్టడీ చేద్దాం, స్టడీ చేద్దాం అని యింకా స్టడీలోనే ఉన్నారు. ఇక పాసు అయ్యేది ఎప్పుడు? కనీసం దాని రిపోర్టు తెప్పించుకుని, దాని పరిస్థితి యిది దాని ప్రభావం యిది అని చెబుతున్నారా? వెంటనే తెప్పించుకోలేరా? దానికి ఎన్ని ఏండ్లు పట్టాలి? అది బాగా వుందా లేదా అనేది మీమాంస - అవతలి పార్టీ పెట్టిందా యివతలి పార్టీ పెట్టిందా అనేది -

ఏమిటీ యిది? ఎవరు కూడు పెట్టినా దరిద్రుడికి అన్నం తినేదే గదా. నీవు పెట్టేది కావాలి, నేను తినేది కావాలి. ఏ పార్టీ పెట్టింది, ఏ ప్రభుత్వం యిచ్చింది అనే ప్రశ్న లేనే లేదు. ఆ రకంగా ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టుగా యీ గాలేరు-నగరి కూడా అనంతపురంకు లేనే లేదు. మొన్న క్లారిఫికేషను యిస్తూ చెంగారెడ్డి గారు చెప్పారు, చిత్తూరులో దాని కుడి కాలవ పొడిగింపు చేశారట. ఎప్పుడు దీని కథ, చెప్పమంటే కుడి కాలవ పొడిగిస్తే పోతుందట. పొడిగించండి, వద్దు అన్నారా? అటు పొడిగించరు. దాని పరిణామం ఏమిటీ, కథ ఏమిటీ, దాని లాభం ఏమిటీ, నష్టం ఏమిటీ చెప్పరు. ఇదేమైనా యిన్వెస్టిగేషను జరుగుతుందా చెంగారెడ్డి గారు కుడి కాలవ పొడిగిస్తే సరిపోతుందనడానికి - కుడి కాలవ సరిపోతుందనుకుంటే చెంగారెడ్డిగారు దీని విషయములో పరిశీలన ఎందుకు చేయకూడదు? ఎందుకు తీసుకోకూడదు? అర్థం కావడం లేదు. ఇదేదో సైడ్ ట్రాకింగ్ కా లేకపోతే యింకొక దానికి పోయే దానికా యీ కథ - నిర్మోహమాటంగా మాట్లాడుతున్నాను, ఉమించాలి. ఇకపోతే రెండవది, హంద్రీ-నీవా - ఇదేదో అనంతపురమునకు వచ్చేట్లుగానే వుంది యిక్కడ వ్రాసిన దానినిబట్టి - అయితే దాని పరిస్థితి ఏమిటీ? అదీ ప్రోగ్రెస్ - ఇన్వెస్టిగేషన్ - ఏమి ప్రోగ్రెస్? వర్క్ ప్రోగ్రెస్ కాదు, ఆన్ గోయింగ్ కాదు. ఆన్ గోయింగ్ లో పెట్టారు. ఇది ఎందుకు పెట్టారు అని అడుగుతున్నాను. దీనికి యింకా యిన్వెస్టిగేషను లేదు. ప్రారంభం లేదు. నీని కథ ఏమిటో తెలియదు. దీని రిపోర్టు మా ముందు లేదు. ఏమి లేకుండా యీనాడు ఆన్ గోయింగ్ అంటే ఎట్లా? ఆన్ గోయింగ్ అంటే నాకు బలే సంతోషం అయింది - ఎన్ని ప్రాజెక్టులు వున్నవి మాకు, రామ రామ, పేపరు చూస్తే సుమారు ఎనిమిది మేజరు ప్రాజెక్టులు కనబడినవి. బాగుంది అనుకున్నాను. ఇక్కడ చూస్తే, ప్రోగ్రెస్, యిన్వెస్టిగేషన్ - ప్రోగ్రెస్ ఎప్పుడు వస్తుంది? మేము ఎప్పుడు చూడగలుగుతాము, ఏమిటీ కథ, అర్థం కావడం లేదు. ఇది చాలా దయనీయమైనటువంటి విషయం, ఆలోచించదగ్గ విషయం. మాటలతో మాయ చేసి రాయలసీమ వాసులకు అన్యాయం చేయాలనే ప్రయత్నం చేయరాదు. అసంతృప్తి అసంతృప్తి అంటున్నాము. అది ఎక్కడ నుండి వుడుతుందంటే యిలాంటి చోట్ల నుండే వుడుతుంది. అసంతృప్తి అనేది యిక్కడ నుండి స్టార్టు అవుతుంది అన్నమాట. నీవు బాగున్నావు, నేను బాగా లేను, అక్కడి నుండి వస్తుంది నీకు, నాకు కంపారిజన్ - నీ ఏరియా బాగుంది, నా ఏరియా బాగుంది, మనుష్యుల్లో బ్యాక్ వర్డు, ఏరియాలో బ్యాక్ వర్డు - కాకపోతే యివి అన్ని ఎట్లా వచ్చాయి - అట్టుడుగున పడిన వాడు వుంటాడు, మధ్యలో ఒకడు వుంటాడు - పైన ఒకడు వుంటాడు, యివి అన్ని అసంతృప్తికి సర్వ కారణాలు - అసంతృప్తి రావాలన్నా, ఉద్యమాలు రావాలన్నా, ఏరియా ఏరియా పైన

పోటీ రావాలన్నా అసంతృప్తి కారణం-

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు: బాగా అభివృద్ధి అయిన ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కూడా అసంతృప్తి వుందని విన్నాము.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: అసంతృప్తి అనండి, లేకపోతే ఉద్యమాలు అనండి, లేబర్ యూనియన్ అనండి, ధర్నాలు అనండి, మసాల ఈరన్న అనండి, ఏ అసంతృప్తి వచ్చినా యిటువంటివి జరిగినప్పుడే ఉత్పన్నం అవుతాయి. హార్ట్ బర్నింగ్ కలగకుండా యితరులను అంత బాధ పెట్టకుండా ఇతరులను అంత హింసమైన పరిస్థితిలో చూడవలసిన పరిస్థితి లేకుండా చేసిననాడు అదే సమసమాజం. అదే అసంతృప్తి లేని రాజ్యం. అక్కడ ప్రజలకు నీళ్లు లేవు. అనంతపురం జిల్లాలో 45 పర్సంటు వర్షం లేదంటే యింకా ఆ ప్రాంతం వున్నట్లా పోయినట్లా? పది పర్సంటు అయినా బ్రతికి వుంటారని వీరి లెక్కా? అర్థ వర్షం లేదంటే ఏమిటీ? రెండు కోట్లా అర్థ వర్షానికి? మీకు నాలుగు కోట్లు యిస్తాం, పో. ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు అన్ని ఎక్కడ కట్టబడుతున్నాయి? ఎక్కడ వినియోగపడుతున్నాయి? ఎక్కడ ఖర్చు పెడుతున్నారనే విషయం ఒకసారి ఆలోచించుకోవాలి. అది లేకుండా మాకు ఆన్ గోయింగ్ లో యిన్ని వ్రాసి పెడితే- మాకు అనంతపురంలో వచ్చేవి రెండు కూడా యిన్వెస్టిగేషన్- ఇంకొకటి పేరల్ ల కెనాల్. దానికి మా దివాకరరెడ్డి గారు ఏదో చెన్నా కాలవ అని పేరు కూడా పెట్టేశారు- మద్దిలేరుకు- చెన్నా కాలవ అని పెట్టారు- నీవు చెన్నా కాలవ అని పెట్టు నాయనా, ఏమైనా పెట్టు మహానుభావా, మాకు యీ కెనాల్ రానీయండి అన్నాము. పేరు కూడా పెట్టారు. ఈ పేపర్లో చూస్తే, దాని దుస్థితి వ్రాయబడి వుంది. వారి వ్రాతే, మా వ్రాత కాదు.

సా.5.40

The Government have permitted detailed investigation. The Karnataka Government should also accept. దానిలో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి. 1. డిటెయిల్డ్ ఇన్వెస్టిగేషను 2. కర్నాటక గవర్నమెంటు ఒప్పుకొనడం. ఇది ఒక ఆన్ గోయింగు ప్రాజెక్టు. దీని డిటెయిల్డ్ రిపోర్టు ఎప్పుడు వస్తుంది? దీనిని గురించి కర్నాటక ప్రభుత్వంతో ఎప్పుడు సంభాషిస్తారు? ఎప్పుడు నిర్ణయించబడుతుంది? అప్పుడే దానికి చెన్నా కాలవ అని పేరు పెట్టేశారు. ఇది ఎంత అన్యాయం? ఇది చాలా హృదయ విదారకమైన విషయం.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆ నోటులో చెన్నా కాలవ అని ఉందా?

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: కాగితాల మీద వ్రాయకుండా నా ముందరే శ్రీ దివాకరరెడ్డి గారు చెన్నా కాలవ అని డిక్లర్ చేశారు. అది నేను మరచిపోలేను. ప్రభుత్వం

వెంటనే కర్నూట ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి డిటెయిల్స్ ప్రోగ్రాం తెప్పించుకుని 2,3 మాసాలలో మాకు ఏదైనా సమాధానం చెప్పగలరా? హంద్రీ-నీవా గురించి కూడా మీరు ఎప్పటికీ రిపోర్టు తెప్పించుకుంటారు? ఇంతకాలంలో తప్పకుండా రిపోర్టు తెప్పించుకుని దీని గురించి ఫీజిబిలిటీ ఆలోచన చేస్తామని మాకు హామీ ఇవ్వాలి. ఇక తెలుగుగంగ గురించి శ్రీ మైసూరారెడ్డిగారు చెప్పారు. గంగ నెల్లూరుకు, నీళ్లు త్రాగేది మద్రాసు వాళ్ళు. కాని అది మా మధ్య నుంచి పోవడం మాత్రం మాకు మిగులుతుంది. మాకు తెలుగు లేదు, గంగ లేదు. తెలుగుగంగ అసలే లేదు. మేము ఈ పరిస్థితులలో ఉన్నాము. ఈరకంగా ఇన్వెస్టిగేషనులో ఉన్నటువంటి ఈ రెండు ప్రాజెక్టులు మా అనంతపూర్ దరిదాపులకు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. అది వెంటనే తెలుసుకుని 2,3 మాసాలలో మాకు చెప్పాలి. శ్రీ చెంగారెడ్డిగారు 2,3 మాసాలలో సమాధానం చెప్పలేకపోతే వారి ఏరియాలో పరిస్థితి ఎలాగుంటుందో ఊహించుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మళ్ళీ గడ్డం పెంచుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తుంది. మళ్ళీ ఏ పరిస్థితి వస్తుందో చెప్పలేము.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి: మా ఏరియా పరిస్థితి మాకు బాగా తెలుసు.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: శ్రీ చెంగారెడ్డి గారు చెప్పిన మాట నేను చెబుతున్నాను. మిగులు జలాలు కాదు, నికర జలాలు అనే మాట మరచిపోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుగంగ వచ్చిన మొదట్లో మిగులు నీరు అని చెప్పారు. ఇప్పుడు మిగులు నీరు అంతా డిస్చార్జ్ లో పడిపోయింది. ఇక వచ్చేది ఏమిటి? దానమీద ఆధారపడిన ప్రాజెక్టులు ఎట్లాగ రావాలి? అది పంచుకుంటే వచ్చేది మాకు ఇస్తారా? ఆయోమయమైన పరిస్థితి ఉంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, శ్రీ వీరప్పగారు కూడా చాలా సంవత్సరాలు మంత్రిగా పనిచేశారు. నేను మంత్రిగా వచ్చి 9 మాసాలు అయింది.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: నేను చేయలేదని చెప్పలేదే నీకు. అప్పుడు కూడా నేను ఏకరపు పెట్టాను. అప్పటి నుంచి జరగలేదని చెబుతున్నాను. అప్పుడు జరిగిపోయింది, ఇప్పుడు జరగలేదనేది కాదు. ఇంతకాలం ఈ విధంగా జరుగుతూ వచ్చింది. ఇంకా ఎంతకాలం ఇట్లాగ జరగాలి అని అడుగుతున్నాను. నేను ఏదో చేశాను. నీవు ఏదో చేయలేదని. మేమంతా ఏదో ఒకరి బెట్టుము, నీవు ఏదో ఒకరి బెట్టులేదని కాదు. ఇది జరగలేదు, ఇప్పటికైనా కళ్ళు తెరవాలా, వద్దా అనేది ప్రశ్న. అందుచేత వీటి పరిస్థితి వివరంగా చెప్పాలి. ఇప్పుడు డ్రాట్ ప్రాన్ ఏరియా నిర్ధారణ చేసి, ఇది కరువు పీడిత ప్రాంతం అని చెప్పి తగు చర్యలు తీసుకోండి. అక్కడ అడవులు పెంచాలి, మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీము చేబట్టాలి. మైనర్ ఇరిగేషను స్కీము తీసుకున్న విధానం చూసినప్పుడు బాధ

కలుగుతున్నది. ఇక్కడ లిఫ్ట్ ఇరిగేషను ఉపయోగించుటకు వీలుంది. అక్కడ క్రాప్ పాటరన్ మార్చి మమ్ములను ఆదుకోండి, మీకు నీళ్లు ఉన్నాయి. అందుచేత ఇక్కడ ఒక క్రాప్ వేసుకొనడానికి నీళ్లు ఇవ్వడని అంటే ఇవ్వము అని అంటున్నారు. మాకు రెండు పంటలకూ పుష్కలంగా కావాలి, మేము నిండు భోజనం చేయాలి, మీరు ఒక్క పూట భోజనం చేసేదానికి కూడా వీలులేదని శాసించే పద్ధతిలో ఉన్నారు. మైనర్ ఇరిగేషనుకు సంబంధించి ప్రభుత్వానికి ఒక అవగాహన లేదు. మైనర్ ఇరిగేషను స్కీము ఎక్కడ చేయాలి, ఏ ప్రాంతానికి అవసరం అనే విషయం తెలియదు. 23 టాంక్స్ ఉన్నాయి. జిల్లాకు ఒక్కటి చొప్పున ఇచ్చివేయండి అని అంటున్నారు. తూర్పుగోదావరికి ఒకటి, పశ్చిమ గోదావరికి ఒకటి, ఖమ్మంకు ఒకటి - అవిధంగా ఇచ్చివేయడని అంటున్నారు. డిస్ట్రిబ్యూషను ఈవిధంగా ఉంది. మీటరు లోతుకు త్రవ్విత మీకు నీళ్లు వస్తాయి కదా, చేతితో తోడితే నీళ్లు వస్తాయి కదా అని అంటే బాగుంది అయ్యా, మాకు కూడా మెట్ట ప్రాంతాలు ఉన్నాయి అని అంటారు. ఈ పరిస్థితులలో ఉన్నాము. మాది కరువు ప్రాంతం కదా, ఈ కరువు ప్రాంతంలో చెక్ డామ్ము, పర్క్యులేషను బాంక్సు, ఎఫ్.ఆర్. స్టేషను, వెల్ ఇరిగేషను, లిఫ్ట్ ఇరిగేషను మొదలైన ప్రోగ్రామ్ము అన్ని తీసుకోకూడదా? మాకు మైనర్ ఇరిగేషనుకు ఎలాట్ చేసింది ఎంతో ఆలోచించండి? ఎలాట్ చేసింది 4 కోట్లు. 25 కోట్లలో మూడు భాగాలు తెలంగాణాకు పోయింది. డబుల్ అమౌంటు సర్కారు జిల్లాలకు పోయింది. మాకు మైనర్ ఇరిగేషనుకు నాలుగు కోట్లు అట. మనం ఎక్కడ ఉన్నామో ఆలోచించండి. దానికి కూడా ఫండ్సు లేవు. 10 పైసలు తీసి ఊ అని పెట్టడమేనా? (అభినయిస్తూ)

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇది వరకు నాకు ఒక ప్రోజెం ఉండేది. నేను మా ఆఫీసును కన్సల్టు చేశాను. యాక్షనుతో చేప్పేది ఎక్కడ రికార్డు కావాలని అడిగాను.

(నవ్వులు)

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: స్పీకరు గారికి అర్థం అవుతుంది. శ్రీ రోశయ్యగారు ఆవిధంగా చెబుతూ ఉంటారు. ఇది శ్రీ రోశయ్యగారి అభినయం.

మిస్టర్ స్పీకర్: యాక్షను చేసేవారు రోజురోజుకూ పెరుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప: ఇది బాధతో వచ్చిన యాక్షను, మామూలుగా వచ్చే యాక్షను కాదు. ఆ రకంగా మైనర్ ఇరిగేషనుకు 4 కోట్లు ఇవ్వడం ధర్మమా చెప్పండి. ఇది న్యాయమా చెప్పండి. ఆలోచన లేదా, అవగాహన రాదా? ఇది డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియా అని తెలియదా? మైనర్ ఇరిగేషను ఏమీ తీసుకోలేదు. పేరుకు నాలుగు కోట్లు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. ఇక్కడ ఎక్కువ ఇవ్వవలసిందిపోయి ఇతర ప్రాంతాలకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ రకంగా ఉంది. మా పరిస్థితి

క్షుణ్ణంగా ఆలోచన చేసి చేయాలి. మీరు ఈ మైనర్ ఇరిగేషను ఎక్కువ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. చెక్ డామ్సు, లిఫ్ట్ ఇరిగేషను, ఎఫార్ ష్టిషను మొదలైనవన్నీ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఆన్ గోయింగ్ అని వ్రాసిన రెండు, మూడు ప్రాజెక్టుల గురించి వెంటనే రిపోర్టు తెప్పించుకుని మాకు ఇవ్వాలి. దయచేసి వీటన్నింటినీ కన్సిడర్ చేసి మా ప్రాంతాన్ని ఆదుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు దుర్భిక్ష పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మీరు ఇచ్చిన రెండు, మూడు కోట్లు ఏమూలకు చాలదు. అనంతపూర్కు కోటి రూపాయలకన్నా తక్కువ ఇచ్చారు. కనీసం 10 కోట్ల రూపాయలు అయినా ఇచ్చి ఈ కరువు నుంచి ఆదుకోవాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. సా.5.50

శ్రీ బి. శేఖరరెడ్డి (ఆళ్లగడ్డ): అధ్యక్షా, రాయలసీమ రతనాల సీమ అని అంటారు. అది పేరుకు మాత్రమే. రాయలసీమ రాష్ట్రసీమగా మారింది. కరువు కాటకాలకు నిలయమైంది. మాకు ఉన్న జిల్లా వనరులను ఉపయోగించుకోలేకుండా ఉన్నాము. కేవలం 1983 సంవత్సరములో మా పార్టీ నాయకుడు తెలుగుగంగ నిర్మాణం చేపట్టారు. దాదాపు దాని మీద ఈనాటి వరకు 308 కోట్ల రూపాయలు వరకు ఖర్చు పెట్టబడింది. ఈ సంవత్సరము తెలుగుగంగ గురించి 50 కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్ లో కేటాయించారు. 50 కోట్ల రూపాయలలో 37 కోట్ల రూపాయలు భూమి కొనుగోలుకు, జీతభత్యాలకు ఖర్చు పెడుతున్నారు. మిగతా 13 కోట్ల రూపాయలు ఎట్లాగు సరిపోతుంది అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు 1993 నాటికి తెలుగుగంగ నీళ్లు యిస్తామని సభాముఖంగా చెప్పారు. యిది నిజంగా చాలా సంతోషం. 50 కోట్ల రూపాయలు అంటే చాలా తక్కువగా కేటాయించారు. ఈ ప్రాజెక్టు అటువంటి పరిస్థితులలో ఎప్పటికీ పూర్తి చేస్తారు? తెలుగుగంగ నిర్మాణం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కువగా నిధులు మంజూరు చేయాలని ప్రాజెక్టు త్వరితగతిన పూర్తి చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కె.సి కెనాలు నిర్మాణం జరిగి 100 సంవత్సరములు అవుతున్నది. దానికి మరమ్మతులు లేవు. కె.సి.కెనాల్ ద్వారా వచ్చే నీరు వృధా అవుతున్నది. సంజీవరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు దీనికి సిమ్మెంటు లైనింగు చేయాలని ఒక ప్రతిపాదన చేశారు. కాని దానిని ఇంతవరకు అమలు జరపలేదు. కె.సి.కెనాల్ నీరు వృధాకాకుండా చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కె.సి.కెనాల్ ద్వారా నీరు క్రిందికి అందాలంటే సిమ్మెంట్ లైనింగు తప్పనిసరిగా అవసరం. సుంకేశుల ఆనకట్ట, అలగనూరు బ్యారేజింగు రిజర్వాయరుకు వెంటనే నిధులు కేటాయించి పూర్తి చేయించాలని

మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కె.సి.కెనాల్ కు వాటి నుంచి నీరు అందించి అక్కడున్న రైతాంగం వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి వీలు కలిగించాలని కోరుతున్నాను. తుంగభద్ర నీటిని 10 టి.యం.సి వాటరు వాడుకునే హక్కు రాయలసీమకు ఉంది. అనంతపురం జిల్లాకు ఆ నీరు యివ్వాలని ఉద్దేశము ఉన్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. అనంతపురం జిల్లాకు చేసినట్లుగానే శ్రీశైలం కుడి కాలువ ద్వారా 10 టి.యం.సి వాటరు వాడుకునే హక్కు రాయలసీమకు కల్పించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. శ్రీశైలం కుడి కాలువ నిర్మాణం చేపట్టి చాలా సంవత్సరాలు అయినది. వరల్డ్ బ్యాంకు ఋణ సహాయం అందించినా పనులు త్వరితంగా చేపట్టలేదు. ఈ కాలువల వలన కడప జిల్లాలోను, కర్నూలు జిల్లాలోను ఒక లక్ష 10 వేల ఎకరాలకు నీటి వసతి కల్పించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఫెహరకల్లు దగ్గర రిజర్వాయరు నిర్మాణము చేసి 13 శతకోటి ఘనపుటడుగుల నీరును, హాక్ దగ్గర నిర్మాణం చేసి 5 టి.యం.సి వాటరు గురించి ప్రతిపాదన ఉంది. కాని ఆ రిజర్వాయర్లను గురించి ఎట్లాంటి ప్రయత్నం జరగలేదు. అసలు అవి నిర్మాణము చేపడతారా లేదా అని ప్రజలలో అనుమానం కలుగుతున్నది. ఆ అనుమానం తీర్చాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆయకట్టు రోడ్లు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. రైతులు పండించే పంటలను తీసుకునిపోయి అమ్ముకోవడానికి సౌకర్యాలు లేవు. ఆయకట్టు రోడ్లు నిర్మాణము చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. కె.సి.కెనాల్ నిధులు మంజూరు చేస్తున్నారే తప్ప, నిధులు ఎప్పుడు విడుదల చేస్తున్నారో తెలియడం లేదు. దానికి సబ్ కమిటీ వేసి విచారణ జరిపించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. హంద్రీ-నీవా-సుజల స్రవంతి, గాలేరు-నగరి-సుజల స్రవంతి పెండింగులో ఉన్న ప్రాజెక్టులు నిర్మాణము చేపట్టి పూర్తి చేసి రాయలసీమ ప్రజలను ఆదుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు):- గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా రాయలసీమ ప్రాంతానికి ప్రకృతి వ్యతిరేకం అన్న విషయాన్ని చెప్పనవసరం లేదు. వర్షపాతాన్ని వరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు కోస్తా ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో కన్నా రాయలసీమలో తక్కువ వర్షపాతమనే విషయం మీ అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కృష్ణా వాటరు ట్రీబ్యునల్ ఎలోకేషన్ల ప్రకారం 800 టి.ఎం.సిను వాటరులో రాయలసీమకు 122.7 టి.యం.సి వాటరు, కేచ్ మెంట్ ఏరియా 5,414 స్క్వేర్ మైల్స్ ఉంటే అదే కోస్తా ఆంధ్రకు 313 టి.యం.సి వాటరు కేచ్ మెంట్ ఏరియా 3,800 స్క్వేర్ మైల్స్ ఉంది. దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే రాయలసీమలో నేచర్ వ్యతిరేకతతో బాటు వాటర్ ఎలోకేషనులో

కూడా అన్యాయం జరిగిందనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. కోస్తాల్ అంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతానికి వచ్చినప్పుడు గోదావరి రివరులో బ్రహ్మాండమైన వాటరు ఉంటుంది. They are getting a total assistance of around 1500 T.M.C. in addition to Krishna water flows. రాయలసీమ కోటాగా ఎక్కువ వాటరు ఉపయోగించుకోవడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. కృష్ణా వాటరు కాకుండా- గోదావరి వాటరు డైవర్టు చేయడానికి అనుమతి యివ్వాలని కోరుతున్నాను. During the flood season hundreds of T.M.C. of water is going waste. 100 టి.యం.సి వాటరు వేస్ట్ అవుతున్నది. తుంగభద్రలో 145 టి.యం.సి. వాటరు ఫ్లడ్ సీజనులో వేస్ట్ అవుతున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ విధముగా వేస్ట్ కాకుండా ఉండడానికి రిజర్వాయర్లు ఎక్కువగా కట్టవలసిన అవసరం ఉంది. That is the only solution to cover the Rayalaseema region, Sir. The Government should come forward to have more and more balancing reservoirs in the Rayalaseema region or even in Telangana region where there are drought conditions and backwardness is prevailing, Sir.

ప్రాజెక్ట్స్ విషయానికి వచ్చినప్పుడు నాలుగు కేటగిరీస్ క్రింద తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నేషనల్ క్లీయరెన్సు రావలసినవి పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు తెలుగుగంగ, బుగ్గవంక రిజర్వాయరు, క్లీయరెన్సు వచ్చిన ప్రాజెక్టులు రాయలసీమ ప్రాంతములో ఉన్నవి శ్రీశైలం కుడి కాలువ, సోమశిల ప్రాజెక్టు, వరదరాజస్వామి ప్రాజెక్టు. క్లీయరెన్సుకు పంపవలసిన ప్రాజెక్టులు హంద్రీ-నీవా సుజల స్రవంతి, గాలేరు-నగరి సుజల స్రవంతి- ఎగ్జిస్టింగ్ ప్రాజెక్టులు మెయిన్ టెయిన్ చేయవలసిన తుంగభద్ర హై లెవల్ కెనాల్ ఫస్ట్ ఫేజ్, ఫేజ్ 2, Thungabhadra Low Level Canal. The utmost important project is K.C. Canal. తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు గురించి గత ప్రభుత్వము, ఈ ప్రభుత్వము కూడా క్లీయరెన్సు గురించి ప్రయత్నం చేస్తున్నారనే విషయం తెలిసినదే. 1983 సంవత్సరములో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ యన్.టి. రామారావు గారు ఈ ప్రాజెక్టును మొదలు పెట్టినప్పుడు I was present there while he announced there. అవసరం అయితే నిధులు సమకూర్చుకునేందుకు జోలి కట్టుకుని తిరిగి పూర్తి చేస్తానని ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. అప్పుడు రి36.56 కోట్ల రూపాయలకు ఎస్టిమేట్ వేస్తే From June 1989 the project escalation cost went to Rs.836 crores. It irrigates 2.75 lakh acres in Rayalaseema in addition to another three lakh hectares with joint Pennar flood waters for Nellore district.

సా. 6.00

ఈ రోజు కేవలం తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు కావలసిన 29 టి.ఎం.సి. నీరు అన్నప్పుడు, అన్ని ప్రాంతాల నాయకులు ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రి గారికి సలహా ఇచ్చారు. అదేవిధంగా క్లియరెన్స్ రావడానికి అందరూ కూడా తోడ్పడాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. యింకోసారి ఆలోచన చేస్తే, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు- ఎంతో బ్రహ్మాండమైన ఈ ప్రాజెక్టు కోసము అవ్ టు 1989-90 వరకు మొత్తం ఖర్చు చేసింది 316.62 కోట్లు. అందులో ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు ఎలోకేషన్ లో 50 కోట్లు కేటాయించినా కేవలం 25 కోట్లు మాత్రమే రిలీజ్ చేశారు. మొత్తం బడ్జెటు ఇంతవరకు తెలుగుగంగ మీద ఖర్చు చేసింది 341.62 కోట్లు. అందులో తమిళనాడు ఇచ్చిన కంట్రీబ్యూషన్ 107 కోట్లు మాత్రమే. అంటే మన రాష్ట్ర బడ్జెటులో 1983 నుండి ఇంతవరకు తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుపై 234.62 కోట్లు ఖర్చు చేశాము. ఇంత పెద్ద ఎమౌంట్ ఖర్చు చేసినప్పుడు, దీన్ని పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వము యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. అంతేకాకుండా క్లియరెన్స్ కోసము కూడా ప్రభుత్వం చాలా గట్టిగా కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. 1990-94 ముందుగానే మద్రాసుకు వాటర్ ఇవ్వాలన్నా ఈ ప్రాజెక్టును కంప్లీట్ చేయాలన్నా- The following amounts should be allocated by the State Government: For 1991-92 - Rs.150 crores... 1990-91కు కనీసం ఇప్పుడు ఇచ్చిన 50 కోట్లు కాకుండా, తమిళనాడు కంట్రీబ్యూషన్ కనీసం రాబట్టవలసిన అవసరం ఉంది. 1991-92కి కనీసం 150 కోట్లు either from State Government or from Tamilnadu Government Rs.152 crores we have to allocate to the Telugu Ganga Project. For 1992-93, Rs.150 crores the Government has to allocate or from the Tamilnadu contribution. For 1993-94 also Rs.150 crores; for 1994-95, around Rs.150 crores. అంటే దాదాపు ఇంకా 710 కోట్లు ఈ ప్రాజెక్టు పైన 4-5 సంవత్సరాలలో ఖర్చు చేస్తే తప్ప, ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయ్యే అవకాశాలు లేవు. ఈ మధ్యలో ఎస్కలేషన్ చార్జెస్ 7 1/2 శాతం వుంటుంది కాబట్టి, మరల ఈ ప్రాజెక్టు కాస్ట్ 'గో అప్'. ఈ ప్రాజెక్టును కంప్లీట్ చేయాలంటే ఎగ్జిస్టింగ్ టెక్నికల్ ప్రాబ్లమ్స్ చాలా వున్నాయి. ప్రభుత్వం కనీసం ఈ ప్రాబ్లమ్స్ ను గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడున్న ఖాళీలు 20 శాతం అన్ని ఎగ్జిస్టింగ్ ప్రాజెక్టు ఏరియాస్ లో ఖాళీలను భర్తీ చేస్తూ, అదనంగా డివిజన్స్ ను ఫారమ్ చేస్తే తప్ప, ఇప్పుడున్న సిబ్బందితో పూర్తి చేసినా కూడా- they cannot take up the work. అడిషనల్ డివిజన్స్

స్టార్ట్ చేయడంతో పాటు, release of funds should be done at equal and regular intervals. మీరు ఇచ్చే డబ్బు కేవలం మార్చిలో రిలీజ్ చేస్తే, లాప్స్ అవుతుంది కానీ, స్పెండ్ చేసేది వుండదు. ఈక్వల్ ఇంటర్వల్స్‌లో మీరు డబ్బులు రిలీజ్ చేస్తే కంట్రాక్టర్లకు నమ్మకం ఏర్పడుతుంది, తద్వారా ప్రాజెక్టు కంప్లీట్ అవడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కర్నూలు జిల్లాకు సంబంధించి ముఖ్యంగా శ్రీశైలం ఆర్.బి.సి. గురించి సంప్రదించి గట్టిగా చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. బహుశా కర్నూలు ప్రజలు ఫ్యాక్షన్స్‌కు, ముఠా తగాదాలకు అలవాటు పడి, ఈ డెవలప్‌మెంట్ యాక్టివిటీస్‌ను మరచిపోయారన్న విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి గుర్తు చేస్తున్నాను. ప్రజలు దాన్ని గ్రహించిన రోజున ప్రజల ఆగ్రహానికి ఈ ప్రభుత్వం గురికావలసి వుంటుంది. శ్రీశైలం ఆర్.బి.సి. 1981లో 19 టి.ఎం.సి.కి క్లియరెన్స్ వస్తే, అప్పుడున్నటువంటి ప్రాజెక్టు కాస్ట్ 220.22 కోట్లు మాత్రమే. కానీ ఈ రోజు వున్నటువంటి పరిస్థితులలో ఎస్.ఆర్.బి.సి. 84-85 అంచనా కాస్ట్ has gone upto Rs. 464.05 crores. అంతేకాకుండా, ఎస్.ఆర్.బి.సి.కి ప్రపంచ బ్యాంకు లోను అసిస్టెన్స్ వచ్చింది. ముఖ్యంగా ఎస్.ఆర్.బి.సి. starts from Banakacharla after 16 kms. from Srisaillam Reservoir. ఎస్.ఆర్.బి.సి.లో మెయిన్ కాంపానెంట్ ఓర్వకల్లు రిజర్వాయర్, ఔకు రిజర్వాయర్. దురదృష్టవశాత్తూ ప్రపంచ బ్యాంకు అసిస్టెన్స్‌లో రిజర్వాయర్స్‌కు ప్రావిజన్ లేదని తెలిసింది. ఈ బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్స్ ఉంటే తప్ప, ఎస్.ఆర్.బి.సి.కి ప్రయోజనం వుండదన్న విషయాన్ని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ప్రపంచ బ్యాంకు అసిస్టెన్స్ 271 మిలియన్ యునైటెడ్ డాలర్స్ అయితే, కంబైన్డ్ శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు మరియు శ్రీశైలం ఆర్.బి.సి.కి 183 కోట్లు మాత్రమే వస్తుందనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. ముఖ్యంగా శ్రీశైలం ఆర్.బి.సి.కి వచ్చినప్పుడు, ప్రధానంగా ఏమైనా విషయాన్ని చెప్పవలసి వుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు శాసనసభ, పార్లమెంటు సభ్యులతో జనవరిలో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు, ఎస్.ఆర్.బి.సి.ని వైడెన్ చేయడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఎస్.ఆర్.బి.సి.ని ఒకవైపు వైడెన్ చేస్తూ, ఆ వైడెన్ కార్యక్రమానికి ఇప్పుడు లైనింగ్ చేశారు. అంటే ఒకసారి లైనింగ్ చేశారంటే, లైనింగ్ చేసిన తరువాత కెనాల్‌ను ఏవిధంగా వైడెన్ చేస్తారో గుర్తించాలని, తక్షణమే లైనింగ్ కార్యక్రమాన్ని స్టాప్ చేసి, ఎస్.ఆర్.బి.సి. కాలువను వైడెన్ చేసి, ఎక్కువ ప్లాస్‌కు ఆస్కారం ఇచ్చి, మోర్ బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్స్ కట్టడానికి ఎస్.ఆర్.బి.సి. కంట్రాక్ట్‌లో వచ్చేట్లు ఆస్కారం ఇవ్వాలి. ఎస్.ఆర్.బి.సి.ని ఔకు నుండి మైలవరం వరకు పొడిగించి, కడప జిల్లాను, కడప జిల్లా రైలాంగాన్ని ఆదుకోవలసిన అవసరం

ఎంతయినా వుంది. ఒకసారి ఎస్.ఆర్.బి.సికి ఈ ప్రభుత్వం ఎలాకేట్ చేసింది చూస్తే- I must blame the previous Government, and also, at the same time, I must caution the present Government. ఎందుకంటే ఈ ఫిగర్స్ ఇస్తాను. I must caution the present Government also. ఇవన్నీ ఒకసారి గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. శ్రీశైలం ఆర్.బి.సికి 1985-86లో 20 కోట్లు ఎలాట్ చేస్తే, ఖర్చు చేసింది కేవలం 5.15 కోట్లు మాత్రమే. అంటే 14.85 కోట్లు సరెండర్ చేశారు. అదేవిధంగా 86-87లో 28 కోట్లు ఎస్.ఆర్.బి.సికి కేటాయిస్తే, 7.50 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. సరెండర్డ్ 20.50 కోట్లు. 1987-88లో ప్రభుత్వము ఎస్.ఆర్.బి.సికి 14 కోట్లు ఇస్తే, ఖర్చు చేసింది 7.2 కోట్లు, సరెండర్ చేసింది 6.98 కోట్లు. 1988-89లో ఎస్.ఆర్.బి.సికి 14 కోట్లు ఎలాట్ చేస్తే, 11.27 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. సరెండర్ చేసింది 2.73 కోట్లు. 1989-90లో ఎలాకేషన్ 32 కోట్లు అయితే ఖర్చు 13.50 కోట్లు సరెండర్ చేసింది 18.50 కోట్లు. ఎలాకేషన్ దాదాపు...

MR. SPEAKER: You are very relevant; we have to sit even upto 10 O' clock.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:- నా స్పీచ్ ఇర్రెలివెంట్ గా వుంటే కూర్చుంటాను.

MR. SPEAKER: You are very relevant but we have to sit late upto 10 O' clock.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:- 1985 నుండి 1990 వరకు మొత్తం ఎలాకేషన్ 100 కోట్లు. ప్రాజెక్టు మీద ఖర్చు చేసింది 34.44 కోట్లు. సరెండర్ చేసింది 65.56 కోట్లు. It shows, that the previous Government has totally neglected the S.R.B.C. I am cautioning the present Government that Rs. 44 crores should be spent this year. In addition to S.R.B.C., I request the Government to allocate the following amounts to complete as per schedule. World Bank has given some guidelines.

సా.6.10

ఇన్ ఎడిషన్ ఎస్.ఆర్.బి.సి కంప్లీటు కావాలి అంటే before 1993-94, I request the Government to allocate Rs. 90 crores for 92-93; this Government has allocated Rs. 44 crores for 1991-92; another Rs. 90 crores the Government has to allocate for 1993-94 and Rs. 60 crores for the last year 1994-95; and the Government should

allocate Rs. 20 crores more; the only, the Department will be in a position to complete the project Sir. ఈ ప్రధానమైన కరువు పీడిత ప్రాంతంలో ప్రవహించే కెనాల్ సర్ ఇది. ఈ కెనాల్ కోసం వరల్డ్ బ్యాంకు గైడు లైన్సు ప్రకారంగా to complete the S.R.B.C. as per the programme--without a balancing reservoir at Gorkal there would not be any purpose of SRBC. So, I request the Government to take up Gorkal balancing reservoir which costs Rs.110 crores.

MR. SPEAKER:- Please help me. Close it in a minute or two.

SRI V. RAMBHOOPAL CHOWDARY:- I must talk about Sunkesula Barrage. Last before year Government allocated Rs. 5 crores, but they spent nothing; next year they surrendered Rs. 1 crore. There is nothing on the ground. Sunkesula Barrage is an important one. ముఖ్యంగా కర్నూలు పట్టణానికి నీటి సమస్య తీరాలి అన్నా ఆ ప్రాంతం యొక్క కె.సి కెనాల్ కి నీరు అందజేయాలి అన్నా కె.సి కెనాల్ రబీ క్రాపు సక్రమంగా ఉండాలి అన్నా సుంకేశుల కెనాల్ చాలా ముఖ్యము. ముఖ్యంగా కర్నూలు జిల్లాలో తుంగభద్ర లో లెవల్ కెనాల్ ఈ రోజు ఉంది. 30 శాతం నీరు వేస్తు క్రింద పోతుంది. ప్రతి సంవత్సరం 2,3 సార్లు బ్రిచ్ అవుతుంది. మాకు రావలసిన వాటర్ రావడం లేదు. ఆయకట్టు ఇంతవరకు లోకలైజ్ కాలేదు. డెవలప్ కాలేదు. ఇవి అన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం మోడర్నైజేషన్ పని టెకన్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.సుబ్బారెడ్డి (కోయిలకుంట్ల) :- అధ్యక్షా, తమరు అప్పుడు తెలంగాణా ప్రాజెక్టులు డిస్కంపాకి వచ్చే ముందు నోట్ సర్క్యూలేట్ చేయమని గవర్నమెంటు వారికి ఆదేశం ఇచ్చారు. రాయలసీమ ప్రాజెక్టులు డిస్కంపాకి వచ్చే ముందు వారు నోట్ ఇవ్వకుండా ఫుల్ నోట్ మాత్రము ఇచ్చారు. ఏదో మీ ఆదేశానికి కంటి తుడుపుగా వివరణ ఇచ్చే ముందు వితరణ ఇచ్చారు. దీంట్లో ఏమీ లేదు అధ్యక్షా. పాపము వీరప్ప గారు కొంత కష్టపడి ఆ నోటు నుంచి డెవలప్ చేసి మంచి స్పీచ్ ఇచ్చారు, రాయలసీమ నెగ్గిజెన్ను గురించి. ఇందులో చూడండి. ఏమీ లేదు. మొదటి పేజీ, ఆరు ప్రాజెక్టులు, అవి కూడా చూస్తే ఆ ఆరు ఇన్వెస్టిగేషన్ లో ఉన్నాయి. మిగతావి కూడా అన్నీ అంతే. దీంట్లో ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన వివరాలు అన్నీ ఇన్ఫర్మేటిన్ గా, ఎడ్యుకేటివ్ గా ఉండేటట్లు ఇస్తే సభ్యులు దానిని ముందు చదువుకుని ఎప్పటికైనా దానిని ఉపయోగించుకునే అవకాశం ఉంటుంది. నోటు ఇవ్వడం కోసం ఇంత విరాసక్తత నిర్లక్ష్యము, నిస్ప్రియత,

నిరాదరణ చూపిస్తూ ఉంటే ఇప్పుడు ఇంక రాయలసీమ ఎడల, రాయలసీమ ప్రజల ఎడల రాయలసీమ ప్రాజెక్టుల ఎడల ఈ గవర్నమెంటుకి ఏమి ఆసక్తి ఉంటుంది, ఏమి ఆదరణ ఉంటుంది తమరే గ్రహించాలని విన్నవించుకుంటున్నాను అధ్యక్షా, అధ్యక్షా, రాయలసీమకి గాని, ఏ ప్రాంతానికి గాని ఏ ప్రాజెక్టుల డెవలప్ మెంటు విషయంలో గాని చెప్పాలి అన్నప్పుడు, చేపట్టాలి అన్నప్పుడు గవర్నమెంటు దగ్గర నిధులు లేవు. అన్ని ప్రాంతాలకు సమానంగా ఒకేసారి సమతూకంగా అభివృద్ధిని సాధించడం కష్టమయింది నిధులు లేక అని చెబితే బాగుంటుంది. But, where there is a will, there is way. ఎందుకంటే శ్రీశైలం రైటు బ్యాంకు కెనాల్ కి వరల్డు బ్యాంకు వారు పెట్టుబడి పెడుతున్నారు. లోను ఇస్తున్నారు. రాంభూపాల్ చౌదరిగారు చెప్పినట్టు ఈ ప్రాజెక్టు 1981వ వత్సరంలోనే ప్రారంభం అయింది. కాని పనులు మాత్రం ఏమీ జరగలేదు. తెలుగుదేశం గవర్నమెంటులో మాత్రం హెడ్ రెగ్యులేటర్ పని పూర్తి అయింది. అక్కడ నుంచి, హెడ్ రెగ్యులేటర్ నుంచి బనకచర్ల 16 కిలోమీటర్ల డీప్-కట్ మాత్రం జరిగింది. తరువాత పనులు లేవు. ఇక్కడ డబ్బులు ఉన్నప్పటికీ కూడా ఇక్కడ సమస్య ఏమిటంటే నిజంగా ప్రాజెక్టులకు డబ్బులు గవర్నమెంటు దగ్గర ఉన్నప్పుడు ఆసక్తిని చూపించి కట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా? వాటి యొక్క సర్వ శక్తియుక్తులు ఉపయోగించి ఆ డబ్బులు ఉండగా ప్రాజెక్టు పనులు జరగడం లేదు. కారణం ఏమిటి? అంటే ఉద్యోగస్తులకి మంత్రిలకి ఆసక్తి లేదు; ఆ పాంతాన్ని డెవలప్ చేయాలని లేదు. డబ్బులు లేకుండా ఉంటే వీలు లేదని చెబితే బాగుంటుంది. వరల్డు బ్యాంకు డబ్బులు ఇస్తున్నప్పటికీ కూడా డబ్బు టైము బౌండుగా సర్వనియోగం చేసుకుని ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయలేకపోతున్నారు. ఇంకొకటి ఎస్.ఆర్.బి.సి విషయం వచ్చినప్పుడు ఆ కాలువ ద్వారా రెయిన్ సీజనులో మాత్రమే నీరు వస్తుంది. అది ప్లడ్జు వచ్చినప్పుడు వాటర్ డైవర్టు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. డైవర్టు చేస్తారు. ఈ కెనాల్ ద్వారా దానిని బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరులో ఉంచుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ కెనాలు ద్వారా వాటరుని హెరకల్లు బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు ఒకటి, ఔకు రిజర్వాయరు ఒకటి అక్కడి నుంచి తీసుకుని పోయి జమ్మలమడుగు దగ్గర మైలవరంలో కలపాలి. ఈ బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు లేకుండా ఒకవేళ ఈ కాలువ త్రవ్వినా గానీ ఈ కాలువ వల్ల ఒక సెంటు భూమి కూడా ఇర్రిగేట్ కాదని చెప్పగలను. అందుకని బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు పని ఈ కెనాల్ పనితో పాటు మొదలు పెట్టాలి. మరి ఏ కారణం చేతనో గవర్నమెంటు వాటిని గురించి డిటెయిల్స్ గాని లేకపోతే ప్లానింగు గాని ఒక్క సయాపైసా కూడా

ఈ కన్స్ట్రక్షనుకి ఖర్చుపెట్టి పనులు చేపట్టడం లేదు. ఒక నయాపైసా కూడా ఖర్చు పెట్టడం లేదు. నిజంగా ఎన్.ఆర్.బి.సి ఫండ్స్ కావాలి అంటే ఘోరకల్లు రిజర్వాయరు, ఔకు రిజర్వాయరులు కట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అలాంటి అవసరం ఉన్నా రిజర్వాయర్ల పని ఏమాత్రము చేపట్టకుండా వుండడంలో వారి ఉద్దేశం ఏమిటి? ఏవిధంగా రాయలసీమ. ప్రాంతానికి సహాయం చేస్తారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇంకో విషయం, డబ్బులు ఉండి కూడా వరల్డు బ్యాంకు గాని లేకపోతే ఇంటర్నేషనల్ సంస్థలు గాని ముందుకు వస్తున్నప్పటికీ కూడా ఆ డబ్బులను ఉపయోగించుకోకుండా వాటితో ప్రాజెక్టులు గాని, ఇంఫ్రావ్ మెంటు గాని ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టులను చేపట్టకుండా గవర్నమెంటు వృథా కాలయాపన చేస్తున్నదనడానికి ఇంకొక ఉదాహరణ అధ్యక్ష. ఈ కె.సి కెనాల్ కి, తరువాత రాయలసీమలో ఉన్నటువంటి ఇతర ప్రాజెక్టులు, కె.సి కెనాల్, కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు, టి.బి.ఎల్.ఎల్.సి కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు, మైలవరం, కడవ డిస్ట్రిక్టు, భైరవాని తిప్ప, అప్పరు పెన్నా, అనంతపూరు డిస్ట్రిక్టు, ఈ ప్రాజెక్టులను ఇంఫ్రావ్ చేయడం కోసం ఆ సిస్టంను డెవలప్ చేయడం కోసం 1987వ సంవత్సరంలో ఇంటర్నేషనల్ డెవలప్ మెంటు అసోసియేషన్ వరల్డు బ్యాంకు ద్వారా లోను ఇస్తాము అని ముందుకు వచ్చింది. దానిని పురస్కరించుకుని మన నేషనల్ వాటర్ మేనేజిమెంటు ప్రోగ్రాము ఇన్ రాయలసీమ స్క్రీము క్రింద ఈ ప్రాజెక్టులు చేర్చి వాటిని ఇంఫ్రావ్ మెంటు చేయాలని అప్రూవల్ కూడా అయింది.

సా. 6-20

నాచురల్ వాటర్ మేనేజిమెంటు రాయలసీమ, అనే స్క్రీము క్రింద యీ ప్రాజెక్టులు వున్నాయి. కాని 1987 నుంచి కూడా యింతవరకూ ఏ మాత్రము పని జరగలేదు. కాని డబ్బు ప్రభుత్వం వారు మంజూరు చేసినది వుంది. ఈ విషయంలో నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ ఇరిగేషన్ వారు కూడా డబ్బు యిస్తామంటున్నారు. ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి కూడా డబ్బు యిస్తామంటున్నారు. రాయలసీమలో 5-6 అయిటమ్స్ యీరోజు పెండింగులో వున్నాయి. దానికొరకు ఇన్ వెస్టిగేషన్ ఫైనల్ రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయకుండా ఉన్నారు. ఇది డిపార్టుమెంటు వారి తప్పు. ఈ విషయంలో ఎన్.టి. ఆర్. గారి దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. వారు చీఫ్ ఇంజనీరును పిలిచి ఏమయినా యిది చెయ్యాలని చెప్పినా కాని డిపార్టుమెంటువారు చేయకుండా ఉన్నారు. అంటే ప్రయివేటు ఏజెన్సీవారికి యివ్వండి మేము చేయలేమని డిపార్టుమెంటువారు ఫీఫ్ మినిష్టరు చెన్నారెడ్డి గారికి చెప్పినట్లు తెలిసింది. తరువాత జిల్లా వైజ్ ఎం. ఎల్. ఏ.ను పిలిచినపుడు వారు కూడా జిల్లా గ్రాంటుకు అడ్డుచెప్పకుండా తరువాత ఇన్ వెస్టిగేషన్ ఫినిష్ చేసి ఫైనల్ రిపోర్టు యివ్వకుండా

ఏ విధంగా కె.సి. కెనాల్ విషయంలో ఎం. ఎల్. ఎ.లు మరియు డిపార్టుమెంటువారు ప్రవర్తించారో, అదేవిధంగా ఆప్పర్ పెన్నార్ విషయంలో ఏ విధమైన ఆసక్తి చూపకుండా ఉన్నారు. ఈ పనులు యీ విధంగా ఉన్నాయి. ఇది తెలియకుండా ఉంది. అందువల్ల ఇది వస్తుందనే ఆశ మాకు లేదు. కె.సి. కెనాల్ నిర్మాణం జరిగి 1972 సంవత్సరంలో అయితే అది కట్టి చాలా సంవత్సరాలు గడిచింది కనుక దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రామారావుగారు కె.సి.కెనాల్ సీస్టమ్ను పటిష్టము చేయడానికి సుంకేశుల బారేజి నిర్మాణం ఫినిష్ చేసి అంగనూరు బాలన్సింగు రిజర్వాయరు కట్టాలని దానిని కూడా శంఖుస్థాపన చేసినట్లు తెలిసినది. కాని సుంకేశుల బ్యారేజి, అంగనూరు బ్యాలన్సింగు రిజర్వాయర్ల విషయం ఏమి చేయబోతున్నారో తెలియడంలేదు.

Mr. SPEAKER :- Can you explain that what all the points raised by Sri Rambhupal Chowdary you are not responsible; inspite of the allocation in the budget, expenditure was not taken place. Whether the Government has not released the funds or funds released but works are not executed. On that aspect, can you throw some light?

SRI K. SUBBA REDDY: - Yes. Not a single pie was spent on the modernisation of the K.C. Canal. Reasons we do not know. According to them, the reason is that the final report has to be given. We do not know why this was not given. Unless that investigation report comes, no work will be commenced and the project cannot be started. That is one point.

MR. SPEAKER:- Mr. Krishna Murthy, please get ready on that point.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ అంగనూరు బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు విషయంలో తెలుగుదేశం గవర్నమెంటు తరపున రామారావుగారు శంఖుస్థాపన చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టుకు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ క్లీయరెన్సు వచ్చింది. దానికి గ్రాంటు రూపంలో 2 లక్షలు ఖర్చుపెట్టారు. అది కూడా వారి ఫైనాన్సియల్ ఎక్స్ పెండిచర్ కూడా శాంక్షన్ చేశారు. ఇప్పుడు ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేశారు. The project is for permanent eradication of famine, maximum food production and providing drinking water to the villages in Andhra Pradesh. ఇప్పుడు ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మంత్రిగారు ఒక నోటీసు టేబుల్ మీద పెట్టారు. గవర్నమెంటు వారు, యీ డిపార్టుమెంటు

వారు యిటువంటి నోటులు యిస్తూ ఉంటే వారిని అదుపు చేయకుండా చేస్తే మనము ఏమి సాధించగలము? సుంకేశుల అంగనూరు బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయర్లు కె.సి కెనాల్ నిలవడానికి చాలా ముఖ్యమైన రిజర్వాయర్లు. 1972 సంవత్సరంలో ఈ కె.సి కెనాల్ కట్టారు. కె.సి కెనాల్ సిస్టమ్ అంతా కూడా పాడయిపోయింది. ఆయకట్టుకు నీరు అందక రైతులు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. అందువల్ల ఈ సుంకేశుల, అంగనూరు రిజర్వాయర్లను కట్టవలసి ఉంది. ఇకపోతే కర్నూలు, కడప జిల్లాలకు కూడా యీ కె.సి కెనాల్ చాలా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు కాని ఈ ప్రాజెక్టు వల్ల కర్నూలు, కడపలకు నీరు అందుతున్నట్టు ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు అని చెప్పుకోవడమే తప్ప ఏమీ ప్రయోజనం కనపడడం లేదు. అధ్యక్షా, యిప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్న భూమి మూడు కోట్ల ఎకరాలు. కృష్ణానది, యితర తెలంగాణా ప్రాంతంలో రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఇరిగేషన్ రీత్యా అభివృద్ధి చేయడము కోసము బుడ్డా వెంకటరామరెడ్డి అనే ఆయన రిటైర్ అయిన ఎన్.ఇ ప్రాజెక్టు ఏరియాను అభివృద్ధి చేయడము కోసము, పిల్లా వెంకట రామరెడ్డి అనే ఆయన రిటైర్ ఎస్. ఇరిగేషన్ ఇంజనీరు వారి ప్రాజెక్టుకు పెర్మనెంట్ ఎరాడికేషన్ ఆఫ్ ప్లానింగు ఫుడ్ ప్రాడక్షన్ కోసము యివ్వడం డ్రింకింగు వాటర్ ఒక ప్రాజెక్టు రిపోర్టు స్క్రీము సబ్మిట్ చేశారు. అది గవర్నమెంటుకు సబ్మిట్ చేశారు. ఆ స్క్రీము ప్రకారం ఆయన లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా తెలంగాణా ఏరియాకు రాయలసీమకు ఇచ్చింపల్లి నుంచి గోదావరి నది నుంచి తీసుకొని వచ్చిన విధంగా కృష్ణా నది నుంచి కూడా వాటర్ లిఫ్ట్ చేసే స్క్రీము ఒకటి యిచ్చారు. దానిని గవర్నమెంటుకు సబ్మిట్ చేశారు. ఎన్.టి.ఆర్ ప్రభుత్వంలో కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి ఇరిగేషన్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆ స్క్రీమును సబ్మిట్ చేశారు. చెన్నారెడ్డిగారు కూడా ఆ స్క్రీము విషయంలో మూడు కోట్ల రూపాయలు యివ్వవచ్చును అనే ప్రతిపాదన డిస్కస్ చేసిన తరువాత దానిమీద ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని వేయడం జరిగింది. దాని పోసిబిలిటీస్‌ను చూసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి ఈ విషయాలన్నీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి:- అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క ఏరియాలను కొన్నింటిని దుర్భిక్ష ప్రాంతాలుగా గుర్తించినారు. దాదాపు రాయలసీమ, తెలంగాణా ఏరియాలో 40 తాలూకాలలో ఉన్న దుర్భిక్ష పరిస్థితి విషయం యిక్కడ అందరికీ తెలుసు. ఈ 40 తాలూకాలలో 75 లక్షల ఎకరాలు పంటలు పండే ఏరియాగా ఉంటే దానిలో 69.6 లక్షల ఎకరాలు ధాన్యం పండించే ఏరియాలుగా ఉంటే అందులో 5 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే ఇరిగేషన్ సౌకర్యం లభిస్తున్నది. ఇకపోతే ఇంకొక 5 లక్షల ఎకరాలకు యిప్పుడు

ఎడ్మిట్ చేసిన ప్రాజెక్టు క్రింద లాభం పొందవచ్చును. అది పది సంవత్సరాలలో జరగవచ్చును. అత్యల్ప, అకాల దుర్భిక్షాల వల్ల యీ ప్రాంతము నిత్యము కరవు కాటకాలతో బాధపడుతున్నప్పుడు వారికి న్యాయం చేయాలని అందరూ అంటున్నాము. కేవలం మంచినీటికి కూడా సమస్యగా ఏర్పడిన ప్రాంతం యిది. ఈ సమస్యలను తొలగించడానికి అనేకమైన అభిలష కమిటీలను శాసనసభలో వీరప్పగారు కూడా ఏర్పాటు చేయాలని మాట్లాడారు. కేవలం మంచినీటికి కూడా సమస్య ఏర్పడినటువంటి సీమ ఇది. మరి ఈ సమస్యను తొలగించడానికి అనేకమైనటువంటి ఒడంబడికలను, అభిలష కమిటీలను, శాసనసభలో వీరప్ప లాంటి శాసనసభ్యులు ఉద్దేశంగా మాట్లాడడం, ఇవన్నీ కూడా జరుగుతున్నాయి కాని కాలం మారిపోతోంది కాని పరిస్థితులు మాత్రం మారడం లేదు. 1905లో ఆనాటి బ్రిటిష్ ఇంజనీరు మెకంజీగారు రాయలసీమకు దాదాపు 10 లక్షల ఎకరాలకు సేద్యపు నీరు వెల్ ఇరిగేషన్ కు ఇవ్వాలని చెప్పి ఒక స్కీమ్ సబ్మిట్ చేయడం జరిగింది. ఎందుచేతనో అది పైకి రాలేకపోయింది. ఆ తరువాత కృష్ణా-పెన్నార్ స్కీమ్ అని చెప్పి ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రములో ఒక స్కీమును రూపొందించడం జరిగింది. కాని అది కూడా వెలుగు చూడలేదు. ఆ తరువాత సిద్దేశ్వరం ప్రాజెక్టు అన్నారు. అది కూడా వెలుగులోకి రాలేదు. మరి ఈనాడు మా ప్రాంతానికి మేము వెల్ ఇరిగేషన్ అడగడం లేదు. లేదా, డబుల్ క్రాప్స్ అడగడం లేదు, ఐడికి కూడా ఆశ పడడం లేదు. ఈనాడు మేము కోరుకునేది ఒక ప్రాటెక్టివ్ ఇరిగేషన్-సింగిల్ డ్రై క్రాప్ కు ఒకసారి నీరు ఇస్తే చాలుననేటువంటి ఆశ మాది. మరి దానితో పాటు గొంతు తడుపుకోడానికి ఇన్ని మంచినీళ్ళు కూడా ఏర్పరుస్తారని చెప్పి మేము ఆశపడుతున్నాము. మీకు బాగా తెలుసు. రాయలసీమ ప్రాంతాలు దురదృష్టము కొద్దీ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలు, అన్నీ పై అట్టిబ్యూడ్స్ లో ఉన్నాయి, మెట్ట ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి. ఎగువ ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి. వాటికి నీరు తీసుకువెళ్ళడానికి ఎన్నో సాహసాలు చేయాలని కూడా మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఈనాడు ఈ ప్రాంతములు దాదాపు 250 మీటర్స్ నుంచి 600 మీటర్స్ ఎత్తులో ఉన్నాయి. కాబట్టి, ఈ ఎత్తులో ప్రవహించేటటువంటి తుంగభద్ర, పెన్నార్ నదులు సరయినటువంటి ఫ్లోన్ లేక నీటి కొరతను తీర్చలేకుండా ఉన్నాయి. అందుకోసమే ఈనాడు కేవలం మేము ఆధారపడేది కృష్ణా రివర్ అన్న సంగతి మీకు బాగా తెలుసు. అయితే శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ ఈనాడు ఎఫ్.ఆర్.ఎల్ 270 మీటర్స్ ఉంది. కాబట్టి మా ఆశలు కూడా కొంత చిగురిస్తున్నాయి. ఎందుకంటే ఈ శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ నుండి ఆదా చేసిన నీటిని కృష్ణా నది ద్వారా అనేక ప్రాంతాలకు తరలించవచ్చునని చెప్పి అనేక మంది నిపుణులు సూచనలు చేయడం జరిగింది కాబట్టి ఈ ప్రాంతాలు

బాగుపడతాయి అన్న ఆశ మాలో ఉంది. నేను ఈ నైసర్గిక, భౌగోళిక పరిస్థితులను, రాయలసీమను దృష్టిలో పెట్టుకుని కొన్ని సూచనలు మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యముగా ఈ శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ నుండి ఫ్లడ్ వాటర్స్ అయితేనేమి, ఆదా చేసిన నీరు కాని గ్రావిటీ ద్వారా 14 లక్షల ఎకరాలకు ఈనాడు రూపొందించిన అనేక పథకాలకు నీరు అందించవచ్చునని చెప్పి నిపుణులు సూచించడం జరిగింది. దానిని తప్పనిసరిగా పరిశీలించగలరని చెప్పి నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మరి ఈనాడు పంపింగ్ స్కీమ్ అనేది ఈ హంద్రీ-నీవా స్కీములో మనము చూస్తున్నాము. ఈ హంద్రీ-నీవాలో 24 లిఫ్టుఇరిగేషన్స్ ఉన్నాయి. ఇది దుస్సాధ్యమని, అసాధ్యమని ఈరోజు దానిని నీరుకార్చడం జరుగుతూ ఉంది. కాని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ మోడరన్ ఏజ్లో పంపింగ్ చేయడం అనేది అంత అసాధ్యం, దుస్సాధ్యం కాదని తెలియజేస్తూ కాలిఫోర్నియాలో 130 టిఎమ్సి వాటర్స్ 745 కాలోమీటర్స్ లెంగ్త్ 1220 పంపింగ్ హెడ్స్ తో పంపింగ్ చేయడం జరుగుతోందని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా కొలంబియా రివర్ కు ఒక డామ్ కట్టి అక్కడ దాదాపు 110 మీటర్స్ ఎత్తున ఒక మిలియన్ ఎకరాలకు ఈరోజు నీరు అందించడం జరుగుతోంది కాబట్టి హంద్రీ-నీవా అనేది మా దుర్భిక్ష ప్రాంతాలకు చాలా ముఖ్యమైన స్కీమ్. దానిని ఏమాత్రం 24 లిఫ్టు ఉన్నాయని చెప్పి నిర్లక్ష్యం చేయకుండా దీనికి తగు శ్రద్ధ వహించి ఈ ప్రభుత్వం వెంటనే ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని నేను మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా 75 శాతం డిపెండబిలిటీతో వస్తున్నటువంటి ఫ్లాస్ ను అన్నీ కూడా 2000 ఎ.డి వరకు వాడుకోవచ్చునని చెప్పిన మరి క్లియర్ గా ట్రీబ్యూనల్ తీర్పు చెప్పినది కాబట్టి మనము ఈ రోజు ఎస్యూర్డ్ లేక సర్ప్లస్ అనే మీమాంసలోకి పోకుండా ఈ 75 శాతం డిపెండబిలిటీ పైన వచ్చేటటువంటి ఫ్లాస్ అన్నీ కూడా వాడుకొని ఎనిమిదవ ఫ్లాస్ లేక మనము ఇక్కడ కాన్టెయిన్మెంట్ చేసిన ప్రాజెక్టు అన్నీ రూపొందించి తొమ్మిదవ ఫ్లాస్ లో ఇంకా మనము కోరుకున్నటువంటి ప్రాజెక్టులకు శంకుస్థాపనలు వేస్తే 2000 ఎ.డి వచ్చినప్పుడు మనకు నైతికంగా ఇతర రాష్ట్రాలతో కొట్లాడే హక్కు ఉంటుందని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. అది ప్రత్యేకంగా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు సాగాలని కోరుకుంటున్నాను. ఇకపోతే ఎగువ ప్రాంతాలకు ఇంతకుముందు నేను చెప్పినట్లు తుంగభద్ర నీటిని వాడుకోవాలి. మరి ఈ తుంగభద్ర నీటిని వాడుకోవాలి అనుకున్నప్పుడు హెచ్.ఎల్.పి పేరల్ కెనాల్ కోసం దాదాపు 40 సంవత్సరాల నుంచి అనంతపురం జిల్లా వారు పోరాడడం జరుగుతోంది. కేవలం అడగడమే జరుగుతోంది కాని దాని గురించి ఇన్వెస్టిగేషన్ కార్యక్రమం కూడా ఇంతవరకూ జరగలేదు. మరి

ఈనాడు ఆ ప్రాంతానికి అది ఒక్కటే మార్గం కాబట్టి, తుంగభద్ర రివర్ నీటిని వాడుకోవడం ఒక్కటే మార్గం కాబట్టి వెంటనే ఆ కార్యక్రమాన్ని కూడా చేపట్టాలని చెప్పి మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. మరి ఈనాడు మేము అడిగేది కేవలం ప్రొటక్షన్ ఇరిగేషన్ కాబట్టి ఈ ప్రొటక్షన్ ఇరిగేషన్లో కేవలం సింగిల్ డ్రై క్రాప్కు నీటిని అడుగుతున్నాము. కాబట్టి, మా ప్రాంతములో పెట్టినటువంటి స్కీములకు, రేపు పెట్టబోయే స్కీములకు మీరు బెనిఫిట్ కాస్ట్ రేషియో నిర్ధారణ చేయకుండా ఇది ఎకరాకు ఆరు వేలు కాని పది వేలు కాని ఎక్కువ వుందని చెప్పి మా స్కీములకు వర్తింప చేయకుండా, ఈ స్కీములు రాయలసీమ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలకు అని చెప్పి బి.సి రేషియోను అసలు అమలు జరపకుండా మాకు ఈ స్కీములు రూపొందించాలని చెప్పి మిమ్ములను కోరుతున్నాను. మాకు అదే పనిగా ట్రీబ్యూనల్స్ వారు కూడా చెప్పారు. మీరు స్టోరేజెస్, రిజర్వాయర్స్, బ్యాలన్సింగ్ రిజర్వాయర్స్ చేసుకుంటే తప్ప మీకు ఇంకొక మార్గం లేదు, నీటిని వెంటనే రూపొందించుకోవాలని కూడా వారు సూచనలు చేయడం జరిగింది. ఇది చేస్తూ- మరి రాంభూపాల్ చౌదరిగారు చెప్పారు. ఎస్.ఆర్.బి.సి కర్నూలుకే కాదు, కర్నూలు కంటే కూడా కడప వారికి ఇది చాలా ముఖ్యమైన పథకం. మరి ఎందుకో దీనిని నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతోంది. 1985 వరకు కేవలం రూ. 45 వేలు మాత్రమే దీనికి ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. 1985 నుండి దాదాపు రూ.20 కోట్లు ఇప్పటివరకు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. కాని ఒకటి మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. దీని కోసం ప్రపంచ బ్యాంకు ఋణం తీసుకోడానికి కొన్ని కనస్ట్రయింట్స్ ఏర్పడ్డాయి. ఈ బ్యాంకు వారు అనేకమైనటువంటి కండిషన్స్ పెట్టడం వల్ల, వారితో కరస్పాండెన్స్ చేయడం వల్ల దాదాపు మూడు సంవత్సరాలు ఆలస్యం జరిగి సరయినటువంటి నిర్వహణ ఖర్చులు చేయలేకపోయినా ఈరోజు ప్రపంచ బ్యాంకు నిధులు సంపూర్ణముగా ఇవ్వబడ్డాయి కాబట్టి రేపు రాబోయే నాలుగు సంవత్సరాలలో మరి చౌదరిగారు కోరినట్టు ఎలకేషన్స్ చేసి 1994 కైనా కనీసం ఈ ఎస్.ఆర్.బి.సి. నుండి రైతాంగానికి సేద్యపు నీరు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఏర్పరుస్తారని కోరుకుంటున్నాను. మరి ఈనాడు సుంకేశుల బేరేజ్ గురించి అనేకమంది ప్రస్తావన తీసుకువచ్చారు. మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు ప్రకాశం బేరేజ్ పునర్నిర్మాణం జరిగింది. అదేవిధంగా ధవళేశ్వరం బేరేజ్ పునర్నిర్మాణం జరిగింది. అదే ఏజ్ ఓర్డ్ కనస్ట్రక్షన్ అయినటువంటి సుంకేశుల బేరేజ్ ఈనాడు అసలు ఈ ప్రభుత్వం దృష్టి పడడం లేదు. గత మూడు సంవత్సరాల క్రిందట శంఖుస్థాపన చేసిన ఈ ప్రాజెక్టును ఏమాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయకుండా 130 సంవత్సరాల ఏజ్ కలిగినటువంటి ఈ బేరేజ్ను కూడా వెంటనే పునర్నిర్మాణం చేయకపోతే కె.సి కెనాల్ ఒక్క కెనాల్ చాలా

దుర్భర పరిస్థితులు ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని చెప్పి మీ ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను.

సా.6.40

అనేక ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ఇంకా ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేయవలసి ఉంది. కాబట్టి తొమ్మిదవ ఫ్లాన్ ముగియకముందే ఈ కార్యక్రమాలను రూపొందించి, పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, వరల్డ్ బ్యాంక్ ముందుకు వచ్చి డబ్బులు ఇస్తున్న వాటి గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఇకపోతే నేషనల్ వాటర్ మేనేజ్మెంట్ స్కీమ్ క్రింద డబ్బులు ఉన్నాయి. 87 నుంచి కూడా డబ్బులు ఇస్తామంటున్నారు, పనులు చేపట్టలేదన్నారు. ఇక ఎస్.ఆర్.బి.సి విషయంలో ఇదివరకు వరల్డ్ బ్యాంక్ రిప్రెయిస్ ఉన్నందువల్ల ఇదివరకు చేయలేదు, ఇప్పుడు చేయవచ్చునని కృష్ణమూర్తి గారు అన్నారు. నేను అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం రాలేదు. మాడ్రనైజేషన్ స్కీమ్ లో ఇన్వెస్టిగేషన్ రిపోర్ట్స్ గురించి అడిగాము. ఇక పోయిన బడ్జెట్ కన్నా ముందు వరల్డ్ బ్యాంక్ క్లియరెన్స్ వచ్చింది. ఎస్.ఆర్.బి.సికి ఎలాంటిమెంట్ ఎందుకు ఇంత పూర్వగా చేశారు. పనులను కృష్ణమూర్తిగారు ఎక్కడ వదిలిపెట్టిపోయారో అక్కడే ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, హోం మినిస్టరు గారి చేత ఫ్లేట్ మెంట్ ఇప్పిస్తానన్నారు.

MR.SPEAKER:- I appeal you, don't disturb me. No Home Minister's statement. I am three hours back.. No. don't insist please and I do not go back to any other item except Rayalaseema and the Bills. Please don't interrupt. It is very bad thing. Every business is going on since morning..

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- మీరే ఇప్పిస్తానన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇప్పిస్తానని ప్రామిస్ చేశాను. కాని టైం లేదు...please excuse me.. I am helpless. Now more important thing is Rayalaseema discussion. There are 30 to 40 members and don't disturb the discussion now please. You are from Rayalaseema. There are some priorities and shortage of time is there. Priority is more than any incidence. Rayalaseema Irrigation Project is important. "Mr. Chandrababu Naidu tried to obstruct the proceedings of the House"- like that the news will come in headlines. You avoid that. I request you to try to participate and don't

interrupt now. Crimes started when man is born. Please resume your seat. You are a very responsible person in the Opposition. Don't divert the attention. No other thing, I am telling you, whoever he may be. I request you to resume and don't mention it.

Sri N. Chandrababu Naidu:- There is nobody to protect us.

MR. SPEAKER:- I request you don't mention it.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాయలసీమ ప్రాంతం చారిత్రకంగా, మరోవైపు ప్రకృతి కరుణించకపోవడం వల్ల బాగా వెనుకబడి పున్న మాట వాస్తవం. కేవలం రాయలసీమ ప్రాంతమే కాదు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో కొంత భాగం, మిగతా ప్రాంతాలలో కూడా కొన్ని భాగాలు వెనుకబడి ఉన్నమాట వాస్తవం. అయితే ఇందులో కొన్ని ఎక్కువ, కొన్ని తక్కువ ఉన్నవి ఉన్నాయి. ఈ రోజు మాకు ఇచ్చిన నోట్‌లో ఎందువల్లో కొన్ని వివరాలు ఇవ్వలేదు. కుడి కాలువ సంగతి ఇందులో పేర్కొనలేదు. కుడికాలువకు ఎంత ఖర్చుపెట్టారు? 1990 ప్రకారం దాని ఎస్టిమేటేడ్ కాస్ట్ ఎంత? ఇప్పటికి దానికి ఎంత ఖర్చు అయింది, అది ఏ స్టేజీలో ఉందో ఒక్క మాట కూడా ఈ నోట్‌లో లేదు. ఈ అంశాలను నోట్‌లో ఎందుకు పేర్కొనలేదో అర్థం కావడం లేదు. ఇన్వెస్టిగేషన్ కోసం పర్మిషన్‌కు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపుతామన్నారు. ఇందు చూపించిన లెక్క ప్రకారం చూస్తే 200 టి.ఎం.సిల పైన కావాలి. డబ్బు ఖర్చు చూస్తే 3 వేల కోట్లు అవుతుంది. 3 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి 200 టి.ఎం.సిల నీరు వాడుకోవాలి. కాని మనకు మిగిలింది కేవలం 10 సంవత్సరాలు మాత్రమే. ఇది చేయగలిగితే ఈ 10 ఏళ్ళ లోపల కనీసం వరద నీటినైనా వాడుకొనే అవకాశం ఉంటుంది. లేకపోతే ఇది కూడా సాధ్యం కాని పరిస్థితిలోకి వెడతాం. అంతేకాక తెలంగాణా ప్రాంతంలో లెప్టే బ్యాంక్ కెనాల్ గానీ, భీమా మొదలైన వాటికి 60, 70 టి.ఎం.సిల నీరు కావాలి. అంత నీరు వస్తుంది అనుకోవడం లేదు. గోదావరి నీరు- అంతా కలిపితే 80 టి.ఎం.సిలు- అయితే ఇది సంభవం కాదు. ఇప్పటికి మనకు ఉన్న అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకొని తరువాత వరిణామాలను బట్టి ఆలోచించుకోవచ్చు. ఇప్పుడు కృష్ణమూర్తిగారు చెప్పిన ఆభిప్రాయంతో మా పార్టీ ఏకీభవిస్తున్నది. ఇక వారు ఈ ప్రాంతం వెనుకబడింది, దీనికి ఇంత కేటాయింపాలని అంటుంటే నాకు బాధగా ఉంది. ఎందుకంటే దేశాన్ని 42, 43 సంవత్సరాలు పరిపాలించిన వారే ఈ అసమానతలకు ప్రధాన కారకులన్న విషయాన్ని మర్చిపోయి ఇలా మాట్లాడుతున్నారు. పదవులు ఉన్నప్పుడు ఒక తీరు, పదవులు లేనప్పుడు

మరొక తీరుగా మాట్లాడుతున్నారు. పదవులు లేనప్పుడు వెనుకబడిందన్న విషయం జ్ఞాపకం వస్తుంది. పదవి పోయినప్పుడు దీని గురించి మాట్లాడవచ్చుననే ఇట్లా పెట్టుకొన్నారేమో అనిపిస్తుంది. లేకుంటే అసలు వీటి గురించి అడగడానికి ఎవరికి హక్కు ఉంది? ఉంటే ఏమి చేశారు? ఆనాడు పరిపాలన మీ చేతులలో ఉండి, ఆనాడు 100 కోట్లు, 50 కోట్లతో పూర్తి అయ్యే ప్రాజెక్టులను కట్టనివ్వకుండా ఎవరు ఆపుచేశారో చెప్పండి. ఇదంతా వదిలిపెట్టి ఇప్పుడు మాట్లాడుతున్నారు. ఇది చూస్తే నా చిన్నప్పటి సంగతి జ్ఞాపకం వస్తుంది. నా చిన్నప్పుడు మా వైవేటు బడిలో పంతులు ఉండే. ఆయన మాకు పాఠం రాకపోతే మా రెండు తోడలు పట్టుకొని ఆయనే మొత్తుకొనేది ఓయమ్మో, ఓయిబో అని. మేము ఆయన మొఖం చూస్తూ వుండేవాళ్ళం. ఇక్కడ చూస్తే అసలు ఈ పరిస్థితికి కారణమైనవారే లబ్బు లబ్బు మొత్తుకొంటుంటే ఏమి చేయాలో తోచని పరిస్థితిలో మేము ఉన్నాం. అసలు రాయలసీమ వెనుకబడి ఉండడానికిగాని, తెలంగాణా వెనుకబడి ఉండడానికి గాని మీరుకాక ఇంకెవరైనా బాధ్యులు ఉంటే చెప్పండి. మీరు పరిపాలించిన 42 ఏళ్ళలో ఇష్టం వచ్చినంత తిన చేసేకాడకి చేశారు. అంతా చేసిన తరువాత ఇప్పుడు వచ్చి అది వెనుకబడిందని ఒకాయన అంటే ఇంకొకాయన మరో ప్రాంతం వెనుకబడిందని అంటే ఇది ప్రజలను మోసం చేయడం కాక ఇంకేమిటి? నిజంగా మీకు రాయలసీమ మీద, తెలంగాణా మీద అభిమానం ఉంటే మంత్రి పదవులలో ఉన్నాడు ఇంత ఆవేదన ఎందుకు చెందలేదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇలా మంత్రి పదవులు ఉంటే ఒక తీరుగా, మంత్రి పదవి లేకపోతే మరొక విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ప్రజలలో ప్రాంతీయ విభేదాలు, కుల, మత విద్వేషాలు కల్గిస్తున్నారు. అసలు ఏ ప్రాజెక్టుకు ఎంత ఖర్చు అవుతంది, ఏ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎన్ని ఎకరాలకు నీరు పారుతుంది, ఇదివరకు ఏ ఏ ప్రాజెక్టుల మీద ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టారు, ఏ ఏ ప్రాజెక్టులు ఏ స్టేజిలో ఉన్నాయని ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. దీనిని బట్టి చూస్తే ఏమనుకోవాలి? ప్రాజెక్టులు మొదలుపెట్టారనుకోవాలా, మొదలు పెట్టలేదనుకోవాలా, ఇన్వెస్టిగేషన్ అయిందనుకోవాలా, కాలేదు అనుకోవాలా తెలియని పరిస్థితి వుండే విధంగా ఈ నోట్ ఇవ్వడం మమ్మల్ని గందరగోళ పరిస్థితిలో నెట్టడం కాదా అని అడుగుతున్నాను. 'తెలుగుగంగ'కు 329 కోట్లు ఖర్చుపెట్టామని చెబుతున్నది ఎట్లా ఉంది అంటే నేనూ, మా దొరా కలిపి కట్టే ఆరకలు 101 అన్నట్టు ఉంది, అసలు తనది ఎంతో చెప్పడు. అసలు మీరు 10 నెలలలో ఎంత ఖర్చుపెట్టారు? కేబాయించింది 50 కోట్లు అంటున్నారు, ఖర్చు పెట్టింది ఎంతో పారపాటున కూడా ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. మీరు ఏ ఏ ప్రాజెక్టుల మీద ఎంత ఖర్చుపెట్టారని అడిగితే నేను కాదు, మా పూర్వాకాలంలో ఇట్లా జరిగిందని చెప్పే పద్ధతి,

మేము నిర్దోషులం అనే పద్ధతి ఏమిటి? అందువల్ల నేను నిర్దిష్టంగా అడుగుతున్నాను, మీరు ఏవిధంగా రాయలసీమ అభివృద్ధి చేయబోతున్నారు. నేను దీని గురించి నిన్ననే ఒక మాట చెప్పాను. ఓంకార్ గారు ప్రకృతి విపత్తు వన్ను వేసి వనరులు సమకూర్చుకొమ్మని ఒక సూచన చేశారు. వేతనైతే అది చేయండి. దానికన్నా ముందుగా నేను చెప్పేది కనీసం మీరు పబ్లిక్ నుంచి ఋణం సమకూర్చుకోండి, డిబెంచర్స్ ఇచ్చి వెయ్యి కోట్లలో. పదిహేను వందలకోట్లలో సమకూర్చుకొని ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయండి.

సా.6.50

ఆ రకంగా మీరు పని పూర్తి చేయగలుగుతారు. అప్పు తీర్చుకుందాం- ఎన్నో లక్షల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంటుంది. అప్పు తీర్చడానికి అలాగే ఉంటుంది. ఇక ముందు కట్టె పరిస్థితి కూడా లేదు. ఇవాళ 200 కోట్లు నుంచి 400 కోట్లు వరకు పోతుంది. మన వల్ల కాని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. దీనిని ఒకే మార్గం ఉంది- ఏదో ఒక రకంగా డబ్బు సంపాదించండి. దాని కొరకు డిబెంచర్స్ పబ్లిక్ దగ్గర నుంచి తీసుకోండి. ఏది వీలైతే అది సేకరించి యీ పనులను పూర్తి చేయండి. రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి నిర్దిష్టమైన ఒక పథకాన్ని పెట్టి, నాలుగు నెలలకు శాసనసభ ముందు పెట్టి చర్చించిందే తప్ప పరిష్కారం కావు. మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు తప్ప ఏమీ లేదు.

డా. వి. శివరామకృష్ణారావు (బద్వేల్):- అధ్యక్షా, ఈనాడు రాయలసీమ విషయాన్ని గురించి మాట్లాడవలసి వస్తే, శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు చాలా ఆవేదనగా, ఉద్రిక్తంగా మాట్లాడినటుంటే మాటలు...

(Interruptions by Sri M.V. Mysoor Reddy)

MR. SPEAKER:- Stop the mike. Nothing will go on record. Mr. Mysoor Reddy, please co-operate. Please don't comment. I will not permit anybody to command. Save the time please. It will not go on record. If God has given you a good throat, you please don't misuse it. Mr. Sivaramakrishna Rao, you try to finish it within ten minutes. Please don't reply to the Members.

DR. SIVARAMAKRISHNA RAO:- Sir, I have prepared and I have told about the same. This is not one-day incident. For the past 40 years we are drawing attention on the subject and nobody has come prepared to rescue. Please come to our rescue to avoid our troubles Sir. అధ్యక్షా, మీకు అందరికీ తెలుసు. ఎన్ని కష్టాలు

పడుతున్నాం- ఏ రకంగా మా బాధలు చెప్పుకుంటున్నాం- 40 సంవత్సరాలుగా కష్టాలు చెప్పుకోవడమే కానీ తీర్చే నాధుడు లేడు. పరిస్థితి మీకు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. మీరు కూడా రాజకీయాలలో ఉన్నారు. ఎన్నోసార్లు చెప్పను. చెవిటి వాని ముందు శంఖం ఊదినట్లు ఉన్నది. ఈ కష్టాలను తీర్చడానికి ఏమైనా ప్రతిపాదన ఉందా? శాశ్వతంగా కరువు నివారించడానికి చర్య తీసుకోవడానికి దాని మీద చిత్తశుద్ధి లేదు. ప్రభుత్వం కూడా ఇంతవరకు పనిచేయలేదు అనే మాట వాస్తవం. రాఘవరెడ్డి గారు చెప్పారు- ఎవరు పరిపాలించారు యీ రాష్ట్రాన్ని అని- నిజమే నేను కూడా ఆయనతో ఏకీభవిస్తున్నాను. యీ రాష్ట్రాన్ని చాలాకాలం రాయలసీమ వారు పరిపాలించారు. చాలాకాలం తెలంగాణా వారు పరిపాలించారు. దురదృష్టవశాత్తూ, నైసర్గికంగా యీ ప్రాంతం కరువు పడింది, వెనుకబడిపోయాయి. పరిపాలించిన పరిపాలకుల తప్పు అంటే ఏమీ చెప్పనవసరం లేదు. ఏరోజు అయితే, బాగు చేయడానికి ప్రజలు మీకు అధికారం ఇస్తే ఆ రోజు తప్పుకుంటాం- కమ్యూనిస్టు వారు పరిపాలించి, వెనుకబడిన ప్రాంతం బాగు చేయడానికి కూడా అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. కానీ, మీకు ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు, ఏ స్కీము ద్వారా అయితే ఏ రకంగా అయితే ఈ ప్రాంతాన్ని కరువు నుంచి తప్పించగలుగుతామో ఈ స్కీమ్ ను తీసుకుని, శాశ్వతంగా కరువును నివారించాలని కోరుతున్నాను. కానీ దీనిలో నిజంగా, కేవలం మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ కు అక్కడ ఎక్కువ ఆధారం ఉందని తెలుసు. రాయలసీమ ప్రాంతంలో జీవనదులు లేవు. కేవలం కృష్ణా నదిమీద ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. కృష్ణానది నీటితో ఒకే ఒక ప్రాజెక్టు ఆనాడు 1981లో ఎస్.ఆర్.బి.సి నుంచి లెప్టు బ్యాంకు కెనాల్ పేరు పెట్టి తీసుకోవడం జరిగింది. ఆనాడు క్లియరెన్సు తీసుకుని, అఖిలవక్ష కమిటీలు నిర్వహించడం చాలామందికి తెలిసిన విషయమే. దాని పేరే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తెలుగుగంగ అని మార్చి తీసుకోవడం జరిగింది. దానిమీద అనేక వాదోపవాదాలు వచ్చాయి- సర్ప్లస్ వాటర్, ఎస్యూర్డు వాటర్ అని చాలాకాలం వేస్తు చేయబడింది. ఈనాటికి కూడా 900 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయితే ఇది కేవలం దుర్భిక్ష ప్రాంతాల కోసం నిర్ణయించబడిన ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుంది. 1990కి ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసినా 1/3 ఎమౌంటు ఆఫ్ ది టోటల్ ఎప్లీమేబుల్ కేటాయిస్తే దాని అర్థం ఏమిటి? ఈ నాయన, రామారావు ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగా 1990కే పూర్తి చేయబడుతుందని చెప్పారు. 5 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. ఇలా 10 సంవత్సరాలు అయిపోతుంది. 1/3 ఎమౌంటుతో ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుందా? రూ.300 కోట్లు ఖర్చు చేస్తే,

ఇంకా 2/3 ప్రాజెక్టు పైగా ఉంటే, ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తాము? రూ. 50 కోట్లు ఇస్తూ పోతే ఎన్ని దశాబ్దాలకు యీ ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుంది? ఈ డబ్బు చాలదు, వెంటనే యీ ప్రాజెక్టుకు, ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ. 100 కోట్లు ఇచ్చి శాశ్వతంగా కరవు బారి నుంచి తప్పించడానికి యీ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మా జిల్లాలో- నా నియోజకవర్గంలో బద్వేల్‌లో లక్షా 60 వేల ఎకరాలు పొరడానికి అవకాశం ఉన్నది. కాబట్టి, ఇది చాలా అవసరమైన ప్రాజెక్టు. దయచేసి యీ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, 100 కోట్లు తక్కువ కాకుండా ఇవ్వాలని ఎస్ ఆర్ బి సి గురించి చాలామంది పెద్దలు మాట్లాడారు. దీనికి చాలా కీలకమైన సమస్య ఉన్నది. 1982 నుంచి క్లియరెన్సు ఉన్నప్పటికీ రాయలసీమ ప్రాంతానికి నీరు పారించాలంటే గరుగుల రిజర్వాయర్‌ను కంప్లీట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కాని, దీనికి స్వరూప స్వభావాలు లేవు. అది వెంటనే పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అవసరమైతే టన్నెల్స్‌ను ఎక్స్‌టెండు చేస్తే ఎక్కువ నీరు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. వరల్డు బ్యాంకు ద్వారా యీ ప్రాజెక్టును చేపడతాము. కాబట్టి, వరల్డు బ్యాంకు పైనాన్న ప్రకారం టన్నెల్స్‌కు లైనింగు చేయాలని ఎస్టిమేట్స్ తయారు చేశారు. నేను యీ ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను- లైనింగు చేసిన తరువాత ఎట్లా ప్రాజెక్టులో ఉండే టన్నెల్స్‌ను మళ్లీ ఎక్స్‌టెండు చేయగలుగుతారు- లైనింగు అవసరమా? ఎన్నికోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం చేయబోతున్నారు? ఆ పాత వాటిని వగలకొట్టడానికి వీలు ఉంటుందా? ఇది కేవలం రాయలసీమ ప్రజలను మభ్యపెట్టడం కాదా? లైనింగు చేసిన తరువాత కట్టడం కాదు. లైనింగు ఇచ్చిన తరువాత ఎట్లా ఎక్స్‌టెండు చేస్తారు? కాబట్టి, ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే, ఇప్పుడు లైనింగు అవసరం లేదు. ఈ పాయింటును తీసుకుని మిగతా కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయండి? అవసరమైనప్పుడు ఎక్స్‌టెండు చేసి లైనింగు పూర్తి చేయడానికి బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో సోమశిల ప్రాజెక్టు ఒకటి ఉంది. ఇది దాదాపు పూర్తి అయింది. కాని, ఫుల్ కెపాసిటీ 330 కాంటూరు ఉపయోగించుకోవడానికి యీ ప్రభుత్వం రూ. 24 కోట్లు లాండు ఎక్విజిషన్‌కు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది.

రా.7.00

రూ. 24 కోట్లు ఇవ్వనందు వల్ల ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రాజెక్టును పెంచుతున్నాము. దీనివల్ల తిరిగి కండలేరు ప్రాజెక్టు ఇష్యూ వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. ఈ మొత్తం రూ. 200 కోట్లకి పోయే ప్రమాదం ఉందని హెచ్చరిస్తున్నాను. దయచేసి వెంటనే ఈ సమస్యను మార్చిలోగా తీర్చండి.

రూ. 24 కోట్ల ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ కు ఇచ్చే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

మా జిల్లాలో చెయ్యేరు ప్రాజెక్టు ఉంది. దీని చరిత్ర వింటే నవ్వుతారు. 1975 ప్రాంతంలో ముఖ్యమంత్రిగా వెంగళరావుగారు ఉన్నప్పుడు వారు శంఖుస్థాపన చేశారు. అంటే ఒకటిన్నర దశాబ్దం గడిచినా కూడా, ఈనాటికీ దీని పుట్టుపూర్వోత్తరాలు ఎక్కడున్నాయో, బండో ఎక్కడ ఉందో తెలియదు. ఇంజనీర్లు మాత్రం అక్కడ ఇళ్ళు కట్టుకుని, జీతాలు తీసుకుంటూ ఉన్నారు. 15 సంవత్సరాలు గడిచినా టెక్నికల్ ప్రాజెంట్ అంటే, హై టెక్నిక్స్ ని దృష్టిలో పెట్టుకుని కూడా పూర్తి చేయలేకపోతున్నారు అంటే, ఇంక ఏ ప్రాజెక్టుని పూర్తి చేస్తాము? మిత్రులు కృష్ణమూర్తిగారు మాట్లాడుతూ కొలంబియా రివర్ లో ఎట్లా చేశారు. స్టేట్స్ లో ఎట్లా జరుగుతుందో అని, టెక్నిక్స్ చెబుతున్నారు. అయితే కనీసం మనకి ఉన్న మినిమం కెపాసిటీతో, ఇంటెలిజెన్స్ తో చిన్న చిన్న టెక్నికల్ ప్రాజెక్ట్స్ కూడా పరిష్కరించుకోలేకపోతే ఎట్లా? కేవలం రూ. 20 కోట్లు కూడా ఆనాడు ఉండి ఉండదు. 15 సంవత్సరాలు అయినా పూర్తి చేసుకోలేని దుస్థితిలో ఉన్నాము. మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను త్వరగా పూర్తి చెయ్యాలి. మాకు మైనర్ ఇరిగేషన్ తప్ప వేరే గత్యంతరం లేదు. వీటిని పూర్తి చెయ్యడానికి రెస్ట్రైన్డ్స్ ఉన్నాయి. భూగర్భ జలాలను పెంచాలి. చెక్ డ్యామ్స్ నిర్మించుకోవాలి. టోటల్ కాస్ట్ లో 15 శాతం మాత్రమే ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ సమస్యకు ఉండాలి. అంతకు మించి ఉండరాదు. ఉంటే స్కీము శాంక్షన్ కాదు అన్నారు. దీనిని తీసేయాలి. 1.5 లక్షలు ఎం.సి.ఎఫ్.టికి అనే బ్యాన్ ఉంది. 1987-88 రేటు ప్రకారం ఉంది. అంతకుమించి ఉంటే స్కీము తీసుకోడానికి వీలు లేదని అంటున్నారు. ఇదా చాలా దారుణమైన విషయం. ఈ ఇబ్బందులను తొలగించాలి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో కానీ, ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో కానీ ఉన్న పర్మ్యులేషన్ ట్యాంకులను, మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంకులను పూర్తి చెయ్యాలి. మా ప్రాంతంలో వరికుంట్ల, గోరుకుంట్లపాడు స్కీములను వెంటనే టేకప్ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ప్రాంతీయ అసమానతలు ఉన్నాయి అనేది యదార్థమైన విషయం. దీనికి చారిత్రక కారణాలు ఏమీ ఉన్నప్పటికీ కూడా, అధికారుల నుంచి, రాజకీయవేత్తల నుంచి ఇదివరకు జరిగింది. ఇప్పటికీ జరుగుతోంది. ఇది మానుకోవాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చెయ్యడానికి ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రయత్నాలు ఉంటే తప్ప, ప్రాంతీయ విభేదాలు పోవు. పెరిగే ప్రమాదం ఉంది. ఇందుకు నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తాను. రాయలసీమ, ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతాలని ఐడింటిఫై చేయాలి. ఇప్పటివరకూ

కాగితాల మీద ఎక్కినా కానీ, నీటి వనరులు ఇంకా కనుగొనబడడానికి గాను ఇందు నిమిత్తం సమగ్ర నివేదికను ఇవ్వడానికి ఒక నిపుణులతో కూడిన సబ్ కమిటీని వేరువేరుగా అంటే తెలంగాణాకు ఒకటి, రాయలసీమకు ఒకటి, ఉత్తరాంధ్రకు ఒకటి, డెల్టా జిల్లాలకు మెట్ట ప్రాంతాలకు ఒకటి చొప్పున నాలుగు కమిటీలు వేసి, ఈ కమిటీలు ఒక్క సంవత్సరం లోగా సమగ్ర నివేదిక ఇచ్చేట్లుగా ఉండాలి. వీటికి అవసరమైతే డబ్బును సమీకరించాలి. ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు చెయ్యాలి. ఉన్న బడ్జెటులో అన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు 25 శాతం ప్రత్యేకంగా కేటాయించాలి. ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలో ఉన్న పెద్ద ఇబ్బంది ఏమంటే ప్రాజెక్టుకు అయ్యే ఖర్చుకి మించి భూసేకరణకు నష్టపరిహారాలు ఇవ్వడంలో అవుతోంది. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా అవసరమైతే ఒక చట్టాన్ని ప్రత్యేకంగా చేసి, అక్కడ గల మార్కెట్ వేల్వ్యాకి మించకుండా ఇవాళని స్థిరపరచాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. ప్రాజెక్టుల క్లియరెన్సుల కోసం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి ప్రక్క రాష్ట్రాల నుంచి అవసరమైన విషయాలు చెప్పడానికి ప్రత్యేకమైన అధికారాలు కలిగిన ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును వెయ్యాలి. రొటీన్ గా జరిగే కరస్పాండెన్స్ ల వల్ల కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న మాట్లాడుతూ, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు రీజనల్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డులు వేస్తామని అన్నారు. నా సూచన ఏమంటే వెనకటి లాగా రీజనల్ కమిటీల ఉంటే లాభం లేదు. అందరు ఎం.ఎల్.ఎలు కాకుండా, రీజనల్ డెవలప్ మెంటు బోర్డులు పెట్టి, దానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ పవర్స్ ఇచ్చి నడిపేట్లు ఉండాలి. డబ్బు లేకుండా కమిటీలు పెట్టినా అనవసరం అవుతుంది. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వేరువేరుగా బోర్డులు ఉంటే ఎక్కడికక్కడ చీలిక వస్తుంది అనుకుంటే, అట్లా చీలకుండా సమైక్యం చేయవలసిన బాధ్యత శాసనసభ, మంత్రివర్గం వహించాలి. అవకాశం ఇచ్చిన తమరికి ధన్యవాదాలతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒకనాడు రాయలసీమ శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఏలిన రతనాల సీమ. కానీ ఈ రోజు రాయలసీమ కక్షలతో, కార్పొరేషన్లతో కూడి ఉంది. 1981వ సంవత్సరంలో శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ శాంక్షన్ అయింది. కానీ ఇంతవరకూ పని నత్తనడక నడుస్తోంది. వీలయినంత త్వరలో దీనిని పూర్తి చేసేట్లు చూడాలి. ఈ ఎస్.ఆర్.బి.సి. క్రింది ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ జరగడం లేదు. గోరుకల్లు, ఔకు రిజర్వాయర్లు పూర్తి చేయాలి. ఇవి చేస్తే, రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ అవసరం లేదు. ముఖ్యంగా మా ప్రాంతంలో గోరుకల్లు, ఔకు రిజర్వాయర్లు లేకపోతే, కేవలం నీరు వేరే పాతాలకు పోతుంటే, చూసి ఊరుకోవలసి వస్తుంది. ఈ రెండు రిజర్వాయర్లు

మా ప్రాంతంలో లేకపోతే వ్యవసాయానికి నీరు రాదు. కెనాల్స్ ఏమాత్రం పనికిరావు. ఎప్పుడు మాట్లాడినా ప్రతిపక్షాల వారు, 33 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాలనలో రాయలసీమకు ఏమీ చేయలేదని అంటూ ఉంటారు. అప్పటి ప్రభుత్వం తప్పు చేస్తే, వేలెత్తి చూపడానికి అప్పుడు ప్రతిపక్షం ఉంది కదా? ఎందుకు అన్యాయం చేస్తున్నారని ఆనాడు వేలెత్తి చూపలేదేం?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం.ఓంకార్:- ఆ సమయంలో మీరు లేరు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డోంట్ ఆన్సర్ టు మెంబర్స్. డోంట్ ఇంటరప్ట్.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి:- ఏ పార్టీలున్నా కూడా రాయలసీమ అభివృద్ధి గురించి కృషి చేయలేదని కోరుతున్నాను. మేము ఎన్నో విధాలుగా బాధపడుతున్నాము. 1981లో ఎస్.ఆర్.బి.సి శాంక్షన్స్ అయినా కానీ, ఇప్పటివరకూ చేపట్టలేదు. రాఘవరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మెంబర్స్ కి ఆన్సర్ చెప్పరాదు. ఏం చెయ్యాలో మీరు చెప్పండి.

శ్రీ కె.రాంభూపాల్ రెడ్డి:- నిన్న వారు విమర్శ చేశారు.

రా. 7.10

MR. SPEAKER: Don't answer to Members. You continue the speech.. You come to the subject.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి:- కాదు సర్. నిన్న విమర్శించినారు సర్.

MR. SPEAKER: You are not supposed to answer him. There is Hon'ble Minister to answer him. That is the rule position. You got another two minutes. Come to the subject. మీ రాయలసీమ సమస్య ఏమిటి, అది చెప్పండి.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి:- అట్లా కాదు సర్ నిన్న శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ క్రింద ఉన్న డబ్బులు లెప్ట్ బ్యాంక్ కు ఖర్చుపెట్టడం లేదని నిన్న ఆయన మాట్లాడారు. ఈ రోజు మాత్రమే.

MR. SPEAKER:- You got two minutes time please.

సబ్జెక్టు ఏమిటో చెప్పండి. మీరు ఇంటిలో ఏమి మాట్లాడాలి అనుకుని ఇక్కడకు వచ్చారో అది చెప్పండి. ఇక్కడ జరిగినది కాదు.

శ్రీ కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి:- అదేవిధంగా వరల్డు బ్యాంకు లోను కూడా రాయలసీమ గురించి, ఎస్.ఆర్.బి.సి కు కేటాయించిన డబ్బులు వేరే ప్రాంతాలకు తరలించాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నారు. అవిధంగా తరలించిట్లయితే

రాయలసీమ పజలు సహించరని, మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి ప్రాజెక్టులే కాకుండా కొన్ని మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులూ కూడా చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నీరు ఎక్కువగా ఉండే ప్రాంతాలకే కేటాయిస్తున్నారు. మేము అన్ని విధాలుగా వెనుకబడి వున్నాము. కెనాల్స్ ను ఎక్కువ ఇంప్రూవ్ చేస్తూ మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ కూడా ఎక్కువగా కేటాయించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మాకు టెకు చెరువు తిమ్మరాజు మహారాజు కట్టించారు. ఈ రోజు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కానీ, ఏ ప్రభుత్వాలు వచ్చినా కానీ మహారాజు కట్టించిన చెరువు, కెనాల్స్ రివేర్ చేయాలేని ప్రభుత్వాలుగా ఉన్నాయి. ఇంతకుముందు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు కూడా చెప్పాము. వాళ్ళు కూడా దానిని పట్టించుకోలేదు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చింది. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఉన్న కెనాల్స్ ను ఇంప్రూవ్ చేసి ఇరిగేషన్ ఆయకట్ ఇంక్రీజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ముఖ్యంగా రాయలసీమ కోసం ఉద్యమాలు చేసిన మంత్రులు ఇద్దరు ఉన్నారు. చెంగారెడ్డిగారూ, దివాకరెడ్డి గారూ వారితో బాటు మేము కూడా నిరాహారదీక్షకు కూర్చున్నాము. అప్పుడు కొత్తగా ఎం.ఎల్.ఏగా వచ్చాను. రాయలసీమకు అన్యాయం జరిగిందని మేము ఆరోజు బాధపడినాము. రాయలసీమ ప్రజలు మమ్ములను ఎం.ఎల్.ఏలుగా గెలిపించింది మా చేతనయినంత సేవ రాయలసీమకు చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే ఆ రోజు మీతో బాటు నిరాహారదీక్షలు చేశాము. మీరు కూడా ఈ రాయలసీమ ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగిందని ఆరోజు నిరాహారదీక్ష చేశారు. ఇప్పుడు కూడా మేము వెనుకాడే పరిస్థితి లేదు. నిరాహారదీక్షకు కూర్చుంటాము. మీరు కూడా రాయలసీమకు అన్యాయం చేస్తే ఖచ్చితంగా మేము సహించేది లేదని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం నేను ముఖ్యంగా కోరేది రాయలసీమ ప్రజలు మనలను గెలిపించిన కారణం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో రాయలసీమకు న్యాయం జరుగదూ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వస్తేనే న్యాయం జరుగుతుందనే ఉద్దేశంతో గెలిపించారు. అదే ఆ రోజు మనం ప్రచారం చేశాము. ఆరోజు రాయలసీమ ప్రజలు బ్రహ్మరథం పట్టారు. అటువంటి ఆశలు వమ్ము చేయవద్దు. రాయలసీమ ప్రాంతానికి చేతనయినంతవరకూ న్యాయం చేసి అన్ని ప్రాంతాల మాదిరిగా మన రాయలసీమను తీర్చిదిద్దాలని కోరుకుంటున్నాను. మరొక విషయం ఈ ప్రభుత్వానికి తెలియజేసిందేమంటే మమ్ములను రాష్ట్రంలో రెండవ సిటీజన్ గా చూసే ఉద్దేశం కనుక ఉంటే

సహించేది లేదు. ఇంతకుముందు ప్రాంతాలవారీగా ఉద్యమాలు చేసి ఎట్లా బలైపోయారో రాయలసీమకు అన్యాయం జరిగితే అదేవిధంగా రాయలసీమ గురించి ఉద్యమాలు లేవదీసి ప్రాణ త్యాగం చేయడానికయినా వెనుకాడమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పెంచలయ్య (కోడూరు):- అధ్యక్షా, రాయలసీమ గురించి ప్రతిసారీ ప్రతి ఆసెంబ్లీలోనూ మాట్లాడుతూనే ఉంటాం. “పాడిందే పాటరా, పాచిపళ్ళ దాసరి” అన్నట్లు ఇంతవరకూ ఎన్ని జరిగినా కానీ, ఏమి చేసినప్పటికీ కూడా రాయలసీమను రక్షించే నాధుడు లేకుండా పోయారు. అంతో ఇంతో ఇస్తే గత ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి రామారావుగారు చేయగలిగారు. చేసేదానికి ప్రయత్నం చేశారు. అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు ఇదివరకు గాలేరు-నగరి, హంద్రీ-నీవా ఆనాడు చెబితే గాలీ లేదూ, నీరూ లేదు- హంద్రీ లేదు బుంద్రీ లేదు అని చెప్పిన పెద్ద మనుషులు ఈరోజు గాలేరు-నగరి ప్రాజెక్టును ఇమీడియట్ గా కన్స్ట్రక్షన్ చేయమని కోరడంలో ఉన్న ఔన్నత్యం మీరు గమనించగలరని, ప్రజలు కూడా గమనిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ప్రాంతీయత కాదు. ఇదివరకు తెలుగుదేశం పార్టీలో ఉన్న ఔన్నత్యం మీరు వివక్షతకు గురయిందో ఆ ప్రాంతాన్ని గురించి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇటీవలి ప్రభుత్వాలు చేసినప్పుడు నికర జలాలు, మిగులు జలాలు, ఆ జలాలూ ఈ జలాలూ, నల్ల జలాలు, తెల్ల జలాలు అని చెబుతూ చేసే వాళ్ళను కూడ కాళ్ళు పట్టుకుని క్రిందకు లాగిన పెద్ద మనుషులు ఈరోజు దెయ్యాలు వేదాలు వల్లించినట్లుగా ఉంది. ప్రతిసారీ చెబుతున్నాము. చేసేది అంతా చేస్తూనే ఉన్నారు. ఆఖరికి కార్యాచరణలోకి వచ్చేసరికి శూన్యం మాత్రం జరుగుతోంది. ఇంతవరకూ జరిగినటువంటి విషయం. ఈరోజు మా ప్రాంతంలో చాలా ప్రాజెక్టు చిన్న చిన్న మైనర్ ఇరిగేషన్స్ కూడా పెండింగ్ ల ఉన్నాయి. గత సంవత్సరం నా కాన్స్ట్ర్యూయన్స్ లో 1989 సంవత్సరంలో ఏప్రిల్ నెలలో ముష్టేరు నదిపై ఆనకట్ట కట్టేదానికి గవర్నమెంటు పంపిస్తే అది బడ్జెటులో రాలేదు. బడ్జెటులో ఏలోకేషన్ చేయడానికి వీలు. లేదు, నెక్స్ట్ బడ్జెటులో తీసుకుంటామని చెప్పారు. తరువాత ప్రభుత్వం మారిపోయింది. త్రాగునీటి సమస్యను తీర్చడానికి ముష్టేరు ప్రాజెక్టు ముఖ్యం. మొన్న జరిగిన బడ్జెటులో కూడా తీసుకురాలేదు. ఇది వివక్షత కాదా? అధ్యక్షా, ఇంకొక ప్రాజెక్టు చెయ్యేరు. 15 సంవత్సరాలయింది. శివరామకృష్ణయ్య గారు అదేపనిగా చెబుతూ వచ్చారు. చెయ్యేరు ప్రాజెక్టు ఏ స్థితిలో ఉందో చెప్పడానికి కూడా అధికారులు లేకుండా పోయారు. ఎందువల్లనంటే ఆ చెయ్యేరు ప్రాజెక్టు నిర్మించిన సంవత్సరం ఒక కోటి రూపాయలు ఇస్తే జలాలు పెట్టుకుని అక్కడ

ఉండమన్నారు. ఒక్క పని కూడా జరగలేదు. అంటే రాయలసీమ పైన వారికి ఎంత అభిమానం ఉందో చెప్పాలి. కోడూరు ప్రాంతాన్ని కరుణించని ప్రకృతి-కరవు విలయతాండవం అని పేపర్లలో కూడా వచ్చింది. ఈనాటికి కూడా వర్షాలు పడలేదు. త్రాగునీటి ఎద్దడి ఉంది. కనీసం మంచినీళ్ళు ఇవ్వమని అడిగితే ఇచ్చే నాధుడు లేడు. గ్రామ పంచాయతీలో వచ్చే డబ్బు మాత్రం ఉపయోగించుకుని చేయమంటున్నారు. ఇదెక్కడి అన్యాయం. మొన్న చేసినటువంటి ఎలోకేషన్స్ లో ఐ.డి.సికి ఇచ్చేదానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. మీ అధికారంలో వివక్షం ఉందని చెబుతున్నాను. ఐ.డి.సి బోర్స్ మాత్రం ఎలోకేషన్ చేసే సమయంలో జిల్లా వారీగా ఇస్తూ వచ్చారు. అది కనుక నాకు ఇచ్చి ఉన్నట్లయితే ఎప్పుడో పెటించేవాడిని. కడవ జిల్లాకు ఒక్క బోర్ కూడా ఇవ్వలేదు. ఇది వివక్షత కాదా?

మా ప్రాంతం గురించి మేము అడిగేది కనీసం త్రాగటానికి నీరు. ఎన్ని నీళ్ళు ఇస్తున్నారు? ఫండ్స్ కూడా రావడం లేదు. ఈ రకంగా ఇదివరకు బండిరేవు ప్రాజెక్టుకు 15 లక్షల రూపాయలు ఎస్టిమేట్ చేసి టెండర్స్ పిలిచారు. ఫారెస్టు క్లీయరెన్సు లేదని చెప్పి, ఫారెస్టు సబ్మర్షన్ అవుతుందని దానిని అట్లాగే ఉంచారు. అది ఈ రోజుకు ఒక కోటి రూపాయలయింది. ఇదివరకు టెండర్లు పిలిచిన దానిని నిలుపుదల చేశారు. అది ఏమయింది? అటువంటి కట్టే ప్రయత్నం చేశారా? నీళ్ళు ఇస్తారా, లేదా? ఉన్న వాటిని తయారు చేస్తారా, లేదా? ఏమి చేయడానికి ఈ అధికారం చేస్తున్నారో మనకు అర్థం కావడం లేదు. అలాగే ఉద్దిమడుగు. కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలీ లేదు, చూలు లేదు కొడుకు పేరు సోమలింగం అన్నట్లు అదీ లేదు, ఇదీ లేదూ అన్నీ రాళ్ళు వేసుకుంటూ పోయారని అన్నారు. అయ్యా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో రాళ్ళు వేశారు. కనీసం మీరయినా ఆ రాళ్ళు వేస్తున్నారా? మేము రాళ్ళే వేశాము. దాని ప్రక్కన మీరు ఇంకో రాయి వేయండి. మీరు కూడా ప్రారంభించండి. ఎన్.టి.ఆర్ తెలుగు గంగ, గాలేరు నగరి అని పెరు పెట్టారు. మీరు ఇంకోకటి చెన్నా, చిన్నా అనో లేక చెన్నా చెంగా అనో ఇంకో పేరు పెట్టుకోండి. కనీసం ఏదయినా చేయమని అడుగుతున్నాను. కనీసం దానికి కూడా లేదు. కడవ జిల్లా, అనంతపురం జిల్లా, కర్నూలు జిల్లా పైన ఇంత వివక్షతా? పోయిన రాజకీయాలలో వివక్షత చూపించారు. కనీసం నీళ్ళు ఇచ్చేదానికి లేకుండా పోతే ఎట్లా? ఇట్లా చెప్పుకుంటూ పోతే చాలా ఉంది. మైనూరారెడ్డి గారు ఉదయం చెప్పారు. “ఉప్పొడు పులిసా, పప్పొడు పులిసా అంటే తమలపాకులోడు ఇంకా ఇంకా పులిసాడట” అధ్యక్షా ఆరకంగా ఉంది మా పరిస్థితి.

ఒక ప్రక్కన చెరువులు, గిరువులు పోతూ వుంటే మాకు ఏదో ఒక నీళ్ళు ఇవ్వండి మహాప్రభో, కనీసం ఏ నీళ్ళు ఇస్తారో వైటా, బ్లాకా లేదూ ఇంకా ఏదన్నా నీళ్ళు ఇవ్వండిని అంటే ఇవ్వలేకపోతున్నారు. ఈ చెయ్యేరు ప్రాజెక్టును ఇంత కాలానికి పూర్తి చేస్తాము, ముష్టిరు ప్రాజెక్టును బండిరేవు ప్రాజెక్టును బుద్దిమడుగు ప్రాజెక్టును ఈరకంగా పూర్తి చేస్తాము. కె.సి కెనాల్‌ను ఈ లోవల మేము చెయ్యగలమనే నిర్దిష్టమైన సమాధానాన్ని ఈ అసెంబ్లీలో ఇప్పించండిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇన్ని దినాలు ఈ ప్రాజెక్టుల పైన చర్చ జరుగుతూ ఈ దినం ప్రొద్దున నుంచీ కూడా ఈ ప్రాజెక్టుల గురించి చర్చించుకోవడం చాలా సంతోషదాయకమైన విషయం. ఏమి అయినా అనేకమైన కారణాల వల్ల రాయలసీమకు జరగవలసిన న్యాయం జరగలేదు. ఇందులో ఎవరినీ నిందించడలనుకోలేదు. అనేకమైన పార్టీలు వచ్చాయి. పోయాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక ఆర్డినెన్స్. 1982-83వ సంవత్సరంలో కృష్ణా, పెన్నార్ ప్రాజెక్టు అంటే సిద్ధేశ్వరం రిజర్వాయర్- కాలువలు అలా ప్రవహించాలని ఇప్పుడు మనం రైట్ కెనాల్‌గా తీసుకుంటున్నామే అదే తెలుగు గంగ అని పేరు పెట్టుకున్నామే- ఈ రెండు కాలువలు ఆ రిజర్వాయర్ కట్టాలని అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసినప్పుడు కమ్యూనిస్ట్ సోదరులు ఆ దినం సమైక్య కమ్యూనిస్ట్ పార్టీగా ఉండి ఎక్కడ లేని నందికొండ ప్రాజెక్టు కట్టాలన్నారు. ఇది చారిత్రక సత్యము. 40 సంవత్సరాల నుంచి, 30 సంవత్సరాల నుంచి ఎందుకు చేసుకోలేదు, ఏమి చేసుకోలేదని కాంగ్రెస్‌ను నిందించే బదులు, మనం కూడా ఏమి చేశామని ఒక్కసారి ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాలి. ఎప్పటికప్పుడు ఒకరిపైన ఒకరు విసుర్లు వేసుకోవడంలో లాభం లేదు. ఏదో కొన్ని కారణాల వలన ఎక్కడి గొంగళి అక్కడే అయిపోయింది. కాబట్టి అలా మాట్లాడుకోకుండా నిజంగా ఇప్పుడు కర్తవ్యం ఏమిటి? ఏమి చేసుకోవాలని మనం ఆలోచించుకోవాలి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా...

SRI R.RAJGOPAL REDDY:- When you are speaking, I kept quiet. No interruptions. I am not yielding. No question of yielding.

MR. DY. SPEAKER:- We are far behind the schedule.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:- అక్కడికే పరిమితం చేసుకోవచ్చు. వారు ఆ మాట చెప్పలేదు. కట్టేదానికి వీలు లేదన్నారు. అందుచేత ఒకరిపైన ఒకరు నిందలు వేసుకుంటే లాభం లేదు. కాబట్టి నేను ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. ఎందుకింత నెగ్గెల్వ్ అయింది అంటే ఇలాంటి అనేక రకాలైన కారణాలు

వున్నాయి. ఆ దినం ప్రాజెక్టు కట్టి వుంటే ఇంకొకటి ఆలోచించే దానికి వీలు వుండేది కాదు. దాని గురించే 40 సంవత్సరాలు ఆలోచించుకునే దానికి రాయలసీమ వాసులకు సరిపోయింది. అప్పుడే గనుక 40 సంవత్సరాల క్రింద కట్టి వుంటే ఈనాడు అనేకమైన ఇతర ప్రాజెక్టుల గురించి ఆలోచించే దానికి వీలువుండేది కాదు. ఏమయినా గడిచిపోయింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి రివర్స్ షేప్ అని పేరు పెట్టారు. చాలా మంచి రివర్స్ ఈ ప్రదేశంలో ప్రవహించుతున్నాయి. జీవనదులు పోతున్నాయి. దక్షిణ భారతంలో ఇంత నీటి వనరులు ఉండే రాష్ట్రం ఇంకొకటి ఎక్కడా లేదు అనేది అందరికీ తెలుసు. ఈ నీటి వనరులు లెక్క వేసుకుంటే ఇక్కడ ఇంజనీర్లు కూడా వున్నారు. అందరికీ తెలుసు. సుమారు 2800 టి.ఎం.సిల నీరు మనకు సర్ఫ్లస్ వాటర్ వున్నదని, అదేవిధంగా 1200 యూనిట్లు గ్రాండ్ వాటర్ వుందని అన్నారు. కానీ మేమంతా లెక్కవేస్తే 1200 యూనిట్లు ఓవర్ ఎస్టిమేట్ ఏమో. అది 600 యూనిట్లకే లెక్క వేసినా మనకు 3400 యూనిట్లు వుందని అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఏమీ ఓవర్ ఎస్టిమేట్ కాదు. దీనిపైన 75 శాతం డిపెండబిలిటీ నీరు అపారంగా పోయింది. మొన్న గోదావరిలో ఎన్ని నీళ్ళు పోయినాయో వారికి తెలుసు. ప్రతి దినం 20 లక్షల క్యూసెక్స్ చొప్పున సుమారు ఒక నెల పొడుగున నీరు పోతే 20 లక్షల క్యూసెక్స్ అంటే దినానికి 160 యూనిట్లు పోయినాయని అంచనా వేసుకునే దానికి వీలు ఉంది. ఇంత సంవద వున్నదన్నమాట. అన్నీ వున్నాయి. కృష్ణానది ఉన్నది. చిన్న, చిన్న నదులు ఉన్నాయి. మరి మన సాగులో వుండే భూమి ఇప్పుడు లెక్క వేసుకుంటే 3 కోట్ల ఎకరాలు దగ్గర దగ్గర ఉన్నది. 280 లక్షల ఎకరాలు వుందని చెప్పి లెక్క వేశారు. అయితే సాగులో మాత్రం వుండేది 94 లక్షల ఎకరాలని లెక్క వేశారు. ఈ 94 లక్షల ఎకరాలు కూడా బావుల క్రింద వుండేది. మరి 94 లక్షల ఎకరాలకు నీరు కావాలంటే ఇప్పుడు వుండే స్టాండర్డ్ ప్రకారం ఏ వెయ్యో, 15 నూర్ల టి.ఎం.సిల నీరు ఉంటే సరిపోతుంది కానీ ఇప్పుడు ఏదో ఎకరాకు 1 టి.ఎం.సి నీరు అక్కరలేదని నిర్ధారణ చేశారు. ఈ మధ్యలో వచ్చిన అనుభవం వల్ల ఈ 40 యేళ్ళలో పంటల యొక్క అనుభవం, పంటల దిగుబడి లెక్క వేసుకుంటే ఇంత నీరు అక్కర లేదు. దీనికంటే తక్కువ నీరు పెడితే దిగుబడి పెరుగుతుంది. కాబట్టి 7 వేల నుంచి 10 వేల యూనిట్ల వరకు ఈ వెల్ కే యివ్వవచ్చు అని నిర్ధారణ చేశాము. ఆ లెక్క వేసుకుంటే 1200 యూనిట్ల నుంచి 1500 యూనిట్ల వరకు ఉపయోగించుకోవచ్చు పోతే దగ్గర, దగ్గర 2 వేల యూనిట్లు సముద్రం పాలు అవుతున్నాయనే విషయం నేను అందరికీ గుర్తు చేస్తున్నాను. నీరు లేదని చెప్పడం మాత్రం పొరపాటు. కావలసినంత నీరు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ప్రవహిస్తున్నది. అయితే ఆ నీటిని

ఎక్కడికి తీసుకుపోవాలి. ఎలా తీసుకుపోవాలి, ఎక్కడ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలు ఉన్నాయనేది ఆలోచన చేయాలి. శ్రీకాకుళంలో 1200 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం వున్నది. అనంతపురంలో 500 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం ఉన్నది. మరి ఇప్పుడు వుండే స్టాండర్డ్ ప్రకారం అప్పుడప్పుడు నేను వింటూ ఉన్నాను. అది నిజమో, అబద్ధమో నాకు తెలియదు. ఎక్కడయితే 50 శాతం నార్మల్ రెయిన్ ఫాల్-అది కనీసం కరవు అని చెప్పకుండా ఆ జిల్లాను కరవుగా డిక్లార్ చేయడం జరుగుతున్నదని వింటూ వున్నాము. అంటే శ్రీకాకుళంలో దేశమంతా చెప్పేమాట కాదు. ఒక స్టాండర్డ్ వుండాలని 1200 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం వుంటే 50 శాతం తగ్గినా కూడా 600 మిల్లీమీటర్లు ఉంటుంది. అది మొత్తం అనంతపురం రెయిన్ ఫాల్ కంటే ఎక్కువగా ఉన్నది. ఇక్కడ అనంతపురంలో 500 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం ఉండే కరవు లేదని, అక్కడ 600 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం వుంటే కరవు అని చెప్పడం చాలా అన్యాయంగా ఉంటుంది. ఈవిధంగా మనయొక్క డెసిషన్స్ లో అనేకమైన కాంట్రాడిక్షన్స్ వున్నాయి. అవన్నీ కూడా మార్పుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. మన కృష్ణా నది ఇరువైపులా వర్షపాతం తక్కువగా వున్నదని తెలుసు. అనంతపురం గాకుండా కర్నూల్, చిత్తూరు, కడప, మహబూబ్ నగర్ లో కొంచెము వర్షపాతం తక్కువ అని అదేవిధంగా రంగారెడ్డి జిల్లా, నల్గొండలో కొన్ని ప్రాంతాలు ఇవన్నీ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలు అవి ఇంతకుముందు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మనం అంతా కలిసి నిర్ధారణ చేసుకున్నాము. ఇప్పుడు దగ్గర దగ్గర సుమారు 3 కోట్ల ఎకరాలు ఉంటే ఒక కోటి ఎకరాలకు నీరు ఇస్తున్నారు. ఇప్పుడు వుండేటటువంటి బ్యాలెన్స్ వాటర్ లో కనీసం ఇంకొక కోటి ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వవచ్చుగదా. నీరు లేదు, లేదు అని అంటున్నారే. మరి ఏమయినాయి ఈ నీళ్ళు? ఈ కోటి ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వము అంటారు. ఎందుకంటే మనకు డబ్బులు లేవు అనో, లేకపోతే చిత్తశుద్ధి లేదనో, లేకపోతే అనుభవం లేదు అనో అంటారు. మరి నిజమే ఇన్ని రోజులు రాజకీయ నాయకులకు అనుభవం లేకపోయింది. మరి అటువైపు కూర్చున్నవారు ఏమి చేశారు. ఎక్కడయితే నీళ్ళు ఉన్నాయో అక్కడికే నీళ్ళు పంపించారు. దుర్భిక్ష ప్రాంతం ఉన్న చోటికి నీరు పంపలేదని ఆరోపణ చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మనకు నీరు వుందని నిర్ధారణ చేసుకుంటున్నాము. మనది దుర్భిక్ష ప్రాంతం అని, కరవు కాటకాలకు గురి అవుతున్న ప్రాంత అని తెలుసు. మరి రాయలసీమలో 75 లక్షల ఎకరాలు వుంటే ఇప్పుడు కృష్ణమూర్తి మేము అంతా నిర్ధారణ చేసింది 5 లక్షల ఎకరాలే. ఇప్పుడు నిజంగా నమ్మకమైన స్థితిపారుదల క్రింద ఉన్నది. అంటే కె.సి కెనాల్ కొంత, ఎల్.ఎఫ్.సి. హెచ్.ఎఫ్.సి మీడియం ప్రాజెక్టులలో కొంత తప్ప మిగతా

మీడియం ప్రాజెక్టులు ఎక్కడా ఈ సంవత్సరం నిండ లేదు. కాబట్టి ఇదే నిర్ధారణగా తీసుకోవాలి. అందువలన 5 లక్షల ఎకరాలు పోతే మిగతా 70 లక్షల ఎకరాలు అక్కడ ఉన్నది. అదేవిధంగా తెలంగాణాలో కూడా 34 లక్షల ఎకరాలు వుంటుంది. ఒక పంటకు నీరు ఇచ్చే దానికి అవకాశం వుండేదని మనందరికీ తెలుసు. ఏమంటే గోదావరి నుంచి కృష్ణాకు తీసుకుపోవలయునా, లేక కృష్ణ నుంచి ఇక్కడకు తీసుకురావలయునా అనేది సమస్య.

(బెల్)

ఇంత ముఖ్యమైన విషయాలు మాట్లాడుతూ వుంటే మీరు బెల్ కొడితే ఎలా? చాలా విషయాలు చెప్పవలసిన అగత్యం వున్నది కాబట్టి చెబుతున్నాను. అందువలన తమకు 10 నిమిషాల వరకు బెల్ కొట్టవద్దు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇచ్చిందే 5 నిమిషాలు అయితే మరల ఇంకా అదనంగా 10 నిమిషాలు అంటే ఎలాగండీ. That is not possible.

Sri R.RAJGOPAL REDDY:- Why should not be made possible? I am speaking on Rayalaseema.

MR. DEPUTY SPEAKER:- Everybody is speaking about Rayalaseema.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :- 10 గంటల వరకు కూర్చుంటాము. ఫరవాలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- అన్నీ తెలిసిన పెద్దలే ఇలా టైమ్ తీసుకుంటే ఎలా మాట్లాడుతున్న వాళ్ళందరు రాయలసీమ గురించే మాట్లాడుతున్నారు. ఇంకొక 5 నిమిషాల టైమ్ తీసుకొని ముగించండి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:- వాదోపవాదాలతోనే టైమ్ వేస్ట్ చేసుకోకూడదు. ఇంత నీరు వున్నది. దుర్భిక్ష ప్రాంతాలు వున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం కరువుకాటకాలకు గురి అవుతున్నాయి. స్టాండర్డ్ ఆఫ్ లివింగ్ తక్కువగా వున్నది.

సా.7.30

ఒకచోట 33 శనక్కాయలు పండితే, 5 మూటలు పండితే ఎంత తారతమ్యం ఉంటుందో ఒకసారి ఊహించుకోండి. దీనిపైన ఎవరికీ శ్రద్ధ లేకుండా పోయింది. నేను ఒకరిని నిందించడం కాదు. గత ప్రభుత్వాలన్నీ కూడా దుర్భిక్ష ప్రాంతాలపైన యుద్ధ ప్రకటించి దానిని పారడ్రోలాల్ నేటువంటి శ్రద్ధ, ఆసక్తి చూపించకపోవడం చాలా దురదృష్టకరమని చెబుతున్నాను. నేను ప్రాంతీయతత్వాల్ గురించి మాట్లాడడం లేదు. ప్రాంతీయ అసమానతలు

గురించి, స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగు గురించి ఆలోచించాలి. ఎక్కడైతే అన్యాయం జరిగిందో, ఎక్కడైతే వెనుకబడి ఉన్నారో వారి గురించి ఆలోచించాలి. మనకు నీళ్లకు కొదవలేదు. అయినా మనం ఇది ఎందుకు చేయలేకపోతున్నాము? అందుకే నేను అంటున్నాను. జాతీయ వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ అనేది ఒకటి పనిచేస్తున్నది. వారంతా కూడా ఇక్కడ అధ్యయనం చేసారు. నదులన్నింటినీ అనుసంధానం చేసి రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి దుర్భిక్ష ప్రాంతాలన్నింటికీ నీళ్లు ఇచ్చే దానికి అవకాశం ఉంది. కాని మనకు వనరులు లేవు, డబ్బు లేదు. ఒక కోటి ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వాలంటే కనీసం 25 వేల కోట్ల రూపాయలు కావాలి. రాత్రింబవళ్లు ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. శాసనసభ్యులందరూ రాత్రింబవళ్లు అది కావాలి, ఇది కావాలి అని చెప్పడం కాకుండా ఏ విధంగా వనరులు సమకూర్చాలనే విషయంలో సలహాలు ఇవ్వవలసిన అగత్యం ఉందని చెబుతున్నాను. నాగేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ ఎక్కడెక్కడ డబ్బులు ఆదాచేసుకోవచ్చు. ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చుననే విషయాలలో సలహాలు ఇస్తామని అన్నారు. మనమంతా రాజకీయాలు దూరంగా ఉంచి ఏ విధంగా డబ్బు సమకూర్చుకోవాలి, ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి అనే విషయాలు నిర్ధారణ చేసుకుంటే బాగుంటుంది. ఒకరేమో బియ్యం కావాలని అంటారు, మరొకరు బియ్యం వద్దని అంటారు. నిజంగా నేను చెబుతున్నాను. మీరెవరూ అపార్థం చేసుకోవద్దు. ప్రజలు ఏవైతే వారంతట వారు చేసుకోగలుగుతారో అవి ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టవలసిన అవసరం లేదు. వారు ఏవైతే చేసుకోలేరో అవి ప్రభుత్వం చేబట్టాలి. అక్కడికి ప్రజలు నీళ్లు తీసుకొని పోలేరు. అది ప్రభుత్వం చేబట్టాలి. అక్కడికి ప్రజలు ఎలక్ట్రిసిటీ తీసుకొని పోలేరు. అది ప్రభుత్వం చేబట్టాలి. అదేవిధంగా ప్రజలు పరిశ్రమలు స్థాపించుకోలేరు, అవి ప్రభుత్వం చేబట్టాలి. ప్రజలు బియ్యం, చీరలు సంపాదించుకోలేరా? నేను ఆ విధంగా చెబితే అందరికీ కోపం రాకూడదు. మనం ఎంతో చేయవలసిన పని ఉండగా ఓట్ల కోసమో, దేనికోసమో ఈ ప్రచారం చేసుకుంటూ, ఎప్పుడూ ఈ జనాకర్షణీయమైన పనులు చేసుకుంటూ చేయవలసిన పనులకు ఆటంకం కలిగించుకుంటూ మనం ఏమీ సాధించలేక పోయాము అని మనవి చేస్తున్నాను. నిజంగా ఇక్కడ అన్ని పార్టీలవారు సహకరిస్తే ఇటువంటి జనాకర్షణ పథకాలను రద్దుచేసి, ఈ డబ్బు అంతా - ఈ వెయ్యి కోట్లు ఈ ప్రాజెక్టులపైన ఎందుకు వెచ్చించకూడదు? భవిష్యత్తుకు ఇవి వునాదులు. ఇవి లేకపోతే ఇట్లాగే మగ్గుతూ ఉంటారు, ఇట్లాగే బీదరికం పంచుకొంటూ ఉంటాము, ఇట్లాగే ఈ బియ్యం పంచుకొని ఈ రాష్ట్రాన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతంగా నిర్ధారణ చేసుకుంటూ ఉంటామని మీకందరికీ మనవిచేస్తున్నాను. నిజంగా ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధి పైన, దుర్భిక్ష ప్రాంతాల అభివృద్ధిపైన దృష్టిని కేంద్రీకరించుటకు మనం ఎందుకు

ఈ కార్యక్రమం తీసుకోకూడదు? ఈ సాహసోపేతమైన నిర్ణయం ఎందుకు చేయకూడదని మీకందరికీ మనవిచేస్తున్నాను. మేము బియ్యం పథకం పెట్టాము, మీరు తీసివేస్తున్నారనే మాట వద్దు. నిజంగా ఇది మన రాష్ట్రానికి అవసరమా? ఇక్కడ ఎన్నో చేయవలసిన పనులు ఉన్నాయి. అన్ని ప్రాంతాలకు నీళ్లు ఇవ్వాలి. ఎంతోమందికి ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. మా ప్రాంతాలలో మేము చూస్తున్నాము. నీళ్లే రామచంద్రా అనేదిపోయి కరంట్ రో రామచంద్రా అంటున్నారు. ఎందుచేతనంటే అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించిన 5 హెచ్ పి మోటార్లకు మనం స్త్రీగా కరంటు ఇస్తున్నాము. ఈ సౌకర్యం లేనివారు మాకు ఈ సౌకర్యం లేదు, ఇక్కడ ఎలక్ట్రిసిటీ ఉంటే నాకు కూడా ఈ సౌకర్యం వచ్చి ఉండేది, నాకు ఇప్పుడు ఈ సౌకర్యం లేదు కదా అని బాధపడేవారు అనేకమంది ఉన్నారు. కనుక వీరందరికీ ఇవ్వవలసిన అగత్యం ఉంది. మనం వారికందరికీ ఇవ్వలేకపోతున్నాము. కారణం ఏమిటంటే మనకు వనరులు లేవు. వనరులు సమకూర్చుకోవాలి. అందువల్ల మనం ఈ బృహత్తరమైన కార్యక్రమం చేబట్టాలి. నర్మదా, సరోవర్ ప్రాజెక్టులు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఎట్లాగ తీసుకున్నారో చూడండి. అదేవిధంగా గోదావరిలో అపారమైన నీటి సంపద ఉంది. ఇవన్నీ కలిపితే కాని ఈ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలకు మనం ఏమీ చేయలేము. అందువల్ల అటువంటి ప్రాజెక్టుల గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చించి, ఇక్కడున్నటువంటి ఇంజనీర్లతో చర్చించి చేయాలి. ఇక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వ ఇంజనీర్లు ఉన్నారు. వారందరితో అధ్యయనం చేసి మారుమూల ప్రాంతాలకు ఏ విధంగా నీగు సరఫరా చేయాలనేటువంటి పథకం ఒకటి తయారుచేసి దానికి కావలసిన నిధులు సమకూర్చుకోవాలి. ఇతర ఫైనాన్సియల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్లు ఉన్నాయి. వాటి నుంచి కూడా మనం నిధులు సమకూర్చుకోవాలి. మద్యప్రదేశ్, గుజరాత్ లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సహకరించినపుడు మనకు ఎందుకు సహకరించదు? మనకు కూడా అటువంటి బృహత్తరమైన ప్రాజెక్టు కార్యక్రమం తీసుకున్నప్పుడు ఈ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలను మనం అభివృద్ధి చేయడానికి ఉంటుంది. ఏదో హంద్రీ-నీవా అనో లేకపోతే రైట్ కెనాల్ ఎక్స్ ప్రెస్ ను అనో తీసుకోవడంవల్ల, 4, 5 లక్షల ఎకరాలు సస్యశ్యామలం కావచ్చు. 4, 5 లక్షల ఎకరాలకు వచ్చినంతమాత్రాన సరిపోదు. దానివల్ల మొత్తం అంతా సస్యశ్యామలం కాదు. వాటివల్ల 4,5 లక్షల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. అంతా కలిసి 10, 12 లక్షల ఎకరాలు కాదు. అదేవిధంగా తెలంగాణాలో కూడా అటువంటి ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. వీటన్నింటిని అభివృద్ధి చేయాలంటే దుర్వినియోగం అయ్యే నీటి సంపదను, సముద్రం పాలు అయ్యే నీటి సంపదను ఇక్కడికి మళ్లించవలసిన అగత్యం ఉంటుంది. అట్లాగ మళ్లినై ఈ ప్రాంతాలన్నింటికీ నీళ్లు ఇచ్చేదానికి వీలుంటుంది కాని ఇటువంటి చిన్న చిన్న పథకాల వల్ల లాభం లేదని మీకందరికీ

మనవిచేస్తున్నాను. ఇది దీర్ఘకాలికమైన ప్రణాళిక. ఇది మనం ఎక్కడో ఒకచోట బిగిన్ చేయాలి. అసలు ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభిస్తే ఈ ప్రాద్దు కాకపోతే మూడేళ్లకో, నాలుగేళ్లకో ఇది ప్రారంభించడానికి వీలుంటుంది. 10, 15 సంవత్సరాల కాలం గడిస్తే ఈ దుర్బిణాన్ని రూపుమాపడానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తక్షణ అవసరాలు కొన్ని ఉన్నాయి కదా. మీకు తెలుసు. ఈ డ్రాంట్ ప్రాన్ ఏరియాలలో ఎక్కడపడితే అక్కడ ఇంకా పరీక్ష్యలేషను బాంక్సు కట్టుకోవాలి, మైనర్ ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలను వృద్ధి చేసుకోవాలి, చెక్ డామ్స్ను కట్టుకోవాలి. అక్కడక్కడ చెక్ డామ్స్ను కడితే భూగర్భ జలం వృద్ధి అవుతుంది. అదావిధంగా పరీక్ష్యలేషను బాంక్సు కడితే భూగర్భంలో నీరు బాగుంటుంది. ఇది నేను అనుభవంలో చెబుతున్నాను. కనుక మనం ఇవన్నీ కట్టుకోవాలి. ఇంకా అనేకమైన మైనర్ ఇరిగేషన్ బాంక్సు ఉన్నాయి, అవన్నీ మనం కట్టుకోవాలి. 300, 400 మైనర్ ఇరిగేషన్ బాంక్సుకు 14 కోట్లు అవి అన్నారు. అది అంత పెద్ద మొత్తం కాదు. ఒక సంవత్సరంలో కట్టుకోవచ్చు. మనం 14 కోట్లు ఇవ్వలేమా? ఎక్కడో ఒకచోట అదా చేసి ఆ 14 కోట్లు ఇస్తే ఇవన్నీ పూర్తి అవుతాయి. ఇతర స్టేట్సుకు డిఫికల్టీ లేకుండా హైడ్రలాజికల్ క్లీయరెన్సు తీసుకోవాలి. మనకు ఫారెస్టు అడ్డంకులు లేనివి కొన్ని ఉన్నాయి. వాటిని అయినా వెంటనే ఎందుకు చేబట్టకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో వెలుగల్లు రిజర్వాయరు ఉంది. దీనికి 10 సంవత్సరాల నుంచి ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నారు. దీనికి హైడ్రలాజికల్ క్లీయరెన్సు ఇచ్చారు. సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్కు కూడా పోయింది. దీనికి ఏమీ అడ్డు లేదు. ఫారెస్టు క్లీయరెన్సు లేదు. దుర్బిణ్ ప్రాంతం నడిబొడ్డులో ఉంది. అంతకు మించిన దుర్బిణ్ ప్రాంతం లేదు. ఇంతకాలం ఎదుకు చేయలేదంటే- చాలాకాలం ఆ పెన్నారు నదీ పరీవాహక ప్రాంతంలో చెరువు నిర్మించుకోడానికి లేదు; ఇదంతా సోమశిలకు రిజర్వు చేశాము, ఇది కట్టుకోడానికి లేదనే ఆంక్ష పెట్టారు. దానిపైన అక్కడ పోరాడి ఆ ఆంక్షను తొలగించుకున్నాము. కొంతకాలం 1 1/2% కావాలని అన్నారు, కొంతకాలం 1/2% అన్నారు. దానితో కాదు. ఇప్పుడు బి.సి రేషియో అన్నారు. ఈ బి.సి రేషియో కూడా దాటి పోతున్నది. ఎందుకంటే రాత్రింబవళ్ళు ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. 1985-86లో ఇది 32 కోట్లు యితే ఈనాడు అది 62 కోట్లకు వచ్చింది. ఈవిధంగా విపరీతంగా ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. ఎప్పటికప్పుడు నిర్ధారణ చేసి కట్టుకోకపోతే మనం నిర్దేశించిన సూత్రాలన్నీ అధిగమించిపోతున్నాయి. కనుక 1 1/2% పోయింది, 1/2% పోయింది, బి.సి రేట్సు కూడా పోతున్నాయి. 2 సంవత్సరాల క్రితం అది కట్టమని అదేవనిగా ప్రాధేయపడ్డాను. దీని ధర ఎక్కువ ఉంది, ఇంకొక తూరి కడదామని అన్నారు. ఇప్పుడు ధరలు

ఇంకా పెరిగిపోయాయి. 20 వేల రూపాయల మించి ఉన్నటువంటివి ప్రక్కన పెడదామని అన్నారు. 20 వేలు అయితేనేమి 30 వేలు అయితేనేమి కట్టదలచుకున్నవి కట్టాలి. నీళ్ళు ఉన్నాయి. అవి కట్టి వేరుశనగకాయ పంట వేస్తే సంవత్సరానికి 30 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంది. మే, జూన్ నాటికి దీని ఖరీదు వస్తుంది. దాని నుంచి ప్రభుత్వానికి కొంత ఆదాయం వస్తుంది అనుకోండి. ఈవిధంగా అనేకమైన ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. అదేవిధంగా బుగ్గవంక అని ఒకటి ప్రారంభించాము. అది 10 సంవత్సరాలు పడుతుందేమో. అలాగే చెయ్యేరు ప్రాజెక్టు ప్రారంభించి 10, 15 సంవత్సరాలు అయింది. ఈవిధంగా పోతూ ఉంటే ఎట్లాగ? వీటికి వనరులు సమకూర్చుకోవాలి. వీటికి అందరూ సహకరించాలి. ఇది చేసేది ఆధికారంలో ఉన్నటువంటి పార్టీయే కాదు మీరందరూ సహకరించాలి. ఈ గాఢాన్ని ఏవిధంగా ముందుకు తీసుకొని పోదామన విషయంలో మీరందరూ సలహాలు చెప్పండి. అది అంతా లేకుండా అది చేయాలి, ఇది చేయాలి అని చెప్పడం మంచిది కాదు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారు కాని ఎవరైనా కాని నేను అనేది నిందించే దానికి కాదు. మనమంతా సహకరించుకుంటే తప్ప ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టలేము.

రా.7.40

నేను ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు హౌసులో ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు. అది నా అదృష్టం. నా నియోజకవర్గంలోని వెలుగళ్ళ ప్రాజెక్టు గురించి నేను 20 సంవత్సరాల నుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. మద్దిలేరు ప్రాజెక్టుతో బాటు దీనికి కూడా ఫౌండేషను వేయిస్తారని అనుకున్నాను. దానికి అన్నివిధాల ఇన్వెస్టిగేషను అయిపోయింది. అయినా దానికి ఫౌండేషను వేయలేదు. దీనికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎవ్రూవల్ ఇచ్చి ఫౌండేషన్ వేసి ఏదోవిధంగా వనరుల సమకూర్చి దానిని చేబట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. దానిని చేబట్టి ఈ దుర్భిక్ష ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి కొద్దిపాటి నీటి వనరులను ఉపయోగించుకునేట్లు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఇప్పుడు పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు తీసుకొని వాటికి నిధులు సమకూర్చడానికి ఆలస్యం అవుతుంది కనుక తక్షణమే ఈ దుర్భిక్ష ప్రాంతంలోని జిల్లాలో - జిల్లాకు 10 కోట్లు చొప్పున ప్రతి సంవత్సరం ఎలాట్ చేసి అక్కడి మైనర్ ఇరిగేషను సోర్సులను వినియోగించుకునేట్లు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అక్కడ నీళ్ళు క్రిందికి దొర్లిపోతున్నాయి. భూగర్భ జలాలను వృద్ధి చేయాలి. ఎక్కడ పడితే అక్కడ చెక్ డాంలు, వర్కులేషన్ బాంక్సు కట్టాలి. అక్కడ ఇంకా ఏమేమి ఉన్నాయో అవన్నీ చేసుకొనడానికి అవకాశం కలిగేస్తే బాగుంటుంది. మన బడ్జెటులో 40,50 కోట్లు ఆదా చేసుకుని దుర్భిక్ష

ప్రాంతాలకు ప్రతి సంవత్సరం 10 కోట్లు చొప్పున ఇవ్వడం పెద్ద కాకపోవచ్చును. అది ఆలోచించమని నేను కోరుతున్నాను. నేను ఒక ప్రాంతానికి కుదించి ఈ ప్రాంతాలకు ఇమ్మని చెప్పడం లేదు. అన్నింటికన్నా ఈ ప్రాంతాలు చాలా దుర్భిక్ష ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. బీదరికంలో మగ్గుతున్నాయి. వారి స్టాండర్డు ఎల్లాగ ఉంటాయో మీరు ఒకసారి ఆలోచించండి. తెలివి తేటలు కూడా అంతే ఉంటాయి. రిమోట్ ఏరియాస్ కు కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నారు, సంతోషం. అట్లాగ ఇవ్వవలసిందే. అవిధంగా ఇక్కడ కూడా ఇవ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి.గోపాలకృష్ణారెడ్డి (శ్రీకాళహస్తి):- అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాయలసీమలోని కరువు గురించి చర్చించడం చాలా సంతోషం. నిరంతరం కరువు కాటకాలతో బాధ పడేటటువంటి రాయలసీమ గురించి ఇప్పుడు డిస్కస్ చేయడం చాలా సంతోషం. రాయలసీమలో కరువు అనేటటువంటి నినాదాలతో ఏమాత్రం కొద్దిపాటి నిధులు ఇచ్చినా అవి ఇప్పటివరకు కర్నూలు, కడప, కొంతవరకు అనంతపురం జిల్లాలకు పోతున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలో మేజర్ ఇరిగేషను సోర్సు ఒక్కటి కూడా లేదు. మా జిల్లాకు సంబంధించినవారు మంత్రిగా ఉన్నారు, సంతోషం. హంద్రీ నివా, గాలేరు-నగరి ప్రాజెక్టుల గురించి మా జిల్లా ప్రజలు ఎంతో ఆతృతతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ఎస్.ఆర్.బి.సి పొడిగించి నేరుగా కెనాల్ తీసుకుని వస్తాము, దానిని గాలేరు-నగరి అనుకోవడం చెబుతున్నారు. దానిని కూడా గండికోట రిజర్వాయరు వరకు తీసుకొని వచ్చి నిలిపి వేస్తారనేటటువంటి అనుమానాలు చిత్తూరు జిల్లాలో ఉన్నాయి. మంత్రిగారికి బాగా తెలుసు. గాలేరు-నగరి, హంద్రీ-నీవా, ఇవే మాకు మోక్షం. కనుక ఇవి మాత్రం రాకపోతే మా జిల్లా మంత్రిగారికి చెడ్డపేరు వచ్చేటటువంటి అవకాశం ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ చెంగారెడ్డి గారికి సహాయం చేసినట్లు భావించి అటెని అమలులోకి తీసుకుని రావలసిన బాధ్యత ఉందని శ్రీ చెంగారెడ్డి గారి తరపున నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మేజర్ ఇరిగేషను సోర్సులు లేకపోయినా దాదాపు 55 మైనర్ ఇరిగేషను స్కీమ్సుకు ఇన్వెస్టిగేషన్లు అయి ఎప్పటినుంచో పెండింగులో వున్నాయి. ఎప్పటినుంచో ఈ రోజువరకు ఆ మైనర్ ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు శాంక్షను కావడంలో అన్యాయం జరిగిన మాట వాస్తవం. ఎన్నో స్కీమ్సు ఉన్నాయి, మంచి స్కీమ్సు ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా కాళహస్తిలో కాళంగి రిజర్వాయరు ఉంది. దానిలో ఇంచుమించు 1800 ఎమ్సీ ఎఫ్ టీ వాటరు ఉంటే ఇప్పుడు 281 ఎమ్సీ ఎఫ్ టీ వాడుకొంటున్నాము. దానితో 5 వేల ఎకరాలు మాత్రమే ఇరిగేషను అవుతున్నది. ఇంకా 30 వేల ఎకరాలు సాగు అయ్యేదానికి అవకాశం ఉంది. ఆ నీరు సముద్రంలో వృధాగా పోతున్నది. ఆ

నీటిని ఇరిగేషనుకు ఉపయోగించుకోలేకపోతున్నాము. అటువంటి చిన్న చిన్న నదులలో ఉన్నటువంటి నీటిని వినియోగించుకుంటే మనకు ఎంతో ఉపయోగం ఉంటుంది. అదేవిధంగా స్వర్ణముఖి నది ఉంది. దానిలో 30% మాత్రమే మనం వాడుకుంటున్నాము. ఆ చుట్టుప్రక్కల బాంక్సు ఉన్నాయి. ఆ బాంక్సు నుంచి స్వర్ణముఖిలోకి నీళ్ళు పోతూ ఉంటాయి. కనీసం లిఫ్ట్ ఇరిగేషను ద్వారా అయినా ఆ నీటిని వాడుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనీసం ఒక్క పైరుకు అయినా నీరు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు పంచాయతీ రాజ్ మినిస్టరుగారు హౌసులో ఉన్నారు. పంచాయతీ రాజ్ బాంక్సు ఉన్నాయి. అవి సర్వే చేయించండి. నా నియోజకవర్గంలో దాదాపు 200 బాంక్సు ఉన్నాయి. వాటిలో 50%, 60% బాంక్సు బ్రీచ్ అయినవి ఉన్నాయి. బ్రీచ్ అయి 10, 20 సంవత్సరాలుగా ఎబండ్డెంట్ సోర్సుగా ఉన్నాయి. వాటి గురించి కూడా ఒక మాట విన్నాము. ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో మోడరనైజేషను ఆఫ్ స్కీము తీసుకొని వస్తున్నాయని అంటున్నారు. When there is a will there is a way But, there is no will for the Government. చేయాలనే తపన మాత్రం లేదు, చూస్తున్నాము. మీరు వాటి మీద కాన్సంట్రేట్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మనకన్నా తక్కువ ఆదాయం ఉన్న కర్నాటక వారు అప్పర్ కృష్ణా ప్రాజెక్టు దగ్గర 3 వేల కోట్ల రూపాయలతో ఎంతో పెద్ద స్కీము తీసుకున్నారు. ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం తీసుకుని చక్కగా ఆ కమాండు ఏరియా డెవలప్మెంటుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అటువంటి పట్టుదల ఉన్నప్పుడు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత కనీసం ఉన్నటువంటి చెరువులు రిపేరు చేసుకుంటే కొంతవరకు ఒక పంటకు అయినా నీరు ఇచ్చే దానికి అవకాశం ఉంటుంది. నా నియోజకవర్గంలో కె.ఎ పురం అనే మండలం ఉంది. అది చాలా అభ్యాన్నమైన మెట్ట ప్రాంతం. మినిస్టరు గారి నియోజకవర్గానికి దగ్గర మండలం అది. వారు కూడా అక్కడికి వస్తూ ఉంటారు. అక్కడ ఎగువ పుత్తూరు, పూడి, అదరం, జయలక్ష్మీపురం అనే స్కీము చాలాకాలంగా పెండింగులో ఉన్నాయి. ఇన్వెస్టిగేషను పూర్తి అయింది. ఫారెస్టు క్లీయరెన్సు వచ్చింది. కానీ ఫండ్స్ ఎలాటే చేయకపోవడం వల్ల ప్రారంభించబడలేదు. వాటికి ఫండ్స్ ఎలాటే చేసి తొందరగా టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా అరప్పకోన అని ఉంది, బత్తులెనకోన అని ఉంది, వెలుక్కోన అని ఉంది. తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఆయకట్టు పారే స్కీము ఇవి. అందుచేత వీటికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చి తీసుకోవాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ముఖ్యంగా తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు ఉంది. దానివల్ల చిత్తూరు జిల్లాకు 10, 20 వేల ఎకరాల కన్నా ఎక్కువనీరు రాదు. వెళ్ళకూరు ఏరియా అలాగే నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించింది. అదంతా

ఈ లెక్కలోకి తీసుకుని వచ్చి చూపిస్తున్నారు. వాస్తవంగా 25 వేల ఎకరాల కన్నా ఎక్కువ లేదు. మీరు కనీసం దానికి లిఫ్ట్ ఇరిగేషను సౌకర్యం అయినా శాంక్షను చేయిస్తే ఆ మెట్ట ప్రాంతాలకు సౌకర్యంగా ఉంటుంది. అదేవిధంగా టి.టి.డి ఫండ్సులోనుంచి 20% డెవలప్ మెంటల్ స్కీమ్స్ కు ఖర్చు పెట్టడానికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షను ఇస్తే చిత్తూరు జిల్లాకు కొంత ఉపయోగపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇరిగేషను డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను ఉంది. వారు 2,500 గాలన్సు వెర్ అవర్ ఉంటేనే అది ఫీజిబుల్ అని చెబుతున్నారు. లాప్స్ ఇయర్ ఎస్.సి, ఎస్.టిలకు అయితే 1500 గాలన్సు పెర్ అవర్ వచ్చినా ఫరవాలేదు, స్కీమ్సు టేకప్ చేయండని చెప్పారు. రాయలసీమలో మొత్తం మీద ఆ అవకాశం లేదు కనుక అందరికీ 1500 గాలన్సు పెర్ అవర్ అని చెబితే దానివల్ల ఎక్కువ వచ్చేదానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆవిధంగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మాకు నీళ్ళు లేవు అనే పరిస్థితి ఉంది కనుక రిస్ట్రీక్షన్సు లేకుండా కనీసం ఎలక్ట్రికల్ కనెక్షన్సు అయినా ఇవ్వాలి. కృష్ణా, గుంటూరు వారికి నీరు ఉంది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు మా రాయలసీమలో ఉంది, అక్కడ కరంటు ఉత్పత్తి అవుతున్నది సప్లయి ఉంది. అందుచేత మీరు మాకు వాటరు ఇవ్వకపోతే పోయారు కాని కరంటు అయినా మాకు ఇవ్వండని అంటే అది కూడ చేయడం లేదు. ఇది మాత్రం చాలా శోచనీయమైన విషయం. కొద్దో గొప్పో ఫండ్సు ఇస్తున్నారు, కాదని అనడం లేదు. ఈ మధ్య వచ్చిన ఫండ్సు దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి. వాటిని స్వాహా చేస్తున్నారు. ఈ విషయం మేము గ్రామాలకు పోతే చెబుతున్నారు. మా చెరువుకు లక్ష రూపాయలు ఇచ్చారు, 10 వేల రూపాయల పని కూడా చేయలేదని రైతులు చెబుతున్నారు. తూములు, కాలువలు రిపేర్సు చేసుకునే స్టామత లేని పరిస్థితులలో ఉన్న డబ్బును స్వాహా చేసే అధికారులు, అనధికారులు ఉన్నారంటే అది చాలా శోచనీయమైన విషయం. దానిపై తగు శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో మోడరనైజేషన్ ఆఫ్ టాంక్సు స్కీము- మైనర్ ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు కాని పంచాయతీ రాజ్ టాంక్సు కాని టేకప్ చేసి అతి తొందరగా పూర్తి చేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటున్నాను. వట్టి మడుగు, కరకంపాడి రిజర్వాయర్సుకు ఇంచుమించు 33 కోట్ల రూపాయలకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షను ఇచ్చి 1989-90లో 2 కోట్లు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. కాని వాటిని టేకప్ చేయకుండా, ఫర్వర్గా చేయకుండా రీ ఇన్వెస్టిగేషనుకు 50 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చి పెండింగులో పెట్టారు. అందుచేత వాటిని టేకప్ చేసి ఈ సంవత్సరం ఎంత ఇస్తారు, ఏమి చేస్తారు అనే విషయంలో నిర్దుష్టమైన ప్రకటన చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

రా.7.50

శ్రీ కె.పి. కొండారెడ్డి (మార్కాఫూర్):- ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు విషయంలో ప్రకాశం జిల్లాను తోక అని చెప్పి కోస్తా ఆంధ్రలో చూపించుతున్నారు. ఇటేమో రాయలసీమలో ముక్కు చూపించుతున్నారు. ప్రకాశం జిల్లా వారము రాయలసీమలో ఉన్నామా? కోస్తా ఆంధ్ర లిస్టులో ఉన్నామా? దీని విషయం గురించి అధికారులే శలవు ఇవ్వాలి. వెలుగోడు పాజెక్టు ఇటు మార్కాపురం, గిద్దలూరు, మొదలైన ప్రాంతాలకు అటు నెల్లూరు, ఉదయగిరి, కనిగిరి, ఆత్మకూరు మొదలైన ప్రాంతాలకు చాలా ముఖ్యమైనటువంటి ప్రాజెక్టు. దీనిగురించి 15 సంవత్సరముల నుంచి కృషి చేస్తున్నారు. 10 సంవత్సరముల నుంచి యిప్పటికి ఇన్వెస్టిగేషను జరుగుతూనే ఉంది. ఇన్వెస్టిగేషనులో 432 వేల ఎకరాలు చూపించారు. ఈ ప్రాజెక్టు మెట్ట ప్రాంతాలకు మంచి ప్రాజెక్టు. దీని గురించి 10 సంవత్సరాల నుంచి ఇన్వెస్టిగేషను చేస్తూనే ఉన్నారు. 600, 700 కోట్ల రూపాయలు దాకా ఖర్చు అవుతుందని ఇన్వెస్టిగేషనులో చెబుతున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు వలన మెట్ట ప్రాంతాలకు చాలా ఉపయోగం ఉంది. కాబట్టి ఈ ప్రాజెక్టు చేపట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మెట్ట ప్రాంతాలకు సంబంధించి మార్కాపురం డివిజను వరకు నా కాన్స్టిట్యూయెన్సీ. కట్టగడ్డ ట్యాంకు 1965 సంవత్సరములో 20 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని ఎస్టిమేట్ చేశారు. ఇప్పుడు దాని ఎస్టిమేషను రెండు కోట్ల రూపాయలకు వచ్చింది. దీనివలన 2000 ఎకరాలు సాగు అవుతుందని అంచనా వేశారు. వెంటనే దీనిని చేపట్టాలని కోరుతూ దీని ఇన్వెస్టిగేషను కూడా తొందరలో పూర్తి చేయాలని ఆశిస్తున్నాను.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య (పలమనేరు):- రాయలసీమలోని ప్రాజెక్టుల గురించి చర్చించే విషయంలో ప్రభుత్వము వారు ఇప్పుడు ఇచ్చిన నోట్ చూస్తే వారికి ఇష్టం లేకుండా మొక్కుబడికి ఇచ్చినటువంటి నోట్ గా ఉందని నేను తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. మేజరు ప్రాజెక్టుల విషయంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు, గోపాలకృష్ణారెడ్డి గారు మాట్లాడినారు. నేను వాటి జోలికి పోకుండా-- ఆన్ గోయింగ్ స్కీము 372 చేపడతామని చెబుతూ దానికయ్యే ఖర్చు 612 లక్షల రూపాయలు అని మీరు యిచ్చిన నోట్ లో చూపించారు. కాని ఎలోకేషను చూసినట్లయితే మొత్తం రాయలసీమకు 4.8 కోట్ల రూపాయలు ఎలోకేట్ చేస్తే-- ఈ లక్కన సరాసరి వేసుకుంటే జిల్లాకు ఒక కోటి రూపాయలు వస్తుంది కాబట్టి దావాషాను చూసుకున్నట్లయితే యివి అన్నీ పూర్తి చేయాలంటే 5,6 సంవత్సరములు పడుతుంది. కాబట్టి ఎలోకేషను యింకా పెంచవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆన్ గోయింగ్ స్కీము జూను 92 నాటికి పూర్తి చేస్తామని

మీరు యిచ్చిన నోట్‌లో చెబుతున్నారు. ఈవిధంగా మీరు ఎలోకేట్ చేస్తే జూను 1992 నాటికి పూర్తి అవుతుంది అని ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వమునకు ఎలకేషను వెంటనే పెంచవలసిందిగా మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మైనరు ఇరిగేషను స్కీమ్ము 55 స్కీమ్ము ఇన్వెస్టిగేట్ చేసి చేపడతామని వాటికి 33.35 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అని చెప్పారు. ఈ స్కీమ్ము గత ప్రభుత్వం- తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారి పీరియడులో 60 స్కీమ్ము ఫుల్ ఇన్వెస్టిగేషను చేసి ఎక్స్‌మేట్‌తో ప్రభుత్వానికి సమర్పించడం జరిగింది. దీని మీద ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటులో చర్చించి సెంట్రలు గవర్నమెంటుకు పంపించడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని చేయాలి. ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటుతో సంప్రతించాలి. ఇంకా క్లీయరెన్సు రానివి 30 వరకూ ఉన్నాయి నాలుగైదు సంవత్సరాల ప్రోటగాము పెట్టుకుని సంవత్సరానికి అయిదు కోట్లు కేటాయించి జిల్లాకు ఈ స్కీమ్ము పూర్తి చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటు క్లీయరెన్సు గురించి ప్రభుత్వము చొరవ తీసుకుని ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటుతో సంప్రతించాలి. కావాలంటే మా నాయకులు, నేషనల్ ఫ్రంట్ చైర్మన్ శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు గారి సహకారం తీసుకుని వారి ద్వారా సెంట్రల్ గవర్నమెంటును ఇన్‌ఫ్లయెన్సు చేసి చేసుకుంటే బాగుంటుందని ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వం చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. చిత్తూరు జిల్లాలో మేజరు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు లేవు. పర్మనెంట్ ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు పెద్దేరు, బాహుదా, ఆరణి ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. మైనరు ఇరిగేషను సోర్సు లేదు, వాటిని ఉపయోంచుకుని సర్క్యులేషను బ్యాంకుని నిర్మాణము చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. మా జిల్లా వాస్తవ్యులే మంత్రిగా ఉన్నారు కాబట్టి వారు శ్రద్ధ తీసుకుని మా పాతాన్ని సస్యశ్యామలం చేసేందుకు ప్రయత్నించాలి అని వారికి మైనరు ఇరిగేషను పోయి మీడియం ఇరిగేషను వచ్చింది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:- నేను మీడియం ఇరిగేషను మంత్రిని కాను.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:- మీరు ముఖ్యమంత్రి గారి సన్నిహితులని పేరు పొందారు. మీ స్వంత జిల్లాకు మీరు మైనరు ఇరిగేషనుకు ప్రాతినిధ్యం ఇచ్చేటట్లు చూసి ఎలోకేషను ఎక్కువగా వచ్చేటట్లు చేసి ఆ జిల్లాను అభివృద్ధి చేయాలని సభాముఖంగా మీ ద్వారా వారికి విన్నవించుకుంటున్నాను. గోపాలరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా చిత్తూరు జిల్లా మెయిన్ సోర్స్ వెల్ ఇరిగేషను. చిత్తూరు జిల్లా రాష్ట్రములో రెండవ స్థానము ఆక్రమించింది. ఎలక్ట్రిసిటీ కనెక్షన్లు 1500 యిచ్చినారు. అక్కడున్నటువంటి బావులకు ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వాలంటే ఈ లెక్కన యిచ్చుకుంటూ పోతే సుమారు 10 సంవత్సరాలు వడుతుంది. గత ప్రభుత్వం గత ఆరు, ఏడు సంవత్సరాలుగా ఎగ్రికల్చరల్

కనకన్ను 10 వేల వరకు యిచ్చింది. మేజరు ప్రాజెక్టు తెలుగుగంగ దాని ప్రోగ్రెస్ గురించి రెవ్యూ యిచ్చింది. ఒక కమిటీని ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్యక్షతన వేశారు. అందులో నన్ను, కె.ఇ కృష్ణమూర్తిగారిని, గోపాలరెడ్డిగారిని మెంబర్లుగా వేశారు. ఆ కమిటీ ఫార్ము చేస్తూ 29-3-90వ తేదీన జి.ఓ నెంబరు 213 ఇస్తూ చేశారు. కాని ఆ కమిటీ యంతవరకు ఒక మీటింగు కూడా జరపలేదు. అసలు ఆ కమిటీ ఎగ్జిస్టింగులో ఉందా? లేదా? అనే విషయం తెలపాలని కోరుతున్నాను. ఆ కమిటీ కనుక ఎగ్జిస్టింగ్లో ఉన్నట్లయితే వెంటనే ఆ కమిటీ మీటింగు పెట్టి తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు గురించి కొనసాగిస్తున్న పనులు గురించి రెవ్యూ చేయించే అవకాశం కల్పించాలని కోరుతూ తమరు ఈ అవకాశం యిచ్చినందులకు తమరికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. నారాయణరెడ్డి (అనంతపురం):- అధ్యాక్షా, మేజరు ప్రాజెక్టు గురించి రాయలసీమలో పర్మనెంట్ ప్రాజెక్టుల గురించి ఇంతకుముందు చాలామంది పెద్దలు మాట్లాడినారు. అయితే నేను యిప్పుడు అనంతపురం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి హెచ్.ఎల్.సికి పరిమితమై అనంతపురం జిల్లా గురించి విన్నవించుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా హై లెవల్ కెనాల్ ద్వారా ఆయకట్టు అయ్యే దానికి ఎస్టిమేట్ సైడు ఒక యం సి యఫ్ టీకి 9 ఎకరాలు అని ఎస్టిమేట్ వేసి కెనాల్స్ త్రవ్వి ఇరగేషను సౌకర్యము కల్పించారు. కాని ఒక యం సి ఎఫ్ టీకి 5.57 ఎకరాలు వర్కు అవుట్ అవ్వడం వలన 38.11 హెక్టార్స్ తక్కువ ఆయకట్టు అభివృద్ధి అయ్యే దానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది. హై లెవల్ కెనాల్స్ ద్వారా 1,12,736 ఎకరాలు సాగు అవ్వవలసి ఉండగా, 98,853 ఎకరాలు మాత్రమే డెవలప్ అయినది. దీనికి కారణము కెనాల్స్ ద్వారా అయితేనేమి, వేస్టేజ్ వాటరు వలన అయితేనేమి, షట్టర్స్ రిపేరు చేయకపోవడం వలన అయితేనేమి, 1,12,736 ఆయకట్టు కాకుండా ఉంది. 1978-79 సంవత్సరములో 5.34 ఎకరాలు వర్ యం సి యఫ్ టీ అని వర్కు అవుట్ చేస్తే 87-88 వరకు అది 5.33 ఎకరాలు వర్ యం సి యఫ్ టీ అయ్యే అవకాశం ఏర్పడింది. ఇంతవరకు కెనాల్స్ రిపేరు చేయని కారణంగా నీరు పారుదలకు అవకాశాలు లేకుండా పోయింది. ముఖ్యంగా అనంతపురంలో హై లెవల్ కెనాల్ 84.59 కిలోమీటర్లు, మిడ్ పెన్నార్ 96.05 కిలోమీటర్లు, మిడ్ పెన్నార్ నార్త్ 53.8 కిలోమీటర్లు తాడివత్రి బ్రాంచి కెనాల్ 30.58 కిలోమీటర్లు మొత్తం 264.4 కిలోమీటర్ల పొడవు, డిస్ట్రిబ్యూటరీస్ 295 కిలోమీటర్లు మొత్తం 559.92 కిలోమీటర్ల పొడవు ఉంటే 98,000 ఎకరాలు మాత్రమే ఆయకట్టు సాగు అవుతున్నది. అనంతపురం జిల్లాలో హైలెవల్ కెనాల్ ద్వారా ఒక కిలోమీటరుకు 176.76 ఎకరాలు ఆయకట్టు సాగు అవుతున్నది. కృష్ణా బేసిన్, గోదావరి బేసిన్లో ఒక కిలోమీటరుకు 1600

ఎకరాలు సాగు అవుతున్నది. ఈ పద్ధతిలో ఈ విధంగా జరుగుతూ ఉంటే మెయింటెనెన్సు గ్రాంటు అని ఎకరానికి 20 రూపాయలు ఇచ్చేవారు. యిప్పుడు జి.ఓ. రివైజు చేసి ఎకరానికి 30 రూపాయలు ఇస్తామన్నారు. కాని జి.ఓ. యింకా రిలీజ్ కాలేదు. 20 రూపాయల చొప్పున 32 వేల రూపాయలు వర్క్స్ అవుట్ అయితే 3520 రూపాయలు పర్ కిలోమీటరు మాకు అవుతుందని వర్క్స్ అవుట్ చేసినారు. ఎకరానికి 30 రూపాయలు చొప్పున అయితే 48,000 రూపాయలు వర్క్స్ అవుట్ అయితే పర్ కిలోమీటరు 5290 రూపాయలు అవుతుందని వర్క్స్ అవుట్ చేసినారు మాకు... ఆవిధంగా 592 కిలోమీటర్లకు వర్క్స్ అవుట్ చేసినారు. ఎమౌంట్ రిలీజ్ చేసినప్పుడు 240 వరకు సిబ్బంది ఉన్నారు. వారి సేలరీస్ రూపంలో 36 లక్షల ఖర్చు అవుతున్నది. అందులో సగము 18 లక్షల రూపాయలైనా కూడా వీటి ఖర్చుల క్రిందకు రావడం లేదు. 36 లక్షల రూపాయలు రిలీజ్ చేస్తే మెయిన్ కెనాల్స్ కు, డిస్ట్రిబ్యూటరీ కెనాల్స్ కు ఇంతవరకు ఏమీ లేదు.

రా.8.00

ఈ విధమైన పద్ధతిలో ఉండేటప్పుడు 5.57 ఎకరాలు మాత్రమే ఒక ఎం.సి.ఎస్. టీకి ఇగ్రికేట్ అయ్యేటప్పుడు మాకుండే నీరే తక్కువగా వుంటే, 9 ఎకరాలకు కావలసిన నీరు ఆయకట్టుకు 5 ఎకరాలకు మాత్రమే సరిపోయేటప్పుడు, మొత్తం 9 ఎకరాలకు సరిపోవాలంటే, మెయిన్ గా ప్రావర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆఫ్ వాటర్ లేకుండా వుండే అవకాశాలున్నాయి. ఇట్లాంటి పరిస్థితులలో కెనాల్స్ మెయింటెనెన్స్ కోసము 30-20 రూపాయలు ఇస్తే మాకుండే పరిస్థితిని బట్టి ఒకేచోట దగ్గర ఆయకట్టు కెనాల్స్ క్రింద వుంటేగానీ, ఆ కెనాల్స్ క్రింద యాక్చువల్ గా ఇగ్రికేషన్ అయ్యే అవకాశము అక్కడ ఇవ్వలేదు. దూర ప్రాంతము వరకు త్రాగేదానికైనా, ఇగ్రికేషనుకు అయితేనేమి నీరు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశముతో కాంటూరు కెనాల్స్ క్రింద అక్కడక్కడ ఆయకట్టుకు అవకాశము ఇస్తూ పోయారు. ఈ పద్ధతిలో ఎకరావైజ్ ఎమౌంట్ మెయింటెనెన్స్ గ్రాంటుగా ఇచ్చేటప్పుడు మాకు కెనాల్ కిలోమీటరు రన్ అయితే, 170 ఎకరాలకు ఆయకట్టు రావడం లేదు. అదే క్రిష్ణా జిల్లాలో అయితే దగ్గర దగ్గరగా 1600 ఎకరాల ఆయకట్టు అవుతున్నది. ఈ వ్యత్యాసము వల్ల కూడా ఎంతో డబ్బులు మాకు రాకుండా అవుతున్నది. ఈ పద్ధతిని మానుకుని, పేమెంట్ కెనాల్స్ నుండి గాని లేదా వర్క్స్ చార్జ్ డ్యూ ఎస్టాబ్లిష్మెంటుకు కావలసిన శాలరీస్ కాకుండా, పూర్తిగా కెనాల్స్ కు మాత్రమే రిపేర్స్ కొరకు ప్రతి సంవత్సరం 50 కోట్లు ఇస్తేగాని రిపేర్ పనులు కావు. రిపేర్స్ కానప్పుడు, వాటర్ మేనేజ్మెంటు చేసేదానికి అవకాశం లేకండా వుంటుంది. ఈ విధమైన పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు, మాకు వున్నటువంటి నీరే తక్కువ. ఆ తక్కువలో 5

ఎకరాలకే నీరు సరిపోతే, మాకుండే ఈ అవకాశాలను వినియోగించుకోకుండా పోతున్నాము. ప్రావర్ మెయింటెనెన్స్ కెనాల్స్ కు చేసేదానికి ముఖ్యంగా డబ్బులు ఇవ్వకపోతే, వేసము ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో ఆయకట్టు చేసుకోలేకపోతున్నాము. రాను రాను 5.5 ఎకరాలకు వుండేది, 3 ఎకరాలకు కూడా రాకుండా వుంటే అవకాశాలున్నాయి. ఎప్పుడో డ్యాం కడతామని చెప్పి, ఇప్పుడు మాకు వున్న అవకాశాలను మేము కోరిన ప్రకారం ఇవ్వకపోతే ఎట్లా?

అనంతపురంలో ముందే వర్షపాతము తక్కువ. అటువంటప్పుడు ఒక చెక్ డ్యాం గాని, మైనర్ ఇరిగేషను కాని, గత సంవత్సరం గాని, ఈ సంవత్సరం గాని, ఒక టెండరు గాని, ఎస్టిమేట్ గాని, శాంక్షన్ అయ్యేది గాని లేదు. సీజన్ లో కాకుండా ఎప్పుడో వర్షాలు వస్తాయి. ఆ వచ్చినప్పుడు నీరు నిలుపుకొనడానికి చెక్ డ్యామ్స్ గాని, మైనర్ ఇరిగేషన్ బాంక్స్ గాని, పర్కొలేషన్ బాంక్స్ గాని, ఎక్కడ పడితే అక్కడ కట్టడానికి మాకు అవకాశాలు లేకుండా ఉన్నాయి. దానికి ఇంతవరకు మాకు గ్రాంటు లేదు. ముఖ్యంగా ఈ గ్రాండ్ వాటర్ ఈ మేజర్ ఇరిగేషన్ వల్ల హెచ్.ఎల్.సి కాకుండా, వెల్ ఇరిగేటెడ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ బాంక్స్ తప్ప వేరే అవకాశాలు లేవు. వెల్స్, ఇరిగేషన్ బోర్స్ నుండి నీరు రావాలంటే గ్రాండ్ వాటర్ డిస్ ఛార్జి అయ్యేదానికి అవకాశం వుండేదానికి నెంబర్ ఆఫ్ పర్కొలేషన్ బాంక్స్ కట్టాలి. అయితే ఇంతకుముందు జి.ఓ నెం. 236 తేదీ 4-479లో 55 వేల నుండి 60 వేల మాత్రం ఫార్ ఎం.సి.ఎఫ్.టికి ఇచ్చారు. అదే దాన్ని 87-88లో 1.50 లక్షలకు ఇచ్చారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో 1.50 లక్షలు ఏమాత్రం సరిపోవడం లేదు. ప్రతి ఎస్టిమేట్ రిటర్న్ కావడం. ఈవెన్ సి.ఇకి 10 లక్షల వరకు పవర్స్ వున్నప్పటికీ, 10 లక్షలకు ఎక్సీడ్ అవడం వల్ల ప్రతి ఎస్టిమేట్ ప్రభుత్వానికి పోతున్నది. కనీసం రాయలసీమ అనేది కాకుండా, ఎక్కడయిన దుర్భిక్ష ప్రాంతాలుంటే, అక్కడ పర్కొలేషన్ బాంక్స్, చెక్ డ్యాంలు కట్టడానికి ఎం.ఐ బాంక్స్ కట్టడానికి అవకాశం వుండే ప్రాంతాలలో సీలింగ్ లిమిట్ తీసివేసి కాస్ట్ బెనిఫిట్ రేషియో లేకుండా ఎక్కడ వీలైతే అక్కడ కట్టడానికి వున్న నారమ్స్ తీసివేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం లేకుండా పోతే, చెక్ డ్యామ్స్ కట్టలేము. (బెల్)... గ్రాండ్ వాటర్ డిస్ ఛార్జి అయ్యేటప్పటికి వెల్ ఇరిగేటెడ్ బోర్స్ వేయాలని అనేటప్పటికి మాకు ఆయకట్టు క్రింద వుండే ఐ.డి.సి బోర్స్ లో ఆయకట్టు వుండే చోట బోర్స్ వేయకూడదని వుంది. ఒక బోర్ కు, యింకో బోర్ కు 300 మీటర్స్ కు దగ్గర లేకుండా వుండాలని చెబుతున్నారు. అయితే వెడల్పు తక్కువ వుండే భూములలో 300 మీటర్స్ కంటే తక్కువగా వుంటాయి. ఈవెన్ మనం ప్రాజెక్టులు కట్టి యు.బి.సి.

సి.జి.పి. క్రింద ఇంతవరకు డ్యామ్స్ నిండకుండా తెయిలెండు ఆయకట్టుకు వాటర్ స్లయి చేయకుండా పోతున్నాము. అట్లాంటి ఫ్లేసెన్స్ లో అయినా కనీసం ఐ.డి.సి.బోర్స్ ప్రభుత్వము ద్వారా వేయాలంటే ఆయకట్టు క్రింద వుండే భూములకు నీరు ఇచ్చేదానికి వీలులేదని అది ఐ.డి.సి. అని అందువల్ల వీలులేదని చెబుతున్నారు. కనీసం ఐ.డి.సి.బోర్స్ గాని, ఆయకట్టులో వుండే తెయిలెండ్సుకు గానీ బోర్స్ చేయడానికి పర్మిషన్ ఇవ్వవలసి వుంది. ఈ 300 మీటార్స్ లిమిట్ లేకుండా ఎగ్జెంషన్ ఇస్తేతప్ప, సర్క్యలేషన్ టాంక్స్ కట్టడానికి వీలులేదు. అందువల్ల లిమిట్ ను తీసివేయాలని కోరుతూ, మాకు కనీసం ఈ సంవత్సరానికి మా జిల్లాకు 5-6 మైనర్ ఇన్ఫ్రాగేషన్ టాంక్సు గానీ, సర్క్యలేషన్ టాంక్స్ గానీ కట్టడానికి పర్మిషన్ ఇచ్చే అవకాశం కలిగించాలని మీకు మ్రొక్కుకుంటూ చెబుతున్నాను.

శ్రీ బి.బాల్ రెడ్డి --- అధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. రాయలసీమను రత్నాల సీమ అని అన్నారు. ఈనాడు రాయలసీమను ఏంటున్నారో నాలుగు విషయాలు మీముందు చెప్పదలచుకొన్నాను. గొంతు తడుపుకొనేదేకు త్రాగునీరు, కరువట. రైతు బ్రతికేందుకు చేను కరువట. భూమిలో విత్తనం వేసేదానికి వర్షపు జల్లు కరువట. పశు జీవనానికి పశు గ్రాసం కరువట. “ఈనాడు” పేపర్లో వచ్చిన మాటలివి. నేను అనేవికావు. ఈవిధంగా చెప్పుకొంటూ పోతే రాయలసీమకు పర్యాయ పదం కరువైపోతుంది. కాబట్టి ఈ రాయలసీమ విషయంలో సమైక్యంగా అభివృద్ధి పరచవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. కానీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ముఖ్యంగా తెలంగాణా, రాయలసీమకు తీరని నష్టము కలుగజేసే వారు ఎవరు? ప్రజా ప్రతినిధిగా శాసన సభ ప్రజానాయకులుగా ముఖ్యమంత్రిగా వున్నవారు కరువుకు కారకులు కారాయని అంటున్నాను? కరువు కరువు అని అంటున్నాము. త్రాగడానికి నీరులేక దాహము దాహము అని అంటున్నాము. ఇంతకు ముందు రాయలసీమ పరిస్థితిని గురించి సభ్యులు మాట్లాడుతూ వుంటూ, ఏడ్వాలనే అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే, రాష్ట్రానికి పరిపాలనలో వచ్చిన ముఖ్య మంత్రులు ఆంధ్ర ప్రాంతముకు చెందినవారు ముఖ్య మంత్రిగా 15 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేశారు. తెలంగాణాకు చెందిన ముఖ్య మంత్రులు 12 సంవత్సరాలు పరిపాలనలో 7 సంవత్సరాలు ఏడ్చినట్లు - రాయలసీమను పరిపాలన చేసిన మహానాయకులు అందులో రాష్ట్ర పతిగా వున్న నీలంసంజీవరెడ్డి గారు రెండు సార్లు ముఖ్యమంత్రి అయినా, సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి అయినా, చివరకు విజయ భాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయినా మనకు కరువు అనేది పోలేదు. అందుకు నాకు చాలా బాధగా వుంది. ప్రాంతీయ తత్వము ఎవరికి కూడా వుండకూడదు. అభివృద్ధి

గురించి ఎందుకు బాధపడుతున్నామంటే, ఈమూడు ప్రాంతాల వర్షపాతము చూస్తే, కోస్తా జిల్లాలలో 1000 మి.మీ. తెలంగాణా ప్రాంతములో 900 మి.మీ. రాయలసీమ జిల్లాలలో 600 మి.మీ.ల నుండి 400 మి.మీ.లకు తగ్గిపోతున్నది. మరి దీనికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలనేది కూడా ఆలోచన చేయాలి కదా? రాష్ట్ర బడ్జెటులో మనము విద్యుచ్ఛక్తికి గానీ, నీటివనరులకు గానీ, రైతాంగానికి సహాయ పడడానికి ఎంత శాతం తీసుకుంటాము? నిన్నటిదాకా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము అని గొప్పగా చెప్పుకొన్నాము. 60 శాతం బడ్జెటులో కేటాయించమని అన్నాము. ఈనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము వారు ఏమో 60 శాతం ఇస్తామని ఎక్కడి లెక్కలు అక్కడే చూపెట్టినారు. ఈనాడు మనకు ఈగారడీ లెక్కలు అక్కరలేదు.

రాత్రి 8-10

కానీ ఈవేళ డా.చెన్నారెడ్డిగారు చెబుతున్నారు. ఏమి చెప్పినాడునిన్ననే. వారు కొత్త భవనములో, ఉన్నటువంటి తన యొక్క కార్యాలయాన్ని పాత కార్యాలయానికి మార్చుకున్నట్టు. మార్చుకుంటే నాకు ఏమి అభ్యంతరములేదుగాని, ఒకటి మాత్రం చెప్పినాడు. అధ్యక్షా, తెలంగాణా, రాయలసీమ బాగుపడాలి అంటే ఈకరువు ప్రాంతానికి 81 కోట్లు పథకాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాను అని చిత్త శుద్ధితో చెబుతున్నారు. ఈ చిత్తశుద్ధి పని రూపములో చేయాలని కోరుతున్నాను. నిజం చెప్పాలంటే అక్కడ త్రాగడానికి గ్రుక్కెడు నీరులేదు. 150 అడుగుల నుంచి 200 అడుగుల లోతు పాతేగాని నీరురాదు. చంద్రబాబు నాయుడు చెప్పినాడు, 300 అడుగులని. ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు 500 అడుగులు పోయినా నీళ్లు రావడంలేదు అంటారు కాబట్టి ఈరకంగా అధ్యాన్న పరిస్థితికి దిగజారుతుంటే కూడ మనం ఏమిచేస్తున్నాము అనేది నాకు బాధగా ఉంది. తిరుపతి దేవాలయంలో వెంకటేశ్వర స్వామి ఉంటే కడపలో ఉన్న పాదాలను మనం మ్రొక్కినా కూడ కరువు కాటకాలతో రాయలసీమ ప్రజలు మొరపెట్టుకుంటూ ఉండే వినే నాధుడు లేడు. అందుగురించి ఈ ప్రభుత్వం మేజర్ ఇరిగేషన్ అయినా - చంగారెడ్డిగారికి కోపము వస్తుంది, మైనర్ ఇరిగేషన్ నేను అంటాడు - మైనర్ ఇరిగేషన్ అయినా లేకపోతే అక్కడ ఉన్నటువంటి చెక్ డాములు అయినా సర్క్యులేషన్ టాంకులు అయినా లేకపోతే వాటర్ షెడ్ స్కీము అయినా ఈరకంగా వాళ్లు చేపట్టినటువంటి పనులు చిన్నవి అయినప్పటికీ కొంత డబ్బు 10 కోట్లు, సంవత్సరానికి 25 కోట్లు ఎంతో కేటాయిస్తే ఈచిన్న చిన్న బోర్ వెల్చుగాని లేకపోతే ఉన్నటువంటి స్కీములుగాని అవి చేసుకోడానికి వాళ్లకు ఎంతైనా సహాయ పడ్డ వాళ్లము అవుతాము. ఒకప్పుడు మనం అనుకుంటున్నాము. రాయలసీమ ఆకలి బాధకు కృష్ణా జిల్లా పౌరులు

పరిశీలించేవారు. ఆకలి చావులకు అదే తెలంగాణాలో మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఆ ప్రాంతానికి చెందినవారంతా కూడ ఇటు తెలంగాణా ప్రజలు గంజికొరకు ఆలోచిస్తూ ఉంటే ఇటు గోదావరి నుంచి గంజి మెతుకుల గురించి ఈవేళ మొరపెట్టుకుంటున్నారు. రాయలసీమ ప్రజలు గుక్కెడు నీరు గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటే ఈరెండు ప్రాంతాలను కూడ సమన్వయంగా తీసుకుపోతూ మరి కోస్తా ప్రాంతాలను ఏమాత్రం చిన్నచూపు చూడవద్దు అని అంటున్నాను. కాని ఇక్కడ ఇప్పుడు తెలంగాణా, రాయలసీమ అని కాదు అధ్యక్షా. తెలంగాణా రాయలసీమ ఇద్దరు పులులు అని మీరు అంటున్నారు. అంటే ఒక దిక్కేమో రాయలసీమ వారిని పులులు అన్నారు. తెలంగాణా వారిని సింహాలు అంటున్నారు. ఈ సింహాలు పులులు విడచిపెట్టవు. కాని పిల్లులుగా మారిపోయినవి. ఈపిల్లల మధ్యలో కోతి వచ్చింది. ఎవరూ కూడ అపార్థము చేసుకోవద్దు. నేను జాతీయ భావముతో మాట్లాడుతున్నాను. దేశ భక్తితో మాట్లాడుతున్నాను. మాకు దొరికినటువంటి రొట్టెను, రాయలసీమకు, తెలంగాణాకు దొరికిన రొట్టెను కోస్తా జిల్లాలో ఉన్నటువంటి Expanded as ordered by the chain వచ్చి తినేస్తుంది. అంటే ఈరకంగా అధ్యాన్న పరిస్థితికి దిగజారి పోతే - - -

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు అనవసరపు కాంప్లికేషన్సు క్రియేట్ చేస్తున్నారు. అది నేను రికార్డు నుండి డిలీట్ చేస్తున్నాను. Expanded as ordered by the chain అనే మాట తీసివేస్తున్నాను.

శ్రీ బి.బాల్ రెడ్డి:- నేను జాతీయ భావముతోనే చెబుతున్నాను. పంచతంత్రంలో ఉన్న కథ చెబుతున్నాను. సరే, అధ్యక్షా, ఈరకంగా అధ్యాన్న పరిస్థితికి దిగజారి పోతోందని మనవి చేస్తున్నాను. నాకు ఇచ్చిన ఈ అవకాశమునకు ధన్యవాదాలు తెల్పుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, దేశంలోనే చాల వెనుకబడినటువంటి జిల్లాలుగా గుర్తింపబడిన దాంట్లో రాజస్థాన్ లో జోనల్ పూర్ తరువాత మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి అనంతపూర్ జిల్లా రెండవది అధ్యక్షా, వెనుకబడినటువంటి రాయలసీమలో పూర్తిగా వెనుకబడినటువంటి అనంతపూర్ జిల్లా ఏదైతే ఉందో దానిని జోనల్ పూర్ జిల్లాలో మాదిరిగా ఒక అటానమస్ బాడీగా కన్స్టిట్యూట్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ప్రత్యేకమైనటువంటి నిధులు కేటాయించి అక్కడ ఉన్నటువంటి దుర్భిక్షాన్ని పారద్రోలడానికి ఈ ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పి నేను కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా రాయలసీమలో ఉన్నటువంటి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు హైల్వేల్ కెనాల్ గురించి ఈమధ్యనే చర్చలు జరుగుతూ వున్నాయి. ఇక్కడనుంచి అధికారులు కూడ కర్నాటకకి వెళ్లి అనేక సందర్భాలలో చర్చలు జరిగినట్టుగా

పేపర్ల ద్వారా చూశాను. దాన్నివెంటనే అంతా పైనలైజా చేసి వెంటనే ఆపని ప్రారంభిస్తే గాని ముఖ్యంగా అనంతపూర్ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి దక్షిణ తాలూకాలకు ఇది ఒక్కటే ఏకైక మార్గం. దీన్ని వెంటనే చూడాలని చెప్పి ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఈ హంద్రినీవా అనేటటువంటిది ఏదైతే ఉందో గత ప్రభుత్వంలో ఏదో మాష్ లో నాలుగు గీతలు గీసి - మేము మెయిన్ రోడ్డులో వస్తూ ఉంటే కనీసం ఒక రెండు మైళ్లకి మూడు మైళ్లకి బండపాతి దానిపైన హంద్రినీవా అనే పేర్లు ముఖ్యంగా ఎన్నికల ముందు అది ఏదో మాకు చాల ఉపయోగముగా ఉంటుంది అనేటటువంటి విషయాన్ని ప్రజలు ఇక్కడ ఆశలు పెట్టుకున్నారు అధ్యక్షా, నిజంగా అది సాధ్యమా, అసాధ్యమా. కేవలం అది ఆశగానే ఉండాలా? సాధ్యమైతే అది వెంటనే ప్రారంభించడమో సాధ్యము కాకపోతే పూర్తి వివరాలతో ఇది సాధ్యము కాదు అని చెప్పడానికి కూడ ఈ ప్రభుత్వం వెంటనే దాని పైన ఎంక్వయిరీ చేయాలని చెప్పి నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా మాప్రాంతాన్ని వెంటనే సర్వే చేయించాలని చెప్పి నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కొన్ని వందల వేల సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ కూడ ఈనదీ జలాలు అనేటటువంటిది పారడానికి అవకాశం లేనటువంటి ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అది కేవలం రాయలసీమ అని చెప్పడంలేదు గాని రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి అనేక ప్రాంతాలను గుర్తించాలని ముఖ్యంగా 42 తాలూకాలు వెనుకబడినటువంటి తాలూకాలుగా దుర్భిక్ష తాలూకాలుగా కేంద్రప్రభుత్వంచే గుర్తించబడినటువంటి తాలూకాలు ఉన్నటువంటి రాయలసీమలో ఈ వందలవేల సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ కూడ ఈనదీ జలాలలు పారడానికి అవకాశం లేనటువంటి ప్రాంతాలను వెంటనే గుర్తించి వాటిలో ప్రభుత్వము ఎక్కువగా ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ మేజర్ అండ్ మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని ఈరోజు చేపడితే ఏ 10 సంవత్సరాలకో గాని పూర్తి కానటువంటి పరిస్థితిని 20 సంవత్సరాలుగా 30 సంవత్సరాలుగా మనం చూస్తున్నాము. అదే మైనర్ ఇరిగేషన్ కి పెట్టినటువంటి ప్రతిరూపాయి కూడ ఒక సంవత్సరానికో రెండు సంవత్సరాలకో ఫలితం ఇస్తుంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు చెక్ డాములు తరువాత పెర్క్యూలేషన్ బాంకులు ద్వారా కూడ చాల ఇమీడియట్ రిజల్టు ఇస్తుందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వం గుర్తించాలని నేను కోరుతున్నాను.

కాకపోతే అధ్యక్షా, ఇంత వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఉన్న సందర్భంల ఇంత మెట్ట ప్రాంతాలు ఉన్న సందర్భంలో 50 కోట్ల రూపాయలే బడ్జెట్ లో కేటాయించారు అధ్యక్షా. ఈ రూ.50 కోట్లను వంద కోట్లు చేస్తారని ఆశించాము, అధ్యక్షా, కాని దానిని రూ.37 కోట్లకే కుదించడం చాలా

బాధగా ఉంది. అందులో ఆ రూ.37 కోట్లలో కూడా ఎక్కువ మెట్ట ప్రాంతం కలిగి నటువంటి రాయలసీమ దాదాపు 75 లక్షల హెక్టార్లు కలిగినటువంటి ప్రాంతంలో దాదాపు 50 లక్షల హెక్టార్లలో ఈ మెట్ట ప్రాంతం కూడ ఉన్నటువంటికి ప్రాంతానికి కేవలం రూ.4 కోట్ల రూపాయలు మైనర్ ఇరిగేషన్ కి కేటాయించడం అనేటటువంటిది చాల శోచనీయమైన విషయం అధ్యక్షా. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని గుర్తించి వెంటనే నూరు కోట్ల రూపాయలు ఇక్క కేటాయించాలని చెప్పి కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా మైనర్ ఇరిగేషన్ గ్రాంట్లు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని ఈ మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఉన్నచోట కాకుండా ప్రత్యేకించి మెట్ట ప్రాంతంలో వాటిని ఖర్చు పెట్టాలి వాటిని అభివృద్ధి చేయాలని చెప్పి మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా అధ్యక్షా, ఎడారిగా మారుతుంది, ఎడారిగా మారుతుంది అని చెబుతున్నారు అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాయలసీమ ప్రాంతంలో 600 మిల్లిమీటర్లు పడాలన్నటువంటి సందర్భం ఉంటే అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా నా కాన్స్ట్రెబ్యుయన్స్ విషయం చెబుతున్నాను. కేవలం ఈ సంవత్సరం మడకసీర ప్రాంతంలో 5.7 మిల్లి మీటర్లు వర్షపాతము మాత్రమే కురిసింది. అంటే అది ఒక శాతము కూడ కాదు అనేటటువంటిది దాయచేసి ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించాలి అధ్యక్షా. ఇక్కడ నా కాన్స్ట్రెబ్యుయన్స్ చుట్టూ అయితేనేమి మా బోర్డర్లలో ఉన్నటువంటి కర్నాటకలోని వివిధ చెక్ డ్యాముస్ అయితేనేమి, మైనర్ ఇరిగేషన్ అయితేనేమి తరువాత పెర్క్యూలేషన్ టాంక్సు టాంక్సు ద్వారా ప్రతి ఒక్క నీటి బిందువుని కూడ అక్కడికక్కడ కాపాడుకుంటున్నారు అధ్యక్షా. అరెస్టు చేసి ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనికి ఒక చుక్క నీరు కూడ పొర్లకుండా వారు కాపాడుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు వాళ్ళు కట్టినటువంటివి మనం పోయి తెంచలేముగాని కనీసం ఇప్పుడైనా అక్కడ పొర్లకున్నటువంటి ఈ ప్రాంతంలో ఈ బోర్డరు ఏరియాస్ లో నూటికి 60 భాగాలపైన ఈ వర్షంనీరు కూడ కర్నాటకలో పొర్లిపోతున్నది. ఈ వర్షపు నీటిని అక్కడికక్కడే అరెస్టు చేయడాని కోసం ఈ పెర్క్యూలేషన్ ట్యాంకులు ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంకులు చెక్ డ్యాముస్ వెంటనే చేపట్టాలని చెప్పి మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఒక సూచన చేయబోతున్నాను అధ్యక్షా. ముఖ్యంగా ఈ పెర్క్యూలేషన్ ట్యాంక్సు మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్సు కట్టాలి అనుకున్నప్పుడు కొన్ని రెస్ట్రిక్షన్లు ఉన్నాయి. ఈ రెస్ట్రిక్షన్సుని రిలాక్సు చేయకపోతే ఆ ప్రాంతంలో ఏ ఒక్క చిన్న చెరువు కూడ ఏ ఒక్క చిన్న చెక్ డ్యామ్ కట్టడానికి అవకాశం లేదు. ఇప్పుడు అడ్డు ఉన్నటువంటిది ఏమిటంటే ఇక్కడ ఎం.సి.ఎస్.టి.ఓ వాటర్ను రిజర్వు చేయడానికి కట్టవలసినటువంటి దానికి కేవలం 1.5 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టాలి అనేటటువంటిది ఉంది. ఈనాడు మినిమమ్ 3 లక్షలు రూపాయలు ఈ రేట్ల ప్రకారం ఖర్చు పెట్టకపోతే

ఒక్క ప్రోజెక్టుకి కూడ ఖర్చు పెట్టడానికి వీలు లేదు. దీనిని వెంటనే రిలాక్సు చేయాలని కోరుతున్నాను. రెండవది అధ్యక్షా, ఇప్పుడు బెనిఫిట్ కాస్టు రేషియో అనేటటువంటిది .75 అనేటటువంటిది నిర్ణయించడం జరిగింది అధ్యక్షా. దీనిని పూర్తిగా తీసి వేయాలి. తీసివేయడానికి సాధ్యము కాకపోతే .50కి అయినా దీనిని తగ్గించాలి అని కోరు తున్నాను. అంతేకాకుండా నేను ముఖ్యంగా ఒకటి కోరుతున్నాను. ఆ ప్రాంతంలో వరిపైనే ఆధారపడలేదు. మల్బరీపైన ఆధారపడుతున్నారు. ఇంటికి ఒక ఎకరానికి నీళ్ళు ఇవ్వడానికి ఈ ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. ఈ రోజు సంక్షేమ పథకాలు ఎన్నో నడుపుతున్నాము. అదేవిధంగా ఆ ప్రాంతంలో ఒక ఇంటికి, ఒక ఎకరానికి నీళ్ళు ఇచ్చి, అటువంటిది మీరు గొట్టపు బావుల ద్వారా ఇస్తారో చెరువుల ద్వారా ఇస్తారో ఇంకో విధంగా ఇస్తారో ఇంటికి, ఒక ఎకరానికి నీళ్ళు ఇచ్చి మమ్మల్ని ఆదుకోవాలని చెప్పి కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె.నాగార్జునరెడ్డి: (కంబం) అధ్యక్షా మేము ప్రకాశము జిల్లాలో ఉన్నటువంటి రాయలసీమ వారము. మేము మొట్టమొదట కడప జిల్లాలో ఉన్నాము. కడప జిల్లానుంచి తరువాత కర్నూలు జిల్లాకు రావడం కర్నూలు జిల్లానుంచి అతి కరువు ప్రాంతానికి అవడం గుంటూరుజిల్లాలో ఉన్న ప్రాంతాన్ని తీసుకువచ్చి ఒక ప్రకాశము జిల్లాలో ఉన్న ప్రాంతాన్ని తీసుకువచ్చి ఒక ప్రకాశము జిల్లా చేశారు. ఏ విధంగా అయితే యీరోజు రాయలసీమ తెలంగాణా, కోస్తా ప్రాంతాలని చర్చించుకుంటున్నామో యీరోజు రాయలసీమ గుంటూరు జిల్లాలలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములోని ప్రాంతాలలో భాగం పంచుకొనే ప్రాంతంగా ఉంది. గతసారి కరువు ప్రాంతానికి శాసనసభ్యులు రాజశేఖరరెడ్డిగారు వచ్చినపుడు అక్కడ అర్జీలు వచ్చాయి. అనేమంటే మాకు గంజీ సెంట్రుకు పెట్టించాలని అక్కడ ప్రజలు కోరారు. ఈ రోజు అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులలో గంజీ సెంట్రు పెట్టాలని ప్రజలు కోరుతున్నారంటే మనము ఎంత దురదృష్టకరమైన పరిస్థితిలో ఉన్నామో తెలుస్తుంది. వెలుగోడు వద్ద బాలెన్సింగు రిజర్వాయరు తీసుకురావాలని స్కీము ఉంది. చివరకు నాగార్జునసాగర్ వద్ద ఇక్కడ ఉన్న నాయకులు యిద్దరు నాగార్జున సాగర్ కుడికాలువకు ఎక్స్‌టెండ్ చేసి మా ప్రాంతానికి నీరు తెమ్మంటే యిస్తామన్నారు. అప్పుడు ఉదయగిరి వరకూ మార్కింగ్స్ స్కీములు ఉన్నాయి. వెలుగోడు పథకం క్రింద అడిగాము. తురిమెళ్ళ వద్ద బాలెన్సింగు రిజర్వాయరు కట్టి అక్కడనుంచి బాలెన్సింగు చెరువు 400 సంవత్సరాల క్రితం కట్టింది. అది మన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా బాగుచేయించాలని అన్నారు. వారికి దాని సంగతి తెలుసు. వారు మా ప్రాంతంలో కాస్తో, కూస్తో యీరోజుకు జరిగింది

డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారి ద్వారా యిదివరకు జరిగింది. ఆ ప్రాంతంలో పనులు చేయడానికి ఏమీ చేయలేదని అంటున్నారు కాని ఆరోజు యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు వచ్చి వెలుగోడు టన్నల్ అవసరంలేదని అన్నారు. ఎందుకంటే అక్కడ టన్నల్ త్రవ్వాలంటే చాలా అవుతుంది. అది 30 కి.మీ. టన్నల్. త్రవ్వకుండా నల్లమల సాగర్ అనే పథకం పెట్టి 60 కి.మీ నీరును మేము త్రవ్వితే ఫ్లడ్ వాటర్ ద్వారా దుర్భిక్ష ప్రాంతాలకు నీరు యివ్వగలమని అన్నారు.

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో వున్నారు)

ఈ రోజు పరిస్థితి చూస్తే అక్కడ సర్వే అంతా జరిగింది. కాని డిటైల్డ్ సర్వే మాత్రం జరగలేదు. డిటైల్డ్ సర్వే కొరకు ఆర్డర్లు యిస్తామంటున్నారు. మొన్న స్వర్గీయ పూల సుబ్బయ్య, అక్కడ శాసన సభ్యులుగా ఉన్నపుడు ప్రతిసారి కంబం చెరువును బ్యాలన్సింగు రిజర్వాయరుగా చేయాలని అనేవారు. ఆ ప్రాజెక్టు గురించి అడిగినపుడు ముందు కంభం చెరువుకు నీరు కావాలని అక్కడ ప్రాంతం చాలా దుర్భిక్షంగా ఉందని యీరోజు వాటర్ టేబుల్ అక్కడ ఉన్న లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీముకు కుదరలేదని అంటున్నారు. కనీసము నీరు లేకపోవడం వల్ల త్రవ్విన బోర్లలో వాటర్ రాక బోర్లు మార్చవలసివస్తున్నది. మంచినీటి సప్లయి పరిస్థితి కూడా అదే విధంగా ఉంది. యీ ప్రాంతంలో ఉన్న నీటిలో ఫ్లోరిన్ కంటెంటు ఎక్కువగా ఉంది. ఈ ఫ్లోరిన్ కంటెంటు వల్ల మనము ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. మంచినీరు ఆ ప్రాంతాలవారికి అందించాలని కోరుతున్నారు. మా ప్రాంతంలో లైమ్ స్టోన్లు బాగా ఉంది. అందువల్ల వాటర్ పైబిలిటీ తక్కువ. మామూలుగా మాకు నీరు కావాలంటే వాటర్ లెవెల్ 500 అడుగుల లోతుకు పోవాలి. తూర్పు కనుమల వద్ద అక్కడ ఎన్.ఆర్.ఇ.సి వారు యిచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారంగా యీ నీరు వాటర్ టేబుల్ రాబోయే 10, 15 సంవత్సరాలలో యింగా క్రిందకు పోతుందని అంటున్నారు. మా ప్రాంతం నుంచి బర్మా ప్రాంతానికి బీద ప్రజలు ఆకలితో వలస పోతున్నారు. వారు బ్రతకలేక నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలకు పోవడానికి ఆర్.టి.సి వారిని బస్సులు వేయాలని అడిగితే వారు ఏమంటున్నారు అంటే బస్సులకు లోడు సరిపోదని అంటున్నారు. ఇంత మైగ్రేషన్ అఫ్ లేబర్ యిక్కడ నుంచి ఉంది అంటే కూడా వారు వినడంలేదు. కనీసం గంజి కొరకు పోయే వారికైనా యీ ట్రాన్స్ పోర్టు ఫెసిలిటీ ఆర్.టి.సి వారు కలిగించాలని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు ప్రభుత్వం వారు ఎట్లాగు చేస్తున్నారంటే పూర్వం రాముడు వారి పరివారానికి చెప్పినట్లు ఉంది. మేము మార్కాపూర్ డివిజన్ కొరకు ఆర్.టి.సి వారికి చెప్పాము. మన రామాయణంలో రాముడు ఏమి అన్నారంటే కొంత దూరం యుద్ధానికి వచ్చినమగవారిని ఆగిపామ్మన్నారుట. తరువాత ఆడువారిని ఆగిపామ్మన్నారు. ఇంకా కొంత దూరం పోయిన తరువాత అందరినీ

అగిపామ్మన్నారుట. ఇప్పుడు మైసూరారెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా మా ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి పెండింకు స్కీములను ఇరిగేషన్, మైనర్, మేజర్ మీడియం స్కీములను పూర్తిచేసే విధానం ఆలోచించాలని కోరుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ శాసనసభలోనే యీ విషయంలో వాగ్దానం కూడా చేశారు. కాబట్టి వెంటనే ఫైనాన్స్ క్లీయరెన్సు యీ ప్రాజెక్టులకు యిప్పించి యీ దుర్భిక్ష ప్రాంతాలలోని ప్రజలను రక్షించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. లేని పక్షంలో యీ ప్రాంతం అంతా కూడా ముందుముందు డిజర్టుగా మారిపోయే ప్రమాదం ఉందని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. నాకు యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా హృదయపూర్వక నమస్కారములు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

కాని ఇంత పెద్దగా స్టాఫ్ను పెట్టుకొని కనీసం అనంతపురం జిల్లాలో మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ అయినా ఎక్కువ సంఖ్యలో టేకప్ చేయలేదనే బాధ ఇప్పుడు కలుగుతోంది. తమ ద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేసేది ఏమిటంటే కనీసం అనంతపురం జిల్లాలో ఇప్పటికైనా ధరో ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయించి మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని ముందుగా టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే నా నియోజకవర్గంలో భైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టు ఒకటి కట్టారు. కొన్ని లక్షల డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కట్టారు నిదిలో ఫ్లడ్ దండిగా వస్తుందని, రైతులు బాధ పడతారని. కాని ఏమైంది అధ్యక్షా? రైతులు ఎంతో ఆశపడి పంట పెట్టుకుంటే ఈనాడు ఎండిపోయి కోసుకునేటటువంటి పరిస్థితి, పశువులకు గడ్డి పెట్టే అవస్థ ఈనాడు రైతులకు వచ్చింది. ఎందుకు వచ్చింది? ఎందుకని ఆనాడు లక్షలు ఖర్చుపెట్టారు? ఈనాడు ఏమయినా ఈ పేరలల్ హైలెవెల్ కెనాల్ అక్కడి నుండి తీసుకువచ్చి ఈ ప్రాజెక్టులో నీరు వచ్చే సౌకర్యం కలగచేస్తేతప్ప ఆ ప్రాజెక్టుకు ఎంతో ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు వేస్తు అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని ఇంజనీర్స్ ఎందుకు గుర్తించలేదో నాకు అర్థం కాలేదు. అందులో రెండు కాలవలు త్రవ్వారు. ఒక సంవత్సరం ఒక కాలవ క్రింద రైతులు పంట పెట్టుకోవాలి. ఇంకొక సంవత్సరం ఇంకొక కాలవ క్రింద రైతులు పంట పెట్టుకోవాలి. ఇది ఏమిటి? ఎన్ని వేల ఎకరాలు పాడయి పోతున్నాయి అనేది తమ ద్వారా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే 1985-86 మధ్యలో కన్నేపల్లి, భైరసముద్రం అనేటటువంటి చెరువులు తెగిపోయాయి. తెగిపోతే దానిని ఇంతవరకు విచారించిన పాపాన పోలేదు. నేను దృష్టికి తెస్తే కూడా ఈనాటికి ఆరు మాసాలు అయింది. ఈనాటి వరకు ఎస్టిమేట్స్ అక్కడి నుంచి రావడంస మళ్ళీ రిమార్క్స్ కోసం కాలఫర్ చేయడం మళ్ళావెనక్కి పంపడం, రావడం జరుగుతోంది కాని ఇంతవరకు టెండర్ కాలఫర్ చేయలేదు. ఎందుకు ఈ డిలే జరుగుతోంది? ఎందుకు జాప్యం?

ప్రభుత్వం, మంత్రులు ఎందుకు పట్టించుకోలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆనాడు గత ప్రభుత్వం ఒక మాట చెప్పింది. రాయలసీమను రత్నాలసీమగా చేస్తామని చెప్పింది. కాని అందరూ అనుకున్నాము, ప్రజలు, మేమంతా ఆశించాము-ఏదయినా మంత్రము వేసి రాయలసీమను రత్నాలసీమగా చేస్తారేమోనని. కాని ఏదో తెలుగు గంగ అని చెప్పి ఆశ పెట్టారు. అది ఎంతవరకు జరుగుతోందో తమకు తెలుసు అది ఆశ లేకుండా పోతోంది. ఏమైనాచేసి రాయలసీమలో అనంతపురం జిల్లాపైన ఇప్పుడయినా తగిన చర్య తీసుకోకపోతే అనంతపురం జిల్లా నుండి జనం అంతా కూడా వలసపోవలసిన అవసరం వచ్చింది. ఈనాడు నా తాలూకాలో కనేకల్లు ఏరియా, మొత్తం ఆ బెల్ట్లో ఉన్న గ్రామాలు పరిశీలిస్తే అంతా వలస వెళ్ళిపోతున్నారు, పోయారు కూడా. ఈనాడు కలక్టర్ రిపోర్టు ఏమి వచ్చిందో మాకు అర్థం కాదు. ఆ రిపోర్టు పైనే అధికారులు ఆధారపడతారు కాని ప్రజలు ఏమి బాధ పడుతున్నారో అనేటటువంటి ఆలోచన లేదు. గత ప్రభుత్వం లో, కల్వపల్లి దగ్గర నా నియోజకవర్గంలో పెన్నార్ పోతుంది. అక్కడ ఒక రిజర్వాయర్ కట్టి లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీము పెడతామని చెప్పారు కాని ఇంతవరకు దాని రూపమే లేదు. రాయలసీమ జిల్లాల్లో దానిని ఇన్ క్లూడ్ చేశారు కాని దానిని మరి ఇంతవరకు టేకప్ చేసిన పాపాన పోలేదు. దయచేసి సాధ్యమైనంతవరకు మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ చేయాలి. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ నా నియోజకవర్గంలోనే 37 స్కీములు ఉన్నాయి. మొత్తం రాయలసీమలో 27 స్కీములు అని ఇక్కడ కనపరిచారు. మరి ఇంత అన్యాయం అయితే ఈ వెనుకబడినతనం ఎప్పుడు పోతుంది అని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి దయచేసి ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా కదిలి అనంతపురం జిల్లాను రక్షించాలని మనవి చేస్తూ ఈ టైమ్ ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ శైలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్.జానకిరామ్ (ఉదయగిరి):- అధ్యక్షా, 2 నిమిషాలు మాట్లాడమంటున్నారు. సబ్జెక్టు లేకుండా సోదరులు మాట్లాడారు. మీ అందరికీ తెలుసు-అయితే తెలంగాణా సోదరులు, రాయలసీమ సోదరులు చెప్పినది విన్న తరువాత, మరి 43 ఏళ్ళ స్వాతంత్ర్యము తరువాత ఎన్నికైనటువంటి సభ్యులు ఏపార్టీ సభ్యులైనా అసెంబ్లీలో ఈ విధంగా కేకలు వేస్తూ ఉంటే కూడా వారికి ఏమీ జరగలేదంటే మేము. కొత్తగా కేకలు పెట్టేవారికి ఏమిజరుగుతుందనేటువంటి నమ్మకం లేదు. అయితే మా నియోజకవర్గంలో మమ్ములను ఎన్నుకున్నటువంటి ప్రజలు మా ఎం.ఎల్.ఏ బల్లిగుద్ది మాట్లాడాడు అనుకోడానికి తప్పితే మరి ఈ ఉపన్యాసాలు వేరే ఎందుకు అని మాత్రం నాకు, అందరికీ అర్థమవుతోంది. మరి ఈ సమయంలో నన్ను మాట్లాడమంటే ప్రెస్ వారు కూడా పెద్దగా లేరు వ్రాయడానికి. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఈ

రాష్ట్రం, సహజ వనరులు ఉన్నది, మంచి రాష్ట్రం మరి ఎక్కడాలేదు. మరి మనకు అవగాహన ఉన్నటుంటే, విజన్ ఉన్నటువంటి నాయకత్వం లోపం వల్లనో మరి దేని వల్లనో మన ప్రక్కన ఉన్నటుంటే మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు రాష్ట్రాల లాగ డెవలప్ కాలేకపోయాము. ఎప్పుడో బ్రిటిష్ వారు నిర్మించిన పథకాలు తప్పితే భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత ఈ రాష్ట్రంలో ఒక్క నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్ట్ నిర్మించబడింది. అది కూడ ఆనాటి రాష్ట్ర నాయకత్వం యొక్క తలంపు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కమ్యూనిష్టు నాయకులు, ఆరోజు రైతు రంగా, చెగిరెడ్డి బాల్ రెడ్డి, కందుల ఓబుల్ రెడ్డి, ముత్యాల రాజా లాంటి పెద్దలు పోరాటం నడిపి, పోనూరు కన్నయ్య లాంటి వారు-నందికొండ, పందికొండ అని అవహేళన చేశారు. ఆనాటి రాజకీయ నాయకత్వం, ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏలినటువంటి వారు. అందువలన రాజకీయ పోరాటాలు నడిపి ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకోవడమే కాని మరి అది లేకపోతే వీలు కాదేమో అనే భావన కలుగుతోంది మా అందరికీ...

MR.SPEAKER:- Mr.Jajakiram, don't be uncharitable. In non-plan sector Mr.N.Sanjiva Reddy has completed Nagarjunasagar Project and Pochampad project. Non-plan side....

శ్రీ ఎమ్.జానకిరామ్: మరి మెట్ట ప్రాంతాలైన ఆత్మకూరు, కావలి, ఉదయగిరి, కనిగిరి, పొదలి, కొండవి, కందుకూరు ప్రాంతాల కోసం వెనుకబడిన ప్రాంతాలైన, తెలంగాణా, అంధ్ర ప్రాంతములో వెనుకబడిన తాలూకాలకు నిర్దేశింపబడితే అది ఖోస్లా కమిషన్ వచ్చి నిర్ణయించినట్లయితే దానికి మాకు లేకుండా తక్కిన వారికి ఇచ్చి ప్రాజెక్టులు కంప్లీట్ చేయడం-మాఖర్మ ఏమిటంటే దుష్కర్మ, వారిది సహజ ఖర్మ, తెలంగాణా, రాయలసీమ వారిది. మేము కోస్తా జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి వారము. మరి రాయలసీమ, తెలంగాణా కంటే వెనుకబడిన ప్రాంతమని చెప్పడానికి రెయిన్ ఫాల్ ఒక్కటే. సర్కారులో 1000 ఎమ్.ఎమ్ కురుస్తోంది. తెలంగాణాలో 900 ఎమ్.ఎమ్ కురుస్తోంది. రాయలసీమలో 600 ఎమ్.ఎమ్ కురుస్తోంది. మాకు 500 ఎమ్.ఎమ్ కురుస్తోంది. అక్కడ మనుష్యులు ఎముకల గూడులై ఉంటే నెదర్లాండ్స్ వారికి కనికరం వచ్చి వి.డబ్ల్యు.ఎస్ స్కీమ్స్ జరుపుతున్నారు. అక్కడ ఫ్లోరిన్ కంటెంటు ఉన్నందువల్ల. ఈ ప్రభుత్వాలకు మాత్రము ఎటువంటి కరుణ, జాలి కలగలేదు. ఆ ప్రాంతాలు 40 ఏళ్ళుగా అట్లాగే ఉన్నాయి. ఒక్క చిన్న ప్రాజెక్టు కూడా లేకుండా. మరి మాది ఇంకా ఇన్ వెస్టిగేషన్ దశలోనే ఉంది మా నాగార్జునరెడ్డిగారు చెప్పిన ప్రాజెక్టు, మా ప్రాంతానికి ఉపయోగపడే ప్రాజెక్టు. మరి ఈ ప్రాజెక్టు సాధించడానికి ఈ రాష్ట్ర నాయకత్వం ముందుకు వస్తే నేను నాబార్డ్ వారు ఫైనాన్స్ చేయడానికి రెడీగా ఉన్నాను. ఏదో మన

దురదృష్టం ఏమిటంటే ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి నాయకత్వం మరి శెనగలు ధర పెరిగితే గుగ్గిళ్ల ధర పెంచేటటువంటి పైనాన్స్ మినిస్టర్స్ దొరకేరు. కాని వారికి పైనాన్స్ ఏ విధంగా సంపాదించుకోవాలనేటటువంటి ఆలోచన లేదు. ప్రాజెక్టులు పైనానియల్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ ద్వారా సాధించండి. అంతేకాని బాక్సు పెంచో, దీనిలో డబ్బు ఉంటేనే మేము సాధిస్తామని కాదు. గవర్నమెంట్ను ఈవేళ ఇవ్వమనండి సెక్యూరిటీ....

MR. SPEAKER: Last sentence....

SRI M.JANAKIRAM: Last sentence--If the Government is prepared to give security, guarantee there are institutions to finance even projects like Velugonda and Telugu Ganga. So, they should come forward with that without thinking that we don't have funds. So.....

MR. SPEAKER: Please stop there. Good suggestion-please resume your seat.

SRI M.JANAKIRAM: Okay Sir, Thank you.

శ్రీ వై.వెంకటరెడ్డి: (గిద్దలూరు) ప్రకాశం జిల్లాలోని మార్కాపురం డివిజన్లో ఉండే మేము రాయలసీమ వారము. రాయలసీమ నుంచి వచ్చి ప్రకాశం జిల్లాలో కలిపారు. ప్రతి సంవత్సరం కూడా కరువు కాటకాలతో మా ప్రాంతాల వారు అల్లాడిపోతున్నారు. బహుశా 20, 25 ఏళ్ల క్రిందట ఒక జియాలజికల్ సర్వే జరిగింది. ఇది ఇల్యుస్ట్రేటెడ్ పీక్స్లోను, ప్లాటికలలోను కూడా వచ్చింది. కొంత కాలానికి మా మార్కాపురం డివిజన్ ఎడారిలాగ మారిపోయే ప్రమాదం ఉంది కనుక ఏవయినా శాశ్వతమైన నీటివసతులు కలిగే ప్రాజెక్టు లేనిదే ఈ ప్రాంతము మనడం కష్టమని ఆనాడే చెప్పారు.

కనుక ఇవి దృష్టిలో పెట్టుకొని అతి కష్టం మీద ఎన్నో ఉద్యమాలు నడిపిన తరువాత కందుల ఓబుల్ రెడ్డిలాంటి పెద్దలు ప్రయత్నించిన తరువాత 1983లో ఖమ్మంలో ఒక ఇన్వెస్టిగేషన్ డివిజన్ పెట్టి ప్రిలిమినరీ ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిపి వెలుగోడు రిజర్వాయర్ నుంచి కొంత వాటర్ను డ్రాచేసి తునిమెళ్ళ దగ్గరి ఒక రిజర్వాయర్ కట్టాలనే ప్రతిపాదన ఉండింది. కాని తరువాత దానికంటే ఫిజిబిలిటీ ఉండేది, దానికంటే తక్కువ ఖర్చుతో నిర్మాణమయ్యే ప్రాజెక్టు వెలుగోడు ప్రాజెక్టు అనీ, దానికి వెలుగోడు నుంచి కాకుండా డైరెక్ట్గా శ్రీశైలం డాం నుంచి డ్రాచేసి 60 టి.ఎం.సిల నీరు నిలువచేసేందుకు అవకాశం వుంటుంది, అందులో 42 టి.ఎం.సిల నీరు వాడుకొని 4 లక్షల 38 వేల ఎకరాలు సాగులోకి తేవచ్చునని, అంతేగాక 11 వేల ఎకరాలను సాగులోకి తేవడానికి బావులలోనైతేనేమి, బోర్లలోనైతేనేమి సమృద్ధిగా నీరు ఉండడానికి

అవకాశం వుంటుందని ఒక డిటెయిల్ నోట్ కూడా ఇచ్చారు. దాని గురించి ఫ్రీలిమినరీ ఇన్వెస్టిగేషన్ మాత్రం జరిగింది. ఇది మార్కాపూర్ డివిజన్‌లోని కనిగిరి, పాదిలి, దర్శి, ఉదయగిరి, పోరుమామిళ్ల మొదలైన ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడే ప్రాజెక్టుకాబట్టి ఈ ప్రాజెక్టు గురించి డిటెయిల్ ఇన్వెస్టిగేషన్‌చేసి ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని మొదలుపెట్టకపోతే మాగతి అధోగతి అవుతుందని, మా ప్రాంతం ఎడారిగా మారే ప్రమాదం ఉందని విన్నవించుకొంటున్నాను. అందువల్ల దీనిని వెంటనే చేపట్టాలి. పోతే నా నియోజకవర్గంలో ఉండ్రుమూట, పోనపల్లె చెరువులాంటి స్కీమ్స్ ఉన్నాయి. ఒక్కొక్కదానిమీద 60, 70 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టినా ఈరోజు వరకు అవి ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా లేకుండా మూలపడి ఉన్నాయి. అవికూడా పూర్తిచేయాలని మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఒక ఎనౌన్స్‌మెంట్. ఇందాకా బాల్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఆంధ్రప్రాంతం కోతిలాగా రొట్టెను రాయలసీమకు, తెలంగాణకు పంచింది అన్న వాక్యాన్ని ప్రాసీడింగ్స్‌నుంచి తొలగిస్తున్నాను.

(శ్రీ జి.నాగిరెడ్డి: (ధర్మవరం) అధ్యక్షా, నదుల రాష్ట్రంగా, అన్నపూర్ణగా, ధాన్యాగారంగా పేరుపొందిన ఈ రాష్ట్రంలో ఒక ప్రక్క వరదలలో మునిగిపోతున్న జనం, మరోప్రక్క కరువులో మలమల మాడిపోతున్న జనం. ఈ రెండు ప్రకృతి వైపరీత్యాలను సమానంగా ఎదుర్కోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో రాయలసీమతోపాటు వెనుకబడిన ప్రాంతాలు మహబూబ్‌నగర్, నల్లగొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాలు, నెల్లూరు జిల్లాలోని ఉదయగిరిలాంటి ప్రాంతాలు చాలాచాలా ఉన్నాయి. వెంటనే ఏవిధంగానైనా సరే వాటిని బాగుచేయవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. పోతే ఈ ప్రాంతాలన్నింటికీ కనీసం ఒకపూట అయినా తిండి పెట్టాలంటే, గుక్కెడు మంచినీళ్లు అయినా ఇవ్వాలంటే ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న మూడు పరివాహక ప్రాంతాలను అనుసంధానం చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాన్ని కృష్ణానదీ పరివాహక ప్రాంతంతోనూ, కృష్ణానదీ పరివాహక ప్రాంతంలోనూ అనుసంధానం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కృష్ణాపరివాహక ప్రాంతాన్ని శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ ద్వారా, తెలుగు గంగ ద్వారా పన్నా పరివాహక ప్రాంతానికి అనుసంధానం చేయడానికి ప్రయత్నించి కొంతవరకు సఫలీకృతమైంది. ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చంపల్లి ద్వారా, పోలవరం బరాజ్ ద్వారా గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాన్ని కృష్ణా పరివాహక ప్రాంతంతో అనుసంధానం చేసి ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న అన్ని కరువుపీడిత ప్రాంతాలను సమానంగా ఆదుకోవాలని

మనవిచేస్తున్నాను. పోతే గత ప్రభుత్వం రాయలసీమపట్ల అంతో, ఇంతో, ఎంతో కొంత కమిటీమెంట్తో చేయాలన్న లక్ష్యంతో తెలుగుగంగ పథకాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది. దాని కింద 3 లక్షల 25 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నించింది. అట్లాగే గాలేరు-నగరి కాలువకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాంక్షన్ ఇవ్వడం అవుతేనేమి, హంద్రీ-సీవా ప్రాజెక్ట్ ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తి చేయడంలో నైతేనేమి, శ్రీశైలం కుడి కాలువ, ధర్మవరం మొదలైన కాలువల నిర్మాణం ముమ్మరంగా కొనసాగించడంలోనైతేనేమి, తుంగభద్ర ఎగువ కాలువకు సమాంతర కాలువను తీసుకురావడానికి కర్ణాటక ప్రభుత్వంతో సంప్రదించడంలోనైతేనేమి గత ప్రభుత్వం సఫలీకృతమైందని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే అప్పట్లో కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు, ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ నాయకులు అనండి, మహా నాయకులు అనండి...

MR.SPEAKER: You concentrate on projects-The Irrigation Minister or anybody, please answer me about the funds you allotted. Previously generously the funds were allotted. Why it was not spent is the very public interested question. You concentrate on the projects.

ఒకరినొకరు విమర్శించుకొని లాభం లేదు. రాయలసీమ దేవుడు సృష్టించిన సమస్య ఉంది, దానికితోడు మనిషియొక్క నెగ్గిజెన్స్ కూడా ఉంది. ఎట్లాచేస్తే బాగుంటుందో సలహాలు ఇస్తే బాగుంటుంది కాని వీరిమీద వారు, వారిమీది వీరు చెప్పుకూంటే లాభంలేదు. చాలా మంది చెప్పారు.

If you are capable enough, you suggest something to expedite the projects.

శ్రీ జి.నాగిరెడ్డి: ఫండ్స్ విషయం కూడా నేను మాట్లాడబోతున్నాను. కాని ఒక్క విషయం మాత్రం మీరు అర్థంచేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమ బాగుపడాలంటే కృష్ణా జలాలే శరణ్యం. కృష్ణా జలాలలో ఈ రాష్ట్రానికి 800 టి.ఎం.సిల కోటా ఉండగా అందులో 377.7 టి.ఎం.సి కోస్తా జిల్లాలకు, 266.83 టి.ఎం.సి తెలంగాణాకు, 122.70 టి.ఎం.సిల నికర జలాలను రీ ఎలోకేట్ చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. అందుకోసం ఆరోజు కాంగ్రెసు శాసన సభ్యులు ధర్నాలు చేశారు, నిరాహారదీక్షలు చేశారు. ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఎంతో చేశారు. మీ ప్రభుత్వం వస్తే 380 టి.ఎం.సిల నికర జలాలు వస్తాయని చెప్పి మీరు ఎన్నికలలో గెలవడం జరిగింది. ఇప్పుడు నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని డిమాండ్ చేసేది ఏమిటంటే ఏ 380 టి.ఎం.సిల నీటికోసమైతే ఆనాడు మీరు ఉద్యమాలు చేశారో ఆ 380 టి.ఎం.సిల నీరు ఇప్పుడు రాయలసీమకు ఎలోకేట్ చేయనున్నారా? ఆ నీటిని ఇవ్వకపోతే

ఎందుకు ఇవ్వడంలేదు. మీకు చేతనవుతుందా కాదా అని స్పష్టంగా మీద్వారా అడుగుతున్నాను. ఇకపోతే కృష్ణా జలాల విషయంలో మనకు రెండువేల సంవత్సరం వరకు సంపూర్ణమైన హక్కువుంది. బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ ప్రకారం మనకు హక్కు ఉంది. రెండు వేల సంవత్సరం తరువాత కూడా మళ్ళీ ఏదైనా ట్రీబ్యూనల్ రెవ్యూచేస్తే తప్ప మిగులు జలాలమీద ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంపూర్ణమైన హక్కు ఉంటుందని చెప్పడం జరిగింది. అలాంటప్పుడు కనీసం 2000 సంవత్సరం అయినా రాకముందే ఇప్పుడే అంటే 1990 లోనే మిగులు జలాలపై మనకు హక్కును మిగతా రాష్ట్రాలకు సంక్రమింపజేయడానికి ఎందుకు ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసిందో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. తిరుపతిలోనైతేనేమి, బెంగళూరులోనైతేనేమి ముఖ్యమంత్రుల సమావేశాలు జరిగినప్పుడు మిగులు జలాల విషయంలో మనకు ఉన్న హక్కును ఇతర రాష్ట్రాలకు సంక్రమింపజేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేసినట్టో చెప్పాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

మిగులు జలాలతో ఎన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టగలము? మిగులు జలాలు ఎంతవరకు వీలు అయితే అంతవరకు వినియోగించుకోగలగాలి. రెండు వేల సంవత్సరాలవరకు కూడా మనకు రైపేరియన్ రైట్స్ వుంటాయి. ఏ పరిస్థితుల్లో కూడా హంద్రినీవా, తెలుగుగంగా ప్రాజెక్టులు, ఎస్.ఆర్.బి.సి సత్వరం పూర్తి చేయడానికి యీ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. దుర్గిష్ట ప్రాంతమైన యీ రాయలసీమలో 110 లక్షల ఎకరాలు సాగుకు లాయకు అయిన భూమి ఉండగా కేవలం 60 లక్షల ఎకరాల భూమిలో కూడా 7.38 శాతం మాత్రం నికరమైన జలాల కేటాయింపు ఉన్నది. కెసి కెనాల్ క్రింద 2.78 హెచ్.సి కింద 3 లక్షలు, ఎల్.ఎల్.సి క్రింద లక్ష 60 వేలు కేటాయింపు ఉండగా యీ ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలలో కూడా కేవలం 5 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే సాగులో వున్నది. ఇంకా రెండున్నర లక్షల ఎకరాల భూమి ఆయకట్టుకు నీరు ఇవ్వడానికి మనం పూర్తిగా ప్రయత్నం చేయాలి. ఏ విధంగానైనా సరే నీరు ఇవ్వడానికి యీ ప్రభుత్వం కృషి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. టిబిటి, హెచ్ఎల్సి లైనింగ్ చేసి, చిన్న చిన్న పథకాలు ఇవన్నీ కూడా చేపట్టి ఏ పరిస్థితుల్లోకూడా రెండున్నర లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. పులిచింతల బ్రాంచి కెనాల్ వగైరా పూర్తచేసి నీరు ఇవ్వడానికి నిర్ణయించిన పథకం-5 టిఎంసిలు, రూ.5 కోట్లు అనే మిమాంసతో ప్రభుత్వం జాప్యం చేస్తున్నది. అప్పుడు కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కాలంలో కూడా (5 టిఎంసిలు) పూర్తి చేయాలని ప్రయత్నం చేసింది. రూ.5 టిఎంసిలకు రూ.20కోట్లు కావాలి. ఇప్పటికైనా విధంగా 5 టిఎంసిలకు రిజర్వాయరు సత్వరమే పూర్తిచేయాలని నేను మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపాటి

అనంతపూర్ జిల్లా-రాయలసీమలో దుర్భిక్షప్రాంతమని తెలిసిన విషయమే. అనంతపూర్ జిల్లాలో 22.7 లక్షల ఎకరాల భూమి సాగులో ఉన్నా కేవలం 3 1/2 లక్షల ఎకరాల భూమికి మాత్రమే నీరు లభిస్తున్నది. ఈ మూడున్నర లక్షల ఎకరాలలో రెండున్నర లక్షల ఎకరాలకు చెరువుల కింద, బావుల కింద ఉన్నది. ఈ భూమి నాలుగు సంవత్సరాలకు గతసంవత్సరం మాత్రమే చెరువులకు నీరు రావడం జరిగింది. అనంతపూర్ జిల్లాలో కేవలం లక్ష ఎకరాలకు మాత్రమే ఎస్యూర్డు వాటర్ ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. డబ్బులు ఇచ్చినా ఎందుకు ఖర్చు పెట్టడం లేదని మీరు కూడ పదేపదే మాట్లాడుతున్నారు. ధర్మవరం కాలువ, పెన్నా అహోబిళం బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరు 1990 డిసెంబరుకు పూర్తి చేస్తే ధర్మవరం కాలువకు పార్షియల్ బెనిఫిట్స్ ఇవ్వాలని గత ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అవిధంగా ప్రజలకు హామీ ఇచ్చింది. అయితే కేంద్రప్రభుత్వం ఎలోకేట్ చేసింది ఈ ప్రభుత్వం విత్ డ్రా చేయడం జరిగింది. మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు విత్ డ్రా చేయవలసి వచ్చింది? గత డిసెంబరులో, జనవరిలో బాగా పనులు జరిగే కాలంలో ఇరిగేషన్ పద్దు నుంచి విత్ డ్రా చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా డబ్బు బడ్జెట్ లో చూపిన ఫీల్డ్ మీద ఖర్చు చేస్తున్న పరిస్థితుల్లో విత్ డ్రా చేయడం జరిగింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఏ విధంగా పూర్తి అవుతాయో అలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం వుంటే, ఏవిధంగా పథకాలు పూర్తి చేస్తారని అడుగుతున్నాను. ధర్మవరం కాలువ తెలుగుగంగ ఏవిధంగా పూర్తి అవుతుంది? ఈ మిమాంసతో, యీ పద్ధతులతో అక్కడ ఉన్న డివిజన్లు, సబ్ డివిజన్లు తాడిపత్రికి మార్చడం ఏ విధంగా రాజకీయం జరుగుతున్నది- నిధులు కేటయింపు ఎందుకు మారిపోతున్నాయి అలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లా పరిస్థితి ఒకసారి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ జిల్లాలో కొంత భాగం శాశ్వతంగా ఎడారిగా మారిపోతున్నది. దేశంలో అతి తక్కువ వర్షపాతం గల జిల్లా అని అందరు నిపుణులు చెప్పారు. ఈ మధ్య సెటిల్ మెంట్స్ రిపోర్టు కాని, ఎన్ జిఆర్ సి సర్వే రిపోర్టుకాని అనంతపూర్ జిల్లా చాలా భాగం ఎడారిగా మారుతుందని చెప్పారు. అంతర్వేది నుంచి వాటర్ను లిప్టు చేసి ఎక్కడ అయితే ఎడారిగా మారుతోందో ఆ ప్రాంతాన్ని సుభిక్షం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రాండు వాటర్ డిపార్టుమెంట్ ఉన్నది. ఈ గ్రాండు వాటర్ తో వెనుకబడిన ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి. గ్రాండు వాటర్ డిపార్టుమెంటు సరైన ఇక్విప్ మెంటు, రిగ్గు ఇన్ స్ట్రుమెంటు లేక సరిగా పనిచేయడంలేదు.

(ఇంటరప్షన్)

ఈ పరిస్థితుల్లో గ్రాండు వాటర్ డిపార్టుమెంటు డీప్ డ్రిల్లింగ్ సామర్థ్యం కలిగిన రిగ్ను కొనుక్కోవడానికి డబ్బు ఎలోకేట్ చేసే వెంటనే డీప్ డ్రిల్లింగ్ చేసే ఏర్పాటు చేసి, గ్రాండు వాటర్ను లిప్టు చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. ఎం.చెన్నారెడ్డి (ముఖ్యమంత్రి) : అధ్యక్షా, ఈ రోజు కూడా సుమారు 5 గంటలు సుధీర్ఘమైన చర్చలు రాయలసీమ ఇరిగేషన్ పరిస్థితులపై జరిగాయి. అనేకమంది గౌరవసభ్యులు చాలా వివరాలు - ప్రత్యేకమైన కేసులు కూడా వివరించారు. వాటిని సమీక్షిస్తూ, నేను స్వల్పంగా చెప్పాలనుకుంటాను. ప్రతి ఒక్కదానికి సమాధానం చెప్పడం సాధ్యం కాదు. అందుకే ఎవరికయినా సమాధానం చెప్పకపోతే, లెక్కపెట్టకండి. గౌరవసభ్యులు బావింటూ ఉన్నారు. మొత్తం రెవెన్యూలో కేటాయింపు లిగ్ నీ ప్రాజెక్టులకు ఇచ్చినట్లవంటే మొత్తంలో 22.0 కోట్ల రూ. లిగ్ నీ కేటాయించబడిందని నేను పుకరి చేస్తున్నాను. టీఎస్, కో.ఎల్.ఎస్.ఎస్. కోట్లు, శ్రీశైలంకు రూ.4 కోట్లు, ఎమ్మిగనూరు బావి 1.50 కోట్లు, రూ.1కోటి, గాలేరు నగర సరస్వతి కెనల్ కు రూ.10 కోట్లు, రాజాల దిన్నెకు రూ.10లక్షలు, చులవెందుల బ్రాంచి కెనల్ కు రూ.2కోట్లు, వరదరాజుస్వామి ప్రాజెక్టుకు రూ.1.50, బుద్గవాసికు 1.50, చిత్తలెరుకు 0.50లక్షలు, తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టుకు రూ.0,50కోట్లు ఎన్ఆర్.సి కి రూ.0.44 కోట్లు.

మొత్తం కలిపి రు. 110 కోట్లు 60 లక్షలు. ఇంతేకాకుండా తెలుగు గంగకు రు. 30 కోట్లు వున్నది రు. 50 కోట్లు చేశాము. పని చురుకుగా చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. దీనికి కావాలంటే లదనంగా రు. 30 కోట్లు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఈ విధంగా చూస్తే 35.9 శాతం కంటే ఇంకా ఎక్కువ అవుతుంది. ఇంచుమించు 8 శాతమో 9 శాతమో అవుతుంది. పొల్లి చూస్తే తెలంగాణాకు 5 శాతం అధికంగా ఇంచుమించు అలాగే ప్రాంతానికే ఇచ్చిన దానితో సమానంగా వుందనేది గమనించాలి. ఈ లెక్కలు చూస్తే రాయలసీమకు కేటాయించే పనిలో కూడా ఏ మాత్రం తక్కువగా ఉండదు. చూపుగాని చూడలేదని నాకు అనిపిస్తోంది. మేజర్ ఇరిగేషన్ లో టవర్ బక్షెర్లు, 289.90 కోట్లు. ఇప్పుడు నేను చెప్పిన 2.7 కోట్ల అన్నీ కలిపి మొత్తం ఇరిగేషన్కు రు. 24 కోట్లు, మైనర్ ఇరిగేషన్కు రు. 25 కోట్లు ఉంటాయి. మొత్తం కలిపి రు. 338.90 కోట్లు అవుతుంది. ముందు మనవి చేసినట్లుగా తెలుగు గంగకు అదనంగా మరొక రు. 30 కోట్లు ఇచ్చే అవకాశం వుంది. ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు రాయలసీమలో ఏమీ వున్నాయో చూద్దాము. హెచ్.ఎల్.సి. స్టేజి 11 యొక్క ఎస్టిమేషన్ రు. 121 కోట్లు. రు. 91 కోట్లు

ఆల్ రెడీ ఖర్చయింది. మిగతాది రు. 30 కోట్లు, 1993కి ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది. తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకి రు. 1003 కోట్లు బడ్జెట్ అయితే ఖర్చయింది రు. 330 కోట్లు. ఇంకొక రు. 673 కోట్లు ఖర్చు చేయాలి. 1995కి కంప్లీట్ అవుతుంది. జూన్ 1991 నుంచి పార్షియల్ బెనిఫిట్స్ వస్తాయి. అంటే వచ్చే సంవత్సరం నుంచి ఆ విధంగా వుంది. సుంకేశుల ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి రు. 33.92 కోట్లు బడ్జెట్. ప్రీక్వాలిఫైడ్ టెండర్స్ అండర్ ఎగ్జామినేషన్ లో వున్నాయి. ఇప్పుడు టెండర్స్ పిలిచాము. కమిటీ ఎగ్జామిన్ చేస్తోంది. అట్లాగే అలగనూరు ప్రాజెక్టు వుంది. ఎస్టిమేషన్ 25.50 కోట్లు. టెండర్స్ కాలిఫర్ చేశాము. ఎస్. ఆర్. బి. సి. కి రు. 585 కోట్లు ఖర్చయితే, అందులో రు. 110 కోట్లు ఆల్ రెడీ ఖర్చు చేశాము. ఇంకా రు. 400 కోట్లకు పైగా వుంది. 1996 నాటికి పూర్తి చేయాలని సంకల్పం. వరల్డ్ బ్యాంక్ అసిస్టెన్స్ తో చెయ్యాలి.

రాయలసీమలో అండర్ ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వున్న స్కీములు - గాలేరు - నగిరి సుజల స్రవంతి రు. 1296 కోట్ల బడ్జెట్. 45 టి.ఎం.సి. వాటర్ 3.25 లక్షల ఎకరాలకు పారుదల వుంటుంది. ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తయింది. గత నెలలోనే పూర్తయి రిపోర్టు ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. మరొకటి హంద్రీ - నీవా. టోటల్ కాస్ట్ రు. 396 కోట్లు, వాటర్ 60 టి.ఎం.సి. 6 లక్షల 20 ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. అండర్ ఇన్వెస్టిగేషన్. 16 డివిజనియర్స్ అవసరం వుంటాయి. చిత్రావతి రిజర్వాయర్ కి వాటర్ పంపింగ్ కు గాను రు. 809 కోట్లు కావాలి. టి.ఎం.సి. 14 అయకట్టు 2 లక్షల ఎకరాలు. ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వుంది. ఒకే డివిజన్ యర్ కావాలి. పార్సెల్ కెనాల్, తుంగభద్ర రిజర్వాయర్ నుంచి దీనికి రు. 240 కోట్లు ఎస్టిమేషన్. 20 టి.ఎం.సి, వాటర్ వస్తుంది. 2.59 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేట్ అవుతాయి. ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వుంది. రెండు డివిజన్ యర్స్ కావాలి. వెలిగొండ రిజర్వాయర్ కు గాను రు. 597 కోట్లు కావాలి. 42 టి.ఎం.సి. వాటర్ వస్తుంది. 4.12 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేట్ అవుతాయి. 20 వేల ఎకరాలు రాయలసీమలో మిగతాది ప్రకాశం జిల్లాలో ఇరిగేట్ అవుతాయి. ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వుంది. 35 డివిజన్ యర్స్ కావాలి. జరుగుతున్న ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి కాని, ఇన్వెస్టిగేషన్ కావలసిన వాటికి కాని సంబంధించి మనవి చేశాను. తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు 1983-84లో మొదలు పెడితే, అప్పటి నుంచి ఫిగర్ ఇచ్చి నేను ఎక్కువ సమయం తీసుకోను. మొత్తానికి రు. 316 కోట్లు కావాలి. ఈ విధంగా లెక్కవేస్తే రు. 440 కోట్లు సంతృప్తిని గాను ఇవ్వవలసి వుంటుంది. 1989-90కి రు. 70 కోట్లు వచ్చింది. 1990-91కి మేము అంతకంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయాలని ప్రపోజ్ చేశాము. లాప్స్ ఇయర్ ఖర్చు

రు. 20 కోట్లు. పైనాన్స్ వారు రు. 80 కోట్లు చేయడానికి అంగీకరించారు. అంటే అదనంగా మరొక రు. 30 కోట్లు వస్తుంది. 1990-91 లో పార్షియల్ ఇరిగేషన్ కర్నూలులో మొదలు పెట్టి 1993కి మెట్రాన్ సిటీకి డ్రింకింగ్ వాటర్ ఇవ్వాలని ఉద్దేశం. కర్నూలు, కడప, జిల్లాలలో ఎక్కువ భూమి 1990-91 నుంచి ఇరిగేట్ చేయాలి. అట్లాగే పేరలల్ హైలెవల్ కెనాల్. ఇది కూడా చాలా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు. చాలా కాలం నుంచి రాయలసీమ ప్రజలు కోరుకుంటున్న ప్రాజెక్టు. ఈ కెనాల్ తుంగభద్ర రిజర్వాయరు నుంచి వుంటుంది. దీనికి మేము అంగీకరించాము. ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయిస్తున్నాము. అంతేకాకుండా దీని మీది చర్చలు చెయ్యడానికి మా ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ కర్ణాటకకు పంపాము. వారితో సంప్రదింపులు చేశాము. నేను కూడా కర్ణాటక చీఫ్ మినిస్టర్ తో కృష్ణా వాటర్స్ మీటింగ్ సందర్భంగా మీటింగ్ పెడితే వెళ్ళినప్పుడు మాట్లాడాను. ఆయన కూడా సుముఖత చూపారు. మన ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ కర్ణాటక సెక్రటరీతో మాట్లాడినప్పుడు, వారు కూడా సుముఖంగా వున్నారు. వివరాలు తీసుకుని, తొందరలోనే మరొక సమావేశం పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. వారితో కరస్పాండెన్సులో వున్నాము. వారి కన్సెంట్, కో ఆపరేటివ్ కావలసిన అవసరం వుంది. కెనాల్ ఇంచుమించు 110 కి.మీ. కర్ణాటక నుంచి వస్తుంది కనుక, ఇన్వెస్టిగేట్ చెయ్యడానికి, అమలు చెయ్యడానికి కర్ణాటక ప్రభుత్వం వారి అంగీకారం, సహకారం కావాలి. ఇవి వస్తాయని చర్చ వల్ల అనుకుంటున్నాను. తొందరలో రాగానే, ముందుగా కొంత చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అయినా ఇప్పటి దాని మీద ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తున్నాము. అట్లాగే పంపింగ్ వాటర్ - మైలవరం రిజర్వాయరు నుంచి చిత్రావతి రిజర్వాయరు వరకు స్కిం. ఈ ప్రపోజల్, శ్రీశైలం కృష్ణా వాటర్ నుంచి పంపింగ్, లిఫ్టింగ్ అనేది వుంది. శ్రీశైలం నుంచి చిత్రావతిలోకి నీరు వదలాలి. ఈ లిఫ్టింగ్ 300 ఫీట్స్ చేయాలి. రెండు లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేట్ అవుతాయి. ఇది కడప, అనంతపూర్ జిల్లాలకు ఉపయోగపడుతుంది. దీని కాస్ట్ రు. 800 కోట్లు. సి.ఇ. ఫీలిమినరీ రిపోర్టు ప్రకారంగా, డీటెయిల్డ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ కు ఆదేశించింది. ఆ విధంగానే హంద్రీ-నీవా సుజల స్రవంతి వుంది. లిఫ్టింగ్ ఆఫ్ వ ఆటర్ - 41 క్యూసెక్కు లిఫ్ట్ చెయ్యాలి. తుంగభద్ర రిజర్వాయరు నుంచి లిఫ్ట్ చెయ్యాలి. ఓకే బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరు, మైలవరం రిజర్వాయరు, తుంగభద్ర హైలెవల్ కెనాల్ వున్నాయి. 6 లక్షల ఎకరాల భూమి ఇరిగేట్ అయ్యేందుకు అవకాశం వుంది. దీనిలో 1.10 లక్షల ఎకరాలు గ్రౌండ్ వాటర్ ఎక్స్ ప్లాయిట్ చేయడం ద్వారా కూడా కలిపి వుంది. వీటి వల్ల నాలుగు రాయలసీమ జిల్లాల భూములు ఇరిగేట్ అవుతాయి. ప్రపోజల్ యుటిలైజేషన్

60 టి.ఎం.సి.

రా.9.10

రిక్వయిర్మెంట్ ఆఫ్ పవర్ కొరకు ఇంత పెద్ద మొత్తం కావలసి వుంది. కాబట్టి దీనికి క్యాపిటేషన్ పవర్ స్టేషన్ పెట్టవలసి వుంది. ఇంచుమించి దీనికి రు. 350 నుంచి 400 కోట్లు అదనంగా ఖర్చు అవుతుంది. మొత్తం లెక్క పెడితే రు. 800 ప్లస్ ఆ 350 టు 400 కలుపుకోవాలి. దీనికి సంవత్సరానికి మెయింటెనెన్స్ కనీసం రు. 40 కోట్లు వుంటుంది. ఇది ఇన్వెస్టిగేషన్ జరుగుతోంది. దాని యొక్క వివరాలు మీ ముందు ఆ విధంగా మనవి చేస్తున్నాను. Galeru-Nagari Sujala Sravanthi: The Scheme is to irrigate 3-25 lakhs acres in the phased manner in Chittoor, Cuddapah and Nellore Districts. కడపకు ఒక లక్ష 30 వేల ఎకరాలు, చిత్తూరు ఒక లక్ష 60 వేల ఎకరాలు, నెల్లూరు 33 వేల ఎకరాలూ ఈ ప్రాజెక్ట్ వల్ల 45 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఉపయోగపడుతుంది. అది ఫోర్ ఫోర్ ఏరియా శ్రీశైలం నుంచి తేవాలి. దానిని తీసుకువచ్చి నిప్పు వాగులో వేయాలి. అక్కడి నుంచి మళ్ళీ తీసి అయ్యవారిపల్లె by a pickup anicut - after travelling 150 miles and the canal feeds Mylavaram tank minor and running further for about 421 KMs to provide irrigation facilities and further construction of two tunnels of 5 Cms and 17 Minor reservoirs. In October 1989, the Government have given administrative approval Rs. 31.71 Crores. దాని మొత్తం కాస్ట్ ఎస్టిమేట్ చేసింది రు. 1296.25 కోట్లు వుంటే రు. 34.71 కోట్లు పార్ట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కంట్రోలు ఇచ్చారు. అప్పుడు వున్న ముఖ్యమంత్రి శంకుస్థాపన చేశారు.

Foundation - stone was laid by the former Chief Minister on 19th November 1988. Merger of Galeru-nagari with SRBC is suggested by the Members i.e., Rayalaseema legislators. Srisaillam Right Bank Canal - This is tapping section with a reducing carrying capacity. 1.90 లక్షల ఎకరాలకు 21వ జ్లాకులో ఇరిగేట్ చేయగలుగుతుంది. for a total length of 200 Kms while Galeru-Nagari Sujala Sravanthi is a flood canal with a large discharge of 12000 cusecs only upto 40 days when the floods, and this expresse as direct link canal connecting Mylavaram Canal and Srisaillam Canal.

శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ చాలా చిన్న కాలువ. ఈ విధంగా వాటర్

పవర్ కమిషన్ వారు ఎప్పుడో దానిని క్లియర్ కూడా చేశారు, 1980లో It is already under execution with a design - pattern by World Bank aid. ఆ విధంగా ఎలివేషన్ యొక్క డిఫరెన్స్ ఎంత వుంది అంటే 20 ఫీట్ వుంటుంది బిటీస్ శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ - ఈ రెండింటిని ఎందుకు కలపకూడదని కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. 20 feet canal between Srisaialm Right Bank Canal and Galeru-Nagari Sujala Sravanthi. The Government desires to examine the feasibility of merger of these two. ఇది ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? దీనిలో ఇబ్బందులున్నాయి. అయినా దానిని పరిశీలన చేస్తున్నాము. ఒక వేళ పరిశీలనలో సరయినదీ, సాధ్యం అవుతుంది. ఉపయోగపడుతుంది అనుకుంటే వరల్డ్ బ్యాంక్ కంకరెన్స్ తీసుకోవలసి వుంటుంది. ఎందుకంటే వాళ్లు సహాయంతో ఈ పని చేస్తున్నాము. అందుకని వరల్డ్ బ్యాంక్ కంకరెన్స్ కూడా తీసుకోవలసి వుంటుంది. సోమశిల బ్యారేజ్ కూడా వుంది. దీని కాస్ట్ రు. 33.92 కోట్లు కన్స్ట్రక్షన్ ఆఫ్ న్యూ బ్యారేజి, ఆయకట్ అండర్ కె.సి. కెనాల్ ప్రైబిలైజ్ చేయడానికి అవుతుంది. 1.125 లక్షల ఎకరాలు చేస్తున్నారు.

Tenders for construction of barrage/for all the Civil works have called for on pre-qualified basis.

ఇప్పుడు టెండర్స్ పరిశీలన జరుగుతుంది. అది నిర్ణయం చేసిన తరువాత అది ఆచరణలో అమలు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది. ఒక గౌరవ సభ్యుడు గాలేరు-నగిరి స్కీము ఎందుకు త్వరలో తీసుకోవాలి అని అన్నారు. నేను ఇది వరకు మనవి చేసినట్లుగా previous Government accorded administration sanction for only Rs.34.79 crores. అక్టోబర్ 1989లో చేశారు. The cost of the scheme is 12.95 crores and the former Chief Minister has laid the foundation stone in November 1989, even before the investigation is completed. The investigation Report is received by the Government in Sept., in 1990. దాని ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తి చేయించము. గత సెప్టెంబర్ నెలలో మాకు పూర్తి రిపోర్టు వచ్చింది. దానిని పరిశీలన చేస్తున్నాము. Conversion of the tanks with less than 100 acres as percolation tanks.

ఇది చాలా మంచి సజెషన్ గా కనపడుతోంది. అయితే దీనిని డిస్ట్రిక్ట్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు వారు నిర్ణయం తీసుకోవాలి. రైతుల అంగీకారం తీసుకోవాలి. నిజంగా చేసేదానికి సాధ్యం అయితే మాక్సిమమ్ లెవల్ వరకూ బ్యాంక్స్ నింపి పెట్టి వాటర్ లెవల్ పెడితే వాటర్ టేబుల్ లెవల్ పెరుగుతుంది. అది చాలా ఉపయోగకరం అవుతుంది. డిస్ట్రిక్ట్ ఇరిగేషన్ బోర్డు వారి దానిపైన

చర్చ చేసి ఒక తీర్మాన చేసి పెడితే బాగుంటుంది. అప్పుడు నైతుల అంగీకారం కూడా తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి వుంటుంది. ఇంకో గౌరవ సభ్యుడు ఇన్వెస్టిగేషన్ ఆఫ్ వెలుగోడు స్కీమ్ అన్నారు. వన్ డివిజన్ ఎట్ ఖమ్మం ఆల్టర్డే ఇన్ నవంబర్ 1983 అన్నారు. తురిమెళ్ళ రిజర్వాయర్ చేసి కృష్ణా వాటర్ వెలుగోడు రిజర్వాయర్ ద్వారా డ్రైవర్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం.

This was modeled to draw water directly from Srisaillam Reservoir.

త్రాగా తీసుకోకుండా, డైరెక్టుగా ఎందుకు తీసుకోకూడదు అని చెప్పినప్పుడు దానిని పరిశీలన చేయడం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా ప్రపోజ్ చేసినప్పుడు ఆల్టర్నేటివ్ ప్రపోజిషన్ ఇప్పుడు మేము ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నాము. Detailed investigation required 33 Division years and sanction of additional staff is already under the consideration of the Government.

అంటే ఆ విధంగా కంప్లీట్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. అట్లా డిటెయిల్డ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తే శాంక్షన్ ఆఫ్ అడిషనల్ స్టాఫ్ ఈజ్ అండర్ ది కన్సిడరేషన్ ఆఫ్ ది గవర్నమెంట్. అడిషనల్ స్టాఫ్ ఇవ్వడానికి ఆలోచన చేస్తున్నాము. దానిలో తప్పకుండా అడిషనల్ స్టాఫ్ ఇస్తాము. 33 ఇయర్స్ అవసరం వుంటుంది అన్న మాట గమనించాలి.

మరొక సభ్యుడు కోస్టల్ డిస్ట్రిక్ట్ లో రాయలసీమకు ఎక్కువ ఫండ్స్ ఇవ్వాలి అన్నారు. ఫండ్స్ గురించి ఇది వరకే మనవి చేసాను. రు. 35.9 కోట్లు ఫర్ ది ట్రేట్ ఇరిగేషన్ బడ్జెట్ ఇచ్చాము. ఫ్లస్ ఇంకో రు. 30 కోట్లు తెలుగు గంకు పెరిగితే ఈ వర్సెంటేజ్ కూడా తప్పకుండా పెరుగుతుంది. సుంకేశుల గురించి ఇదివరకు నేను మనవి చేసాను. ఒక గౌరవ సభ్యుడు దాని గురించి ప్రశ్నించారు. Tenders are receive and they are under consideration. Gorakallu and Oke Balancing reservoirs have to be taken up under the World Bank Aid. We have already included Oke Reservoir in World Bank Aid Schemes. Civil aviation studies for Goraallu Reservoir is desired by the World Bank.

ఇది టెస్ట్ చేయమన్నారు. అది కూడా టెస్ట్ చేస్తున్నాము.

We will include this reservoir in World Bank Aid Scheme with their consent.

రిపోర్టు పూర్తిగా పరిశీలన అయితే ఆ రిపోర్టును వారికి పంపించి వరల్డ్ బ్యాంక్ వారి ఆమోదం పొంది ఈ స్కీమును అందులో చేయడానికి తప్పకుండా

చర్య తీసుకుంటాము. అలాగే క్లియరెన్స్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇది త్వరలో చేయాలన్నారు. బ్యాలెన్స్ ఫ్రం గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నేను మనవి చేశాను. Clearance from the Government is already received.

ఎక్కడయినా కాకుండా వుంటే ఇలాంటి వాటికి నేను ఒక ప్రత్యేకమయిన టీమ్ ను సెక్రటరీతో నియమించడం జరిగింది. ఆ టీమ్ ద్వారా కూడా ప్రయత్నం చేయాలని కూడా వున్నాము. ఈ స్కీమ్ లో మాత్రమే నిర్ణయం చేయాలని చూశాము. అదివరకే వాటర్ కమీషన్ తో ఆమోదం దొరికింది. అప్పర్ కెనాల్ అండ్ బైరపంత్ ప్రాజెక్టుకు మేము వరల్డ్ బ్యాంక్ లోన్ ఏదయితే వచ్చిందో దానిని వాడుకోలేదు అన్న మాట ఒక గౌరవ సభ్యుడు అడిగారు. అప్పర్ కెనాల్ అండ్ బైరపంత్ ప్రాజెక్టుకు అప్రూవ్ లుంది. నేషనల్ వాటర్ మేనేజ్ మెంట్ ప్రోగ్రాం ఆఫ్ వరల్డ్ బ్యాంక్ ఫర్ రు. 99 లక్షలు రెండవది రు. 120 లక్షలు. ఈ రెండు వరల్డ్ బ్యాంకు వారు ఒప్పుకున్నారు. For gap ayacut, the works are taken up in the current year with an allotment of Rs. 10 Lakhs each.

రా.9.20

కాబట్టి మేము మొదలు పెడుతున్నాము.

Balancing reservoir should be taken under Srisaillam Right Canal as the canal is flood low canal which can draw water only ofr two months. We have already included 'voge' balancing resrvior. We are proposing Gorakallu Reservior also under the World Bank loan Scheme.

హంద్రీ, నీవా సుజల స్రవంతి, ఇది కూడా చాలా ఇంపార్టెంట్ స్కీము. ఇప్పుడు ఇది ఇన్ వెస్టిగేషన్ లో వున్నది. ఈ ఆనకట్టను త్వరలో కట్టాలి అన్నారు. Thers is no progress in two years. అని కూడా మాట్లాడారు.

Tenders are already received and are under consideration of the Commissionrate of Tenders. Thungabhadra Project parallel canal should be taken up. అన్నారు. ఇది వరకే మనవి చేశాను. We have completed investigation and it will be started after the consent of the Government of Karnakata is received. ఆ విధంగానే బెలగల్ రిజర్వాయర్ ను త్వరలో మెదలు పెట్టాలని ఒక గౌరవనీయ సభ్యుడు కోరారు. ఇది కూడా డీటెయిల్డ్ ఇన్ వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నాము. ప్రాజెక్టు రిపోర్టు 1990-91వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నాటికి రెడీగా వుంటుంది. అందుకని దానిపైన త్వరలో చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. చాలా మంది

గౌరవనీయ సభ్యులు ఒక విషయం కోరారు. Galeru-Nagari Shujala Shrivanthi and Srisaillam Right Branch Canal should be combined to avoid duplication. నేను ఇది వరకే మనవి చేశాను. ఆ 20 ఫీట్ లెవెల్ లో వున్న డిఫరెన్స్ వల్ల టెక్నికల్ గా ఏది సాధ్యం అవుతుందనేది వివరంగా పరిశీలన చేసి నిర్ణయం తీసుకుంటే ఆ నిర్ణయం వారు ఇచ్చిన రిపోర్టుకు ఉపయుక్తంగా వుంటే వరల్డ్ బ్యాంక్ కన్సెంట్ తో ఆ స్కీము క్రింద చేర్చడానికి వీలు అవుతుంది. ఒక గౌరవనీయ సభ్యుడు కొన్ని యార్జస్టిక్స్ వున్నాయన్నారో ప్రెజంట్ వద్దలిని ఆ సీలింగ్ ను మార్చాలి. 1 1/2 ఎం. క్యూబిక్ ఫీట్ వాటర్ 1.5 లక్షలు అనేది వుందా ఆ విధంగానే 15 శాతం టోటల్ కాస్ట్ ఫర్ ద ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ కి ఎక్కువ కాకూడదని అన్నారు. ఈ రెండు Similarly, ratio of 0.79 should also be waived. Similarly, benefit cost ratio of 0.75 also should be reduced to 0.5 అన్నారు. ఈ సజషన్స్ ను వివరంగా పరిశీలన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఉపయోగకరమైన సజషన్స్ ను అంగీకరిస్తూ, వాటిని పరిశీలన చేసినప్పుడే డిపార్ట్ మెంట్ వారు ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటుంటే సాధ్యం అవుతుంది. చాలామంది మెంబర్స్ ఒక మాట అడిగారు. శ్రీశైలం రైట్ కెనాల్ ఆలకేషన్ విషయంలో సరిగ్గా ఖర్చు అవడం లేదు. ప్రతి సంవత్సరం సరెండర్ చేస్తున్నారన్నారు. తమరు కూడా తమ అభిప్రాయం చెబుతూ, త్వరలో ఎందుకు జరగడం లేదో కనుక్కోమనే మాట పెలివిచ్చారు. వెటన్నిటిని డ్యష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తే 28-5-86 వరకు వరల్డ్ బ్యాంక్ అగ్రిమెంట్ అయింది. ఇది ఎఫెక్ట్ కు రావడానికి 2-10-1987 వరకు టైమ్ పట్టింది.

This is because the World - Bank insisted on the preparation of re-settlement and rehabilitation schemes. ఆ విధమైన స్కీమ్స్ చేయడానికి అది వరకు డిపార్ట్ మెంట్ వారికి అంతగా అనుభవం లేక వరల్డ్ బ్యాంక్ అప్రూవల్ దొరకదని కొంత ఆలస్యం అయినట్లు కనపడుతున్నది. అంతేగాకుండా చాలా పోస్ట్ లు వేకెంట్ గా వున్నందువల్ల కూడా ఆలస్యం కావడానికి కారణం అయింది. We have lost one year Six months. తరువాత మరొక అభ్యంతరం వచ్చింది. సిమెంట్ కాంట్రాక్టర్స్ సప్లయి చేయాలా, లేక గవర్నమెంట్ సప్లయి చేయవలయునా అనే దానిపైనే కొన్ని రోజులు వరల్డ్ బ్యాంక్ తో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిగాయి. గవర్నమెంట్ ఏమో గవర్నమెంటే సప్లయి చేస్తుందని, వరల్డ్ బ్యాంక్ ఏమో కాంట్రాక్టర్స్ సిమెంట్ తెచ్చుకునే పద్ధతి వుంటే బాగుంటుందని మొత్తానికి ఇది, అది రెండు నడవడం వలన వరల్డ్ బ్యాంక్ వారు చివరకు ఒప్పుకున్నారు. First set-up of packages after prolonged correspondence. దీనితో మరొక సంవత్సరం గడిచి

పోయింది. ఇన్ని విధాల ఆలస్యం జరిగినది నిజమే. దీనివలన ఎస్కలేట్ అయినాయి. Whether interest should be charged on mobilisation advance. Regulated management. తగాదా, సిమెంట్ సప్లయ ఒక్కటి ఇవన్నీ పరిష్కారం చేసిన తరువాత ఇప్పుడు ఎంత వరకు వచ్చిందంటే రు. 6 కోట్లకు సంబంధించిన ఒక కాంట్రాక్టర్ కోర్టుకు వెళ్లడం వలన కూడా రెండు సంవత్సరాలు ఆలస్యం కావడానికి కారణం అయింది.

There was delay of one year in the finalisation and allotment of canal near Alaganoor, Gorakallu and Ramavaram Reservoirs. The reason was due to number of posts not being filled from 1986 to 1989. ఇప్పుడు మేము సార్వ్ అవుట్ చేసినాము. టెండర్స్ పిలిచాము. Tenders for 5 I.C.D., Packages costing about Rs. 116 Crores. టెండర్స్ ఇప్పుడు పరిశీలనలో వున్నాయి. మాకు అవి 5-10-1990న అందాయి. They will be settled by February 1991 as per the World Bank Schedule.

వరల్డ్ బ్యాంక్ షెడ్యూల్ ప్రకారంగా పరిశీలన చేసే స్టేజ్ లో వున్నాయి. చేస్తున్నాము. 1991వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి వరకు అవి పూర్తి అవుతాయి. ఈ విధంగా టెండర్స్ చేసి మిగతా రు. 122 కోట్లకు సంబంధించిన టెండర్స్ ను కూడా వచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేసి మొత్తం ఈ స్కీములకు సంబంధించిన పనిని మొదలు పెట్టడానికి సాధ్యం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా ఎంతోమంది గౌరవనీయ సభ్యులు అనేక దృక్పథాలతో వివరాలతో చర్చలలో పాల్గొన్నారు. ఈ చర్చలు చాలా ఉపయోగరమైనవి. గౌరవనీయ సభ్యులు సూచించిన వివరాలన్నింటినీ ప్రభుత్వం దృష్టిలో వుంచుకొని పని చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఈ తరుణంలో రాయలసీమకు ఇంచుమించు ఆంధ్ర ప్రాంతానిక వున్నంత డబ్బును కేటాయించి ఇన్ని స్కీములు చేస్తూ, జాస్యం జరుగుతున్న స్కీములు కూడా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. SPEAKER:- I draw the attention of the Hon. Chief Minister. When the projects of Telangana and Rayalaseema were discussed, representatives of coastal districts approached me and also raised in this House. I promised them to give an opportunity to mention some projects and if the Chief Minister will get the information, to that extent he will reply. I will call two members and they may mention...

Sri N.Chandra Babu Naidu:- Mr. Speaker, Sir, one clarification.

Mr. Speaker:- I Won't allow any clarification due to paucity of time. Today also I am not allowing. Don't fight with me.

(Sri N.Chandrababu Naidu and Sri B.Gopal Krishna Reddy wanted to speak)

I request both of you to resume your seat. Don't test my patience. When I respect you, you must respect the Chair. This is over. We have to pass five bills. I won't allow you to go unless you pass five bills.

(Interruptions)

I promised coastal district MLAs to give chance to two Members. One is Mr. Suryanarayana. Mr. Ashok Gajapath Raju, I request you to persuade your Members to cooperate. Not single, I know it is opening of flood gates. Ask them to resume their seats. They have to cooperate with the Chair. Don't think I will adjourn the House. I have to complete the Bills. I am very sorry. Don't pressurise me.

(Interruption)

(Sri N.Chandrababu Naidu and Sri B.Gopal Krishna Reddy repeatedly insisted to speak)

Mr. Reddy sit down. I have allowed everybody to speak in the Assembly. Please resume your seat. Mr. Babu, I have not permitted you. Please don't compell me to go the extremes. It will not go on record. Press will not report it. You are not cooperating. I am not permitting you. (To Mr. Suryanarayana) Do you want to speak? Come on, start your speech (To Mr. N.Chandra Babu Naidu and Sri B.Gopal Krishna Reddy) It is clear indiscipline. Both of you sit down. If your Deputy Leader has no control on them, I am very sorry. Mr. Raju, ask your friends to sit down.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- చాలా ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూ అధ్యక్షా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- చంద్రబాబునాయుడుగారు సమయం లేకుండా ఇలాంటి అవకాశాలు యివ్వరు. మీరు క్లారిఫికేషన్ అడగక పోవడం వలన ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పూర్తిగాకుండా పోదు. ప్రతి ప్రాజెక్టు విషయం మీకు సమాధానం

వచ్చింది. కొన్ని అనుమానాలు వుండవచ్చు. నేను 30 సంవత్సరాల నుంచి ఈ హౌస్‌లో సభ్యుడిగా వుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా... అధ్యక్షా....

మిస్టర్ స్పీకర్: నేను ఇంత ఎక్కువగా మాట్లాడే విధంగా మీరు ప్రవరోస్తే ఎలా? నేను కూడా మనిషేననండి. ప్రొద్దున గం. 8-30 లకు హౌస్‌కు వచ్చినాను. ఇప్పుడు రాత్రి గం. 9-30లు అవుతున్నది. మీకు ఇంత కూడా కనికరం లేకుంటే ఎలా? You are coming in the way, every time. I promised Coastal District people that I will get some clarification, and the Chief Minister has agreed Don't waste time. మీరు అవస్థ పెడితే నేను హౌస్‌ను ఆడ్జర్న్ చేసి వెళ్ళతాను.

శ్రీ టి.పెంచలయ్య:- అధ్యక్షా, రెండు నిమిషాల సమయం ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:- I was very considerate to you.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: మా ఆవేదనను అర్థం చేసుకొండి.

రా.9.30

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ ఆవేదన ఎంత వున్నా సరే Please oblige the chair.

శ్రీ జి.అప్పలసూర్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, నిన్నటి రోజు తెలంగాణా ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడాము. ఈనాడు రాయలసీమ ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడిన తరువాత - మేము కోరిన తరువాత, కోస్టల్ జిల్లాలలో అనేకమైనటువంటి ప్రాజెక్టులు వున్నవి, వాటి గురించి కూడా కొంత ప్రభుత్వానికి తెలియజెబితే బాగుంటుందనే వుద్దేశము మేము కనవరచిన తరువాత - మీరు ఎజెండాలో లేకపోయినప్పటికీ ప్రభుత్వం మీద ఒక ప్రెషర్, తీసుకువచ్చి యీ కార్యక్రమం యిచ్చి, మమ్ములను మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. ఇకపోతే, మీకు తెలుసు. ఇవాళ మనం గమనించినప్పుడు తెలంగాణాలో కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులు వుండవచ్చు. రాయలసీమలో కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులు వుండవచ్చు. మా కోస్తా జిల్లాలలో కూడా కొన్ని ప్రత్యేకమైనటువంటి పరిస్థితులు వున్నవి. వాటికి కారణం భౌగోళికంగా వున్న పరిస్థితులు అని చెబుతున్నాను. పోతే యిప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు తెలియచెప్పారు - ఎలోకేషన్స్‌కు వచ్చేసరికి ఆంధ్ర, తెలంగాణ, రాయలసీమలకు అన్ని విధాల అందరికీ ఒకే విధంగా యివ్వడం జరుగుతుందని తెలియచెప్పారు. మాకు భౌగోళికంగా చూచినప్పుడు ఒక విధమైనటువంటి లాభము వుండేసరికి కొన్ని ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు చక్కగా పని చేస్తున్నప్పటికీ, మాకు కూడా ఎత్తు అయిన ప్రదేశాలు వున్నవి. ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం చాలా వెనుకబడిన

జిల్లాలు. అలాంటి వెనుకబడిన జిల్లాల గురించి అదే విధంగా కొన్ని జిల్లాలలో వున్నటువంటి మేరక ప్రాంతాల గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను, ముఖ్యంగా ఒక విషయంలో అన్నారు. తెలంగాణా వారు పులులు అయితే అదే విధంగా రాయలసీమ వారు సింహాలు అయితే మీరు అని చెప్పి అన్నారు - అసందర్భమైన ఆ మాటలను మీరు తొలగించినందుకు మమ్ములను గౌరవించినందుకు మేము మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాము. ఇకపోతే, మీకు తెలుసు, వంశధార అనేది చాలా రోజులబట్టి చిరకాల వాంఛ. అటువంటి వంశధారను పూర్తి చేస్తే యీనాడు సుమారు లక్ష హెక్టార్ల కంటే ఎక్కువ భూమిని సాగు చేసుకోవడానికి అవకాశం వున్నప్పటికీ, గత 1970 తరువాత యీ ప్రాజెక్టు గురించి చర్య తీసుకున్నప్పటికీ కూడా యీనాటికి ఆ వంశధార స్టేజీ - 1 పూర్తి చేసుకోలేని పరిస్థితి శ్రీకాకుళములో వుందని తెలియ చేస్తున్నాను. వంశధార స్టేజీ-11 గురించి చాలా రోజుల నుంచి మాట్లాడుతున్నప్పటికీ, ఒరిస్సాకు మీకు వున్నటువంటి ప్రతిబంధాల గురించి మాట్లాడుతున్నప్పటికీ - గత 87 జనవరి పండుగ రోజున ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ వంశధార కొరకు 106 ఎకరాలు మీకు యివ్వడానికి నాకు ఎట్టి అభ్యంతరం లేదని తెలియ చేసినప్పటికీ యింతవరకు క్లియరెన్స్ రాకపోవడం గమనించవలసిన విషయమని సభకు తెలియ చేస్తున్నాను. ఈ విషయమై మేము మొన్న ఆల్ పార్టీ డెలిగేషను ఢిల్లీ వెళ్లినప్పుడు కొటారియ గారు చెప్పారు ఖచ్చితంగా మీకు క్లియరెన్స్ యిస్తామని - అయితే ఎన్విరాన్మెంట్ క్లియరెన్స్ కోరకు ప్రయత్నం చేయాలి. మీరు మేనకాగాంధీ గారిని కలవండి అన్నారు. మేము కలిశాము. అక్కడ కూడా చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా యీ విషయంలో తెటర్ వ్రాశారని - అందుకు మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియ చేసుకుంటున్నాను. అయితే యీ విషయంలో కేటాయింపులను గమనిస్తే కేవలం 20 లక్షలు వున్నవి. అటువంటి పరిస్థితులలో, యీ 20 లక్షలతో మేము ఏమి చేసుకుంటామనేది ఆలోచించాలి. ప్రాజెక్టుల విషయాలకు వచ్చేసరికి సాధారణముగా లెఫ్ట్ కెనాల్ రైట్ కెనాల్ అనేవి రెండు వుంటున్నాయి. మొన్న శ్రీశైలం గురించి మాట్లాడేటప్పుడు అక్కడ చాలా వరకు ఒక ప్రక్క వున్నటువంటి ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాయి అన్నట్లుగానే మా వద్ద వంశధారలో కూడా యిప్పటి వరకు లెఫ్ట్ కెనాల్ గురించి చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. రైట్ కెనాల్ గురించి ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. అందువల్ల ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ చాలావరకు దెబ్బతిన్నాయి. మొన్న చీఫ్ మినిస్టరు గారు మీటింగ్ పెట్టినప్పుడు కూడా తెలియచేశాము. ఓపెన్ హెడ్ ఛానెల్స్ దెబ్బతిన్నాయని అందుకని లెఫ్ట్ కెనాల్ యివ్వాలని చెప్పడమే గాకుండా అది వంశధార స్టేజీ - 1లో పెడితే

బాగుంటుందని చెప్పినప్పుడు వెనువెంటనే చీఫ్ మినిస్టరుగారు, అధి సెక్టోఫ్ షేలో పెడుతాము, సండ్ర్ యిస్తామని చెప్పారు. ఎందుకంటే మాకు స్టేజి -1లో రెండున్నర కోట్లు వుండడం వల్ల అందులో నుంచి ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్స్ ద్వారా నీరు కల్పించాలనే ఉద్దేశముతో ఆ లింక్ కెనాల్ గురించి ప్రామిస్ చేశారు. కాబట్టి దానిని గురించి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా విజయనగరం, విశాఖపట్టణములలో కూడా అనేకమైనటువంటివి వున్నవి. విశాఖపట్టణంలో కేవలం ఒక స్ట్రీలు ప్లాంటు తప్పితే ఇండస్ట్రియల్ గా మేము చాలా వెనుకబడి వున్నవారము. వంశధార గురించి మీకు తెలుసు. ఏలేరు ప్రాజెక్టు యింకా పూర్తి కాని సందర్భములో శారదా నది నుంచి నీరు వెడుతున్నదంటే, ఏలేరు ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసుకోవాలి. అలాగే పోలవరం ప్రాజెక్టు చాలా అవసరం. పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి చేస్తే సుమారు నాలుగు జిల్లాలు, యాస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి, కృష్ణా, విశాఖపట్టణం ఆప్ లాండ్స్ చాలా వరకు అభివృద్ధి చెందుతాయి అనేది మీకు తెలుసు. ఐనప్పటికీ పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసుకోలేదు కాబట్టి ఏలేరు ప్రాజెక్టు అయినా పూర్తి చేసుకోవాలంటే యంతవరకు దానిని పూర్తి చేసుకోక పోవడం వల్ల శారదా నది వాటరు తీసుకువెళ్లడం జరుగుతుందనేది గమనించాలి. స్ట్రీలు ప్లాంటు కొరకు యీ ప్రాజెక్టును చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా యీనాడు పోలవరం, వంశధారలను పూర్తి చేసుకుంటే, యీ రెండు ప్రాజెక్టుల వల్ల రమారమి నాలుగు లక్షల హెక్టార్లకు అంటే 10 లక్షల ఎకరాల భూమి సాగు చేసుకోడానికి అవకాశం వుంటుందని తెలియ చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా యివాళ సంక్షేమ పథకాలు చేపట్టిన దృష్ట్యా ఏదైనా ప్రాక్యూర్ చేస్తున్నప్పుడు అన్ని విధాలా మా ప్రాంతాలు సహకరిస్తున్నాయి. ఆ విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు విజయనగరంలో మేజర్ ప్రాజెక్టులు లేవు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఆ వేళ నేను స్పెషల్ రిప్రజెంటేటివ్ గా వున్నప్పుడు డ్రాట్ ప్రాన్ ఏరియాగా డిక్లేరు చేసి ఆంధ్రకు వెంగళరాయసాగర్, అదేవిధంగా మద్దివలస మా శ్రీకాకుళమునకు సంబంధించినంతవరకు బహుదా, యిట్లా అనేకమైనటువంటి మైనరు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను టేకప్ చేయడం జరిగింది. అయితే వాటిల్లో చాలావరకు వర్క్ పూర్తి అయింది. కాని యింకా తుది రూపం ధరించక పోవడం వల్ల యీనాడు విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో అనేకమైనటువంటి ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయవలసిన అవసరం వుంది. దాని కొరకు చర్య తీసుకోవాలి. ఎందుకంటే రాష్ట్రములో ఎక్కడ పండినా అది అందరికీ పనికి వస్తుందనే వుద్దేశ్యము పెట్టుకోవాలి. అంతేగాకుండా, మా కోస్టల్ వారము సాధారణముగా సమైక్యతా భావం గలవారము. అన్నివిధాలా మేము సహకరిస్తాము. అటువంటి సమైక్యతా భావం

గల మాకు ఫండ్స్ యిచ్చినప్పుడు మీకు ఖచ్చితముగా అన్ని వెల్లేరు స్కిమ్సుకు కావలసిన బియ్యాన్ని యిస్తాము. అంతేగాకుండా ఇవాళ మేము పారిశ్రామికంగా చాలాచెనుకబడి వున్నాము. అటువంటి పరిస్థితులలో ఎక్కడ ఏది అవకాశం వుంటుందో దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మాగ్జిమం యుటిలైజేషన్ కొరకు ప్రతయ్నం చేస్తే ఖచ్చితంగా సమైక్యతా భావం వుంటుందని మనవి చేస్తూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

రు.9.40

శ్రీ కె.ఎర్రనాయుడు:- అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ భాగ్యనగరానికి చాలా దూరంగా వున్నటువంటి మాకు చివరనైనా మాట్లాడుటకు అవకాశం కల్పించారు. చాలా సంతోషం. 1979వ సంవత్సరంలో గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారి ఆధ్వర్యంలో విజయనగరం జిల్లా ఫారం అయింది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని కొంత భాగంతోను, విశాఖపట్టణం జిల్లాలోని కొంత భాగంతోను కలిపిన విజయనగరం జిల్లా ఫారం అయింది. నేను శ్రీకాకుళం జిల్లా విషయం మనవి చేస్తాను. మాకు కావలసినన్ని వనరులు వున్నాయి. మా వనరులు మేము పూర్తిగా వినియోగించుకుంటే మా శ్రీకాకుళం జిల్లా పూర్తిగా సస్యశ్యామలం అవుతుంది. ఆరోజు శ్రీ గౌతు లచ్చన్నగారి లాంటి యోధులు ఏమీ చేసారా కాని ఈ రోజున మా పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉందో మనవి చేస్తాను. 1970వ సంవత్సరంలో వంశధార ప్రాజెక్టు ప్రారంభిస్తే 1990వ సంవత్సరానికి 40 కోట్లు మాత్రం ఖర్చు చేశారు. కొన్ని ప్రాంతాలలోని కొన్ని ప్రాజెక్టులకు కొన్ని వందల కోట్లు రూపాయలు ఇస్తున్నా ఇన్ని సంవత్సరాలకు వంశధార ప్రాజెక్టు మీద 40 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. అయినా ఇంకా మొదటి దశ పూర్తి కాలేదు. నిధులు ఎంత తక్కువగా ఇస్తున్నారనే విషయం మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ వంశధార ప్రాజెక్టు కట్టకముందు వున్నటువంటి రైవేరియన్ రైట్సుతో కొన్ని ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్సు క్రింద సుమారు 60 వేల ఎకరాలు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సాగు అవుతూ వుండేది. అయితే ఆ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్సు వంశధార రెండవ దశలో పెట్టినందు వల్ల ఈ ప్రాంతంలోని రైతాంగం చాలా ఇబ్బందులు పడ్డారు. దీనివల్ల అక్కడి రైతాంగానికి చాలా కష్టం అవుతున్నదని జిల్లా సమావేశంలో గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారికి జిల్లా శాసనసభ్యులందరూ రిప్రజెంటు చేసిన తరువాత ఆ రెండవ దశలో వున్నటువంటి లింకు ఛానెల్సు మొదటి దశలో కలిపినందుకు నిజంగా శ్రీకాళం జిల్లా ప్రజలందరూ హర్షించారు. అయితే దానికి తగినటువంటి నిధులు మంజూరు కాలేదని నేను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. మీరు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షను

ఫస్ట్ స్టేజిలో పెట్టారు, దానికి 2 1/2 కోట్ల రూపాయలు ఏదైతే బడ్జెటులో పెట్టారో అది మొదటి స్టేజికి పెట్టారు కాని ఈ లింకు ఛానల్ మొదట స్టేజిలో కలిపిన తరువాత నిధులు పెంచలేదు. మీరు నిధులు ఇవ్వకపోతే కాగితాలలో ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. కనుక మీరు ఏదైతే హామీ ఇచ్చి ఫస్ట్ స్టేజిలో చేర్చారో దానికి కావలసినటువంటి నిధులు ఇవ్వాలి. ఆ విధంగా నిధులు ఇచ్చి ఈ ఓపెన్ హెడ్ ఛానల్ క్రింద వున్నటువంటి 60 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన రైతాంగానికి ఇబ్బంది లేకుండా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. (శ్రీ)కాకుళం జిల్లా, విజయనగరం జిల్లా ఒరిస్సా రాష్ట్రానికి సరిహద్దులో వున్నాయి. ఒరిస్సా రాష్ట్రంతో వున్నటువంటి చిన్న చిన్న సమస్యల వల్ల ఈ రోజుకు జంధ్యావతి ప్రాజెక్టు మీద లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి కూడా మనం ప్రతిఫలం పొందలేక పోతున్నాము. ఈ విషయంలో ఒరిస్సా రాష్ట్రంతో సంప్రదింపులు చేయవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వంశధార రెండవ దశ అయితేనేమీ, వెంగళరాయసాగర్ అయితేనేమీ, జంధ్యావతి అయితేనేమీ - ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు శ్రీకాకుళం, విజయనగరం రైతాంగానికి రావాలంటే తక్షణమే ఒరిస్సా ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అవన్నీ కూడా పెద్ద సమస్యలు కావు. వంశధార రెండవ దశ మనకు రావాలంటే 106 ఎకరాలు ఇస్తే సరిపోతుంది. ఈ రోజున కొన్ని లక్షల ఎకరాల ప్రాజెక్టుల కోసం మనం ధారాదత్తం చేస్తున్నప్పుడు 106 ఎకరాలు పెద్ద లెక్క ఏమీ కాదు. మొన్ననేను జీరో అవర్లో రెయిజ్ చేసినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వానికి ఒక లేఖ వ్రాస్తామని అన్నారు, చాలా సంతోషం. వారు లేఖ వ్రాసారో లేదో తెలియదు. వ్రాయకపోతే ఎప్పుడు వ్రాస్తారు? ఆ చర్చలలో పాల్గొని వంశధార రెండవ దశకు హామీ తీసుకొని ఆ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలకు సంబంధించి గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయార్థ హృదయంతో ఏపిఐడిసికి ఎక్కువ నిధులు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. గత 10 సంవత్సరాల నుంచి మాకు ఎన్ని నిధులు ఇచ్చారో రికార్డు తెప్పించుకొని చూడండి. అలాగే మిగిలిన జిల్లాలు చూడండి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు, కృష్ణా బ్యారేజ్ మా రెండు జిల్లాలకు సంబంధించినటువంటివి మాత్రం కావని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి స్పష్టం చేస్తున్నాను. గత 43 సంవత్సరాలుగా మా రెండు జిల్లాలకు రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలకన్నా ఎక్కువ అన్యాయం జరిగింది. కావాలని అంటే నివేదికలు తెప్పించుకొని చూడండి. నేను చెప్పింది మీరు శాటిన్స్పై అయితే మీకు కావలసినటువంటి నిధులు ఇవ్వండి. మీరు ఎక్కువ ఇవ్వనక్కరలేదు. సంవత్సరానికి 20 కోట్లు చొప్పున మా రెండు జిల్లాలకు ఇస్తే ఝాబోయే 10

సంవత్సరాలలో మా రెండు జిల్లాలు సస్యశ్యామలం అవుతాయి. మేము 100 కోట్లు అడగడం లేదు. కనుక మీరు అధికారుల ద్వారా పెండింగ్ ప్రాజెక్టులకు ఎంత డబ్బు కావాలో, ఎప్పటిలోగా పూర్తి అవుతాయో సమాచారం తెప్పించుకొని మాకు కావలసినటువంటి నిధులు ఇచ్చి మా వనరులన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా వినియోగించుకొని ఈ రెండు జిల్లాలలో వున్నటువంటి రైతాంగానికి మేలు చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ పి.నారాయణస్వామినాయుడు (భోగాపురం):- అధ్యక్షా, తమరు చివరిలోనైనా అవకాశం ఇప్పించినందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు తెలియ చేస్తున్నాను. నిన్నటి రోజు నుంచి ఇటు తెలంగాణా, అటు రాయలసీమలోని ప్రజల తాలూకు అభిమానాన్ని చూరగొన్న ప్రజా ప్రతినిధులు మాట్లాడుతూ వుంటే నాకు ఎంతో సంతోషంగా వుంది. ఎందుచేతనంటే ప్రజల సమస్యలు తెలుసుకొని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వచ్చినందుకు ఎంతో సంతోషంగా వుంది. నేను ఒక రైతు బిడ్డను. ఇరిగేషను అంటేనాకు ఎంతో ఇష్టం. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో ఎన్నో మైనర్ ఇరిగేషను, మీడియం ఇరిగేషను, మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు పెండింగ్లో వున్నాయి. వాటి గురించి శ్రీ అప్పల సూర్యనారాయణగారు, శ్రీ ఎర్లన్నాయుడుగారు ఖుష్టంగా మనవి చేశారు. మా విజయనగరం జిల్లాలోని వెంగళరాయసాగర్, ఆంధ్ర, జంధ్యాలి ప్రాజెక్టులు 1974వ సంవత్సరంలో శాంక్షను అయినప్పటికీ పూర్తికానటువంటి విషయాన్ని తమద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. నా భోగాపురం నియోజకవర్గం కోస్టల్ ఏరియా కలిగినటువంటిదని మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో మత్స్యకారులు, వెనుకబడిన తరగతుల వారు, హరిజనులు ఎక్కువ శాతం వున్నారు. నా నియోజకవర్గంలో శ్రీకాకుళం బోర్డరులో తిరుమలగడ్డ అని ఒక గడ్డవుంది. ఇటు విజయనగరం, విశాఖపట్టణం బోర్డరులో గోస్తనది అని ఒకటి వుంది. ఆ మధ్యలో చంపావతి నది అని ఒకటి ప్రవహిస్తున్నది. ఆ చంపావతి నదిమీద కోటగండేరు దగ్గరు ఒక బ్యారేజ్ నిర్మించి తద్వారా నీరు తీసుకొని వచ్చి ఒక పెద్ద ట్యాంకు నిర్మించి నీరు స్టోరేజి చేసి విజయనగరం హెడ్ క్వార్టర్లకు డ్రైంకింగు వాటర్ ఇవ్వాలని అధికారులు ఒక డిటెయిల్డ్ ఇన్వెస్టిగేషను చేశారు. అది ఇప్పుడు గవర్నమెంటు దగ్గర పెండింగ్లో వున్నదని, దీనిపైన వెంటనే తగుచర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ స్కీము క్రింద విజయనగరం మనిసిపాలిటీలోని ప్రజలకు డ్రైంకింగు వాటర్ చేకూరుస్తూ భోగాపురం, డెంకాడ మొదలైన మండలాలలో వున్నటువంటి రైతు సోదరులందరికీ హరిజన, గిరిజన, సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులందరికీ 30 వేల ఎకరాలలో వంటలు పండించుకొనడానికి వీలు కల్పించారు

అని కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం బోర్డురులో తిరుమలగడ్డ అనే రిజర్వాయరుకు సంబంధించి ఒక మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీముకు డిటేయిల్లు ఇన్వెస్టిగేషను చేయడం జరిగింది. అది గత 10 సంవత్సరాల నుంచి ప్రభుత్వం దగ్గర పెండింగ్లోవుంది. అది కూడా వెంటనే శాంక్షను చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో మత్స్యకారులు ఎక్కువగా వున్న విషయం తమ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. కోస్టల్ ఏరియాలో వున్నటువంటి నా నియోజకవర్గంలోని రోడ్లు అన్నీ పాడైపోయాయి. మొన్న ఫ్లడ్లు వచ్చి రోడ్లు అన్నీ పాడైనాయి. ఆంగ్లేయుల కాలంలో అక్కడ చంపావతీనది మీద ఒక కరకట్ట కట్టిన విషయం మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. మొన్నటి ఫ్లడ్స్ మూలంగా ఆ కట్ట అంతా కొట్టుకొని పోయింది. ఎవరికైనా అది కాంట్రాక్టుకు ఇస్తే వారు సకాలంలో దానిని పూర్తి చేయరనే ఉద్దేశ్యంతో నేను కూడా అక్కడ రాత్రింబవళ్లు పడుకొని 25 వేల ఇసుక బస్తాలు పెట్టి తాత్కాలికంగా కట్ట కట్టించడం జరిగింది.

రా.9.50

తోటలో రాత్రింబవళ్లు పెట్టుకొని కరకట్ట కాపాడాలని రైతులు అక్కడ కాపలా కాశారు. ఆంగ్లేయుల కాలంలో కట్టిన గట్టు పూర్తిగా పాడైపోయింది. వరదల మూలంగా కాబట్టి తిరిగి కొత్తగా నిర్మించాలని కోరుతున్నాను. ఆ గట్టు కింద 10 వేల ఎకరాలు భూమి సాగు అవుతున్నదనే విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నారాయణస్వామి గారు దయచేసి కూర్చోండి. మైకు తీసేశారు. మీరు ఎంత మాట్లాడినా రికార్డులోకి పోదు. దయచేసి తమరు కూర్చోండి. తమరు ఏది మాట్లాడినా యిక పోదు రికార్డులోకి...

అశోకగజపతి రాజు గారు మాట్లాడండి:

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Mr. Speaker, Sir, I do not want to repeat what the Hon'ble Members have said. I will finish within one minute. During the debates, a large number of people had quoted statistics on rainfall. It has created a fear in me and that is why, I have requested this one minute's time. In coastal area, the high dry areas receive a large amount of rainfall. But, most of it is cyclone rain, which creates, in its trail, destruction. If the cyclonic rainfall is excluded from the normal rainfall, probably, these high dry areas get lesser rainfall than the Rayalaseema

area. So, this rainfall statistics is rather misleading. I request the Government to keep that in mind while coming to a decision. This is my submission.

Thanking you, Sir

మిస్టర్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు - చెప్పదలుచుకుంటే - ఇన్ఫర్మేషను వుంటే జనరల్ గా రిప్లయి యిస్తే సరిపోతుంది.

డా. యం.చెన్నారెడ్డి:- గౌరవనీయులైన సభ్యులు చాలా విస్తృతంగా చెప్పారు. వారు అనేక ప్రాజెక్టులను కవరు చేస్తూ చెప్పారు. నేను ఒకటి రెండు మాటలు వునవి చేస్తున్నాను. చివరకు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పి.అశోకగజపతిరాజు గారు చెప్పిన రైన్ ఫాల్ ఏ విధంగా పరిశీలన చేయబడుతున్నదనే విషయంలో వారు చెప్పారు. వారు చెప్పిన విషయాలు గురించి తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము. శ్రీకాకుళం జిల్లా విషయంలో చెప్పిన వివరాలను బట్టి చూస్తే - నిజంగా స్థూలంగా చూస్తే తగినంత ప్రోత్సాహం దొరకలేదనే విషయంలో చాలా బాధగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఏమైనా వాటి వివరాలు వాటి కేటాయింపులు చూసినప్పుడు యిక ముందు రాను రాను అధికంగా యివ్వవచ్చు. వంశధార రెండవ షేజ్ విషయంలో ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రిగారికి లేటరు వ్రాయడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వానికి వ్రాసినాము. యిప్పుడు ప్రభుత్వము మారింది. వీరిలో కూడా చర్చించుకుని ఏదైనా మార్గము చేసుకుని దానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. పరిశీలన చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యికముందు రిజియన్ వైజు ప్రాజెక్టులు విషయంలో రెవ్యూ అని కాకుండా మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించి తీసుకుంటే బాగుంటుంది. Thereby, emotional utterances can, easily be avoided in future.

డా. యం.చెన్నారెడ్డి:- రిజిస్టర్ కమిటీలు ఏర్పాటుచేస్తే వారు అంగీకరిస్తే చేస్తాము. ఆ రిపోర్టు హౌస్ ముందు పెడితే ఎక్కువ ఉపయోగంగా వుంటుంది.

Mr. Speaker:- One announcement is there. I received a representation from the Minister for Technical Education to take up Item No (6) of the Bill. If Mr. K.Rosaiah agrees, I will go to that.

Sri K.Rosaiah:- It is left to the discretion of the Chair.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

(1) 1990, ఆంధ్రప్రదేశ్ చెరకు (సరఫరా మరియు కొనుగోలు క్రమబద్ధీకరణ) సవరణ బిల్లు.

Mr. Speaker:- I will go by the Serial Number.

Sri K.Rosaiah:- (On behalf of Dr.M.Chenna Reddy)

Sri, I beg to move:- "That the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Amendent Bill, 1990 be taken into consideration"

Mr. Speaker:- Motion moved.

శ్రీ యన్.చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్ష

Mr. Speaker:- Mr. Chandrababu Naidu, I am very unhappy with you. I cannot say anything more than that. Heavens are not going to all today.

శ్రీ యన్.చంద్రబాబునాయుడు:- ఏమీ చేసినా హెవెన్స్ ఏమీ పడిపోవు.

Mr. Speaker:- That will be a flood-gate. There are Six Bills.

వెంకటేశ్వరరావుగారు డిస్ కషన్ లేకుండా ఈ బిల్స్ పాస్ చేసుకుందాము. క్లారిఫికేషన్ అడిగితే అడగండి... (పర్సంటైన్ కో ఆపరేషను వుండాలి. కన్సెషన్ వుండాలి. రిక్వెస్ట్ అబైజా చేయాలి.

Sri N.Chandrababu Naidu:- Mr. Speaker sir,

Mr. Speaker:- I am prepared to sit till rising of the Sun. But I expect the responsible members to realise the time and the difficulty which other Hon"ble Members are facing. One persent co-operation should be there even. Even otherwise, I am prepared to heaer the debate. Yes, debate. Mr.Chandrababu Naidu, do not run away after you spech.

శ్రీ యన్.చంద్రబాబునాయుడు:- నేను ఎక్కడికి పరుగెత్తుకుని వెళ్లను మీటింగ్ అయ్యేదాకా వుంటాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ రాయలసీమ ప్రాజెక్టులు విషయంలో మూడు రీజియన్స్ కు సంబంధించి....

Mr. Speaker:- That is over. Already motion is moverd on the Sugarcane Bill. No, No please

Sri Ch.Vidyasagar Rao:- Mr. Speaker, Sir,

Mr Speaker:- Yes, Vidyasagar Rao,

Sri Ch.Vidyasagar Rao: Sir, I want to seek a clarification.

Mr. Speaker: I seek the opinion of the House.

"I request the House to pass these Bills without discussion"

(Pause)

The motion was adopted and all the remaining Bills would be passed without any discussion.

Mr. Speaker: Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Amendment Bill, 1990 be taken into consideration.

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

Clause 2, clauses 1 Enacting Formula and Long Title:

Mr. Speaker: There are no amendments to Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title. Now, the question is:

"That Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri K. Rosai:- I bet to move.

"That the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Amendment Bill, 1990 be passed"

Mr. Speaker:- Motion moved.

Now, the Question is:

"That the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) Amendment Bill, 1990 be passed"

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

Mr. Speaker:- The Andhra Pradesh Municipal Laws (Second Amendment) Bill, 1990....

Sri N. Chandrababu Naidu:- This is undemocratic.

Mr. Speaker:- You do not talk. You co-operate with me.

(At this stage, Sri N. Chandrababu Naidu and the rest of the Hon'ble Members belonging to Telugu Desam Party left the

House in protest).

(Afterwards, the Hon"ble Members belonging to BJP, CPI (M) and CPI Parties also respectiely staged a wlokout)

(2) 1990 సం, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనాల (రెండవ సవరణ బిల్లు)

Sri M.Narasimha Reddy:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws ' (Second Amendement) Bill, 1990 be taken into consideration"

Mr. Speaker:- No discussion. There is an amendment motion given notice of by Sarvasi B.Venkateswara Rao, N.Raghava Reddy and D.Rajagopal. Nobody is here. The amendemtn is deemed to have been lapsed. Now, the Question is.

"That the Andhara Pradesh Municipal Laws (Second Amend-ment) Bill, 1990 be taken into consideration"

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

Clauses 2 to 6, Clause 1, Enacting Formula and Long Title:

Mr. Speaker: There are no amendments to Clauses 2 to 6, Clause 1, Enacting Formula and Long Title. Now, the question is:

"The motion was adopterd and Clauses 2 to 6 Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri M.Narasimha Reddy:- Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Second Amend-ments) Bill, 1990 be passed"

Mr. Speaker:- Motion Moved.

Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Second Amend-ment) Bill, 1990 be passed"

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

Sri K.Eshwar kumar:- Sir, I beg to move:

"That the Jawaharlal Nehru Technological University (Amen-

ment) Bill, 1990 be taken into consideration"

Mr. Speaker:- Motion moved. No debate. Now the question is:

"That the Jawaharlal Nehru Technological University (Amendment) Bill, 1990 be taken into consideration"

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSE 2

Mr. Speaker: There are no amendment to Clause 2. Now the question is:

"That Clause 2 do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSE 3

Mr. Speaker:- There are two amendments Viz., one official and one non-official. In respect of the non-official amendment N.Raghava Reddy, D.Rajagopal and P.Ramaiah, the movers are not here and it is deemed to have been lapsed.

Sri K.Eswar Kumar:- Sir, I bet to move:

"That in Clause 3, in the new sub-section (1) proposed to be substituted, for "Appointed by the Government" substitute "appointed by the University from out of a panel of three officers to be obtained from the Government in the Education Department"

Mr. Speaker:- Amendment moved. Now, the question is:

"That in clause 3, in the new sub-section (1) proposed to be substituted, for "appointed by the Government" substitute "appointed by the University from out of panel of three officers to be obtained from the Government in the Education Department"

MR. Speaker:- Amendment moved. Now, the question is:

"That in clause 3, in the new sub-section (1) proposed to be substituted, for "appointed by the Government" substitute "appointed by the University from out of a panel of three officers to

be obtained from the Government in the Education Department"

(Pause)

The amendments was carried.

Mr. Speaker: Now, the question is:

"That Clause 3, do as amended do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and Clause 3, as amend was added to the Bill.

Clause 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title:

Mr. Speaker:- There are no amendments to Clause 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title. Now, the question is:

"That Clause 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri K.Eswar Kumar:- Sir, I beg to move:

"That the Jawaharlal Nehru Technological Univesity (Amendment) Bill, 1990 be paused"

Mr. Speaker:- Motion moved.

Now, the question is:

"That the Jawaharlal Nehru Technological University (Amendment) Bill, 1990 be Passed"

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

SRI M.RAVINDRANATH CHOWDARY: Sir, I beg to move:

""The Andhra Pradesh CO-operative Laws (Amendement) Bill, 1990 be taken into consideration."

MR. SPEAKER: Motion moved. No discussion.

The Question is:

""The Andhra Pradesh Co-operative Laws (Amendment) Bill, 1990 be taken into consideration."

The Motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSES 2,3 AND 1, ENACTING FORMULA & LONG TITLE

MR. SPEAKER: The question is.

""That Clauses 2, 3 and 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill"

The motion was adopted and Clauses 2, 3 and 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

SRI M.RAVINDRANATH CHOWDARY: Sir, I beg to move:

""The Andhra Pradesh Co-operative Laws (Amendment) Bill, 1990 be passed."

MR. SPEAKER: Motion moved.

The question is:

""The Andhra Pradesh Co-operative Laws (Amendment) Bill, 1990 be passed."

The Motion was adopted and the Bill was passed.

శాసనసభ మూడవ సమావేశపు గణాంక వివరములు:

MR. SPEAKER:

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

STATISTIC FOR THE MEETING OF THE THIRD SESSION
FORM

20TH SEPTEMBER TO 16TH OCTOBER, 1990.

1. No. of days of which the Assembly sat 15 days
 2. No. of hours for which the Assembly worked 120 hrs.25mts.
 3. No. of Starred Questions Answered orally 91
- congress 35

గణాంక వివరములు:

T.D.P 19

C.P.I 8

C.P.I.(M) 8

B.J.P 8

J.D. 4

D.P.F. 3

M.C.P.I. 3

A.I.M.I.M 2

Independents 1

4. No. of Short Notice Questions Answered 2

T.D.P.2

5. No. of Answered to Short Notice Questions placed on the Table of the House 2

Congress 2

6. No. of Supplementaries 396

7. No. of Answers to Unstarred Questions placed on the Table of the House 278

Congress 92

T.D.P. 117

C.P.I. 9

C.P.I.(M) 5

B.J.P. 20

D.P.F. 31

M.C.P.I. 2

J.D. 1

A.I.M.I.M. 1

8. No. of Answeres to Starred Question placed on the Table of the House under rule 41 113

congress 32

T.D.P. 59

B.J.P. 4

D.P.F. 9

C.P.I. 2

C.P.I.(M) 4

M.C.P.I. 2

J.D. 1

9. No. of Answers to Starred Question placed on the Table of the House due to Lists not being taken up for Answers.

Congress 14

T.D.P. 8

C.P.I. 3

C.P.I.(M) 3

B.J.P. 3

D.P.F. 2

J.D. 2

M.I.M. 1

M.C.P.I. 1

Independents 1

10. No. of Answers to Unstarred Question placed on the Table of the House under rule 41 - 37

Congress 14

T.D.P. 18

B.J.P. 2

C.P.I.(M) 1

M.C.P.I. 2

11. No. of Notices under rule 304 admitted and statements made by the Ministers 6

Congress 4

C.P.I. 2

12. No. of Call Attention Notices admitted and statements made by the Ministers - 2

T.D.P. 1

C.P.I.(M) 1

13. No. of Speeches made by Members 441

14. No. of Speeches made by Ministers 78

15. No. of Bills introduced 24

16. No. of Bills passed 21

17. No. of Short Discussions discussed 7

PARTY POSITION IN THE ASSEMBLY AS ON 16-10-1990.

Indian National Congress (I) 180

Telugu Desam Party 74

గణాంక వివరములు:

Communist Party of India 8

Communist Party of India (Marxists) 6

Bharateeya Janata Party 5

Janata Dal 1

A.I.M.I.M. 4

Marxists Communist Party of India 10

Dennrtie People Front (Independents group)5

Independents (including one nominated) 5

Vacant 1

TOTAL 295

I Thank all the Members, Chief Minister and his colleagues for co-operating and I aopogize for the extra work that has been taken from them in the interest of the public and the business tobe transacted. This is the first time the entire business listed is transacted in spite of so many hurdles. I also thank, in absense, all the Opposition Members who have gone away to their homes instead of sitting at late hour.

Now, the House is adjourned sine die.

(THE HOUSE THEN ADJOURNED sine die at 10.05 PM)

